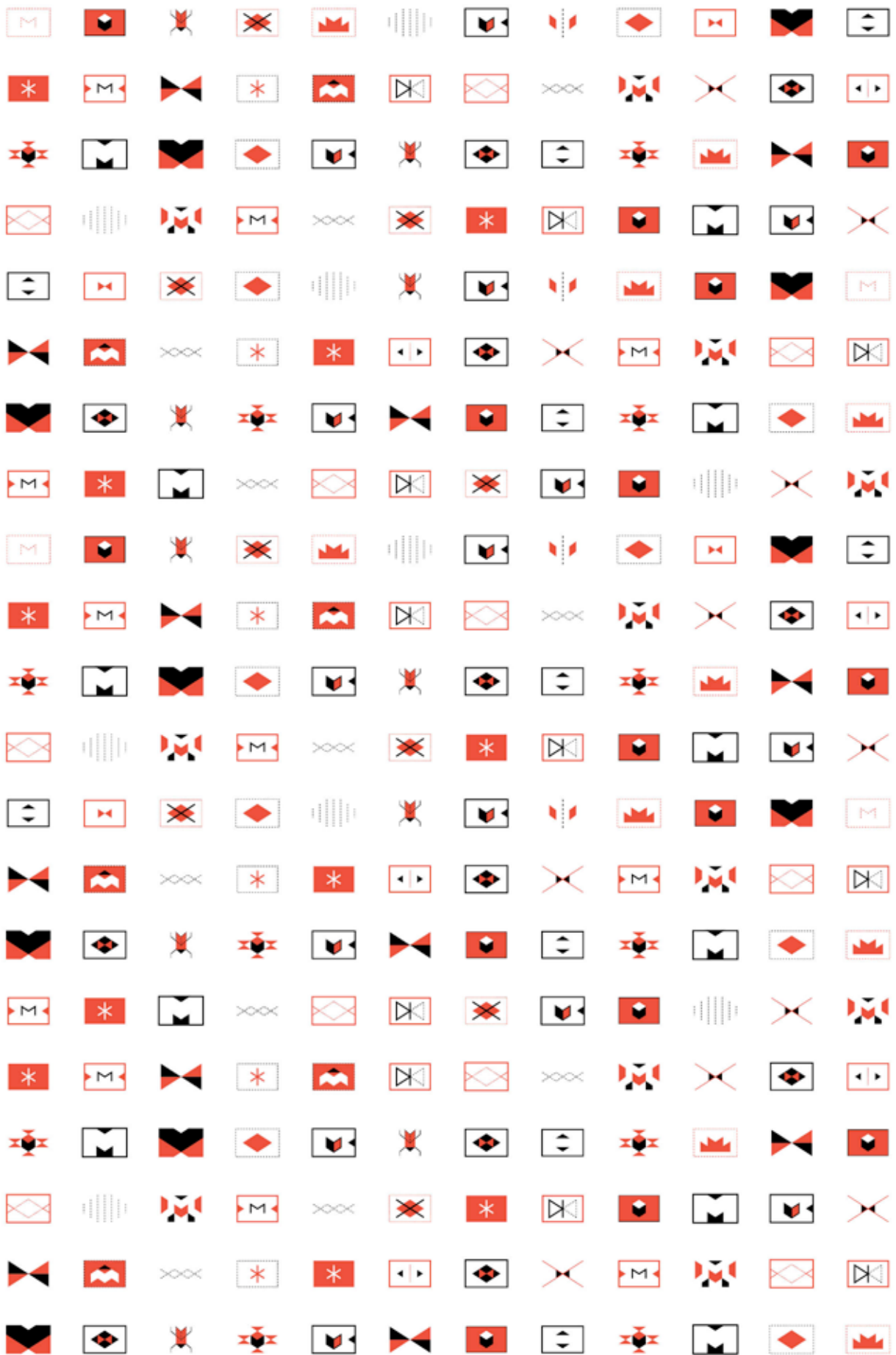

JAARVERSLAG 2013

M - Museum Leuven

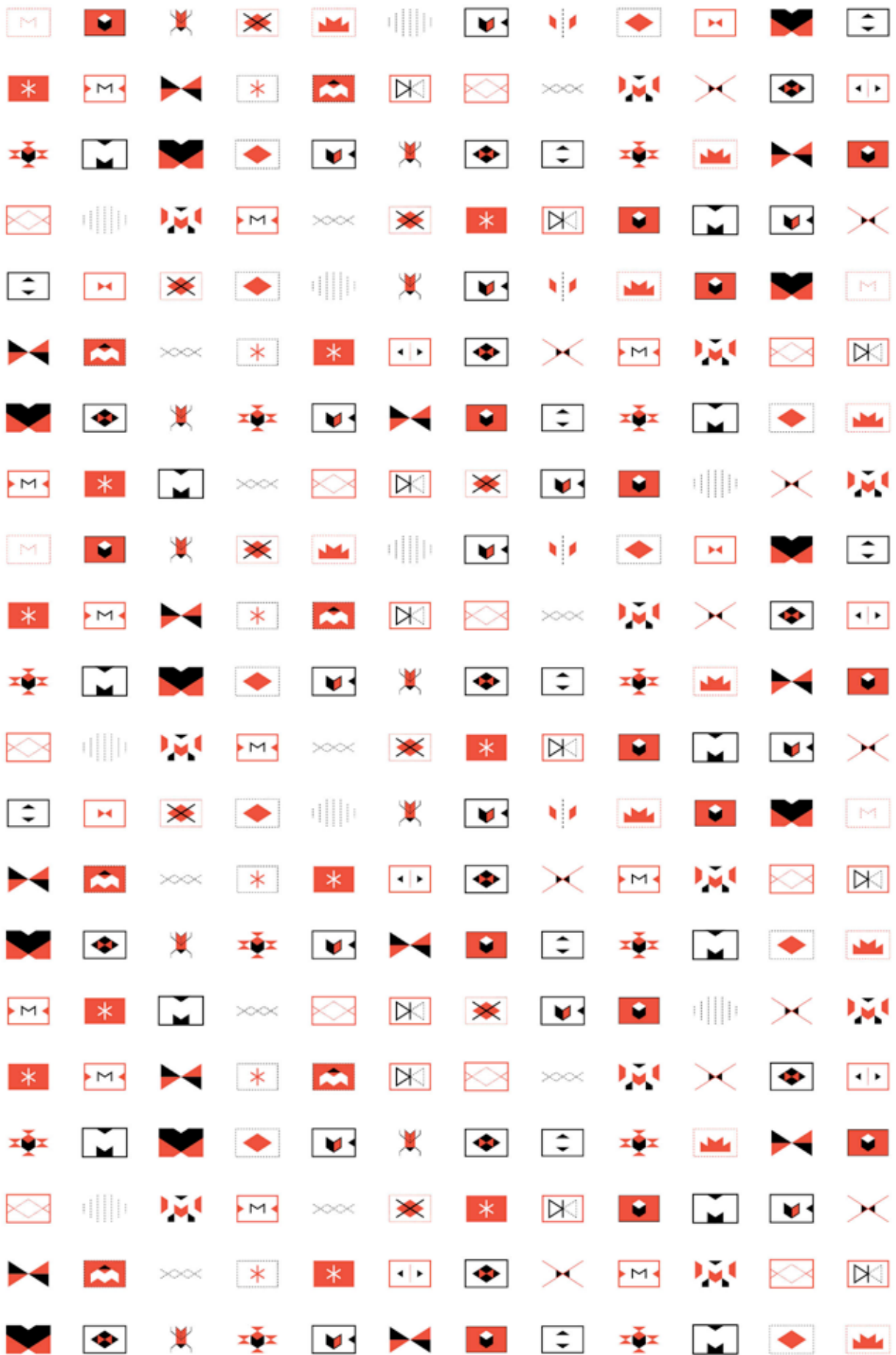

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	7
2. MUSEALE EN KUNSTENWERKING	11
2.1 TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES	12
2.1.1 <i>Oude Kunst</i>	13
2.1.2 <i>Hedendaagse Kunst</i>	16
2.1.3 <i>Flankerende activiteiten</i>	27
2.2 LEZINGEN, SYMPOSIA, GESPREKSAVONDEN	30
2.3 COLLECTIES	32
2.3.1 <i>Presentatie M-collectie</i>	32
2.3.2 <i>Inkomende langdurige bruiklenen</i>	35
2.3.3 <i>Schenken, legaten en aankopen</i>	37
2.3.4 <i>Uitgaande bruiklenen en bruiklenen voor tentoonstellingen</i>	38
2.3.5 <i>Restauraties en conserverende behandelingen</i>	39
2.3.6 <i>Depotbeheer</i>	40
2.3.7 <i>Samenwerking</i>	41
2.3.8 <i>Bibliotheek</i>	43
2.4 WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	44
2.4.1 <i>Onderzoek</i>	44
2.4.2 <i>Collectieregistratie</i>	45
2.4.3 <i>Dienstverlening aan derden</i>	46
2.4.4 <i>Ontsluiting</i>	46
2.4.5 <i>Vertegenwoordiging staf</i>	47
2.5 PUBLICATIES EN EDITIES	51
2.6 LOKAAL KUNSTENBELEID	52
2.6.1 <i>Buitenlocaties in Leuven</i>	52
2.6.2 <i>Atelierwerking</i>	53
2.6.3 <i>Residenties</i>	54
3. PUBLIEKSWERKING	57
3.1 COMMUNICATIE	59
3.1.1 <i>Corporate communicatie</i>	59
3.1.2 <i>Tijdelijke tentoonstellingen</i>	63
3.1.3 <i>Pers</i>	64
3.1.4 <i>Mediadeals</i>	66
3.1.5 <i>Professionele communicatie</i>	68
3.2 PUBLIEKSBEMIDDELING	71
3.2.1 <i>Publieksaanbod</i>	71
3.2.2 <i>Infrastructuur</i>	83
3.2.3 <i>Gidsenwerking</i>	84

3.3 MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN EN DOELGROEPEN	86
3.3.1 <i>Communityprojecten</i>	86
3.3.2 <i>Te gast projecten</i>	87
3.3.3 <i>Kwetsbare doelgroepen</i>	88
3.3.4 <i>Projecten extra muros</i>	89
3.4 PUBLIEKSBEGELEIDING	90
3.4.1 <i>M-collectie</i>	90
3.4.2 <i>Tijdelijke tentoonstellingen</i>	91
3.5 ONTHAAL EN BEWAKING	93
3.5.1 <i>Front office</i>	93
3.5.2 <i>Back office</i>	94
3.5.3 <i>Publieksbegeleiders</i>	94
3.5.4 <i>Bezoekerscomfort en -signalisatie</i>	95
3.5.5 <i>M-shop</i>	95
3.5.6 <i>M-Schatkamer van Sint-Pieter</i>	96
3.6 BEZOEKERSCIJFERS	97
3.6.1 <i>Bezoekerscijfers van 2013</i>	97
3.6.2 <i>Toelichting</i>	98
3.6.3 <i>Het prijzenbeleid</i>	99
3.7 SAMENWERKINGSOVEREENKOMSTEN EN WERVENDE KORTINGSACTIES	100
3.7.1 <i>Samenwerkingsverbanden</i>	100
3.7.2 <i>Wervende kortingsacties</i>	100
3.8 ZAALVERHUUR	102
3.8.1 <i>Prijszetting zaalverhuur</i>	102
3.8.2 <i>Prijszetting nocturnes en museumontbijt</i>	102
3.8.3 <i>Overzicht</i>	103
3.9 FUNDRAISINGDINER	116
3.10 PROJECTEN	117
3.10.1 <i>Rijker dan je denkt?</i>	117
3.10.2 <i>ZoMerbar</i>	117
3.11 M-BASSADEURS	118
3.11.1 <i>Ledenbestand</i>	118
3.11.2 <i>Prijzen lidmaatschap</i>	119
3.11.3 <i>Voordelen per formule</i>	119
3.11.4 <i>Partnerships</i>	120
3.11.5 <i>Organisatie</i>	120
3.11.6 <i>Actieve promotie</i>	121
3.11.7 <i>Vernissages</i>	122
3.11.8 <i>M-bassadeursactiviteiten</i>	123

4. ZAKELIJKE WERKING	127
4.1 FINANCIËN	129
4.1.1 <i>Balans en resultatenrekening</i>	129
4.2 PERSONEEL	133
4.2.1 <i>Organogram en bezetting</i>	133
4.2.2 <i>Tijdelijke aanvullende krachten</i>	138
4.2.3 <i>Vrijwilligerswerking</i>	141
4.2.4 <i>Werving en selectie</i>	149
4.2.5 <i>Vorming, training en opleiding</i>	150
4.2.6 <i>Welzijn</i>	154
4.2.7 <i>Verzuimbeleid</i>	154
4.2.8 <i>Diversiteitsplan</i>	154
4.2.9 <i>Interne communicatie</i>	155
4.3 INFRASTRUCTUUR	156
4.3.1 <i>Huisvesting en onroerende infrastructuur</i>	156
4.3.2 <i>Roerende infrastructuur</i>	157
4.3.3 <i>Technische ondersteuning</i>	157
4.4 DUURZAAMHEID EN ECOLOGIE	159
5. BESTUURLIJKE WERKING	161
5.1 DIRECTIECOMITÉ	162
5.2 RAAD VAN BESTUUR	163
6. BIJLAGEN	167
6.1 WEBSITESTATISTIEKEN 2013	170
6.2 OVERZICHT EDMS 2013	174
6.3 OVERZICHT UITGESTUURDE PERSBERICHTEN	177
6.4 OVERZICHT AANTAL PERSARTIKELS PER THEMA	180
6.5 OVERZICHT PUBLIEKSBEGELEIDING PER TIJDELIJKE PRESENTATIE	181
6.6 VERGELIJKING BEZOEKERSCIJFERS 2010, 2011, 2012 EN 2013	183
6.7 BEZOEKERSCIJFERS MICHIEL COXCIE. DE VLAAMSE RAFAËL	185
6.8 ZOMERBAR	192
6.9 BALANS EN RESULTATENREKENING OVER BOEKJAAR 2013	193
6.10 OVERZICHT GESLAAGDE KANDIDATEN SELECTIEPROCEDURES 2013	201
6.11 OVERZICHT DUURTIJD EN RESULTAAT WERVING-, SELECTIE- EN BEVORDERINGS- PROCEDURES EN PROCEDURE INTERNE MOBILITEIT 2013	203

1.

INLEIDING

2013 was voor M een cruciale graadmeter betreffende de uitstraling en perceptie van zijn werking. M had in zijn planning aangegeven om, tegen eind 2013, te willen uitgroeien tot een culturele- en erfgoedorganisatie met aanzien op Vlaams niveau.

M mag fier zijn en stellen dat het deze ambitie ruimschoots heeft kunnen realiseren. In 2013 kreeg M voor het eerst subsidies van de Vlaamse Gemeenschap en werd tegelijk zijn hedendaagse kunstwerking gehonoreerd met een Vlaamse subsidie van 300.000 euro. Bijkomend moest tegen april het omvattende subsidiedossier afgewerkt worden voor het erfgoeddecreet waarbij M zich kon nestelen tussen de Vlaamse erkende collectiebeherende instellingen. Ook deze opdracht werd tot een goed einde gebracht. Het advies was uitzonderlijk positief en plaatste M hiermee na 4 jaar werking op een niveau gelijkaardig aan de andere grote kunstmusea. De subsidie (400.000 euro) is er in eerste instantie om de onderbouw van het museum op het vlak van de collectiewerking te versterken en aandacht te besteden aan de beleidsprioriteiten van de minister (onder andere duurzaamheid, digitalisering, diversiteit).

Naast deze belangrijke stap werkte M voort aan de uitbouw van de structuur van de organisatie. Op personeelsvlak werd het kader verder ingevuld en gedefinieerd. De afdelingshoofden Hedendaagse Kunst en Publiekswerking en de Algemeen Directeur werden aangesteld met een contract van onbepaalde duur. De functie afdelingshoofd/conservator Oude Kunst kreeg een invulling tot eind 2014. M benoemde ook, ter versterking van de afdelingen, 3 diensthoofden. In het totaal waren er bijna 400 personen actief in M. Naast de ongeveer 60 verschillende medewerkers in contractueel verband zetten zich 37 studenten, 22 gelegenheidsmedewerkers, 30 gidsen, 40 tijdelijke technische krachten voor op- en afbouw van tentoonstellingen en meer dan 200 vrijwilligers in voor M.

Om de vele producties van tentoonstellingen en meerdaagse inhoudelijke projecten (studiedagen, kleine presentaties...) gestroomlijnder te laten verlopen werd in mei een coördinatiecel productie (CCP) in het leven geroepen. Hierdoor werd het overleg over de afdelingen heen, meer horizontaal, georganiseerd. In 2014 zal de functionaliteit nog verhoogd worden door ook alle punctuele activiteiten door deze ploeg te laten coördineren.

Na de zomer 2013 startte M op een schuchtere manier met de implementatie van de Beleids- en beheerscyclus (BBC). De bedoeling van de BBC is om de planning en rapportering op stedelijk niveau van alle stedelijke administraties en gemeentebedrijven op elkaar af te stemmen. De roll-out van de BBC verliep echter alles behalve vlot. De impact op het werkvolume in 2013 was nog beperkt maar zou dramatisch hoog zijn begin 2014. Deze bijkomende verhoging van de planlast maakt dat M op dit moment kampt met een enorme administratieve last voor de rapportering en planning van zijn werk ten aanzien van de verschillende overheden (Vlaanderen, provincie Vlaams-Brabant en stad Leuven). De administratieve vereisten zijn op geen enkele manier op elkaar afgestemd.

Voor de vijfde maal op rij klokte het museum af met een beperkt overschot en werden de budgetafspraken, zowel intern als met de stad Leuven, vrij strikt gerespecteerd. Dat het algemeen zakelijk beleid van M er staat, kunnen we lezen in het positieve verslag dat gevoegd was bij het toezeggingsdossier van het Erfgoeddecreet. M kan dienen als voorbeeldfunctie voor de andere musea in Vlaanderen.

Naast de zakelijke en beleidsmatige uitdagingen hield M zijn inhoudelijke werking op een hoog niveau. De afdeling Oude Kunst werkte aan 3 grote monografische tentoonstellingen en er werden 6 presentaties, om en rond de collectie, gerealiseerd. Hoogtepunten waren de 2 onderzoekstentoonstellingen: *Getekend Jan R. Een renaissancemeester herontdekt* en de absolute topper *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël*. De bezoeker kon bijkomend 18 hedendaagse presentaties bezoeken. De meeste aandacht kreeg de Vlaamse kunstenaar Geert Goiris en de internationale kunstenaar Aleksandra Mir. In het kader van de overeenkomst met de Vlaamse Gemeenschap startte M ook met 2 onderzoekstentoonstellingen binnen de hedendaagse kunst. Deze onderzoeksprojecten (*Blijven Kijken. Over de materie van de media* en *De Doorbraak van de 'Conceptuele Kunst' in België. Het Geval Fernand Spillemaeckers*) moeten de hedendaagse kunstwerking in Vlaanderen meer diepgang geven.

Jaarlijks wordt de collectie, in het bezit van de Stad Leuven, ook uitgebreid en sterker geprofileerd. Twee grote bruikleenpakketten (Broeders Alexianen, 24 kunstwerken en de Ceracollectie, ongeveer 400 hedendaags werken) werden in 2013 voor een lange termijn verankerd. De M-collectie breidde uit met een schenking van 16 werken door de Franciscanen van Halle, een fonds van 15 plaastermodellen uit het atelier Van Uytvanck en een glasraam afkomstig uit de woning van Theo Humblet. De verwerving door aankoop was zeer bescheiden. Slecht één werk, Constantin Meunier, *Arbeidsters in het atelier van Val-Saint-Lambert*, verrijkte de collectie. Met 32 externe restauratie behandelingen wordt de collectie in goede conditie gehouden.

De publiekswerking blijft jaar na jaar een sterke hoeksteen van de M-werking. 1.314 groepen bezochten het museum in de vrije tijd of in schoolverband. Dat zijn er gemiddeld meer dan 4 per dag. Het aanbod was opnieuw

zeer divers en sterk publieksgericht. Het aantal bezoekers in groepsverband blijft dan ook stijgen en nadert de 25.000 personen. Via de publiekswerking verankerde M zich nog sterker in de samenleving. Dit gebeurde door enerzijds de sociaal-artistieke projecten/communityprojecten (*Breedbeeld/Link in de Kabel* en *Ik Kom Van Ver*) nog een meer professioneel kader te geven en anderzijds door nieuwe rondleidingen op te starten die focussen op specifieke maatschappelijke thema's (omgaan met emoties en maatschappelijke integratie). De vele inschrijvingen voor deze rondleidingen wijzen op een behoefte aan dit aanbod en de noodzaak dat musea oog moeten hebben voor kwetsbare doelgroepen.

M-Bassadeurs worden ook een steeds hechtere club met een uitgebreide werking. Het aantal M-Bassadeurs is gegroeid, weliswaar hoofdzakelijk dankzij de introductie van een kaart voor studenten. We kunnen er van uit gaan dat er nu zo'n 3.500 personen verbonden zijn met M via de vriendenwerking.

Eind 2013 voerde M een nieuw prijzenbeleid in op het vlak van de toegangsprijzen en de kost van het M-bassadeurschap. Sinds de opening in 2009 waren deze prijzen stabiel gebleven. Enkele speerpunten van de nieuwe ticketprijzen zijn het invoegen van de audiotour in de ticketprijs, het stimuleren van de onlineverkoop en het honoreren van frequent bezoek.

Tenslotte werd de raad van bestuur, na de gemeenteraadsverkiezingen van 2012, gedeeltelijk vernieuwd in juni 2013. Een welgemeende dank voor de afzwaaiende bestuurders; Filip Abraham, Antoon De Proft, Cynthia Van Hulle en Wouter Vermeulen en welkom aan de nieuwe; Vera Billen, Willem Geelen, Jan Schoolmeesters, Mieke Vandermotte en Jeroen Vervloessem.

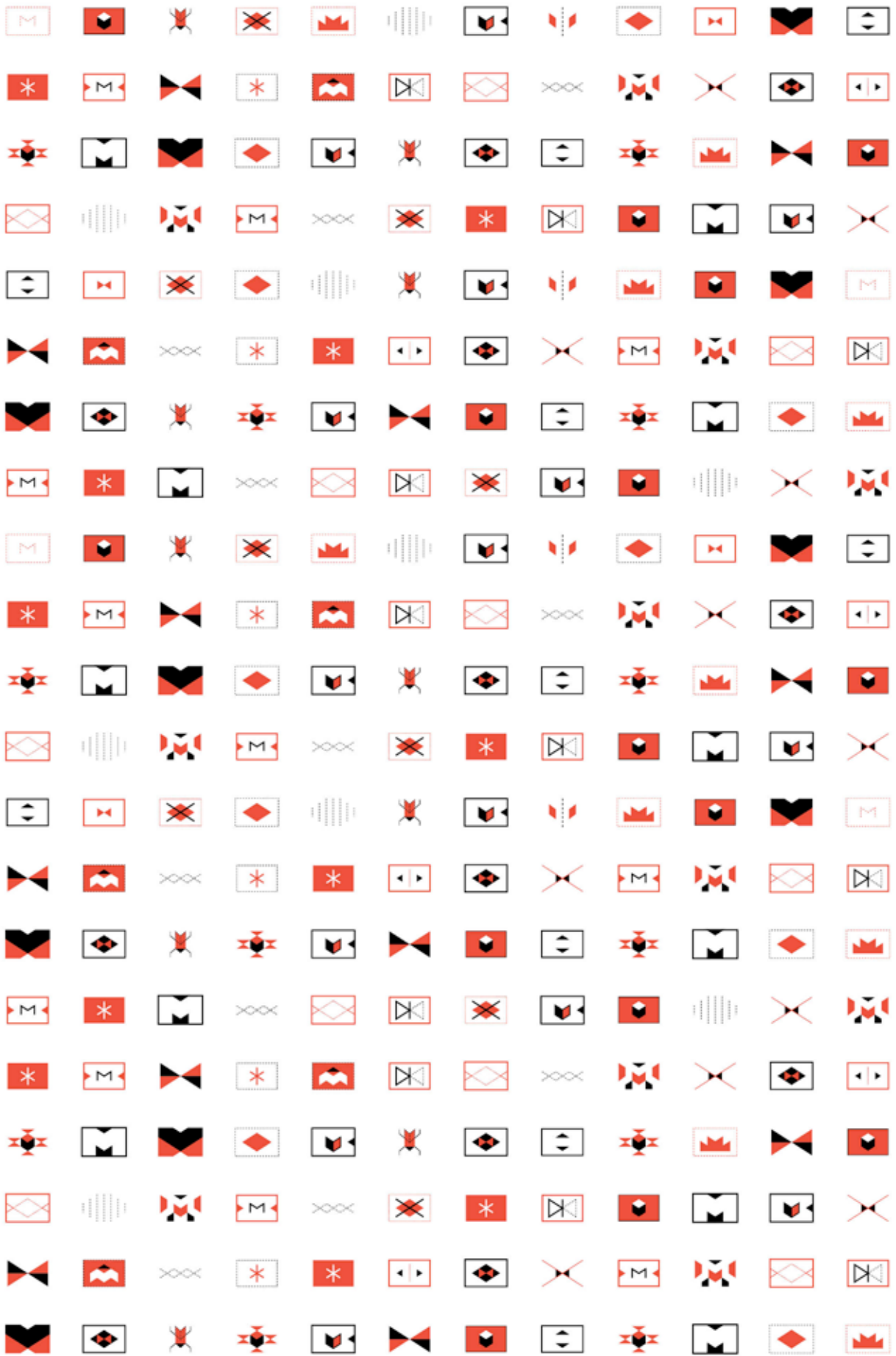
Luc Delrue
Algemeen Directeur

Denise Vandevooort
Voorzitter

MET DANK AAN DE HUIDIGE EN VORIGE RAAD VAN BESTUUR VAN M

- ▶ Voorzitter: Mevr. Denise Vandevooort
- ▶ Ondervoorzitter: Mevr. Els Buelens (tot 15-10-13) en Dhr. Jeroen Vervloessem (vanaf 15-10-13)
- ▶ Dhr. Filip Abraham
- ▶ Mevr. Vera Billen
- ▶ Dhr. Hans Bracquené
- ▶ Dhr. Noël Coninx
- ▶ Dhr. Antoon De Proft
- ▶ Dhr. Steven Dusoleil
- ▶ Dhr. Saïd El Khadraoui
- ▶ Dhr. Willem Geelen
- ▶ Mevr. Frieda Jans
- ▶ Dhr. Jan Schoolmeesters
- ▶ Mevr. Mieke Vandermotte
- ▶ Mevr. Cynthia Van Hulle
- ▶ Dhr. Wouter Vermeulen
- ▶ Mevr. Mieke Wellens

2.

MUSEALE EN KUNSTENWERKING

2.1 TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES

Begin 2013 waren er vijf presentaties te zien in M die reeds in 2012 werden opgezet. Naast de diverse collectieopstellingen (zie 2.3.1 Presentatie M-Collectie) werden in 2013 16 nieuwe presentaties op poten gezet. Hiervan zijn er 2 tentoonstellingen Oude Kunst en 14 tentoonstellingen Hedendaagse Kunst.

Eigen producties

27-09-12 × 13-01-13	ROE ETHRIDGE
27-09-12 × 13-01-13	Yael DAVIDS
27-09-12 × 20-01-13	FOCUS GUY MEES. <i>Collectiepresentatie Cera</i>
08-11-12 × 17-02-13	GETEKEND JAN R. <i>Een renaissancemeester herontdekt</i>
14-02-13 × 19-05-13	GEERT GOIRIS
14-02-13 × 12-05-13	BLIJVEN KIJKEN. <i>Over de materie van de media</i>
14-02-13 × 26-05-13	SASKIA OLDEWOLBERS. <i>Kinemacolor</i>
14-03-13 × 02-05-13	BEST OF !
14-03-13 × 09-06-13	HIERONYMUS COCK. <i>De renaissance in prent</i>
27-06-13 × 06-10-13	UGO RONDINONE. <i>thank you silence</i>
27-06-13 × 20-10-13	ILSE D'HOLLANDER
13-09-13 × 11-11-13	DE DOORBRAAK VAN DE 'CONCEPTUELE KUNST' IN BELGIË. <i>Het geval Fernand Spillemaeckers</i>
31-10-13 × 23-02-14	MICHIEL COXCIE. <i>De Vlaamse Rafaël</i>
03-11-13 × 16-02-14	PUBLIEK AAN ZET
28-11-13 × 16-02-14	ALEKSANDRA MIR. <i>The Space Age</i>
28-11-13 × 23-03-14	GERARD HERMAN. <i>Arm en Erg Hard</i>

Samenwerkingen

08-11-12 × 13-01-13	DENMARK. <i>TegenArchieven</i>
14-03-13 × 02-05-13	STAD EN ARCHITECTUUR. <i>Architectuur in context</i>
08-06-13 × 25-08-13	OPEN M. <i>I could have lived here</i>
09-11-13 × 11-11-13	PLAYGROUND

2.1.1 OUDE KUNST

GETEKEND, JAN R.

Een renaissancemeester herontdekt

08·11·12 × 17·02·13

In de eerste helft van de zestiende eeuw maakte de Leuvense schilderkunst, die zich nog met een voet in de laatgotische schildertraditie van Dieric Bouts bevond, kennis met een nieuwe renaissancevormtaal. De schilder die zijn werken signeerde met het monogram 'IANR' speelde een voortrekkersrol in deze nieuwe stijlontwikkelingen. Recent wetenschappelijk onderzoek zette een historische misinterpretatie van dit monogram recht en identificeerde de Leuvense schilder Jan Rombouts als de enige echte auteur van het monogram. Jan Rombouts (ca. 1480-1535) was een zelfbewust en opmerkelijk veelzijdig kunstenaar. Naast schilderijen maakte hij ook tekeningen, brandglas en gravures. Complexe composities, figuren in beweging, een levendig kleurenpalet, een minutieus oog voor detail en pseudo-renaissancistische architectuurelementen verklappen Rombouts' neus voor vernieuwing. Hij bracht de Leuvense schilderkunst tot een nieuw hoogtepunt en loodste het binnen in de renaissance.

De tentoonstelling 'Getekend, Jan R.' illustreerde dit nieuw ontdekte belang van Jan Rombouts in de Zuid-Nederlandse schilderkunst. Daarnaast schetste ze ook een hernieuwd portret van Jan van Rillaer (ca. 1520/1525-1570), de schilder aan wie het monogram IANR lang onterecht werd toegeschreven. Als gevolg van de nieuwe toeschrijvingen is van Van Rillaer nu geen enkel schilderij meer bekend. Wel is heel wat geweten over zijn activiteiten als stadsmeester-schilder van Leuven. Dat waren bijvoorbeeld het maken van de praalwagens voor de jaarlijkse Ommegang-processie of het decoreren van de stad bij Blijde Intredes.

Een aantal van Jan Rombouts' topwerken vertoeven al 500 jaar in de stad waar ze zijn ontstaan. Heel wat werken bevinden zich in de collectie van M. Samen met heel wat internationale bruiklenen presenteerde de tentoonstelling 'Getekend, Jan R. Een renaissancemeester herontdekt' de nieuwe inzichten over deze toonaangevende kunstenaar in Rombouts' eigen stad. Zijn herontdekte, veelzijdige oeuvre was voor het eerst samen te zien, en ging de confrontatie aan met werk van Albrecht Bouts, Lucas van Leyden, Albrecht Dürer en Leuvense meesters.

Jan Rombouts, *De heilige Margaretha van Antiochië en de draak*, M - Museum Leuven, © Paul Laes

Curatoren

Dr. Yvette Bruijnen
Marjan Debaene, M – Museum Leuven

Bruikleengevers

Aken, Suermondt-Ludwig-Museum
Amsterdam, Rijksmuseum
Berlijn, Staatliche Museen zu Berlin, Gemäldegalerie
Berlijn, Staatliche Museen zu Berlin, Kupferstichkabinett
Boston, Museum of Fine Arts
Bremen, Kunsthalle Bremen
Brugge, Musea Brugge, Hospitaalmuseum
Brussel, Koninklijke Bibliotheek van België
Brussel, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België
Frankfurt am Main, Städel Museum
Leuven, M - Museum Leuven
Leuven, Sint-Kwintenskerk
Leuven, Stadsarchief
Londen, The British Museum
New York, The Metropolitan Museum of Art
Oxford, Ashmolean Museum, University of Oxford
Parijs, Fondation Custodia, Collection Frits Lugt
Pittsburgh, Carnegie Museum of Art
Rotterdam, Museum Boijmans-Van Beuningen
United Kingdom, privécollectie
Wenen, Graphische Sammlung Albertina

HIERONYMUS COCK

De renaissance in prent

14·03·13 × 09·06·13

Hieronymus Cock (1518-1570) was zonder twijfel de meest succesvolle prentenuitgever van zijn tijd. Hij erkende als eerste de enorme kwaliteiten van Pieter Bruegel de Oude. Cock verzamelde het kruim van jonge kunstenaars rond zich en haalde de beste kopergraveurs die hij kon vinden naar zijn werkplaats. Hij combineerde een subliem aanvoelen van artistieke kwaliteit met een zelden geëvenaard zakelijk inzicht en kennis van de internationale kunstmarkt. Op korte tijd bouwde Hieronymus Cock, samen met zijn vrouw Volxcken Diercx, zijn prentenuitgeverij 'In de Vier Winden' dan ook uit tot de meest invloedrijke van Europa. De kopergravures die hij op de markt bracht, gingen de wereld rond en zorgden voor de naam en faam van kunstenaars als Pieter Bruegel de Oude, Frans Floris, Maarten Van Heemskerck en vele anderen. Op die manier speelde hij een cruciale rol bij de doorbraak van nieuwe artistieke ideeën in de toenmalige Westerse wereld.

Deze tentoonstelling bood voor het eerst in vijftig jaar een breed overzicht van de activiteiten van het uitgevershuis 'In de Vier Winden'. Aan de hand van meer dan honderdvijftig zeldzame en kwetsbare werken op papier, werden de activiteiten van Cock en zijn medewerkers aan het publiek voorgesteld. De kernstukken van deze tentoonstelling waren afkomstig uit de collectie van de Koninklijke Bibliotheek van België. Binnen deze instelling werd de afgelopen jaren nieuw onderzoek verricht naar het uitgevershuis 'In de vier winden' en zijn productie. De Fondation Custodia – Collection Frits Lugt voegde daar enkele uitzonderlijke tekeningen en prenten aan toe. Tientallen cruciale bruiklenen uit binnen- en buitenlandse collecties vervolledigen het overzicht.

Dit project was een partnerschap tussen de Koninklijke Bibliotheek van België, M – Museum Leuven, de Fondation Custodia – Collection Frits Lugt in Parijs en Illuminare – Studiecentrum voor Middeleeuwse Kunst (KU Leuven). Van 18 september tot 15 december 2013 was de tentoonstelling te gast in het Institut Néerlandais in Parijs.

Johannes Wierix, *Portret van Hieronymus Cock*,
© Brussel, Koninklijke Bibliotheek van België,
Prentenkabinet

Curatoren

Joris Van Grieken, Koninklijke Bibliotheek van België
Prof. Dr. Jan Van der Stock, KU Leuven
Ger Luyten, Fondation Custodia – Collection Frits Lugt

Bruikleengevers

Amsterdam, Rijksmuseum
Antwerpen, Museum Plantin-Moretus - Prentenkabinet
Brussel, Koninklijke Bibliotheek van België
Edinburgh, Scottish National Gallery
Gent, Bisschoppelijk archief
Londen, Royal Academy of Arts
Londen, Victoria and Albert Museum
Luik, Musée des Beaux-Arts de Liège
Luik, Université de Liège, Collections artistiques (Galerie Wittert)
Oxford, Asmolean Museum of Art and Archeology
Parijs, Institut Néerlandais / Fondation Custodia
Rotterdam, Boijmans van Beuningen
Weimar, Klassik Stiftung

MICHEL COXCIE

De Vlaamse Rafaël

31·10·2013 × 23·02·2014

Michiel Coxcie was één van de meest invloedrijke schilders in de Nederlanden van de zestiende eeuw. Zijn bijnaam de 'Vlaamse Rafaël' geeft aan hoe hoog zijn talent destijds werd ingeschat. Vandaag is Coxcie een eerder onbekende naam. De monografische tentoonstelling *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël* toonde dus een onderbelichte zijde van de Vlaamse kunst. Het wetenschappelijk onderzoek dat eraan vooraf ging, wierp niet

alleen nieuw licht op het inventieve oeuvre en het artistieke vernuft van de kunstenaar, het toonde ook Coxcies grote invloed op de renaissance in de Nederlanden.

Na een opleiding in het atelier van de Brusselse schilder Bernard van Orley, bracht Michiel Coxcie (1499 - 1592) een tiental jaren in Rome door. Daar verdiepte hij zich in de antieke oudheid en de kunst van de grote renaissancemeesters Rafaël, Michelangelo en Da Vinci. Terug in eigen land introduceerde hij de stijlelementen van de Italiaanse renaissance: een artistieke revolutie voor de schilderkunst van de Nederlanden. Hij behoorde tot de favoriete schilders van Keizer Karel en klom snel op als hofschilder van diens zoon Filips II. In opdracht van deze laatste kopieerde Michiel Coxcie eind jaren 1550 het *Lam Gods* van de broers Jan en Hubert Van Eyck. De panelen bevinden zich nu verspreid over verschillende Europese museumcollecties. Speciaal voor de tentoonstelling in M werden alle overgebleven luiken voor het eerst weer samen gebracht.

Niet alleen Coxcies tijdgenoten inspireerden zich op zijn vernieuwende stijl en composities. Ook na zijn dood keken kunstenaars, zoals Rubens, bewonderend naar zijn oeuvre. Met een uitzonderlijk lang leven, dat begint op het einde van de vijftiende eeuw en eindigt op de drempel van de zeventiende, vormt Michiel Coxcie een bijzondere artistieke verbinding tussen de school van de Vlaamse primitieven en de barok.

M bracht met deze allereerste overzichtstentoonstelling hulde aan de veelzijdig getalenteerde kunstenaar. Belangrijke schilderijen van Coxcie uit de eigen collectie werden geflankeerd door vele bruiklenen uit grote internationale collecties, zoals Prado Madrid, British Museum Londen, Staatliches Museen Berlijn en Rijksmuseum Amsterdam.

Aansluitend bij de overzichtstentoonstelling in M konden in Brussel in de kathedraal van Sint-Michiel en Sint-Goedele monumentale glasramen en altaarstukken van Michiel Coxcie worden ontdekt: vier monumentale zestiende-eeuwse glasramen uit een reeks van zeven zijn op hun oorspronkelijke plaats bewaard gebleven. Karel V gaf de opdracht voor deze glasramen. Toen Barend Van Orley, de leermeester van Coxcie, stierf en de bestelling niet kon afwerken, werd beroep gedaan op Michiel Coxcie om de ontwerpen te voltooien. De ontwerpen sluiten goed aan bij het werk van zijn meester, maar tonen onmiskenbaar het karakter van Coxcies italianiserende stijl geïnspireerd op de hoog-renaissance.

Een andere spin-off ging door in de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten die twee zeer grote drieluiken van Michiel Coxcie bezitten die niet naar Leuven konden reizen. De monumentale meesterwerken *Triptiek met tafereel uit het leven van Christus* en *Triptiek van de Gilde van de Grote Voetboog van Brussel* waren er uitzonderlijk te zien in een tijdelijke collectie-presentatie.

Curatoren

Prof. Dr. Koenraad Jonckheere, UGent
Dr. Peter Carpreau, M – Museum Leuven

Bruikleengevers

Amsterdam, Rijksmuseum
Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
Antwerpen, Museum Plantin-Moretus – Prentenkabinet
Berlijn, Gemäldegalerie - Staatliche Museen zu Berlin
Brugge, Parochie Sint-Jacob-de-Meerdere
Brussel, Algemeen Rijksarchief
Brussel, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België

Michiel Coxcie, (rechter)vleugel van *het Altaar van Sint-Lucas, Johannes de Evangelist*, © National Gallery Praag 2013

Brussel, Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel
 Brussel, Redemptoristen Vlaanderen
 Brussel, Verzamelingen OCMW
 Cambridge, The Fitzwilliam Museum, Cambridge
 Chatsworth, The Devonshire Collection
 Douai, Musée de la Chartreuse
 München, Bayerische Staatsgemäldesammlungen - Alte Pinakothek, München
 Londen, British Museum
 Braunschweig, Herzog Anton Ulrich Museum
 Kremsmünster, Kunstsammlungen des Stiftes Kremsmünster
 Londen, The Courtauld Gallery
 Madrid, Museo Nacional del Prado
 Madrid, Patrimonio Nacional, Escorial
 Madrid, Patrimonio Nacional, La Granja, Segovia
 Madrid, Patrimonio Nacional, Palacio Real
 New York, Jack Kilgore co. Inc.
 Gent, Kerkfabriek Sint-Baafskathedraal
 Gent, Kerkfabriek St-Jacobs
 Praag, The Metropolitan Chapter by St. Vitus of Prague
 Stuttgart, Staatsgalerie

2.1.2 HEDENDAAGSE KUNST

A. GROTE TENTOONSTELLINGEN

UGO RONDINONE

thank you silence

27·06·13 × 06·10.13

Ugo Rondinone, nude, 2011, © studio rondinone

krijgen. Vormelijk grijpen zijn installaties terug naar uiteenlopende referenties uit de kunstgeschiedenis of de populaire cultuur. Zo kan zijn werk variëren van getekende landschappen in Indische inkt die doen denken aan de romantiek, tot lichtsculpturen in regenboogkleuren die de psychedelica uit de jaren '60 oproepen.

De tentoonstelling *thank you silence* presenteerde een reeks nieuwe en recente werken uit de laatste drie jaar van Ugo Rondinone's oeuvre. De opzet en de kunstwerken in de tentoonstelling waren verbonden met de interesse

Binnen de programmalijnen hedendaagse kunst focust M jaarlijks op een internationaal gerenommeerde kunstenaar. M is een plek waar oeuvres ontdekt kunnen worden van kunstenaars met een hedendaags-historisch belang voor de actuele beeldende kunst. In 2013 organiseerde M een omvangrijke tentoonstelling met het werk van de Zwitserse kunstenaar Ugo Rondinone (°1964, Brunnen).

Ugo Rondinone ontwikkelt sinds ruim twintig jaar een oeuvre in een veelheid aan media: van schilderkunst, grafisch werk, sculptuur, fotografie tot video en geluid. Aan de basis van zijn werk liggen motieven uit onze alledaagse omgeving die door hun afzondering, uitvergroting of specifieke materiële behandeling een poëtische dimensie

van de kunstenaar in natuur en de mensheid. Vijf verschillende groepen werken werden in de tentoonstelling samengebracht. De reeks bronzen sculpturen *primitive* tonen een uitgebreide reeks met de hand gemodelleerde vogels die naar natuurfenomenen genoemd zijn. Klokken gemaakt uit gekleurd glas-in-lood introduceren de notie van tijd in de tentoonstelling. M presenteerde een nieuwe reeks van vier monumentale werken, landschappen die uit aarde gemaakt zijn. Bezoekers konden deze *hanging landscape*, *standing landscape*, *triangle landscape* en *tilted landscape* telkens op een andere manier ervaren. *thank you silence* bracht voor het eerst ook de volledige reeks *nude* samen, veertien hyperrealistische wassen beelden van introverte figuren. De verschillende fragmenten van elke *nude* bestaan uit een mix van was en aardepigmenten. Ugo Rondinone creëerde een ander nieuw werk in samenwerking met de lokale gemeenschappen van kinderen in Leuven. In de bovenruimte toonde M *your age and my age and the age of the sun*, een betonnen volume gevuld met 300 kindertekeningen van de zon. De tentoonstelling bevatte ook een reeks gedichten en het werk *thank you silence* dat zijn naam aan de tentoonstelling geeft. Doorheen de verschillende groepen werken construeerde Ugo Rondinone een overdachte transitie van natuur naar mens en introduceerde hij verschillende linken tussen een aantal noties die hieraan verbonden zijn.

Bij de tentoonstelling werd ook een boek uitgebracht in samenwerking met JPR | Ringier en met de ondersteuning van de verschillende galleries van de kunstenaar: Galerie Eva Presenhuber (Zürich), Barbara Gladstone Gallery (New York – Brussel), Galerie Almine Rech (Parijs – Brussel), Sadie Coles HQ (Londen) en Esther Schipper (Berlijn). De monografie *thank you silence* bracht een uitvoerige documentatie bij de tentoonstelling en een tekst van curator Eva Wittoch.

Bij deze tentoonstelling gaf M ook een editie in beperkte oplage uit.

B. MIDDELGROTE TENTOONSTELLINGEN

ROE ETHRIDGE

27·09·12 × 13·01·13

Jaarlijks programmeert M minimaal één middelgrote tentoonstelling met het werk van een internationale kunstenaar. In het najaar van 2012 en begin 2013 toonde M de tentoonstelling van Roe Ethridge met een selectie fotowerk van de laatste tien jaar. De tentoonstelling was eerder, in een andere samenstelling, te zien in Le Consortium, Dijon. Curator was Anne Pontegnée.

In de foto's van Roe Ethridge (Miami, 1969) gebeurt er niets: een zonsondergang, de maan, een autosnelweg, een model na de fotoshoot, enkele bijen op een appel. Toch gaat zijn werk over het leven zelf. Roe Ethridge behoort tot een generatie die zich, zowel in fotografie als in schilderkunst, kon losmaken van de regels waartegen

Roe Ethridge, *Apple and Cigarettes*, 2004

hun voorgangers moesten strijden. Kenmerkend voor zijn werk is daarenboven een zeer eigentijdse reis doorheen de genres, technieken en de geschiedenis van de fotografie. Landschap of stillerven, originele of gevonden beelden, abstracties of portretten, het dagelijks leven of commerciële opdrachten; Roe Ethridge hanteert een uitgebreid spectrum aan fotografische beelden. Zowel zijn boeken als tentoonstellingen bieden hem de mogelijkheid om beelden te combineren in open verhalen. Hierdoor vervaagt het onderscheid tussen origineel en kopie, tussen verhaal en beleving, tussen het persoonlijke en het publieke. Zijn oeuvre slaagt er zo in een accuraat en gelaagd portret te brengen van de hedendaagse werkelijkheid. Hij tracht de complexiteit van de wereld te omarmen zonder hierin een objectief standpunt te willen innemen. Vanuit persoonlijke ervaringen, doordrenkt Ethridge zijn oeuvre met een alledaags aspect. Hij benadert zijn onderwerpen met een gepaste afstand, dicht genoeg om ze te begrijpen en ver genoeg om ze vrij te laten ademen. De tentoonstelling was het eerste overzicht van zijn werk, waarbij werken van de laatste tien jaar werden samengebracht uit internationale publieke en privéverzamelingen.

Roe Ethridge woont en werkt in New York. Hij studeerde fotografie aan het Atlanta College of Art. Zijn werk werd tentoongesteld op *Rencontres photographiques* in Arles, de *2008 Whitney Biennale New York*, in MoMA New York, ICA Boston, Metropolitan Museum New York en MOCA Los Angeles.

FOCUS GUY MEES

Collectiepresentatie Cera

27·09·12 × 20·01·13

M beheert sinds 2012 de kunstcollectie van Cera. Beide Leuvense partners werken samen om de Cera-collectie, die een unieke doorsnede biedt van Belgische kunst na 1945, aan het publiek te tonen. De collectie bestaat uit een vierhonderdtal werken van bijna zeventig Belgische kunstenaars, met zowel gekende namen als jong talent in uiteenlopende media. M brengt jaarlijks een zaalvullende tentoonstelling rond de collectie die focust op een kunstenaar of thema. De eerste collectiepresentatie in M vertrok van het werk van Guy Mees.

Guy Mees, *Uitgesneden plinten*, 1995, © Dirk Pauwels

Guy Mees (Mechelen 1935 – Antwerpen 2003) maakte zowel sculpturen, werken op papier, foto's, installaties en films. De werken die Cera van Guy Mees verzamelde, bieden een staalkaart van zijn diverse oeuvre dat een periode van meer dan dertig jaar omspannt. Zijn poëtische en speelse werk ging in dialoog met werk van andere kunstenaars uit de Cera-collectie: met tijdgenoot Marthe Wéry, met Walter Swennen en met de jongere kunstenaar Gert Robijns. Een of meerdere elementen uit Guy Mees' oeuvre, zoals een monochroom kleurgebruik, de relatie met de ruimte en het speelse en fragmentaire karakter van vormen, keren terug in het werk van deze kunstenaars.

Guy Mees had grote solotentoonstellingen in 1993 in het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel en in 2002 in het M HKA in Antwerpen. Galerie Micheline Swazjcer stelde regelmatig werk van hem tentoon. Enkele recente groepstentoonstellingen waren *The Responsive Subject* in 2011 in MuZEE in Oostende, *7* in 2007 in het Roger Raveel museum, *Silent Revolutions* in 2007 in Leuven (beide in samenwerking met Cera) en in 2002 in STUK Kunstencentrum in Leuven.

Deze eerste collectiepresentatie en de aankondiging van de samenwerking tussen M en Cera kon rekenen op ruime belangstelling en interesse bij pers en publiek.

GEERT GOIRIS

14·02·13 × 19·05·13

Binnen zijn tentoonstellingsprogramma hedendaagse kunst geeft M jaarlijks ruimte aan belangrijke Belgische kunstenaars die een voldragen oeuvre hebben ontwikkeld. Het wil dit doen door een selectieve overzichtstentoonstelling te brengen die het oeuvre belicht, en wil deze tentoonstelling tevens omkaderen door onderzoek en een uitgebreide publicatie. Binnen deze programmalijn focuste M na Philippe Van Snick, Jan Vercruyse, Dirk Braeckman en Patrick Van Caeckenbergh in 2013 op Geert Goiris.

De fotowerken van Geert Goiris (°1971, Bornem) verwijzen naar een fundamentele spanning tussen de natuur en de mens. Zijn verzameling van architecturale en utopische landschappen met sporen van menselijke aanwezigheid getuigen van een vervreemdende nabijheid. De landschappen zijn overweldigend mooi en beangstigend tegelijk, levensbedreigend zelfs. De kunstenaar refereert naar een natuurlijke schoonheid die op het punt staat te rotten, te eroderen en te smelten. Op die manier positioneert hij het landschap als een ruïne – een continue, cyclische transformatie tussen het historische en het veranderende. Deze beelden, die voortdurend door een vreemde aanwezigheid worden achtervolgd, nodigen uit tot een aangeboren geloof in een steeds meer

Zaalzicht Geert Goiris, © Dirk Pauwels

nieuwe combinaties. Doorheen de tentoonstelling hing een donkere, dreigende toon. De kunstenaar nam ook de ruimte onder handen door muren te veranderen en te spelen met de afmetingen van de foto's. Zo werden een aantal werken in zeer groot formaat rechtstreeks op de muur aangebracht.

In 2011 sloot M een samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant om bij deze tentoonstellingen de mogelijkheid van een aankoop te onderzoeken. Op deze manier blijft er een spoor zichtbaar in de provinciale kunstcollectie die zo ook kwalitatief versterkt wordt. Bovendien biedt het een communicatieve meerwaarde. In 2013 kocht provincie Vlaams-Brabant twee fotowerken aan van Geert Goiris die op de tentoonstelling te zien waren: *Election Day* (2010) en *Giant#2* (2012).

Bij de tentoonstelling werd ook een monografie uitgegeven in samenwerking met ROMA Publications. Het boek bevat een ruime selectie van circa 90 werken uit de laatste 15 jaar. De foto's zijn niet chronologisch of thematisch gerangschikt maar op een voor Goiris kenmerkende wijze in sequentie geplaatst waardoor ze onderdelen worden van een vervreemdende verhaallijn. Samen met de specifieke tekstbijdragen van Nickel van Duijvenboden, Matthew Vollgraff en Geert Goiris zelf is het boek te zien als een zelfstandig project dat parallel aan de tentoonstelling in Museum M werd gepresenteerd.

Bij deze tentoonstelling gaf M ook een editie in beperkte oplage uit.

BLIJVEN KIJKEN / CE QUI NOUS REGARDE / DROPOUTS

14·02·13 × 12·05·13

Binnen zijn tentoonstellingsprogramma maakt M ruimte voor presentaties die voortvloeien uit specifiek onderzoek over bijzondere thema's uit de hedendaagse beeldcultuur. Hiervoor nodigt M externe gastcuratoren uit.

Zaalzicht Blijven Kijken, © Dirk Pauwels

artificiële schoonheid. Ondanks de zeer uiteenlopende onderwerpen bezitten de foto's een soort van eenheid, die de toeschouwer niet opmerkt door ze rationeel te analyseren, maar wel intuïtief aanvoelt. Ze hebben als het ware gelijke vibes, ze klinken gelijkaardig. Geert Goiris stelde de laatste jaren vaak tentoon, zowel in binnen- en buitenland, veelal in galeries. De tentoonstelling in M toont een overzicht van bestaande foto's, die voor het overgrote deel in België niet eerder werden getoond, gecombineerd met een selectie van nieuw fotowerk en een nieuwe diaprojectie. De tentoonstelling ging door in vier zalen in het voormalige huis Vander Kelen-Mertens en in de nieuwbouw van Stéphane Beel. Goiris bracht de werken in

In de groepstentoonstelling *Blijven Kijken* gaan kunstenaars aan de slag met de materie van de media. Ze zoeken het moment waarop beelden verschijnen: in de ontmoeting van twee pixels, in de introductie van een nieuwe technologie, in een manier van luisteren, in het aftasten van een medium. Andere kunstenaars tonen waar beelden verdwijnen: door een teveel aan pixels, de democratisering van een technologie, een overweldigend geluid, een uitschakeling van het gevoel. *Blijven Kijken* speelt zich af op een terrein tussen politiek en esthetiek. Het begint bij een keuze voor een esthetiek en eindigt bij een vorm voor een politiek. Deze mediakunstenaars zijn allemaal ook kunstenaars die nadenken over de materie van hun werk. Elk op hun manier gaan ze tot de grens van het

verbeeldbare: het (on)zichtbare, het andere, het persoonlijke dat zorgt voor een maximum aan betrokkenheid. De tentoonstelling toonde vijftien kunstenaar in vier verschillende ruimtes met telkens een andere kijk op dezelfde materie: Herman Asselberghs, Anouk De Clercq & Jerry Galle, Mekhitar Garabedian, Pieter Geenen, Elias Heuninck, Wim Janssen, David Larcher, Gorik Lindemans, Renzo Martens, Els Opsomer, Stefaan Quix, Femke Snelting, Els Viaene & Duncan Speakman.

De scenografie van Ann Cliteur verbindt alle ruimtes met elkaar. De kern van haar vormgeving zijn de stoelen, verspreid over de verschillende zalen. Ze moeten helpen om te blijven kijken, om tijd te nemen en te gaan zitten bij een werk. De stoelen zijn ook dropouts. Het zijn afgedankte stoelen, weer opgepikt door kringloopcentra in de buurt.

In het kader van de tentoonstelling bracht M een lezingenprogramma:

28-02 | 19:30 | Screening van Videovoid: Text van David Larcher en *Not With a Bang but a Whimper* van Stefaan Quix

28-03 | 20:00 | Boekpresentatie van *After Empire* door Emiliano Battista met een screening nocturne #2 van Pieter Geenen en *Swan Song* van Anouk De Clercq & Jerry Galle.

11-04 | 20:00 | Screening Presto, Perfect Sound en one, two, many van Manon de Boer met een lezing/performance van Christof Migone.

Bij de tentoonstelling werd een reader met een bundeling van begeleidende teksten uitgegeven door SQUARE vzw.

Pieter Van Bogaert is criticus en curator. Hij schrijft regelmatig voor het Belgische kunsttijdschrift H ART. Tot zijn recente kunstprojecten behoren *Picture This!* (deBuren, Brussel, 2008), *EXCES* (Z33, Hasselt, 2006) en *Time Suspended* (boek en reizende tentoonstelling i.s.m Herman Asselberghs en Els Opsomer, 2004 – 2006)

DE DOORBRAAK VAN DE 'CONCEPTUELE KUNST' IN BELGIË

Het geval Fernand Spillemaeckers

13-09-13 × 11-11-13

Fernand Spillemaeckers, *Celbeton* (Dendermonde), 7 oktober 1961 © Frank Philippi / FotoMuseum Provincie Antwerpen / Sabam 2013

Binnen zijn opdracht om tentoonstellingen te brengen over specifiek onderzoek, nodigde M in 2013 ook gastcuratoren Koen Brams en Dirk Pültau uit. In hun project willen Brams en Pültau de voorgeschiedenis van galerie MTL en de doorbraak van de conceptuele kunst in België schetsen, reconstrueren en inzichtelijk maken. De tentoonstelling in M had als ondertitel: Deel 1: Naar een 'marxistisch formalisme (1961-1970). Aan de hand van kunstwerken, documentatie, brieven en foto's worden zowel Spillemaeckers' eigen kunstpraktijk, zijn kunstkritiek als de tentoonstelling *Concepten* (1970) belicht.

Galerie MTL was het platform voor meer dan honderd tentoonstellingen, waaraan vooral de protagonisten van de zogenaamde conceptuele kunst

hun medewerking verleenden. Haast alle belangrijke kunstenaars van het moment droegen tentoonstellingen bij aan de galerie, gaande van Sol LeWitt, Gilberto Zorio, Daniel Buren, André Cadere, Marcel Broodthaers en Jan Dibbets, tot Guy Mees, Hanne Darboven, John Baldessari en Robert Ryman. Op die manier vervulde Galerie MTL een baanbrekende rol op het vlak van de introductie van de conceptuele kunst, nationaal en internationaal. Het belang van galerieën zoals MTL in de lage landen kan nauwelijks worden overschat. De galerie was er bepalend en veroorzaakte stijlbreuken met de voorafgaande gewoontes, smaken en voorkeuren in kunstverzamelingen. In België is MTL gekend als de pilootgalerie van minimal art en conceptuele kunst. Wat minder bekend is, is de samenwerking en de rol van de galerie in een internationaal netwerk dat in de late jaren '60 tot de tweede helft van de jaren '70 het intensieve en stimulerend kader schepte voor het internationale netwerk rond actuele kunst, ideeën en maatschappij.

Spillemaeckers was erg veelzijdig. Als galerist én intellectueel zocht Spillemaeckers voortdurend naar andere

modellen om een omgang te ontwikkelen met de kunst van zijn tijd. Hij trad niet alleen op als galerist, criticus en organisator van debatten en conferenties, maar hij werkte ook samen met andere galeries.

Koen Brams studeerde psychologie aan de KU Leuven. Hij was van 1991 tot 2000 hoofdredacteur van het kunsttijdschrift *De Witte Raaf*. Van 2000 tot 2011 was hij directeur van de Jan van Eyck Academie in Maastricht. Dirk Pültau is kunsthistoricus, gastdocent aan KASK Gent en hoofdredacteur van het kunsttijdschrift *De Witte Raaf*.

In het kader van deze tentoonstelling bracht M een lezingenprogramma.

PUBIEK AAN ZET. COLLECTIEPRESENTATIE CERA

Dinges

03·11·13 × 16·02·14

M beheert sinds 2012 de kunstcollectie van Cera. Beide Leuvense partners werken samen om de Cera-collectie, die een unieke doorsnede biedt van Belgische kunst na 1945, aan het publiek te tonen. M brengt jaarlijks een zaalvullende tentoonstelling rond de collectie die focust op een kunstenaar of thema. De collectiepresentatie dit jaar werd de tentoonstelling *Dinges* van Publiek Aan Zet, een participatief project waarbij het publiek curator werd. M en de partners van dit project, Mooss en Cera, gingen het experiment aan en lieten het publiek zelf een tentoonstelling van A tot Z in elkaar steken met werk uit de Cera-collectie. De curatoren werden gerekruteerd uit de M-bassadeurs, M-vrijwilligers, Cera-vennoten en kinderen en jongeren van de kunstjeugdbeweging Bazart. Karel de Grote-Hogeschool analyseerde en documenteerde het hele proces.

Deze vorm van co-creatie is gebaseerd op het boek 'The participatory museum' van Nina Simon. Het uitgangspunt was het museum herdenken vanuit het publiek. Als het publiek actief wordt betrokken, ontstaat er een nieuwe band en betekenis tussen het museum en

de bezoekers. M is het allereerste museum in Vlaanderen dat een project op dergelijke schaal uitvoerde. Het project biedt ook voor de afdeling Publiekswerking een bijzondere meerwaarde. Het opzet is immers om een nieuwe methodiek te ontwikkelen rond participatie en co-creatie. Deze methodiek wordt gedistilleerd op basis van het onderzoek van Karel de Grote-Hogeschool. M wil deze methodiek implementeren bij andere projecten in de toekomst, zoals de nieuwe collectie-opstelling en de tentoonstelling van Markus Schinwald, maar ook bij experimenten met andere musea en culturele instellingen.

ALEKSANDRA MIR

The Space Age

28·11·13 × 16·02·14

Jaarlijks programmeert M minimaal één middelgrote tentoonstelling met het werk van een internationale kunstenaar. In het najaar van 2013 toonde M de tentoonstelling *The Space Age* van Aleksandra Mir (°1967, Lubin) een selectie van de laatste vijftien jaar en haar meest recente werk. Mir bracht voor het eerst alle werken samen die ze creëerde rond het thema ruimtevaart.

Deze tentoonstelling verenigde voor het eerst Mirs vroege films, *First Woman on the Moon* (1999), *Gravity* (2006) en *The Seduction of Galileo Galilei* (2011) met een reeks collages *The Dream and The Promise* (2008-2009) en het meer recente werk *Satellite crashes down in Porto Allegre, Brazil* (2013).

De ruimtevaart is een terugkerend thema in Mirs werk sinds het begin van haar carrière. Wereldwijde gebeurtenissen in de populaire cultuur, zoals de ontwikkeling van de massaluchtvaart, de maanlanding en de ontwikkeling van verschillende ruimtevaartprogramma's beschouwt ze als gebeurtenissen die een enorme invloed hebben gehad op de manier waarop we leven en onze plaats in de wereld bepalen. Mirs fictieve verhalen zijn zowel een viering van deze events als het in vraag stellen van hun historische en sociale geschiedenis.

Zaalzicht Aleksandra Mir, © Dirk Pauwels

Bij de tentoonstelling verscheen ook de publicatie *The Spage Age*, een catalogus met zeven posters en een tekst van Martin Herbert. De publicatie werd uitgegeven in samenwerking met Sternberg Press. M verstuurde circa 200 van deze boeken als uitnodiging en ter bekendmaking van het project aan professionelen.

C. JONGE KUNSTENAARS/PROJECTRUIMTE

Yael Davids

27-09-12 × 13-01-13

Zaalzicht Yael Davids, © Dirk Pauwels

Het werk van de Israëlische kunstenares Yael Davids (°1968, Jeruzalem; woont en werkt in Amsterdam) gaat in op het verhalend karakter dat eigen is aan documentatie en herhaling. Via documentatie probeert Davids sporen in het verleden bloot te leggen. Met materialen zoals hout, glas en stof, en een belangstelling voor performance proberen haar installaties herinneringen aan een vluchtige aanwezigheid vorm te geven. Davids brengt in M een installatie die zich tot het lichaam – zowel van de kunstenaar-performer als van de bezoeker – verhoudt. Haar werk verwijst zowel naar de tumultueuze politieke geschiedenis van een natie-in-wording, Israël, als naar haar eigen individuele biografie die werd beïnvloed door verlies en rouwervaringen.

In de tentoonstelling in M leidde Davids de bezoeker door een ruimtelijke choreografie van verschillende elementen waarbij breekbaarheid en breuklijnen centrale thema's zijn. Alle elementen in de ruimte zijn met elkaar verbonden en raken op hun manier breuklijnen aan. Yael Davids documenteert gebeurtenissen, enerzijds om terug te kijken en haar eigen sporen te onderzoeken en anderzijds om linken te leggen met een brede culturele context. Ze gebruikt de term 'tracing backwards': vanuit deze handelingen, vanuit dit terugkijken, herbeleeft ze haar geschiedenis. Davids' onderzoek is verbonden met sporen uit haar geboorteland Israël, waar de restanten van een groot deel van het Palestijnse volk regelmatig verdwijnen. De tentoonstelling bracht zowel bestaande als nieuwe werken speciaal voor M gemaakt. Tijdens het Playground festival bracht Yael Davids samen met André Van Bergen haar nieuwe performance *Obliterating an Image* en nodigde ze ook twee andere performers Snejanka Mihaylova en Jeanine Durning uit. Deze tentoonstelling en de performance namiddag kreeg de steun van het Mondriaanfonds.

SASKIA OLDE WOLBERS

Kinemacolor

14·02·13 × 26·05·13

M nodigde Saskia Olde Wolbers (°1971, Breda, woont in Londen) uit voor een solotentoonstelling die zowel nieuw videowerk als een aantal bestaande videoinstallaties voor het eerst naar België bracht. Deze tentoonstelling sloot goed aan bij het tentoonstellingsprogramma van M dat focust op kunstenaars met een boeiend en vaak eigenzinnig oeuvre.

Sinds 1996 maakt Saskia Olde Wolbers fascinerende video's waarin beeld en woord op unieke wijze in elkaar haken. Voor elke film bouwt ze in een grote aquarium miniatuurfilmsets met plantachtige vormen en architecturale constructies die ze in close-up filmt. Zeer bijzonder is dat alles volledig analoog gefilmd werd en niet door digitale beeldmanipulatie tot stand kwam. De trage beklivende beelden, in combinatie met de soundtrack van componist Daniel Pemberton, en het balanceren tussen vertrouwde en onbekende elementen, trekt de kijker mee in een droomwereld. Het verhaal in voice-over vertrekt steeds van echte gebeurtenissen die uitgebreid worden en aangevuld met fictieve elementen. Zowel in haar onderwerpen als in de beeldtaal die ze hanteert, staan subjectiviteit, het observeren van schijnwaarheden en het maken van fictie centraal.

Zaalzicht Saskia Olde Wolbers, © Dirk Pauwels

M presenteerde drie video-installaties van Olde Wolbers in de projectruimte, *Pareidolia* (2011), *Deadline* (2007) en *Trailer* (2005) en een video die geïntegreerd werd in de permanente collectie van het museum, *Pareidolia Automaton* (2011). Olde Wolbers stelde haar werk tentoon in musea wereldwijd, recent nog in de Wiener Secession en de Goetz Collectie in München. In twee recente galerietentoonstellingen, bij Diana Stigter in Amsterdam en Maureen Paley in Londen, werd haar meest recente videowerk gepresenteerd.

ILSE D'HOLLANDER

27·06·13 × 20·10·13

Ilse D'Hollander, *Zonder titel*, 1996, © Lennert Deprettere

Deze tentoonstelling kwam tot stand in samenwerking met The Estate van Ilse D'Hollander en bracht voor het eerst een museale opstelling van het werk van Ilse D'Hollander (Sint-Niklaas, 1968-1997).

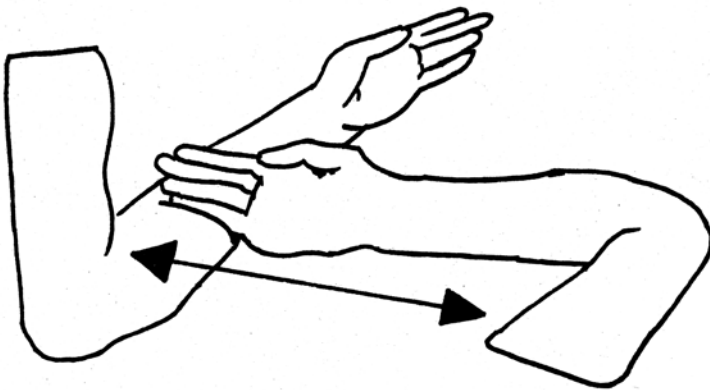
De schilderijen van Ilse D'Hollander zijn het resultaat van een persoonlijke zoektocht naar het medium schilderkunst. Via een nauwkeurige observatie van haar directe omgeving creëerde D'Hollander composities van kleurvlakken en lijnen, trillende vormen en transparante overschilderingen. Visuele elementen uit het landschap, zoals een tak, huis of weg, worden omgezet in een meer abstracte vormtaal die varieert tussen herkenbaar, suggestief, vastberaden en meer poëtisch. Sommige van haar werken kunnen gelinkt worden aan schilders zoals Paul Cézanne, René Daniëls of Raoul De Keyser. Gedurende een korte periode, tussen 1989 en 1997, liet Ilse D'Hollander een uitgebreid oeuvre schilderijen en tekeningen na. Haar werk werd sinds haar plotse overlijden slechts zelden getoond. M bracht met een vijftigtal schilderijen en tekeningen een bredere kijk op haar diverse kunstpraktijk.

Parallel met de tentoonstelling verscheen er een eerste monografie die haar persoon en oeuvre belicht. Deze monografie werd uitgegeven door Hannibal Publishing en The Estate van Ilse D'Hollander, met een ruime selectie werken en tekstbijdragen van Eva Wittoch, Tanguy Eeckhout, Helena De Preester en David Nash.

GERARD HERMAN

Arm en Erg Hard

28·11·13 × 23·03·14

Gerard Herman, Horizontaal campagnebeeld, 2013, © Gerard Herman

het uitgangspunt van zijn grafisch werk, installaties, performances, geluidscomposities, animatiefilms en radio-uitzendingen. Door zijn moedertaal te gebruiken en de nodige dosis humor lijken zijn werken hapklare antwoorden te bieden op menselijke ervaringen zoals succes en falen. Toch zijn de antwoorden niet definitief: ieder werk is slechts een aanzet om verdere betekenissen uit te genereren. De titel van de tentoonstelling *Arm en erg hard* vormt een anagram van zijn naam en ligt in die zin in het verlengde van zijn interesse voor taal en woordspelingen. Naast tekst, associeert de kunstenaar ook muziek met zijn eigen beeldtaal, waardoor zijn werk poëtisch en meerduidig wordt.

M wil kansen geven aan jonge en nog minder bekende Belgische kunstenaars om hun werk te tonen in een museale context. In het najaar van 2013 was het werk van Gerard Herman (1989, Gent) te zien in M. *Arm en erg hard* was zijn eerste museale solotentoonstelling. Voor de expositie creëerde de kunstenaar bijna uitsluitend nieuw werk op maat van de tentoonstellingszalen, grotendeels nieuwe producties mogelijk gemaakt door M.

Gerard Hermans alledaagse leven en omgeving vormen doorgaans

D. SAMENWERKINGEN

DENMARK

TegenArchieven

08·11·12 × 13·01·13

In zijn werk legt Denmark (Antwerpen, 1950) een bijzonder verband tussen de problematiek van het verwerven van kennis, het opbergen en toegankelijk maken van informatie en de kritische tradities binnen de hedendaagse kunst. Zijn werk belicht de spanning tussen het archief als opslagruimte voor kennisdragers en het kunstwerk als uniek en bezielde object. Concrete archieven van proefschriften, boeken of kranten worden het ruwe materiaal voor zijn artistieke objecten, waardoor de grens tussen kunst en kennis, beschaving en barbaarsheid, vooruitgang en entropie, in vraag gesteld wordt.

De tentoonstelling kwam tot stand naar aanleiding van de schenking van *Dood archief XII*, aan de Universiteitsbibliotheek van de KU Leuven in 2009. Al vrij snel werd het plan opgevat om een symposium te organiseren rond het werk van Denmark maar meer belangrijk rond de vragen die zijn werk oproepen en van belang zijn voor een instelling als de bibliotheek, universiteit, archief waar kennis vergaren en bewaren voorop staat. Aangezien dit een problematiek is die ook een museum aanbelangt, werd een samenwerking uitgewerkt met M. In samenspraak tussen Marc Vervenne, ere-rector en Veronique Vandekerchove werd in 2012 beslist om ook een tentoonstelling te organiseren op maat van het museum. Op 20 november 2012 werd het symposium *Kunst en Keerzijde van het archief* georganiseerd in M.

Trapsgewijs vertikaal versneden boek, 1972, V.9.72, Fonds Michel Wittock, Koning Boudewijnstichting, © BibliothecaWittockiana

Voor de tentoonstelling in M maakte Denmark zelf een selectie van negen kunstwerken die op een kritische manier de kunstmedia in beeld brachten en bevatte belangrijke werken van 1972 tot vandaag. Magazines zijn verpakt in plastic zakjes, in steriliseerbokalen of vacuüm getrokken. Boeken worden aan elkaar gekleefd en versneden. Denmark meent dat de hedendaagse kunstmagazines, die ontstonden in de late jaren 1960 en de vroege jaren 1970, meer en meer evolueerden van kritische en emanciperende informatiedragers tot glossy advertentiebundels. De installaties kunnen niet alleen gelezen worden als niet-raadpleegbare archieven. Ze fungeren eveneens als bescheiden stoorzenders. Het zijn hedendaagse vanitas-stilleven die ons confronteren met het informatiefetisjisme van de laatste decennia. Voor deze tentoonstelling schreef kunstfilosoof Francis Smets een beschouwende tekst die werd opgenomen in de zaalfolder als verdiepende tekst.

Gelijktijdig met deze tentoonstelling in M organiseerde ook de Universiteitsbibliotheek een kleine tentoonstelling *De binnenkant van het archief*. Aan de hand van een selectie archiefstukken uit eigen Leuvens bezit, werd aangetoond dat archief meer is dan stoffig papier. De tentoonstelling illustreerde een aantal vragen waarmee elke archivaris en elke gebruiker van archief geconfronteerd wordt, over het bewaren en wegselecteren en over de toegankelijkheid van informatie.

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT. KUNSTCOLLECTIE

In 2011 sloot M een samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant om bij de tentoonstellingen van belangrijke Belgische kunstenaars (zie tentoonstellingsprogramma M) de mogelijkheid van een aankoop te onderzoeken. Op deze manier blijft er een spoor zichtbaar in de provinciale kunstcollectie die zo ook kwalitatief versterkt wordt. Bovendien biedt het een communicatieve meerwaarde. In 2013 kocht de provincie Vlaams-Brabant twee fotowerken aan van Geert Goiris die op de tentoonstelling te zien waren: *Election Day* (2010) en *Giant#2* (2012).

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT. OPEN M

I could have lived here

08·06·13 × 25·08·13

M stelt in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant voor de tweede keer zijn deuren open voor beeldend werk van professionele en niet professionele kunstenaars. Open M ontving voor deze editie 330 dossiers: een grote respons, die verraste in diversiteit en kwaliteit. Met Open M wil M kunstenaars uit de regio tweejaarlijks een platform bieden. Curator van deze editie van Open M was Emmanuel Lambion.

De tentoonstelling *I could have lived here* toont het werk van 29 kunstenaars die een band hebben met de provincie Vlaams-Brabant. De keuze van de titel kwam er heel natuurlijk, als reactie op (en omkering van) de 'territoriale' dimensie van de projectoproep, een aspect dat, zoals we net zagen, voor deze editie werd versoepeld: *I could have lived here* – wordt, als we de formule uitbreiden: just as you could have lived there, or then... Tegelijk verwijst de titel naar de notie van verplaatsing in tijd, plaats, medium of context, die impliciet aanwezig is in de geselecteerde kunstwerken.

Zaalzicht Open M, © Dirk Pauwels

M toonde werk van Beatrijs Albers en Reggy Timmermans, Stijn Ank, Laura Bergans, Greet Billet, Tom Bogaert, Kris Campo, Pieter De Raedt, Marjolijn Dijkman, Bruno Hardt, Bart Hendrickx, Quinten Ingelaere, Wouter Krokaert, Eda Löhmus en Wilfried Pullinckx, Liesbeth Marit, Thomas Min, Erik Nerinckx, Anna Noa, Sabine Oosterlynck, Kevin Reynaert, Ellen Schroven, Stefan Serneels, Maarten Vanden Eynde, Filip Van Dingenen, Annelies Vaneycken, Henk Van Rensbergen, Bert Van Rossem en Sarah Joy Zwarts.

Emmanuel Lambion was Hoofd Tentoonstellingen in kunstencentrum Botanique Brussel. Hij is de oprichter van Bn PROJECTS, een artistiek en curatorieel platform dat zowel focust op tentoonstellingen en kunstedities/publicaties, als op projecten in de openbare ruimte. Daarnaast was hij lid van het curatoren-collectief Komplot. Sinds 2008 brengt hij tentoonstellingen in Maison Grégoire in Ukkel, een kunst ruimte in een modernistische privéwoning van Henry Van de Velde. Emmanuel Lambion verdiende de afgelopen 15 jaar zijn strepen in binnen- en buitenland als kunstcriticus en curator.

Bij de tentoonstelling werd een kleine publicatie ontwikkeld. In een editie van de M-reeks *Reflecties* werd het werk van de verschillende deelnemers verder uitgediept. Tijdens twee meet & greets kon het publiek kennis maken met de deelnemende kunstenaars en hun werk.

STAD EN ARCHITECTUUR

Architectuur in context

14·03·13 × 02·05·13

In 2011 startte M een structurele samenwerking met Stad en Architectuur vzw op het vlak van tentoonstellingen, lezingen en de educatieve werking.

Voor de tentoonstelling *Architectuur in context* ging Stad en Architectuur aan de hand van zes projecten die de afgelopen jaren bekroond werden met provinciale architectuurprijzen, op zoek naar antwoorden op ruimtelijke en architecturale opgaven voor de toekomst. De tentoonstelling werd geflankeerd door een rijk gevuld programma van workshops en lezingen. Voor het volledige programma werd nauw samengewerkt met Architecture Workroom Brussels en de provincies.

PLAYGROUND

09·11·13 × 11·11·13

Sinds 2009 vormt het *Playground* festival een samenwerking tussen M en het kunstencentrum STUK. *Playground* is de 'speelplaats' van beide kunsthuizen en focust zich op het raakvlak tussen beeldende kunst en podiumkunsten. In 2013 had de zevende editie van het festival een specifieke focus op projecten die zowel als installatie en live performance gezien kunnen worden. Het jaarlijkse festival situeert zich binnen een internationale context en gaat samenwerken aan met buitenlandse organisaties. Met dit festival richt M zich zowel naar een breed publiek als naar een professioneel publiek geïnteresseerd in performance, theater en installaties.

De performances gepresenteerd tijdens *Playground* onderzochten de manier waarop kunstenaars woorden, tekst, situaties en ervaringen vertalen naar een live evenement. Het M-luik van het festival presenteerde werk van Marijke Van Warmerdam, Carly Wijs, Grace Schwindt, Clédat & Petitpierre, Erki De Vries en Pieter Huybrechts en een filmprogramma met een verzameling van films van pioniers van de experimentele cinema, *Reflections without Sun* (Vivienne Dick, Brice Dellsperger, Alex Bag, Wynne Greenwood, Ryan Trecartin, Ursula Pürner & Hans Scheirl, Pauline Boudry/Renate Lorenz). Het programma van STUK sloot naadloos aan op het programma van M, met meerdere performances en installaties van Emily Roysdon, Michael Portnoy, William Forsythe, Giulia Sugranes, Anabel Schellekens, Sarah & Charles, Lundahl & Seidl.

Playground presenteerde zowel bestaande werken (Belgische premières) en verschillende nieuwe producties (Emily Roysdon, Grace Schwindt, Carly Wijs & Marijke Van Warmerdam, Pieter Huybrechts & Erki De Vries).

Clédat&Petitpierre, *La Parade Moderne*, 2013, © Clédat & Petitpierre

2.1.3 FLANKERENDE ACTIVITEITEN

A. M-IDZOMER

01·08·13 × 04·08·13

Concept

In 2013 vond de vierde editie van M-idzomer plaats: een vierdaags, multidisciplinair festival met concerten in de binnentuin, en naast de M-collectie en de tijdelijke collecties een binnenprogrammatie met stand-up comedy, performance, dans en literatuur. Op het publieksterras stonden een aantal eetstandjes. De VIP-ruimte bevond zich op het dakterras. KU Leuven was de hoofdsponsor.

In de binnentuin vonden de muziekoptredens plaats. In het kader van de unieke zomertentoonstelling *Ugo Rondinone. thank you silence* werden er performances in de zalen gehouden, geïnspireerd op de tentoonstelling. Her en der over de M-site stonden podia voor stand-up comedy, spoken word, dans, en performances van artiesten allerhande.

Overzicht van het programma

Donderdag 01·08

Hoofdpodium: Trixie Whitley, The Bony King Of Nowhere, Float Fall

Dans: Compania Sharon Fridman

Humor: Kamagurka + MC Thomas Smith

Performance: Bernard Van Eeghem

Woord: Alex Vanhee & Bart Steenhaut

Vrijdag 02·08

Hoofdpodium: Mulatu Astatke, Portico Quartet, Melanie De Biasio

Dans: Compania Sharon Fridman

Humor: Mungo Cornelis + MC Thomas Smith

Woord: Howard Komproe en Gasten

Theater: Tina Ameel

Woord & Muziek: Sprekende Ezels Deluxe

Zaterdag 03·08

Hoofdpodium: Nouvelle Vague, Jacco Gardner, An Pierle

Dans: Compania Sharon Fridman

Humor: Thomas Smith

Woord: Howard Komproe en Gasten

Theater: Tina Ameel

Literatuur: Waumans & Victoria's

Muziek: Elle Bandita

Zondag 04·08

Hoofdpodium: Wovenhand, Admiral Freebee, Marble Sounds

Dans: Peter Jasko Solo

Performance: Florence Minder

Theater: Belpop Bonanza

Literatuur: Waumans & Victoria's

Muziek: Janne Schra

Samenwerking

De organisatie lag in handen van 3 partners: 30cc, Het Depot en M. Het Depot nam de concerten voor zijn rekening en was in principe verantwoordelijk voor alles wat buiten het museumgebouw viel. 30cc zorgde voor de binnenprogrammatie en M voor het organisatorische en logistieke aspect binnen en om het museum. De taken werden onder een aantal werkgroepen verdeeld. Elke partner was vertegenwoordigd in elke werkgroep:

1. Communicatie
2. Productie
3. Programmatie
4. VIP
5. Catering
6. Ticketing
7. Vrijwilligers
8. Financiën

Tweemaandelijks werd een stuurgroepvergadering bijeengeroepen om de stand van zaken te overlopen en bij te sturen waar nodig. In de aanloop van het festival werd deze vergadering wekelijks gehouden.

Hoofdverantwoordelijkheden M

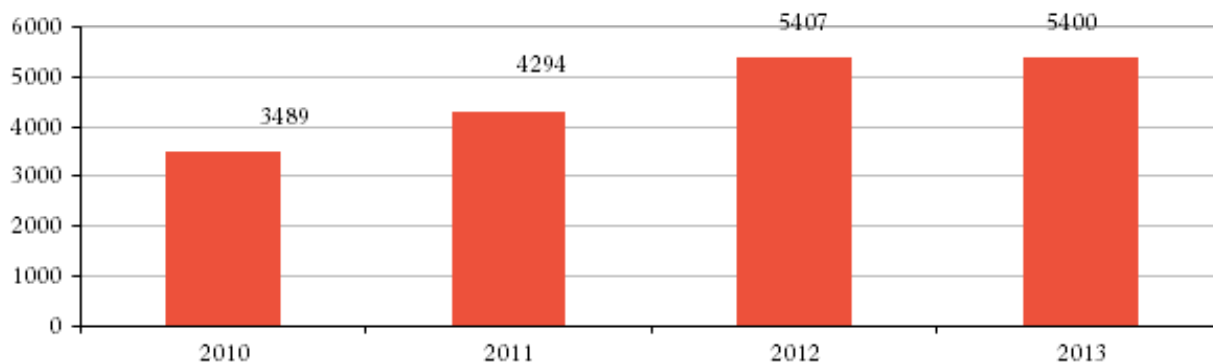
- ▶ Infrastructuur: opvolgen productie
- ▶ Werving VIP en sponsoring, mediadeals
- ▶ Communicatie, acties
- ▶ Verloop binnen het museum: personeel, vrijwilligers, briefing, signalisatie, veiligheid
- ▶ Budgethouder

Evaluatie

De vierde editie van M-idzomer was een succes en is zonder problemen verlopen. De opkomst was gelijk aan die van 2012. Zowel vorige editie als deze editie kregen we 5400 personen over de vloer.

Vroegere werkpunten werden verbeterd:

- ▶ De inkleding, visibiliteit van de sponsors, en de verdeling van de personeelsinzet in voorbereiding van, tijdens en na het festival was beter afgestemd.
- ▶ De binnenprogrammatie sloot beter aan bij de concerten.
- ▶ De signalisatie werd veel efficiënter door gebruik van panelen van de KU Leuven.
- ▶ Het festival kreeg een professionelere uitstraling doordat alle medewerkers dezelfde T-shirt droegen.

B. MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN

De antichambre in M is de bakermat van publiekswerking. Het is een overzichtelijke, levendige en uitnodigende ruimte die gratis en toegankelijk is. Een ruimte die charmeert, prikkelt, informeert, zowel over het rijke aanbod aan tijdelijke tentoonstellingen, de architectuur als de vaste collectie. De antichambre zet aan tot dialoog en creatie. Een ideale ontmoetingsplek, om jong en oud, leek en wetenschapper, te laten bouwen aan de 'community' rondom M.

Het eerste deel van de antichambre is de plek voor de communityprojecten. Het tweede deel fungeert meer als vrije ruimte en hier zullen dan ook de kleinere projecten en samenwerkingen een plaats krijgen.

Zie 3.3 Maatschappelijke projecten en doelgroepen voor een overzicht van de communityprojecten en te gast projecten.

2.2 LEZINGEN, SYMPOSIA, GESPREKSAVONDEN

DATUM	TITEL	SPREKERS	LOCATIE
17-01-13	Omtrent het kartuizerraam 'Christus in het huis van Simon de Farizeeër'. Onderzoek en conservatie-restauratiebehandeling, in het kader van <i>Jan R. Een renaissancemeester herontdekt</i> .	Prof. dr. Joost Caen	Forum
30-01-13	Current Research on Early Sixteenth-Century Art in Leuven. Focus on Jan Rombouts and Albrecht Bouts, in het kader van Jan R. Een renaissancemeester herontdekt	dr. Yvette Bruijnen, Marjan Debaene, dr. Valentine Henderiks (Université Libre de Bruxelles en Royal Institute for Cultural Heritage), David Lainé (IPARC), Joris van Grieken (Royal Library of Belgium, Prints and drawings)	Forum, antichambre en tentoonstellingszalen
30-01-13	Jan Rombouts: de zoektocht naar zijn identiteit en zijn oeuvre, in het kader van Jan R. Een renaissancemeester herontdekt	dr. Yvette Bruijnen	Forum
07-02-13	Sound & Image (FAK)	Lezingen door Jeroen Uyttendaele (HISK), Pieter Coussement (UGent), Rudi Knoops (LUCA – MAD-Faculty Genk), Joel Ryan (STEIM, Amsterdam), Jeroen D'hoë (LUCA – Lemmensinstituut Leuven), Wim Lambrecht (LUCA – St. Lucas Visual Arts Ghent) Performances door Robin Hayward, Peter Jacquemyn, Sigrid Tanghe, Jan Pillaert en Klaas Verpoest	Forum
14-02-13	Rombouts gerestaureerd. De restauratie van twee paar zijluiken uit de Sint-Pieterskerk, in het kader van Jan R. Een renaissancemeester herontdekt	David Lainé (IPARC)	Forum
21-02-13	Slac Talk	Joris Ghekiere	Forum
28-02-13	Blijven Kijken	Stefaan Quix	Forum
07-03-13	Symposium Lemmensinstituut		
14-03-13	Boekvoorstelling	Luc Dondeyne	Forum
28-03-13	Blijven Kijken	Herman Asselberghs	Forum
11-04-13	Blijven Kijken	Christophe Migone	Forum
25-04-13	In de vier winden – een prentuitgeverij van formaat, in het kader van Hieronymus Cock, de renaissance in prent	Joris Van Grieken	Forum
02-05-13	Slac Talk	Vincent Geyskens	Forum
16-05-13	Stad & Architectuur	Bart Vink	Forum
23-05-13	Stad & Architectuur	Ido Avissar	Forum

26·05·13	Hieronymus Cock – de baas van Bruegel, in het kader van Hieronymus Cock, de renaissance in prent	Prof. dr. Jan Van der Stock	Forum
30·05·13	Stad & Architectuur	Jens Kvorning	Forum
25·07·13	Meet en Greet Open M	Deelnemende kunstenaars Open M	Tentoonstellingszalen
15·08·13	Meet en Greet Open M	Deelnemende kunstenaars Open M	Tentoonstellingszalen
12·09·13	Fernand Spillemaeckers	Dirk Pültau, Koen Brams, Roger Dhondt, Clara Haesaert	Forum
19·09·13	Boekvoorstelling	Wim Janssen	Forum
26·09·13	Spillemaeckers: leven	Koen Brams	Forum
27·09·13	Boekvoorstelling	Ugo Rondinone	Forum
10·10·13	Spillemaeckers: kunstkritieken	Dirk Pültau	Forum
25·10·13	Spillemaeckers	Hans De Wolf	Loge
29·10·13	Spillemaeckers	Dominiek Hoens & Klaas Tindemans	Loge
04·11·13	Spillemaeckers	Bart Keunen	Forum
07·11·13	Spillemaeckers	Tom Toremans	Forum
19·11·13	Lezing: Migratie als fenomeen	Integratiedienst Leuven	seminariëruimte
28·11·13	Kunst. Kijk. Boek	Claude Blondeel, Chantal Pattyn,	Forum
05·12·13	Stad & Architectuur	Peter Hallén	Forum
06·12·13	Shaping Authority, Lectio Leuven / The Council of Trent: Reform and Controversy in Europe and Beyond (1545-1700), in het kader van Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël	Prof. dr. Koenraad Jonckheere en dr. Peter Carpreau	Forum, antichambre en tentoonstellingszalen
13·12·13 × 14·12·13	Two Sides of The Same Coin? Nature and History at the time of Pieter Bruegel and Michiel Coxcie (c. 1540-1585), in het kader van Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël	Dominique Allard, dr. Peter Carpreau, prof. dr. E. Matt Kavalier, prof. dr. Katlijne Van der Stighelen, dr. Ed Wouk, Dr. Tine Meganck, prof. dr. Marisa Bass, prof. dr. Maximiliaan Martens, prof. dr. Eckhardt Leuschner, Giovanna Saponi, prof. dr. Manfred Sellink, Stefaan Hautekeete, prof. dr. Anne-Laure van Bruaene, prof. dr. Koenraad Jonckheere, dr. Matthijs Ilsink	Forum, Koninklijke Museu voor Schone Kunsten van België in Brussel

2.3 COLLECTIES

2.3.1 PRESENTATIE M-COLLECTIE

De permanente opstelling van de M-collectie is een vaste waarde in de jaarwerking van M. Behalve enkele tijdelijke wissels omwille van bruikleenverkeer werden geen grote veranderingen of themaverschuivingen in de vaste opstelling doorgevoerd in 2013. Er werden 6 presentaties uitgewerkt in en rond de collectie.

23-06-12 × 03-03-13	STICHTEND VOORBEELD. <i>Arnold Houbraken</i>
14-03-13 × 15-07-13	OSCAR DE CLERCK. <i>Schetsen van een beeldhouwer</i>
08-06-13 × 31-01-14	LICHAMEN. <i>Een selectie negentiende-eeuwse sculptuur uit de M-collectie</i>
22-07-13 × 30-03-14	DE ONTPLOFFING VAN DE ZANDPOORT
22-07-13 × 31-10-13	L'ART ET LA MODE 1913. <i>Mode aan het einde van de Belle Epoque</i>
31-10-13 × 02-03-14	DE SCHOONHEID VAN HET LIJDEN. <i>Sint-Sebastiaan tussen heden en verleden</i>

COLLECTIE +

Collectie+ geeft de M-collectie en de opstelling ervan een voortdurende toevoer van zuurstof en vernieuwing. M benadert zijn collectie als een levend gegeven en zoekt daarin voortdurend naar verbanden met het heden. Reflectie, onderzoek en vernieuwing staan voorop. In dit kader nodigt het museum gastcuratoren, onderzoekers en hedendaagse kunstenaars uit om objecten of aspecten van de collectie uit te lichten of in een ruimere context plaatsen. De M-collectie is ook een instrument voor onderzoek. Belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen en actuele thema's zijn hier het uitgangspunt. Bovendien zijn de verschillende deelcollecties van M omvangrijk, zeker wat betreft 19e-eeuwse schilderkunst, textiel, brandglas, aardewerk en porselein. Dat geeft M het voordeel en de vrijheid om te variëren en het statische van een permanente opstelling te doorbreken. De selectie in de stijkkamers van het voormalige hotel Vander Kelen zijn daarvan een mooi voorbeeld. Zij zijn het decor voor een massaspel van toegepaste kunsten. Ook de wisselende invulling van het tekeningen- en prentenkabinet en de dossiertentoonstellingen passen in dat opzet.

Jef Lambeaux, *Prometheus*, © Paul Laes

LICHAMEN

Een selectie negentiende-eeuwse sculptuur uit de M-collectie

08-06-13 × 31-01-14

In deze tijdelijke presentatie focuste M op een interessant ensemble 19e-eeuwse marmeren beelden en atelierplaasters die allen een vorm van lichamelijke en monumentaliteit uitdrukken. Deze collectiepresentatie bood dankzij de groepering van de beelden in clusters een verfrissend perspectief op de diversiteit van de 19e-eeuwse Belgische beeldhouwersschool. Hoe gingen de beeldhouwers om met het gegeven 'lichamelijkheid' bij het uitbeelden van verschillende thema's en onderwerpen; het portret, de heldhaftige mythologische jongeling, Bijbelse thema's, de ambachtsman, het vrouwelijk naakt, personificaties en begrippen. We zagen grote en kleine sculpturen van bekende en minder bekende kunstenaars zoals Jef Lambeaux, Frans Vermeylen, Louis Jotthier, Jean –Henri Cuypers en Edmond de Valeriola. Alle beeldhouwwerken werden voor deze tentoonstellingspresentatie gereinigd en

sommigen werden reeds enkele jaren geleden gerestaureerd in het kader van het conservatieproject 'Kuuroord voor Kunst' (2006-2010).

De kwaliteit en ook inhoudelijke thematiek van deze 'reserve'-stukken is evenwaardig en complementair te noemen aan de sculpturen van Meunier en Lambeaux in de vaste opstelling. Er werden dan ook verschillende linken gelegd met de beeldhouwwerken in de permanente opstelling.

A. PRENTENKABINET

M heeft sinds de heropening van het museum in 2009 een apart prenten- en tekeningenkabinet waar de selectie van de tentoongestelde objecten zeer regelmatig wisselt. M bezit namelijk een papieren collectie - voornamelijk bestaande uit grafiek, tekeningen, oude drukken en handschriften - van zo'n 20.000 nummers. Het regelmatig wisselen laat toe om de gevarieerde collectie te tonen aan het publiek, volgens verschillende thematische insteken. Daarnaast is het zo dat behoudsmatig papieren objecten niet lang aan licht mogen blootgesteld worden. Door om het kwartaal te wisselen behoeden we de objecten tegen lichtschade en zijn ze een langer leven beschoren. Het prenten- en tekeningenkabinet wordt soms ook gebruikt als uitloper of als voorsmaakje bij een lopende tentoonstelling elders in het museumgebouw. Soms worden de getoonde objecten ook buiten de strikte 'papieren' collectie gezocht.

STICHTEND VOORBEELD

Arnold Houbraken

23·06·12 × 03·03·13

Arnold Houbraken (1660-1719) schreef verschillende emblemenbundels, zoals Stichtelyke zinnebeelden. Deze bundel bevat 57 'emblemen' – eenvoudig gezegd: prenten met een verklarende didactische tekst – gewijd aan de deugden en ondeugden. In de Noordelijke Nederlanden drongen dergelijke emblemen door in de genreschilderkunst. Op die manier kregen de volkse taferelen een verborgen moralistische en belerende boodschap. Vele publicaties van Houbraken waren bestemd als hulpmiddel voor schilders en beeldhouwers. Zo is *Een-en-veertigh stuks, verscheydene sinnebeelden* een inventaris van 41 'personificaties'. Abstracte begrippen zoals 'de tijd' of 'de vergankelijkheid' werden uitgebeeld door een menselijke figuur met allerlei attributen, die in een bepaalde context een symbolische lading hadden.

OSCAR DE CLERCK

Schetsen van een beeldhouwer

14·03·13 × 15·07·13

De Belgische expressionistische en kubistische beeldhouwer Oscar De Clerck (1892-1968) is het best gekend voor zijn portretbustes, monumentale en decoratieve sculpturen. Zijn ontwerptekeningen en zwartkrijttekeningen zijn echter een te goed bewaard geheim. Voor deze selectie van het prenten- en tekeningenkabinet koos M daarom om vooral dit werk van De Clerck voor het voetlicht te plaatsen. De tekeningen worden aangevuld met twee religieuze beeldhouwwerken van zijn hand uit de eigen collectie: een Geseling en een Christus op de koude steen, 20e-eeuwse pendants van de laatgotische pronkstukken in de eerste zaal van de vaste opstelling van dit museum. Een van De Clercks beeldhouwwerken is trouwens ook aan de ingang van het museum te bewonderen: de sculptuur van de sterke man die een steen torst, getiteld *De Heropstanding van Leuven* uit 1937.

Oscar De Clerck, *Naaktfiguur*, 1927

L'Art et La Mode, Jaargang 34
(1913) Week 10

L'ART ET LA MODE 1913

Mode aan het einde van de Belle Epoque

22·07·13 × 31·10·13

Aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog staan frivoliteit en extreem vrouwelijke silhouetten centraal in de mode. M selecteerde 13 modeprenten uit jaargang 1913 van het mythische modetijdschrift *L'art et la Mode*. De tentoonstelling bracht het gouden tijdperk in de zomer van 2013 terug tot leven.

DE SCHOONHEID VAN HET LIJDEN

Sint-Sebastiaan tussen heden en verleden

31·10·13 × 02·03·14

Een van de vele pistes van Collectie+ is het combineren van historische en actuele kunst om zo tot een frisse dynamiek en een - voor sommigen misschien onverwachte - synergie tussen oud en nieuw te komen. De tentoonstelling *De schoonheid van het lijden* draagt al deze kenmerken in zich: in het tekeningenkabinet van M werd een combinatie van een 16e-eeuws altaarstuk van Josse Van der Baren (ca. 1560-ca. 1604) uit de eigen collectie samen gepresenteerd met een reeks tekeningen van Philippe Vandenberg (1952-2009), in samenwerking met de Estate Vandenberg. Beide kunstenaars verbeeldden vierhonderd jaar na elkaar de marteling van Sint-Sebastiaan op een op het eerste zicht radicaal verschillende wijze. In de begeleidende publicatie *Reflecties # 17* bracht curator Katharina Van Cauteren de gemene delers aan het licht en wees ze ook op belangrijke verschillen tussen de behandeling van het onderwerp in de 16de en de 20ste eeuw. De combinatie van oude en hedendaagse kunst in deze tentoonstelling is exemplarisch voor de wijze waarop M zijn collectie benadert als levende materie, als bron voor nieuw onderzoek en vernieuwende inzichten.

Josse Van der Baren, *De marteling van Sint-Sebastiaan*,
1597, © M - Museum Leuven, Fotostudio Leemans

B. DOSSIERTENTONSTELLINGEN

Tweemaal per jaar belicht M in een aparte hoekzaal één kunstwerk uit de eigen collectie. De medewerkers voeren een diepgaand onderzoek en presenteren de onderzoeksresultaten samen met het kunstwerk, dat letterlijk in de kijker staat. Zo krijgen schilderijen, brandglas, beelden en andere bekende of minder bekende onderdelen van de M-collecties een mooi podium. In 2013 werd slechts één dossiertentoonstelling georganiseerd, omdat de hoekzaal voor een groot deel van het jaar ter beschikking werd gesteld van de afdeling publiekswerking voor het 'Op stap met Jules'-project.

DE ONTPLOFFING VAN DE ZANDPOORT

22·07·13 × 30·03·14

In deze dossiertentoonstelling werden de spots gericht op het schilderij *De ontploffing van de Zandpoort* uit de M-collectie dat de gelijknamige ramp van 7 augustus 1546 in Mechelen weergeeft. Naast tekeningen die de

Onbekend, *De ontploffing van de Zandpoort* © M - Museum Leuven

ramp door de eeuwen heen afbeelden, zijn er slechts vier overgeleverde iconografische geschilderde bronnen bekend, die zich veelal op het relaas van de ooggetuigen hebben gebaseerd. Het oudste van de vier bewaarde schilderijen bevindt zich in de collectie van de stad Leuven, als onderdeel van een langdurige bruikleen van de Broeders Alexianen. Aan de hand van dit pas gerestaureerde schilderij konden de bezoekers het verhaal van de ontploffing en de gevolgen ervan ontdekken.

2.3.2 INKOMENDE LANGDURIGE BRUIKLEENEN

A. MUSEA

KMSKA

De langdurige bruikleen van het Koninklijke Museum voor Schone Kunsten van Antwerpen die sinds september 2009 loopt, bleef ook in 2013 van kracht en loopt nog minstens tot 2018.

Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis

De verlenging van de langdurige bruikleen van een 'Geschut 25PDR met loop 105mm' (inv.nr. 9600398) uit de collectie van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis werd aangevraagd voor een nieuwe periode van vijf jaar. Dit geschut dient als Monument ter nagedachtenis van de Sint-Maartenkazerne. Vroeger kazerne te Leuven van het 17de, 18de, 19de en 34ste regiment van de Rijdende Artillerie en staat opgesteld aan de Mathias Van den Gheynlaan in Leuven.

B. PRIVEBEZIT

Zes 17e-eeuwse topstukken

De bruikleenperiode voor zes 17e-eeuwse topstukken, die reeds sinds 2011 in M vertoeven, werd verlengd tot voorjaar 2014. Één van de werken, *Johannes de Evangelist* van Coxcie, werd tijdelijk opgenomen in de tentoonstelling over Michiel Coxcie.

- ▶ Frans Francken de Jonge, *David en Abigail*
- ▶ (toegeschreven aan) Frans Pourbus de Oude, *Buitenpartij*
- ▶ Michiel Coxcie, *Johannes de Evangelist (naar Rafaël)*
- ▶ Adriaan Thomasz Key, *Portret van Jacob Bas, Burgemeester van Amsterdam*
- ▶ Adriaan Thomasz Key, *Portret van Grietje Codde, Echtgenote van Jacob Bas*
- ▶ Michiel van der Voort, *Portretbuste*

De ontmoeting van Abraham en Melchisedek, atelier Albrecht Bouts

Voor de tentoonstelling *Getekend, Jan R.* in 2012-2013 ontleende M bij een privéverzamelaar het schilderij *De ontmoeting van Abraham en Melchisedek* (ca.1520, atelier Albrecht Bouts). De eigenaar heeft beslist het schilderij nu ook in langdurige bruikleen uit te lenen aan M voor een eerste periode van drie jaar met mogelijkheid tot verlenging. Het schilderij is een sleutelwerk in het oeuvre van Albrecht Bouts en zijn atelier en is van een absolute kwaliteit. Het schilderij krijgt een plaats tussen zijn tijdgenoten in de zaal met laatgotische en renaissance schilderkunst van de vaste opstelling.

Alexianen Boechout

In 2013 werd de langdurige bruikleen van 24 schilderijen van de Broeders Alexianen te Boechout goedgekeurd, in het kader van de uitbreiding van de langdurige bruikleenovereenkomst met de broeders. De schilderijen werden reeds eind 2012 in bewaring genomen.

- ▶ S/444/O Portret van een geestelijke met ereteken van de Orde van Malta - onbekend
- ▶ S/445/O Portret van een man - onbekend
- ▶ S/446/O Portret van een man - onbekend
- ▶ S/447/O Portret van een biddende kloosterzuster - onbekend
- ▶ S/448/O Portret van paus Pius VII - onbekend
- ▶ S/451/O De heilige Alexius ontvangt een aalmoes van zijn vader - onbekend
- ▶ S/452/O De heilige Alexius ontvangt een aalmoes van zijn vader - onbekend
- ▶ S/453/O De aanbidding van Christus - onbekend
- ▶ S/454/O De aanbidding van Christus door een geestelijke en twee kloosterzusters - onbekend
- ▶ S/450/O De graflegging van Christus - onbekend
- ▶ S/449/O Portret van een man - onbekend
- ▶ S/455/O De werken van barmhartigheid - onbekend
- ▶ S/456/O De heilige Hiëronymus in zijn werkkamer - onbekend
- ▶ S/457/O De heilige Antonius bezoekt de heilige Paulus van Thebe - onbekend
- ▶ S/458/O De heilige Johannes onder het kruis - onbekend
- ▶ S/459/O Maria onder het kruis - onbekend
- ▶ S/460/O Christus op een lijkwade - onbekend
- ▶ S/461/O Triptiek met Christus aan het kruis - onbekend
- ▶ S/127/M De communautiteit van de Broeders Alexianen van Leuven - Mataive, Alfons
- ▶ S/128/M Triptiek met Christus aan het kruis - Marchyn, Laurent de
- ▶ S/77/C De heilige Johannes op Patmos - Crayer, Gaspar de
- ▶ S/118/V De aanbidding der herders - Vos, Simon de
- ▶ S/79/H Portret van broeder Judocus Verbeelen - Haese, Maximiliaan de
- ▶ S/73/B De bekering van de heilige Paulus - Boeijermans, Theodor

Cera-collectie

Begin 2012 beslisten M en Cera om een samenwerking op te zetten. Dit jaar werd beslist de samenwerking te verlengen tot minstens 2018. Daarna wordt de samenwerking opnieuw geëvalueerd. Het beheer van de kunstcollectie van Cera door M vormt de hoeksteen van dit partnerschap. Cera verzamelde de afgelopen jaren een uitgebreide collectie Belgische kunst waarmee het een ondersteunende rol speelde voor Belgische kunstenaars. Ook vandaag neemt deze collectie een belangrijke plaats in binnen de nationale kunstscène. De Cera-collectie telt een vierhonderdtal werken van 70 kunstenaars en biedt een unieke doorsnede van Belgische kunst na 1945. De collectie omvat verschillende sterke ensembles van zowel gekende namen als jong talent in uiteenlopende media. Van Marcel Broodthaers tot Jan De Cock, van Lili Dujouri tot Valérie Mannaerts, van Jef Geys tot Anne Daems. M deelt met Cera dezelfde visie en aandacht voor zowel Belgisch opkomend talent als voor meer gevestigde kunstenaars die als referentiefiguur kunnen gelden. Een aantal van deze kunstenaars, die ook vertegenwoordigd zijn in de Cera-collectie, kregen de voorbije jaren een tentoonstelling in M, zoals Jan Vercruyse, Philippe Van Snick, Robert Devriendt, Gert Robijns of Christoph Fink.

Het engagement van M ten aanzien van de Cera-collectie situeert zich op diverse terreinen:

- ▶ grotere zichtbaarheid creëren en ontsluiten van de collectie naar een publiek

- ▶ jaarlijks organiseren van presentaties met de collectie in M
- ▶ onderzoek naar de kunstwerken en kunstenaars uit de Cera-collectie
- ▶ het behoud en beheer van de collectie
- ▶ organiseren van het bruikleenverkeer
- ▶ adviseren over mogelijke collectieuitbreiding

Het tweede jaar van deze samenwerking werd door beide partners opnieuw positief geëvalueerd, met een intensief participatief tentoonstellingsproject *Publiek Aan Zet*, waarbij het publiek een selectie kon maken uit de Cera-collectie en hiermee een tentoonstelling kon opbouwen.

Er waren ook diverse bruiklenen - zoals voor de solotentoonstellingen van Joëlle Tuerlinckx in Wiels, Brussel en in Haus der Kunst, München en van Walter Swennen in Culturgest, Lissabon en in Wiels, Brussel.

Ook de collectieregistratie en inventarisatie van de collectie kende dit jaar een vervolg, met het oog op een betere ontsluiting en communicatie van de collectie in de komende jaren. De verhuis van Cera naar een nieuwe locatie in Leuven impliceerde ook de verhuis van de Cera-collectie, gecoördineerd door M. Een deel van de collectie kreeg een plaats in het depot van M, namelijk de tweedimensionele werken zoals schilderijen en werken op papier. Het andere deel werd overgebracht naar het depot van Cera te Ladeuzeplein 13 in Leuven, op een boogscheut van M.

2.3.3 SCHENKINGEN, LEGATEN EN AANKOPEN

A. SCHENKINGEN EN LEGATEN

In 2013 verwierf het stadsbestuur volgende objecten voor de museale collectie via schenking:

- ▶ een schenking van 16 werken afkomstig van het Franciscanerklooster te Halle:
  - ▶ een schilderijenreeks van vijf werken, olieverf op doek, door Pieter-Joseph Verhaghen en anderen.
  - ▶ twee schilderijen op paneel, zijluiken van een retabel verbeeldende twee bisschoppen.
  - ▶ een schilderij, olieverf op doek, en een prent verbeeldende de kerk in de Tiensestraat.
  - ▶ een 17e-eeuws schilderij, olieverf op paneel, met de voorstelling van een Aanbidding van Christus door de drie wijzen.
  - ▶ een 17e-eeuwse Madonna met kind, olieverf op doek.
  - ▶ een 19e-eeuws plaasteren, gepolychromeerd beeld met de voorstelling van een Pater en een Kind.
  - ▶ vijf vlaggen van Leuvense verenigingen die gelieerd zijn met de Franciscaanse orde.
- ▶ een fonds d'atelier van Van Uytvanck, bevattende 15 plaastermodellen van onder andere heiligen, een spuijer, enkele ontwerpen voor wapenschilden gemaakt voor het oude Postgebouw in Ieper, evenals een ontwerp-tekening met het reglement van een biljartvereniging.
- ▶ een glasraam dat afkomstig is uit de woning van Theo Humblet, van de hand van de kunstenaars Humblet en Rabau.

Voorts kreeg de stad nog een aantal aanbiedingen maar deze voldeden niet aan de selectiecriteria, waardoor een negatief advies werd geformuleerd.

B. AANKOPEN

In 2013 verwierf het stadsbestuur volgende objecten voor de museale collectie via aankoop:

- ▶ Constantin Meunier, *Arbeidsters in het atelier van Val-Saint-Lambert*
Constantin Meunier is een naam die onlosmakelijk met de Leuvense kunstwereld en M verbonden is. De stad Leuven kocht van zijn hand een zicht op het slijpatelier van de wereldberoemde Cristalleries du Val-Saint-Lambert. Het schilderij waarop enkele arbeidsters zijn afgebeeld, vormt een mooie aanvulling op de Meunierzaal van de vaste

opstelling, die het negentiende-eeuwse sociaal realisme in beeld brengt.

► Eind 2013 werd er een bod uitgebracht op uit een achttiende-eeuwse zilveren strooibus en mosterdpot met Leuvense keurmerken, maar het maximale bod werd overboden.

De wetenschappelijke staf van M prospecteerde zoals steeds verder actief op de kunstmarkt, maar dit resulteerde niet in aankoopmogelijkheden binnen het beschikbare budget.

2.3.4 UITGAANDE BRUIKLENEN EN BRUIKLENEN VOORTENTOONSTELLINGEN

M adviseerde de stad positief en leende in 2013 de volgende stukken uit aan nationale en internationale tentoonstellingen:

- het schilderij *De Derde Verschijning van Christus bij het meer van Tiberias* (S/20/R) werd uitgeleend aan de tentoonstelling *Il Cammino di Pietro* in het Castel Sant'Angelo in Rome van 7 februari tot 1 mei 2013. Het stuk reisde mee met de tentoonstelling naar een tweede locatie, met name in het Casa delle Esposizioni di Illegio (Udine) van 11 mei 2013 tot 6 oktober 2013.
- 26 archeologische vondsten werden uitgeleend aan een kleine tentoonstelling *Gust Boschmans* in het stadhuis van Holsbeek, ingericht door de gemeente Holsbeek en de Wingense Archeologische dienst Winar van 26 april tot 28 juni 2013.
- Het schilderij *De Heilige Familie* (S/26/C) van Pieter Coecke van Aelst ging van 4 mei tot 29 september 2013 naar de tentoonstelling *Schatten van het maniërisme in Vlaanderen* in het Musée De Flandre in Cassel (Frankrijk)
- Het schilderij *De val van Simon de Tovenaar* (voorzijde) - *De heilige Margaretha van Antiochië* (rugszijde) van Jan Rombouts (S/10/R) vertrok op 15 november 2013 naar de tentoonstelling *Fabuleuses histoires. Des bêtes et des hommes* in het Musée Provincial des Arts anciens – Trésor d'Oignies in Namen. Het keert na 16 februari 2014 weer terug naar M.

M ontving eveneens een aanvraag voor een langdurige bruikleen van 4 meubelen voor het Indiahouse. Deze meubelen werden op 11 september 2013 in het Indiahouse geïnstalleerd.

Voor de komende jaren adviseerde M de volgende bruikleenaanvragen positief uit binnen- en buitenland in 2013:

- de sculptuur *De Heilige Hiëronymus* (C/372) voor de tentoonstelling *Hiëronymus in Woord en beeld* in het Rockoxhuis in Antwerpen van 18 januari 2014 tot 13 april 2014.
- het schilderij *De Heilige Familie* van Pieter Coecke van Aelst (S/26/C) voor de tentoonstelling *Pieter Coecke van Aelst: tapestry Designer, Renaissance Master*, die loopt van 7 oktober 2014 tot 11 januari 2015 in het Metropolitan Museum van New York (USA)
- de sculptuur *De heilige Joris* (C/62) voor de tentoonstelling *L'homme, le Dragon et la Mort. Figures de saint Georges du XVe au XVIIe siècle*, georganiseerd in het Musée des arts contemporains Grand-Hornu, in samenwerking met de Musea Brugge en in het kader van 'Mons 2015', Europese cultuurhoofdstad, van 10 oktober 2015 tot 17 januari 2016.

2.3.5 RESTAURATIES EN CONSERVERENDE BEHANDELINGEN

A. INTERNE CONSERVATIE/PRESERVATIE BEHANDELINGEN

- ▶ In het kader van het prentenkabinet rond Oscar Declerck werd een tekening van diens hand, *De liefde* (G/5/D) uit de lijst gehaald, werd de rechteronderhoek bijgemaakt met balsahout en ingetint met aquarel.
- ▶ Van het schilderij *De zondvloed* (S/23/M) werden de lijst en verflaag gefixeerd.
- ▶ Er werden bijkomende anoxybehandelingen uitgevoerd op vijf voorwerpen, waaronder de lijst van S/5/H, een Golgotha fragment, een decoratieve krul en de kruiwagen (M/36)
- ▶ 31 oude drukken werden preventief en curatief ontschimmeld met ethanol door een vrijwilliger van de bibliotheek.
- ▶ In afwachting van een nieuwe jobstudente die voor het regelmatige onderhoud van de kunstwerken op zaal instaan (de sollicitatiegesprekken werden afgenomen in januari 2014), nam de depotbeheerder tijdelijk deze taak over. Zo werden de beelden in zaal 0.1 grondig oppervlakkig gereinigd en gecontroleerd. Waar het nog ontbrak werd een kurken buffer aangebracht en waar nodig werden enkele noodfixaties uitgevoerd door een specialist ter zake.
- ▶ Wegens de restauratiewerken in de schatkamer van de Sint-Pieterskerk (er werd vloerverwarming gelegd) werden de meeste topstukken in augustus 2013 goed ingepakt en veilig opgeborgen. Het edelsmeedwerk werd in het depot van M opgeslagen, de schilderijen werden ondergebracht in twee afgesloten straalkapellen in de Sint-Pieterskerk. Het kostbare beeldhouwwerk werd tijdelijk tentoongesteld in de vitrines in de zuidelijke zijbeuk van de kerk. Ook deze beelden werden regelmatig gereinigd en ontstof.
- ▶ Met het vooruitzicht van de meubelverhuis naar het depot -2 werd gestart met het vrijmaken van deze ruimte. Het museumarchief werd reeds gedeeltelijk gesorteerd en een 300-tal grafische werken werden zuurvrij verpakt en naar het prentenkabinet op -3 verhuisd.

B. EXTERN UITBESTEDE CONSERVATIE/RESTAURATIE BEHANDELINGEN

Voltooid restauraties en conserverende behandelingen:

- ▶ 11 schilderijen en beelden werden gratis met Thermonignum behandeld tegen insecten door IPARC in het kader van een demonstratie van de Thermonignum methode.
- ▶ 15 marmeren en gipsen beelden in het kader van de collectiepresentatie *Lichamen*
- ▶ Oscar De Clerck, *De geseling* (C/303)
- ▶ Jef Lambeaux, *Het dolle lied* (C/265)
- ▶ Onbekend, *De ontploffing van de Zandpoort* (S/434/O)
- ▶ Josse Vanderbaren, *De Marteling van de H. Sebastiaan* (S/6/B)
- ▶ Onbekend, *De Ontploffing van de Zandpoort te Mechelen* (S/434/O)
- ▶ H. Hiëronymus (C/372)

In restauratie gegeven en/of nog onvoltooid:

- ▶ *Sint-Laurentius* (C/37)
- ▶ *Sint-Fiacrus* (C/38)
- ▶ Retabelfragment met het Huwelijk van Maria (C/662)

2.3.6 DEPOTBEHEER

Vanaf 1 juli 2013 werd een nieuwe depotbeheerder aangesteld.

In de eerste helft van 2013 is de grafiekcollectie ondergebracht in de nieuwe compactstapelingskast op verdieping -3 (M/-3/6). Al de dozen zijn volgens doosnummer gerangschikt. Op de schabben waar de grote zuurvrije dozen niet meer pasten, werden de individuele folders uit de dozen gehaald en per soort (G/, GEL, LP/, DP/) en grootte gestapeld. Binnen elke deelcollectie werden ze alfabetisch gerangschikt. Wel werd nog steeds het oorspronkelijke doosnummer als referentie mee aangeduid. Een volgende beweging is de overzetting van de grafiekcollectie naar nieuwe zuurvrije dozen. Deze werden alvast in drie verschillende maten aangekocht.

Het verder registreren van de verschillende deelcollecties was, net zoals in 2012, een prioriteit. In totaal zijn er in de eerste helft van 2013 1.263 objecten geregistreerd. De focus lag hierbij opnieuw op het porselein, schoolplaten, glasraamontwerpen en oude drukken. De standplaats, fysieke toestand en afmetingen werden ingevoerd. Nadien werd het porselein opnieuw gefotografeerd en gelinkt in adlib.

	GESTANDPLAATST + CONDITIE BESCHRIJVING	CONTROLE AFMETING	AANTAL GECONTR.
Schilderijen (passend in compactkasten)	X	2008	1.138
Grote schilderijen (hoogdepot)	X		65
Grafiek stadsarchief	X (Gedeeltelijk op tijdelijke standplaats)		295
Ingelijst grafiek	X		118
Tapijten op rol	X		46
Houten objecten	X	X	264
Grote archeologische stenen	X indien nr. gekend	X	25
brandglas	X	X (gedeeltelijk)	188
Tin	X		165
Koper	X		41
Brons	X		10
munten	0		2.355
St. Jacobskerk	0		
Militaria	X		58
haardplaten	X		19
textiel	X		815
schoolplaten	x	X	150
Stenen beelden	X	X	177
archeologie	X gedeeltelijk	X gedeeltelijk	480
diversen	X		49
Edelsmeed	X		170
Glas	0		

Porselein	X gedeeltelijk	X gedeeltelijk	1.031
Lusters	0 (geen nummers)		
Glasraam-ontwerpen	X	X	174
Behangpapier	0 (geen nummers)		
Meubels	0		
Tegels	X		269
Pendula	0 gedeeltelijk		11
Collectie natuurkundige instrumenten	0		
			5.758

Ook aan de laatste verhuisbeweging naar het depot, namelijk die van de meubelcollectie, werd een startschot gegeven. Dit houdt immers ook een herinvulling en reorganisatie van verdieping -2 in.

Een jobstudent heeft gedurende een maand naast het afwerken van de registratie, en fotografie van de deelcollectie archeologie ook meegeholpen aan de preventieve conservatie van de collectie door controle en aanpassing van verpakking en opbergmethode.

Ook dit jaar weer kwam een Britse student van het Ruskin Professional Practice Program van Oxford University, stage lopen in het depot. Zij werd vooral ingezet bij de registratie van de grafische collectie en de fotografie van edelsmeedwerk en een fonds schoolplaten.

In de loop van 2013 zijn er heel wat nieuwe schenkingen binnengekomen. Om contaminatie te voorkomen werd de objecten eerst in quarantaine gezet. Een deel van hen werd behandeld met xylamon en een ander deel heeft een warmtebehandeling gekregen (thermolignum).

Om plaats te kunnen geven aan de Cera-collectie - vooral schilderijen - werden 16 rekken op M/-3/3 leeggemaakt en werden de voorwerpen herondergebracht op de reeds aanwezige rekken in deze ruimte, gevolgd door de installatie van de bijhorende mobiele rekken.

Er werd ook stelselmatig verder gewerkt aan de optimalisering van het depot. De betonnen vloer in het depot is onbewerkt waardoor deze steeds stof blijft afgeven. Om het stofprobleem te verminderen werden de gangpaden in het depot en het hoogdepot vernist met een tweecomponentenverf. Vervolgens werd ook een aanzet gemaakt tot het beschilderen van de kale muren (ruwe baksteen of betonmuur). De verf werd reeds aangekocht (en in januari 2014 werd het eerste deel van het depot geschilderd).

Er is een inpakruimte ingericht. In deze ruimte worden de passe-partouts voor de collectie+ tentoonstellingen, bijvoorbeeld L'Art et la mode, en boekensteunen, bijvoorbeeld voor de tentoonstelling *Michiel Coxcie*, gemaakt. Sinds augustus bewaarde M acht houten kisten van de University of Yale met daarin de glasramen van de Abdij van het Park (EX/002) in bewaring in het depot op verdieping -3. Deze vertrekken eind januari 2014 uit het depot.

2.3.7 SAMENWERKING

Op het vlak van wetenschappelijk onderzoek, ontsluiting van de collectie en tentoonstellingen werkten de stafmedewerkers van de afdeling Oude Kunst samen met:

- ▶ 30CC
- ▶ Artesis Hogeschool Antwerpen

- ▶ CRKC
- ▶ Cultuurgeschiedenis vanaf 1750
- ▶ Erfgoedcel Leuven
- ▶ Erfgoedplus.be
- ▶ Estate Philippe Vandenberg
- ▶ Fundación Carlos De Amberes
- ▶ Fondation Custodia, Parijs
- ▶ Getty Institute, Los Angeles
- ▶ Google Art Project
- ▶ Het hof van Melijn, Tervuren
- ▶ Illuminare, Studiecentrum voor middeleeuwse kunst (KU Leuven)
- ▶ IPARC
- ▶ Kathedraal Sint-Michiel en Sint-Goedele, Brussel
- ▶ Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK-IRPA)
- ▶ Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel
- ▶ Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
- ▶ KU Leuven: onderzoekseenheden Kunstwetenschappen, Geschiedenis en Archeologie,
- ▶ Lectio
- ▶ Lukas - Art in Flanders vzw
- ▶ Metropolitan Museum of Art, New York
- ▶ Museo del Prado, Madrid
- ▶ Museum voor Schone Kunsten Gent
- ▶ Patrimonio Nacional, Madrid
- ▶ Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen
- ▶ Overlegorgaan van beheerders van een O.C.M.W.-patrimonium
- ▶ Russian State Museum Sint-Petersburg
- ▶ SLAC
- ▶ Stadsarchief Leuven
- ▶ Stift Kremsmunster
- ▶ Tabularium Universitaire Bibliotheek (KU Leuven)
- ▶ Toerisme Vlaanderen
- ▶ Universiteit Namen (FUNDP) – Departement Kunstgeschiedenis
- ▶ Universiteit Gent
- ▶ Vlaamse Kunstcollectie (websites Vlaamse primitieven en Barok)
- ▶ VZW Museum Parkabdij
- ▶ Zilvermuseum Sterckshof Provincie Antwerpen

Wat betreft stageplaatsen, gastcolleges, seminaries, papers en onderzoek in het kader van masterscripties bestaat een samenwerking met:

- ▶ Artesis hogeschool Antwerpen
- ▶ Associatie KU Leuven
- ▶ Culturele studies KU Leuven
- ▶ Cultuurmanagement Universiteit Antwerpen
- ▶ HU Brussel
- ▶ Radboud Universiteit Nijmegen
- ▶ Ruskin School of Art, Oxford
- ▶ Universiteit Gent
- ▶ Vrije Universiteit Brussel

Op het vlak van wetenschappelijk onderzoek en ontsluiting van de tentoonstellingen werkten de stafmedewerkers van de afdeling Hedendaagse Kunst samen met:

- ▶ KU Leuven: onderzoekseenheden Kunstwetenschappen, Cultuurwetenschappen, Wetenschapsleer en de Commissie Actuele Kunst
- ▶ BAM, Steunpunt voor Beeldende Kunst
- ▶ SLAC
- ▶ STUK Kunstencentrum

Wat betreft stageplaatsen, gastcolleges, seminaries, papers en onderzoek in het kader van masterscripties bestaat een samenwerking met:

- ▶ Associatie KU Leuven
- ▶ Ruskin School of Art, Oxford
- ▶ Vrije Universiteit Brussel

- ▶ Radboud Universiteit Nijmegen
- ▶ HU Brussel
- ▶ Culturele studies KU Leuven
- ▶ Cultuurmanagement Universiteit Antwerpen
- ▶ TEBEAC, KASK, Gent, opleiding beheer en behoud

2.3.8 BIBLIOTHEEK

Voor de museumbibliotheek was de prioriteit in 2013 de uitbreiding van de digitale registratie van het boekenbestand met het oog op ontsluiting van de bibliotheek. Het bibliotheekfonds wordt door vrijwilligers in de collectiedatabank Adlib ingevoerd, om de hele M-bibliotheek op termijn in enkele muisklikken doorzoekbaar te maken. De registratie verloopt volgens een stappenplan per type publicatie, dat de fysieke ordening van het bibliotheekfonds volgt. De reeds geregistreerde werken zijn via Adlib opzoekbaar. De monografieën, geschiedkundige werken en bestandscatalogi zijn al in de databank ingevoerd. De Belgische en internationale tentoonstellingscatalogi werden in 2013 volledig geregistreerd, het invoeren ervan in de databank zal in 2014 worden verdergezet. In totaal zijn al 5.517 boeken ingevoerd in Adlib en bijgevolg digitaal ontsloten voor interne raadpleging.

Op gebied van verwerving werd de museumbibliotheek in 2013 verder verrijkt via ruilverkeer, occasionele schenkingen van privépersonen en gericht aankopen met het door het museum uitgetrokken bibliotheekbudget. Deze essentiële aanvulling gebeurt zowel in functie van onderzoek naar de collectie en in het kader van tentoonstellingen Oude Kunst en Hedendaagse Kunst. Er was actief ruilverkeer met gespecialiseerde bibliotheken en museale instellingen in binnen- en buitenland:

- ▶ België: BOZAR Brussel, Charliermuseum Brussel, Koninklijk Musea voor Kunst en Geschiedenis Brussel, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, MSK Gent, Museum Mayer van den Bergh Antwerpen, Zilvermuseum Sterckshof Provincie Antwerpen;
- ▶ Duitsland: Grassi Museum für Angewandte Kunst Leipzig, Kunst- und Museumsbibliothek Keulen, Kunstsammlungen der Veste Coburg, Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart, Staatliche Graphische Sammlung München, Suermondt-Ludwig-Museum Aken;
- ▶ Frankrijk: Bibliothèque Forney Parijs, Musée Jacquemart-André Parijs, Palais des beaux-arts Lille;
- ▶ Italië: Castello Sforzesco Milaan;
- ▶ Luxemburg: Musée National d'art et d'histoire Luxemburg;
- ▶ Nederland : Rijksmuseum Amsterdam
- ▶ Spanje: Museo Nacional del Prado Madrid;
- ▶ Tsjechië: Národní Galerie Praag;
- ▶ Verenigd Koninkrijk: Victoria and Albert Museum Londen;
- ▶ Zwitserland: Musée d'Art et d'Histoire Genève.

In het voorjaar van 2013 werd in samenwerking met de firma Acmis gedurende een week een Zeutschel Zeta boekscanner en scansoftware getest. Deze actie kadert in de doelstelling om op termijn in het verleden vanuit het museum gepubliceerd onderzoek over de museumcollectie (reeksen Arca Lovaniensis en Reflecties, tentoonstellingscatalogi en onderzoekspublicaties) digitaal te ontsluiten. De test liet toe om een inschatting te maken van de technische mogelijkheden en beperkingen van digitaliseren door middel van een boekscanner, en van de haalbaarheid om een dergelijke operatie in eigen huis te realiseren.

2.4 WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

2.4.1 ONDERZOEK

In 2013 verrichtten de stafmedewerkers onderzoek in het kader van tentoonstellingsprojecten vertrekkend vanuit de eigen collectie:

- ▶ in het kader van de tentoonstelling *Michiel Coxcie, de Vlaamse Rafaël* werd er verder onderzoek gedaan naar de werken van Coxcie die zich in het museum bevinden. Zowel kunsthistorisch als technisch onderzoek werd verricht en I.R.R.-scans werden gemaakt om de ondertekeningen te bestuderen. De resultaten werden in 2013 gepubliceerd in de wetenschappelijke catalogus.
- ▶ in het kader van de voorbereiding van de bestandscatalogus beeldhouwkunst werd uitgebreid kunsthistorisch onderzoek gedaan naar de topstukken uit deze selectie. De resultaten worden gepubliceerd in 2014.
- ▶ In het kader van de Collectie+ projecten werd onderzoek verricht naar Oscar De Clerck, het modetijdschrift *L'Art et la mode*, de ontploffing van de Zandpoort in Mechelen, de negentiende-eeuwse beeldhouwkunst in de M-collectie, de moord op hertog De Guise in 1588.
- ▶ In het kader van de tentoonstelling *Goed gekeurd. Zes eeuwen Brabants zilver* in 2015 werd verder voorbereidend onderzoek gevoerd naar edelsmeedkunst in Leuven en Brabant.
- ▶ In het kader van de tentoonstelling over de School van Tervuren (werktitel) in 2015 werd het onderzoek naar stukken in de eigen collectie rond deze groepering opgestart.
- ▶ In het kader van de aankoop in 2010 van het 16de-eeuws huisretabel met het Huwelijk van Maria werd het vooronderzoek en kunsthistorisch en iconografisch onderzoek verdergezet. Het huisretabel zal getoond worden in een dossier tentoonstelling in 2015.
- ▶ 18 polychrome sculpturen werden onderzocht door een studente van de Artesishogeschool in het kader van haar masterproef. Zij voerde volgende onderzoeken van de polychromie op de beelden uit:
  - ▶ controle afmetingen en materialen
  - ▶ toestandsbeschrijving polychromie
  - ▶ materiaaltechnische analyse polychromie
  - ▶ fotografie (geheel / macro-opnamen / UV-licht)
  - ▶ XRF-opnamen (materiaalanalyse)

Vernieuwde vaste opstelling 2017

In 2013 werd ook het onderzoek naar aanleiding van de vernieuwde vaste opstelling in 2017 opgestart. In 2017 is het 100 jaar geleden dat het Huis Vander Kelen werd geschonken aan de stad om er een stedelijk museum in onder te brengen, hetgeen een mooie aanleiding is om een nieuwe vaste opstelling te presenteren. Tegen dan zal de huidige opstelling reeds 8 jaar oud zijn en aan verjonging toe zijn. Daar de vaste opstelling de basis is van de ontsluiting van de collectie is er een onderzoekstraject opgestart in 2013 om niet alleen de objecten te onderzoeken, maar evengoed de manier van tentoonstellen en de thema's die in de nieuwe opstelling aan bod zullen moeten komen. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld binnen de afdeling Oude Kunst die vervolgens zal moeten worden afgetoetst met de andere afdelingen binnen M.

Samenwerking met The Russian State Museum

In het kader van de samenwerking met The Russian state museum werd verder onderzoek gevoerd, zodanig dat het concept voor de tentoonstelling in 2017 verder kon worden fijngesteld. In 2013 was het bij onze noorderburen het Nederland-Ruslandjaar met verschillende presentaties die in de lijn liggen met de tentoonstelling zoals die op dit ogenblik wordt geconcipieerd.

2.4.2 COLLECTIEREGISTRATIE

Voor de registratie van bepaalde deelcollecties doet M een beroep op deskundige en ervaren vrijwilligers en jobstudenten. Deze occasionele registrators worden – volgens onderzoekspecialisten van de staf – begeleid door de collectieregistrator en medewerkers van de dienst Collecties. De vordering van en procedures voor digitale registratie in de collectiedatabase worden op regelmatige basis opgevolgd tijdens overlegmomenten in teamverband (collectieregistratievergadering).

In 2013 werd in het bijzonder aan de registratie van volgende deelcollecties gewerkt:

- ▶ **Archeologie:** een jobstudent vulde de digitale basisregistratie aan met 126 objecten en rondde daarmee de basisregistratie van deze deelcollectie af. Tijdens de registratie werd systematisch de toestand van de vondsten gecontroleerd, en werden ze zorgvuldig gemeten en gefotografeerd. Van alle archeologische objecten waarvan geen actuele digitale foto's in het systeem zaten, werden nieuwe foto's gemaakt. Zo werd in totaal voor 331 archeologische objecten de registratie op punt gesteld.
- ▶ **Beeldhouwkunst:** het afwerken van de registratie en fotografie van de deelcollectie beeldhouwkunst in functie van de publicatie van een bestandscatalogus in het voorjaar van 2014. Twee jobstudenten hebben in het voorjaar de papieren objectfiches van de B/VI-nummers (stenen beelden) gedigitaliseerd. Alle digitale objectfiches (697 C-nummers, 284 B/VI-nummers, 19 Aug-nummers en 5 Br-nummers) werden door medewerkers van de dienst Collecties geredigeerd en aangevuld. Dit liep parallel met fysieke controle van objecten, controle van toeschrijvingen en identificaties, en onderzoek naar historisch-juridische herkomstaspecten. De collectiedatabank werd in 2013 uitgebreid met 40 nieuwe beeldhouwwerkfiches.
- ▶ **Edelsmeedwerk:** de basisregistratie van het edelsmeedwerk werd verder uitgevoerd door de collectieregistrator in functie van een bestandscatalogus en de tentoonstelling *Goed Gekeurd! 6 eeuwen Brabants zilver* gepland voor 2015. In 2013 werden objecten uit de vaste opstelling, de M - Schatkamer van Sint-Pieter en het depot gereinigd, gefotografeerd en onderzocht ter voorbereiding van de verdere registratie. Een stagiaire fotografeerde 152 objecten in depot.
- ▶ **Erfgoed Wereldoorlog I:** in het kader van herdenkingsjaar 2014 (1914–1918) startte M midden november 2013 een thematisch registratieproject gericht op de ontsluiting van Wereldoorlog I-erfgoed in de M-collectie voorzien voor april 2014. Hiervoor werd gericht een vrijwillig registrator gerekruteerd. Zij voert basisregistratie (digitalisering papieren objectfiches en fysieke controle objecten) en fotografie uit van objecten die gerelateerd zijn aan de 'Grote Oorlog'. Voor alle geregistreerde objecten (schilderijen, beeldhouwwerk, grafiek) voert ze nieuw onderzoek naar de historische context van de voorstellingen. In 2013 werd in het kader van dit project de registratie van 124 objecten uit verschillende deelcollecties op punt gesteld.
- ▶ **Meubelen:** een vrijwillig registrator zette (maandelijks één à twee dagen) het digitaliseren en de inhoudelijke controle van de papieren objectfiches verder. In 2013 zijn 131 fiches verwerkt ter voorbereiding van de in 2014 voorziene verhuisoperatie van de meubelcollectie naar het museum.
- ▶ **Middeleeuwse munten:** een jobstudent heeft het digitaliseren van de bestandscatalogus verder gezet. Waar mogelijk werd ook beschikbaar beeldmateriaal aan de digitale objectrecords toegevoegd. In 2013 gebeurde digitale basisregistratie voor 554 munten.
- ▶ **Oosters porselein:** een jobstudent heeft in 2013 de tekstredactie en inhoudelijke controle de digitale objectrecords voor Chinees porselein van de Smeesterscollectie afgerond.
- ▶ **Prentenkabinet - Oude drukken en handschriften:** een uitgebreide registratie van 197 werken werd uitgevoerd door vrijwillige registrators, wat het totaal aantal geregistreerde Oude Drukken op 1.407 brengt. Zij droegen ook bij aan de preventieve conservatie van het prentenkabinetdepot door het zuurvrij verpakken van de geregistreerde werken. Een stagiaire zette de standplaatsing ervan in het depot op punt.
- ▶ **Prentenkabinet - Oude veilingcatalogi:** een jobstudent heeft in 2013 de digitale registratie verder gezet van de deelcollectie door de uitgebreide registratie (zonder afbeelding) van 1.056 oude veilingcatalogi. Zij droeg ook bij aan de preventieve conservatie van het prentenkabinetdepot door het zuurvrij verpakken en standplaatsen van de geregistreerde catalogi.
- ▶ **Prentenkabinet - Schoolplaten:** een stagiaire inventariseerde en fotografeerde een lot van 91 wetenschappelijke

schoolplaten, in functie van invoer in de elektronische collectiedatabank (minimale registratie).

In 2013 werden in totaal 1.985 nieuwe objectfiches aan de digitale collectiedatabank toegevoegd op basisregistratieniveau en met afbeeldingen.

Het op punt stellen van de invoerprocedures en het verfijnen van 'best practices' rond het registreren in de digitale collectiedatabase van M werd door de collectieregistrator verdergezet. Informatie werd uitgewisseld met collectieregistratoren van andere cultureel-erfgoedbeheerders in Leuven en Vlaanderen. De collectieregistrator en het diensthoofd Collecties volgden vormingen rond duurzaam digitaliseren en digitaal collectiebeheer, teneinde een consequent registratieniveau volgens de internationaal gangbare standaarden te kunnen blijven garanderen.

2.4.3 DIENSTVERLENING AAN DERDEN

Stafmedewerkers van M ontvangen op regelmatige basis aanvragen voor informatie of het uitvoeren van een inhoudelijke expertise van kunstvoorwerpen op het vlak van oude en toegepaste kunst. Van de 130 in 2013 behandelde vragen kwam 41% van privépersonen, 35% van museale instellingen en andere erfgoedbeheerders, 13% van studenten, 8,5% van academische vorsers en 2,5% van restauratoren of kunstenaars. M krijgt in hoofdzaak vragen uit de provincie Vlaams-Brabant (46%; 42,5% uit Leuven), gevolgd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (8%), de provincie Antwerpen (7%), andere Belgische provincies (samen 17%), West-Europa (17,5%) en de Verenigde Staten en andere landen (samen 3,5%). 51% van de vragen was rechtstreeks gerelateerd aan de M-collectie. Naast eigenlijke expertises (4%) hadden de overige vragen betrekking op: schilderijen (18%), grafiek (14%), beeldhouwwerk (8%), edelsmeedwerk en precisie-instrumenten (5%), conservatie-restauratie (13%), professionele adviesverlening (11,5%), kunstenaarsbiografieën (10%), inhoudelijke onderzoeksvragen (6%), collectie algemeen (5%), toegepaste kunsten (3%) en archeologie (1,5%). In 20 % van de gevallen gebeurde een fysieke consultatie van informatie en/of objecten in het museum, onder begeleiding van een medewerker. 74% van de gevallen kon via mailverkeer worden afgehandeld.

In de loop van 2013 ontving M 50 aanvragen voor reproductie van beeldmateriaal van objecten uit de collectie. Beeldaanvragen waren afkomstig uit Leuven (36%), België (26%), West-Europa (33%), en de Verenigde Staten en andere landen (5%). De afbeeldingen werden gebruikt in wetenschappelijke publicaties (26%), studentenpapers (20,5%), promotiedrukwerk en andere doeleinden (20,5%), externe tentoonstellingscatalogi (10%), erfgoedpublicaties (10%), externe internationale symposia (5%), academische onderzoekpapers (3%), commerciële publicaties (3%) en onderwijsmateriaal (3%). In een aantal gevallen werden aanvragers in functie van hun specifieke noden doorverwezen naar externe beeldbankbeheerders zoals het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium en Lukas - Arts in Flanders vzw.

2.4.4 ONTSLUITING

M draagt actief bij aan de deelwebsites De Vlaamse Primitieven en Barok in de Zuidelijke Nederlanden van de Vlaamse Kunstcollectie door het aanleveren van content onder vorm van een selectie werken uit de M-collectie. In 2013 kwam een eerste selectie online op de barokwebsite en werd al gestart met de voorbereiding van een nieuwe, uitgebreide upload, in het bijzonder door het maken van een uitgebreide selectie relevante werken en het realiseren van nieuw digitaal beeldmateriaal.

In juli 2013 ondertekende M een samenwerkingsovereenkomst met Google Art Project voor de online ontsluiting van een ruime selectie topstukken uit de collectie. Voorbereidingen gebeurden in functie van de eerste content

upload voorzien in 2014: selectie van werken, klaren van copyright voor gebruik van tekst- en audiomateriaal, realiseren van nieuwe hoge resolutie digitale fotografie.

Op 29 en 30 juli 2013 werden door prof. dr. em. H el ne Verougstraete en medewerkers van het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium een reeks schilderijen en hun originele houten lijsten aan een materiaal-technisch onderzoek onderworpen en gefotografeerd. Het onderzoeksproject wordt gecoördineerd door het Getty Research Institute, Los Angeles, en zal resulteren in een internationaal verspreide wetenschappelijke studie rond de constructie van lijsten en panelen in de vijftiende- en zestiende-eeuwse Vlaamse schilderkunst. De nieuwe gerealiseerde hoge resolutie digitale afbeeldingen worden ook door het KIK ontsloten en ter beschikking gesteld van onderzoekers.

In samenwerking met Lukas - Art in Flanders vzw werd ook in 2013 actief gewerkt aan de digitale ontsluiting van de M-collectie door de uitbreiding van de online beeldbank Lukasweb. 110 objecten werden in opdracht van Lukas door kunstfotograaf Dominique Provost in M gefotografeerd. In 2014 worden verdere fotografierondes voorzien. De hoge resolutie afbeeldingen worden door Lukas online ontsloten en dankzij de samenwerking met Packed vzw ook op lange termijn duurzaam bewaard.

2.4.5 VERTEGENWOORDIGING STAF

Naast werkgroepen rond eigen tentoonstellingsprojecten en overleg met Vlaamse en Belgische kunstspelers en organisaties nam de staf van M in 2013 deel aan heel aantal stedelijke en externe werkgroepen, onderzoekscommissies, wetenschappelijke colloquia, studiedagen en gastcolleges.

Luc Delrue, algemeen directeur

- ▶ Voorzitter Kunst In Huis vzw
- ▶ Lid van de Raad van Bestuur Muziektheatergezelschap Braakland/Zhebuilding
- ▶ Lid van de Raad van Bestuur van Lucasweb
- ▶ Lid van de algemene vergadering van de Verenigde Organisatie Beeldkunst (Vobk)
- ▶ Lid van de algemene vergadering van Beursschouwburg Brussel: multiculturele toonplek in Brussel
- ▶ Lid van de algemene vergadering van Victoria: productie en toonplek voor hedendaagse podiumkunsten (Gent)
- ▶ Lid van de Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, hoogste adviesorgaan in Vlaanderen wat betreft kunsten en erfgoed en lid
- ▶ Lid van de Deelraad Kunsten van de Stedelijke Cultuurkoepel Leuven
- ▶ Lid van de stuurgroep Steunpunt Cultuur Vlaamse Gemeenschap
- ▶ Werkgroep beeldende kunst Leuven. Tentoonstellingsprojecten lokale kunstenaars.
- ▶ Werkgroep erfgoeddepot Leuven Provincie Vlaams-Brabant
- ▶ Werkgroep positionering Abdij van Park
- ▶ Werkgroep kunstenaarswerking Leuven
- ▶ Gebruikersgroep auteursrechten, steunpunt erfgoed FARO
- ▶ Cultuurcharter: cultuurplatform KU Leuven Stad Leuven
- ▶ Selectiecommissie Ithaka
- ▶ Selectiecommissie Schilderij van het jaar
- ▶ Deelname Internationaal congres Forum d'Avignon (Essen, juni 2013)
- ▶ Lezing Summerschool studenten culturele studies VU Brussel (Leuven, juni 2013)
- ▶ Lezing Culturele studies KU Leuven (Leuven, september 2013)
- ▶ Lezing Tewerkstellingsperspectieven in de culturele sector KU Leuven (Leuven, maart 2013)
- ▶ Lezing De Queeste naar meer maatschappelijk draagvlak voor de kunsten, OKO (Oostende, maart 2013)
- ▶ Lezing OPEK, Maatschappelijke betrokkenheid van culturele instellingen (Leuven, april 2013)
- ▶ Interview, Onze instellingen lopen achter de feiten aan, Recto Verso, januari-februari 2013
- ▶ Pannellid Debat Cultuurforum, Naar een gewijzigd Kunstenbeleid (Kortrijk, mei 2013)
- ▶ Docent management HU Brussel
- ▶ Lesopdracht aan Syntra Brussel

- ▶ Projectbegeleider banaba Advanced Business Management KH Leuven
- ▶ Visietekst, SARC, De nieuwe culturele ruimte, voorjaar 2013

Eva Wittocx, *afdelingshoofd Hedendaagse Kunst*

- ▶ Lid van IKT
- ▶ Lid van AICA
- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Experten pool, Mondriaan Stichting (NL)
- ▶ Aankoopcomité collectie Belgacom Art Foundation
- ▶ Lid van de Beoordelingscommissie Beeldende Kunst (Kunstendecreet) van de Vlaamse Gemeenschap
- ▶ Lid Raad van bestuur, Walter Leblanc Stichting, Brussel
- ▶ International Board, Lieven Gevaert Research Centre for Photography
- ▶ Lid Algemene Vergadering Het Firmament, Mechelen
- ▶ Voorzitter, ABCA-BVKC, Belgische Vereniging voor Kunstcritici, Brussel
- ▶ Lezingen over M en Playground op aantal plaatsen in binnen- en buitenland, oa Amsterdam, Bristol en Rotterdam.
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M (meerdere data)
- ▶ Breed netwerk buitenlandse musea en kunstorganisaties (gesprekken lopende in het kader van uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen).

Peter Carpreau, *afdelingshoofd Oude Kunst*

- ▶ Lid van Palet onderzoeksgroep
- ▶ Lid van onderzoeksgroep XIX
- ▶ Lid van Codart – internationaal netwerk van museumconservatoren kunst van de Nederlanden
- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Lid van HNA
- ▶ Lid Deelraad Erfgoed Leuven
- ▶ Lid van beoordelingscommissie publicaties Vlaamse Gemeenschap (kunstendecreet)
- ▶ Netwerkcontacten buitenlandse musea en kunstorganisaties (gesprekken lopende in het kader van uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen).
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen in M (meerdere data)
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen van onderzoeksgroep Palet (meerdere data)
- ▶ Deelname studiedagen van de onderzoeksgroep XIX (meerdere data)
- ▶ Lezing netwerkevent Codart 21-23 April 2013 Wenen: Market for Ideas
- ▶ Lezing colloquium Jacob Jordaens: Origin-Transformation-Conservation, 6-7 mei 2013 Museumslandschaft Hessen-Kassel: The 'Nachleben' of Jordaens. An Inquiry based on Auction Prices
- ▶ Lezing colloquium London and the Emergence of a European Art Market (c.1780–1820), 21-22 juni 2013 National Gallery London/ Getty Institute, The Getty Provenance Index® under examination: the taste for 17th-century Dutch and Flemish painting in London (1780–1820)
- ▶ Lezing colloquium Shaping Authority, Lectio Leuven, 5 December 2013: Michiel Coxcie and the loss of artistic authority

Isabel Lowyck, *afdelingshoofd Publiekswerking*

- ▶ Lid van de algemene Vergadering Educatieve vereniging Jubelpark vzw
- ▶ Lid van Raad van Bestuur Vitamine C, netwerk voor kunsteducatie
- ▶ Lid van Publiek Centraal
- ▶ Lid van de Beoordelingscommissie Ontwikkelingsgerichte erfgoedprojecten en erfgoedconvenants
- ▶ Lid van Pool van deskundigen kwaliteitslabel musea
- ▶ Adviserend lid voor ACCE, Vlaamse Gemeenschap, onderzoek naar kwaliteitslabel kunsteducatie
- ▶ Stuurgroep BAM en FARO, nieuwe collegagroep Publieksbemiddeling
- ▶ Lid van Arts and audience network, Europe
- ▶ Lid van ICOM- Ceca & MPR
- ▶ Lid Communicating the museum
- ▶ Lid collegagroep Internationale communicatie, BAM
- ▶ Lid Blind date, blinden en slechtazienden in musea

- ▶ Lezing Culturele pedagogie, KU Leuven, 16 april 2013
- ▶ Presentatie Kunsteducatie en kwaliteit, Cultuurforum, 27 mei 2013, Kortrijk
- ▶ Presentatie kinderhoek, Kiwanis Leuven, 5 juni 2013
- ▶ Presentatie Hoe internationaal is M, Groot Onderhoud, FARO, Concertgebouw Brugge, 25 oktober 2013
- ▶ Presentatie Onderwijsraad, stad Leuven, 7 november 2013
- ▶ Presentatie Spiegelingen in M, 16 december 2013
- ▶ Artikel: Leuven experimenteert met toeristisch onthaalbeleid, Karolien Hellemans en Isabel Lowyck, p.30-33, FARO, september 2013

Lore Van Hees, *diensthofd tentoonstellingen Hedendaagse Kunst*

- ▶ Lid van de Raad van Bestuur Kunst In Huis vzw
- ▶ Lid van de Raad van Bestuur Artforum
- ▶ Lid van de Commissie Actuele Kunst KU Leuven
- ▶ Lid van de selectiecommissie Ondersteuningsbeleid stad Leuven

Hélène Verreyke, *diensthofd tentoonstellingen Oude Kunst*

- ▶ Lid van Beoordelingscommissie collectiebeherende culturele-erfgoedinstellingen, Agentschap Kunsten en Erfgoed, Vlaamse Overheid.
- ▶ Lid werkgroep over de invulling van de Salons Sint-Niklaas, Stedelijke musea Sint-Niklaas.
- ▶ Lezing “Re-presenting or connecting “communities”? Reflecting on contemporary attempts/ envisaging possible futures” in het kader van the Sixth International Conference on the Inclusive Museum (22-24 april 2013), in samenwerking met dr. Serena Iervolino, Leicester University.
- ▶ Gastcollege Community Arts, Erasmus Universiteit Rotterdam, Erasmus School of History, Culture and Communication.

Marjan Debaene, *diensthofd collecties Oude Kunst*

- ▶ Lid van het Wetenschappelijk en redactiecomité ‘De school van Tervuren’ (2014)
- ▶ Lid van het Wetenschappelijk en redactiecomité ‘Jan Borman’ (2018)
- ▶ Lid van het Calamiteitennetwerk Leuven (ECCE)
- ▶ Lid van de Denkgroep Archeologische collecties
- ▶ Lid van de Deelraad Erfgoed Leuven
- ▶ Lid van de Commissie Erfgoed Provincie Vlaams-Brabant
- ▶ Lid van de Klankbordgroep erfgoeddepotonderzoek Provincie Vlaams-Brabant
- ▶ Lid van Codart – internationaal netwerk van museumconservatoren kunst van de Nederlanden
- ▶ Lid van de academische werkgroep Low Countries Sculpture
- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Netwerkcontacten binnen - en buitenlandse musea (gesprekken lopende in het kader van uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen).
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen in M (meerdere data)
- ▶ Deelname international Colloquium Codart Focus, Museum Catharijneconvent Utrecht (28 januari 2013)
- ▶ Lezing en rondleiding Achter de Schermen CVO TKO Mechelen (25 maart 2013)
- ▶ Deelname internationaal Colloquium Itinera Nova | Tools, people & history (25–26 april 2013)
- ▶ Lezing ‘Glansrijke restauratie of niet mediatieke conservatie? Keuzes en criteria vanuit museum perspectief’ in het kader van het colloquium BRK-APROA ‘Glans in de Conservatie-Restauratie’ (21-22 november 2013)
- ▶ Lezing netwerkevent Codart 21-23 April 2013 Wenen: Market for Ideas
- ▶ Deelname Codart 15th Anniversary Rijksmuseum Amsterdam (14–15 oktober 2013)
- ▶ Deelname Scholar’s Day ‘Current research in early sixteenth century Louvain Painting (30 januari 2013)
- ▶ Deelname Ontmoetingsdag MOVE – Provinciaal Erfgoedcentrum Ename (17 juni 2013)
- ▶ Deelname en rondleidingen in het kader van Lancering Depotwijzer (8 november 2013)

Ko Goubert, *collectieregistrator*

- ▶ Lid van Academie voor de Geschiedenis van de Edelsmeedkunst in België
- ▶ Lid van onderzoeksgroep XIX
- ▶ Lid van Codart – internationaal netwerk van museumconservatoren kunst van de Nederlanden

- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Netwerkcontacten buitenlandse musea en kunstorganisaties (gesprekken lopende in het kader van uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen).
- ▶ Deelname international Colloquium Codart Focus, Museum Catharijneconvent Utrecht (28 januari 2013)
- ▶ Deelname internationaal Colloquium Itinera Nova | Tools, people & history (25–26 april 2013)
- ▶ Deelname Ontmoetingsdag MovE, Provinciaal Erfgoedcentrum Ename (17 juni 2013)
- ▶ Deelname Codart 15th Anniversary, Rijksmuseum Amsterdam (14–15 oktober 2013)
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen in M (meerdere data)

Eline Scot, *medewerker dienst collecties*

- ▶ deelname internationaal Colloquium Itinera Nova | Tools, people & history (25- 26 april 2013)
- ▶ lezing symposium 'Vrouwen met stijl. Vier penseelprinsessen in Hingene' (8.11.2013)
- ▶ deelname lezingen en studiedagen in M (meerdere data)

Eve Van Dael, *depotmedewerker*

- ▶ Deelname 3 studiedagen 'Behoud en beheer' in het Museum van Deinze en de Leiestreek (7, 14 en 21 oktober 2013), georganiseerd door de provinciale depotconsulenten
- ▶ Deelname zesdelige opleiding 'In goede handen. Erfgoed in depots' op 4, 18 en 25 november en 2, 9 en 16 december 2013, georganiseerd door FARO

Annelies Evens, *diensthoofd communicatie*

- ▶ Werkgroep ticketing onder leiding van Helics
- ▶ Lid van de redactieraad Uit in Leuven
- ▶ Lid van de redactieraad Uit in Leuven
- ▶ Lid collegagroep Internationale communicatie, BAM
- ▶ Stuurgroep externe communicatie (Stad Leuven)
- ▶ Werkgroep Rode Hond, School met Xultuur
- ▶ Maandelijks overleg met Toerisme

Marthy Locht, *stafmedewerker publieksbemiddeling*

- ▶ Beoordelingscommissie projecten Cultureel Erfgoed Leuven
- ▶ Lid collegagroep publieksbemiddeling

Anne Liefsoens, *consulent publiekszorg*

- ▶ Werkgroep ticketing onder leiding van Helics

2.5 PUBLICATIES EN EDITIES

In 2013 publiceerde M volgende Hedendaagse Kunst publicaties:

- ▶ Geert Goiris, *Lying Awake*, Roma Publications
- ▶ Ugo Rondinone, *thank you silence*, JPR | Ringier
- ▶ Ilse D'Hollander, *Untitled*, Hannibal uitgeverij
- ▶ *Blijven Kijken*, reader, uitgeverij Square
- ▶ Aleksandra Mir, *The Space Age*, Sternberg Press

In 2013 publiceerde M volgende Oude Kunst publicaties:

- ▶ Joris Van Grieken, Ger Luyten, Jan Van Der Stock, *Hieronymus Cock, De Renaissance in prent*, Mercatorfonds
- ▶ Peter Carpreau, Koenraad Jonckheere, Ruben Suykerbuyk, Eckhard Leuschner, Almudena Perez de Tuleda, Melina Reintjes en Joris van Grieken, *Michiel Coxcie, and the giants of his age*, Harvey-Miller
- ▶ Koenraad Jonckheere, *Michiel Coxcie, De Vlaamse Rafaël*, Davidsfonds
- ▶ Peter Carpreau, *Michiel Coxcie, De Vlaamse Rafaël*, OKV

In 2013 produceerde M volgende kunstenaarsedities:

- ▶ Geert Goiris
- ▶ Ugo Rondinone

In 2013 produceerde M volgende Reflecties en Steigerschrift:

- ▶ *Open M, I could have lived here*
- ▶ Katharina Van Cauteren, *Reflecties # 17: De Schoonheid van het lijden en het lijden van de schoonheid. Sint-Sebastiaan tussen verleden en heden*
- ▶ Peter Carpreau, Johan Desmet, Roeland Hermans, Philippe Joris, Kobe Ramakers, Bart Stroobants, Luc Vints, *Steigerschrift III: Derde beweging. Beschouwingen over het neogotische museale bezit*

Stafmedewerkers van M realiseerden of werkten mee aan volgende publieksgerichte of wetenschappelijke publicaties:

- ▶ Hélène Verreyke, *Tussen cohesie en conflict. Je stem laten horen in het hedendaags historisch museum*, Museumvisie 2013/3
- ▶ Marjan Debaene, catalogusnota in de tentoonstellingscatalogus bij de tentoonstelling 'Il Cammino di Pietro' (6 februari 2013 – 1 mei 2013, Castel Sant'Angelo – Roma (IT)) over 'De derde verschijning van Christus bij het meer van Tiberias' (S/20/R)
- ▶ Marjan Debaene en Yvette Bruijnen, catalogusnota in de tentoonstellingscatalogus bij de tentoonstelling 'Fabuleuse Histoires. Des bêtes et des hommes' (15 november 2013 – 16 februari 2014, Trema, Namen (B)) over 'De val van Simon de Tovenaar (voorzijde) / De heilige Margaretha van Antiochië (rugzijde) van Jan Rombouts (S/10/R)

2.6 LOKAAL KUNSTENBELEID

M wil de Leuenaar die in (hedendaagse) kunst geïnteresseerd is, als toeschouwer of als kunstenaar, prikkelen en betrekken bij een diverse kunstwerking op verschillende niveaus en schaalgroottes. Daarom wil M aan een breed publiek een dynamisch en authentiek programma aanbieden waarbij zowel experiment en reflectie als creatie en presentatie van diverse kunstvormen centraal staan. De Leuenaar wil geïnformeerd worden over de actuele tendensen binnen de internationale cultuurwereld, maar wil ook zelf gehoord worden. Hij wil ontdekken en participeren.

Het samenbrengen en uitbouwen van een kunstenaarsbeleid voor de stad Leuven is bedacht vanuit een lokaal of regionaal kader. Deze werking hoort zich op Leuven en de Leuvense regio te richten. De ambitie is van bij aanvang regionaal; regionaal niet in de zin van plaatselijk, maar wel een werking die aangepast is aan de schaal van de stad, de regio of de provincie en zich vooral richt op haar inwoners - permanent en tijdelijk, studenten en onderzoekers. Er is in Leuven duidelijk nood aan een overkoepelende visie en aan degelijke kunstplekken met verschillende participatiedrempels.

Als museum maakt M integraal deel uit van de lokale kunstscène. M vindt het dan ook erg belangrijk om de Leuvense kunstwereld te betrekken en samen te werken aan een divers kunstlandschap met een plaats voor iedereen.

De stad Leuven steunt en ontwikkelt een geïntegreerd, overkoepelend cultuur- en kunstbeleid waarin vijf aspecten aanwezig zijn: presentatie, creatie, experiment/werkatelier, reflectie, educatie en promotionele ondersteuning. Deze vijf pijlers vormen de basis voor een evenwichtig beleid. In Leuven wordt er reeds ingezet op verschillende instrumenten die dit beleid stimuleren. Hiernaast creëert Leuven op korte termijn nieuwe instrumenten om nog beter aan de noden van het lokale kunstenveld te kunnen voldoen. Verschillende Leuvense culturele partners worden gestimuleerd mee in dit verhaal in te stappen en het verhaal blijvend te prikkelen en evalueren.

Vertrekkende van het bestaande aanbod willen we bijkomend inzetten op creatie, presentatie en reflectie en een helder profiel uitwerken voor de verschillende ruimtes en spelers. Ook op promotioneel vlak kunnen er bijkomende stappen ondernomen worden.

2.6.1 BUITENLOCATIES IN LEUVEN

Toonplekken

Als museum maakt M integraal deel uit van de lokale kunstscène. M vindt het dan ook erg belangrijk om de Leuvense kunstwereld te betrekken en samen te werken aan een divers kunstlandschap met een plaats voor iedereen.

M wil trekker zijn en integraal deel uitmaken van het lokale kunstlandschap van en voor de regio Leuven. M wil mee vormgeven aan een overkoepelend kunstproject en verhaal voor Leuven, waarbij verschillende presentatieplekken in de stad volgens een eigen profiel ingevuld en aan elkaar gekoppeld worden. Voor de lokale kunstwerken in Leuven neemt M een coördinerende rol op, ontvangt aanvragen, staat in nauw contact met de selectiecommissie. M volgt het onderhoud en toezicht van de verschillende locaties op. Samen met de stad, de Leuvense academie, 30CC en Kunst In Huis organiseert M tentoonstellingen van kunstenaars en verenigingen uit Oost-Brabant in twee locaties: exporuimte Tweebronnen (in samenwerking met Kunst In Huis Kunstuitleen) en kapel Romaanse Poort.

Een aparte selectiecommissie stelt jaarlijks een programma samen op basis van ingediende aanvragen. Deze commissie bepaalt eveneens het specifieke profiel van iedere ruimte en communiceert dit naar mogelijke gebruikers en het publiek via de eigen kanalen van de commissieleden.

In 2013 organiseerde M samen met stad Leuven, 30CC, SLAC en Kunst In Huis volgende tentoonstellingen:

- ▶ SLAC, Teken.EN (kapel van de Romaanse poort)
- ▶ Griet Vanhumbeeck (kapel van de Romaanse poort)
- ▶ Lotte Veuchelen (kapel van de Romaanse poort)
- ▶ Geert Vanhoovels (Tweebronnen)
- ▶ Dimitri Magnin (Tweebronnen)

2.6.2 ATELIERWERKING

Creatie, experiment en reflectie

Er is in Leuven weinig traditie op het vlak van reflectie rond kunst en beeldcultuur. In samenwerking met tal van Leuvense partners wil M deze rol ten dele opnemen en een programma uitwerken dat sprekers samenbrengt in een reflectief kader. M streeft naar een ruim en divers aanbod. Daarnaast wil M 'beginnende' kunstenaars of jongeren met creatieve ambities die aan het beginpunt van een carrière staan mogelijkheden bieden om ontwikkelingsgerichte ondersteuning te krijgen. Leuven heeft zelf geen kunsthogeschool, wel bereikt SLAC de laatste jaren een zeer uitgebreid publiek en heeft de academie een dynamische en doordachte werking. De academie is dan ook de ideale stedelijke partner voor het opzetten van een atelierwerking.

Het museum voorziet een vaste plaats waar dit gerealiseerd kan worden (creatie en toonplek), in nauwe samenwerking met een aantal vaste leerkrachten van de academie. De jonge kunstenaars die mee in dit verhaal willen stappen hoeven niet exclusief academiestudenten te zijn. Wie zich aandienende werd gescreend en beoordeeld op zijn werk. In nauwe samenwerking met SLAC wil M een bijzondere werkplek uitbouwen onder de noemer ATELIER.

ATELIER is een 'werk- en denkplaats' die zich toespit op de ondersteuning van artistieke creatie en ontwikkeling. Het gaat hier niet in de eerste plaats om het aanbieden van infrastructuur, de verleende ondersteuning situeert zich vooral op het vlak van inhoud en begeleiding. In de vorm van gezamenlijke sessies worden participanten begeleid bij hun artistiek parcours. Het museum, de verschillende wisselende tentoonstellingen en onderzoek vormen een inspiratiebron voor deze begeleiding. Het programma wordt gecoördineerd door een medewerker van M en inhoudelijk begeleid door een professioneel docent en door atelierdocenten en coördinatoren van SLAC. De studenten hebben regelmatig contact met M-medewerkers van verschillende afdelingen. Waar mogelijk worden de studenten betrokken bij het geheel van de activiteiten van M (opbouw tentoonstellingen, onderzoek, ontmoetingen, kunstenaarsgesprekken, educatief programma, eventueel prospectie ...).

ATELIER is ondersteunend voor de ontwikkeling van studenten met een 'jong' en veelbelovend oeuvre. Het vermogen tot kritische reflectie en voldoende focus in het werk zijn belangrijk om optimaal gebruik te kunnen maken van het aangeboden programma. ATELIER wil jonge mensen of beginnende kunstenaars verder op weg helpen in hun artistieke carrière. Eind 2010 startte ATELIER als een traject van een jaar met vijf studenten onder begeleiding van kunstenaar Wouter Feyaerts. Het eerste ATELIERjaar werd afgesloten in mei 2012 met een toonmoment in SLAC. Vier studenten namen hier aan deel.

In augustus 2012 werd een nieuwe oproep gelanceerd voor nieuwe deelnemers en een nieuwe docent. Uit een ruime lijst, werd Lucie Renneboog geselecteerd als de nieuwe docent/kunstenaar. Voor het tweede ATELIER waren er zeven deelnemers, voor deze editie werd geen leeftijdsgrens opgelegd.

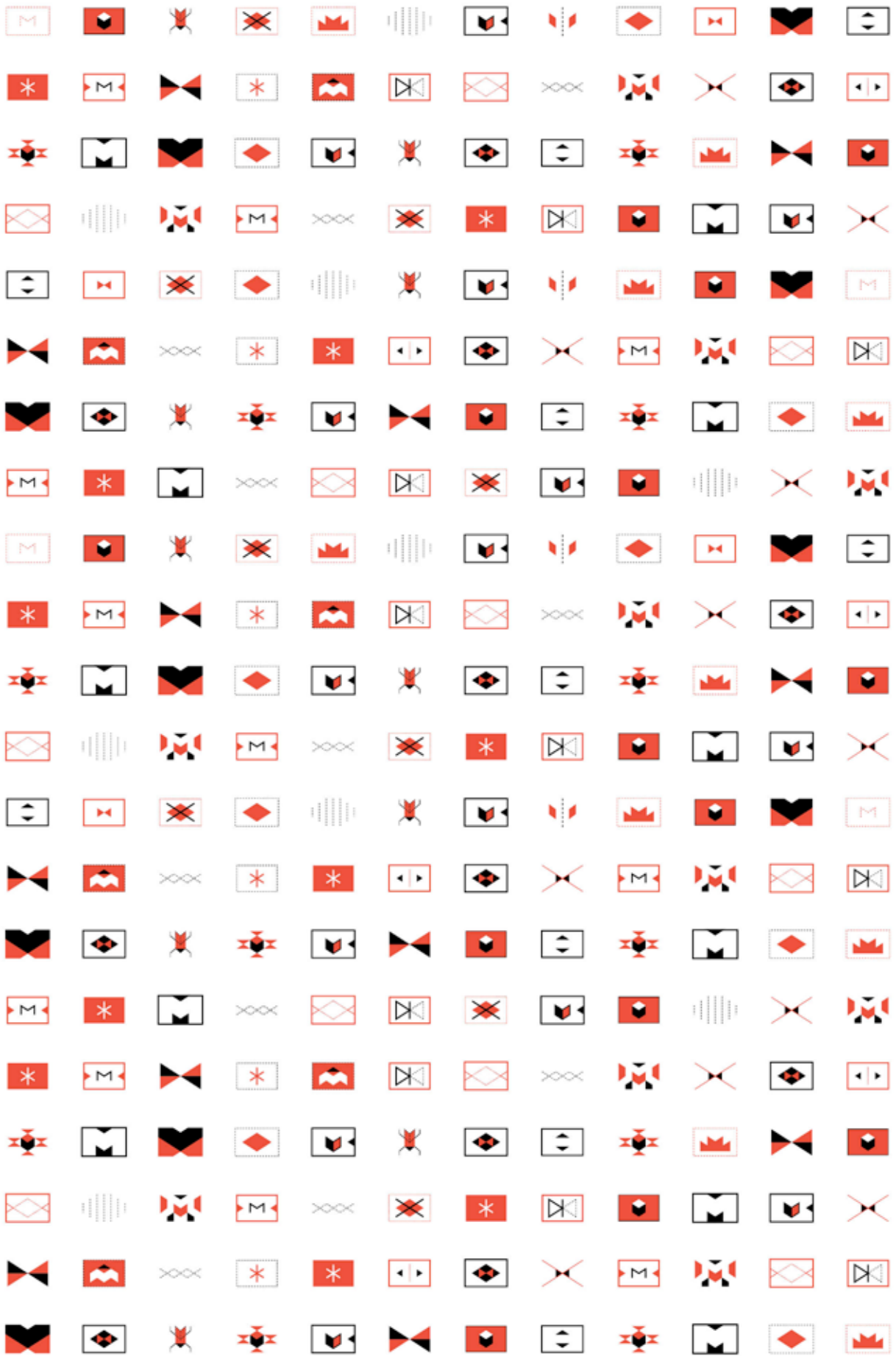
Eind 2013 ging het derde ATELIER van start, ditmaal onder begeleiding Gert Verhoeven, met 14 studenten: Stegen Michiel, Rymenams Anke, Van den Bergh Thomas, Van der Vaart Julie, Bogocharova Tanja, Decaluwe Els, Gheysen Eva, Jackmaert Philippe, Wets Katrien, Van Caneghem Dieter, Diricx Jolien, Boden Evelien, Rosiers Katrien en Danneels Caroline.

2.6.3 RESIDENTIES

Werkplekken en creatie

In Leuven is eveneens een groot tekort aan werkplekken voor kunstenaars, terwijl de vraag zeer groot is. In 2012 startte M samen met stad Leuven verkennende gesprekken met het veld (kunstenaars, partners) om aan deze vraag tegemoet te komen. Deze gesprekken resulteerden begin 2014 in de oprichting van de autonome vzw Cas-co die de komende jaren een heuse atelierwerking zal opzetten.

3.

PUBLIEKSWERKING

2013 is het jaar van de verankering van M in de samenleving. Sociaalartistieke projecten, kindertentoonstellingen evenals nieuwe rondleidingen over emoties (Spiegelingen) en integratie (Ik kom van ver) zijn er voorbeelden van. Vooral het duurzame effect van deze initiatieven stond in de aandacht.

Publiekswerking bevindt zich in de kern van de participatie. Met het project *Publiek Aan Zet* was M, het eerste museum in Vlaanderen dat het publiek zelf een tentoonstelling liet maken. Flankerend aan dit project is een onderzoek uitgevoerd door de Karel de Grote Hogeschool. De professionele wereld was lovend over dit project.

M heeft steeds sterk ingezet op kinderen en jongeren door het ontwikkelen van een aangepast aanbod. Voor de kleuters was het parcours met Jules, de intussen bekende klaspop, een groot succes. *Art Basics for Children* (ABC) had een aanbod voor de leeftijd van 4 tot 12 jaar. De tentoonstelling van *Tom Schamp op reis met Fred en de Wolk* werd georganiseerd voor 6- tot 8-jarigen. M zette de eerste stappen om ook studenten te bereiken door de lancering van de M-bassadeurskaart voor studenten en 'Tournees' van De Standaard.

M is intussen uitgegroeid tot een favoriete gezinsbestemming tijdens de schoolvakanties. In samenwerking met Kiwanis Club Leuven en Easy M ontwikkelde M een kinderhoek in de antichambre van het museum.

M heeft eveneens aandacht voor bijzondere jeugdzorg met meer in het bijzonder: 't Lampeke, Domo ... Met deze organisaties werd nauw samenwerkt tijdens de zomer en voor de drakenstoet in februari.

In 2013 zette M actief in op digitalisering. Wat betreft publieksbemiddeling is gewerkt aan de voorbereiding van de digitale klas die in maart 2014 gerealiseerd wordt. Voor de tentoonstelling *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël* is voor het eerst een mediation point gebouwd met aandacht voor interactiviteit met de bezoeker (elektronisch inkleuren van een plaat, geven van een mening ...). Op vlak van communicatie is het aantal verzonden persberichten en directe e-mails gestegen. M werkte daarvoor met twee nieuwe systemen: 'Mailchimp' en 'Prezly'. Het aantal Facebook-fans is toegenomen en de start met Twitter leverde eveneens goede resultaten op.

Partnerships blijven bijzonder belangrijk als draagvlak voor de publiekswerking van M: KBC was zowel financieel als op het gebied van communicatie belangrijk voor de tentoonstelling *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël*. Ook met De Standaard had M een partnership. De samenwerking met Easy-M & Apple Education was onmisbaar voor de digitale klas, 't Lampeke en de Integratiedienst voor de versterking van diversiteit en Fed+ voor het sensibiliseren van ambtenaren voor kunst. Ook met de Nederlandse Museumkaart ging de afdeling Publiekswerking een samenwerking aan.

Vanaf eind oktober 2013 voerde M een nieuw prijzenbeleid in. De grootste vernieuwingen ervan zijn integratie van de audiotour in de ticketprijs, aandacht voor loyaliteit, klantenbinding en online ticketing.

Na een heel voorbereidingstraject in samenwerking met Helics, voerde M een nieuw ticket- en CRM-systeem in (SRO). De belangrijkste doelstelling hiervan is een efficiëntieverhoging. Door de implementering van dit nieuwe CRM-systeem, zou de ledenadministratie steeds vlotter moeten gebeuren. Uiteraard gebeurt dit niet zonder groeipijnen. We streven hierbij naar een duidelijkere taakverdeling om een meer efficiënte werking te verwezenlijken.

De afdeling Publiekswerking implementeerde een aantal nieuwe vergaderstructuren: het kernkabinet één maal per week met één afvaardiging per dienst. Tijdens dit kernkabinet worden belangrijke crossovers besproken. Ook overlegstructuren tussen de verschillende afdelingen zijn belangrijk. De afdeling Publiekswerking schreef bijvoorbeeld actief mee aan de aanvraag voor werkingssubsidies in het kader van het erfgoeddecreet. Ook stelde de afdeling in de beleids- en beheerscyclus een planning op tot 2019. Vanuit een reflectieve houding werden de projecten geëvalueerd en bepaalde formats afgeschaft of bijgeschaafd. Het publiek zal in toenemende mate bevraagd worden bij evaluaties van projecten.

Het is duidelijk dat 2013 het laatste jaar van de pioniersfase was. Voor 2014 heeft M een jaarplanning opgemaakt die het begin zal zijn van de consolidering.

In 2013 werd de M-bassadeurswerking verder uitgebouwd, met een focus op de vrienden van M als gemeenschap. De introductie van de M²-kaart expliciteert dit: deelnemers aan communityprojecten kregen een gratis M-bassadeurskaart aangeboden. Op deze manier tracht M een maatschappelijke rol in te nemen. In 2013 werven we 468 nieuwe M-bassadeurs. De teller staat nu op 1.397 actieve leden. Dit jaar speelde M bovendien ook extra in op de studentenmarkt. Door een actie in samenwerking met De Standaard, wisten we 316 studenten te overtuigen een M-bassadeurskaart te kopen. Voor onze actieve participanten aan *Publiek Aan Zet* hebben we ook 83 M²-bassadeurskaarten aangemaakt.

3.1 COMMUNICATIE

3.1.1 CORPORATE COMMUNICATIE

A. PRINT

M-Agenda

In 2013 is de M-agenda driemaandelijks verschenen. De M-agenda kreeg qua inhoud en vormgeving een opfrisbeurt. Het concept is vertaald naar een A5-brochure van 12 pagina's met ruimte voor een kalender, een tentoonstellingsoverzicht, nieuws over de collectie en de collectiepresentaties, publieksactiviteiten (rondleidingen, lezingen, boekpresentaties, antichambreprojecten), gezinsactiviteiten, een kalender van de M-bassadeursactiviteiten en een pagina met nieuws over wat er nog te verwachten valt in M. Bij de praktische info staat naast bezoekersinformatie (adresgegevens, openingsuren, ticketprijzen ...) een logovermelding van de vaste (media)partners.

De redactie gebeurde door de dienst communicatie en de vormgeving is uitgevoerd door de freelance vormgever van M. De M-agenda is gedrukt op een oplage van 12.000 exemplaren en is verspreid via de post, het M-onthaal en Aeolus (Vlaamse en Brusselse culturele netwerk). Verder werd de M-agenda verspreid aan de toerismebalie en in een aantal Leuvense hotels en B&B's.

Overzicht M-agenda's 2013:

▶ Nr 17 : januari × maart 2013

Cover: Hieronymus Cock. De Renaissance in prent

▶ Nr 18 : april × juni 2013

Cover: Ugo Rondinone. thank you silence

▶ Nr 19: juli × september 2013

Cover: kindertekening van een zon, gemaakt voor Ugo Rondinone's *Your Age, My Age and The Age of the Sun*

▶ Nr 20 : oktober × december 2013

Cover: Michiel Coxcië. De Vlaamse Rafaël

Gezinspublicaties

Het museumaanbod voor gezinnen en kinderen van 2013 is gepromoot aan de hand van 3 publicaties:

1. Gezinsbrochure: M voor gezinnen en kinderen

april × september 2013

Oplage: 15.000 exemplaren

Distributie: in de boekentas van elke Leuvense kleuter en via M-kanalen.

2. Beestige zomer in M

juli × augustus 2013

Oplage: 5.000 exemplaren

Distributie: via de speelpleinwerking van de stad Leuven en via M-kanalen.

3. De kalender Hang M op , in het thema van Fred en de Wolk

Ontworpen door Tom Schamp

Oplage: 5.000 exemplaren

Distributie: M-onthaal

Kerstkaarten

M ontwikkelde een kerstkaart met een afbeelding van een werk van Aleksandra Mir en een kerstkaart met een afbeelding van een werk van Michiel Coxcie. Beide kaarten zijn op een oplage van 2.000 exemplaren gedrukt en tijdens de kerst- en eindejaarsperiode gratis ter beschikking gelegd aan het onthaal voor de bezoekers. Alle kaarten zijn uitgedeeld. Van de kaart van Aleksandra Mir is bovendien een digitale variant gemaakt die ter beschikking stond van het personeel om hun nieuwjaarswensen te versturen.

Expofolder 2014

M ontwikkelde in 2013 een nieuwe drietalige expofolder, die bedoeld is om een jaaroverzicht te bieden van de grote tentoonstellingen in 2014. Deze expofolder is voornamelijk gericht op toeristen en het brede publiek. De verdeling gebeurde vanaf januari 2014, onder meer via Toerisme Vlaanderen, Toerisme Leuven, via de Leuvense hotels en B&B's, culturele netwerken in Vlaanderen en Brussel, M-onthaal enzovoort.

B. DIGITAAL

Website: www.mleuven.be

De website is opgebouwd via het CMS-systeem Tridion, het systeem van Amplexor dat M deelt met de Stad Leuven. In 2013 zijn geen nieuwe structurele aanpassingen doorgevoerd. Het updaten van de website gebeurde door de dienst communicatie op basis van de inhoud die werd aangeleverd door de verschillende afdelingen. De communicatiemedewerkers verwerkten alles tot één consistent geheel, met duidelijke afspraken rond gebruik van foto's, datum- en urnotaties, tekststijl ... Zij stonden ook in voor het opvolgen van vertalingen voor de website. De primaire doelstelling van de website blijft zo juist en volledig mogelijk informeren over het volledige aanbod en de praktische info van het museum. Daarnaast moet de website bezoekers overtuigen om naar M te komen.

Voor de tentoonstelling over Michiel Coxcie is een aparte domeinnaam geregistreerd: www.coxcie.be. Hier kon je als bezoeker terecht voor verdiepende informatie over de kunstenaar Michiel Coxcie, tentoonstellingsmogelijkheden in M, de tentoonstelling in Brussel, de toeristische producten die voor Michiel Coxcie ontwikkeld zijn, de mogelijkheden voor groepen ... Deze aparte url is overal meegenomen in de communicatie over de tentoonstelling en werd onder meer gecommuniceerd door brochures, flyers, affiches, radio en advertenties. Voor de opbouw van deze website werd beroep gedaan op het Tridion CMS-systeem waardoor deze website op een aantal technische en vormelijke beperkingen botste.

Van Tridion naar Drupal

In 2014 bereidt M de overschakeling van het CMS-systeem Tridion naar Drupal voor. De implementatie van een nieuw content management systeem biedt ook de kans om een antwoord te vinden op een aantal uitdagingen qua vormgeving, inhoud en navigatie. Deze overgang wordt door de stad Leuven en helics begeleid. Voor de zomer van 2014 zou een nieuwe leverancier voor de ontwikkeling van de website worden aangesteld door de stad Leuven met als doelstelling om ook tegen eind 2014 met een nieuwe algemene website voor M van start te kunnen gaan.

Integratie nieuw ticketingsysteem

Sinds 15 oktober 2013 kunnen bezoekers via de website van M ook online tickets bestellen. De website van M maakt een koppeling naar het nieuwe SRO ticketingsysteem. Naast de aankoop van een toegangsbewijs, maakt M gebruik van het aankoopproces om een aantal gegevens te verzamelen van de aankoper. Zo worden de naam, de adresgegevens, het e-mailadres en een opt-in voor de M-nieuwsbrief gevraagd. Deze data worden toegevoegd

in de M-klantendatabase in het SRO-systeem.

Bezoekersanalyse

Uit de cijfers van google analytics kunnen we besluiten dat er het afgelopen jaar opnieuw meer mensen de website bezocht hebben. De meest gebruikte voertaal is nog steeds Nederlands. De website werd ook vanuit het buitenland frequent bezocht. Nederland was virtueel de grootste buitenlandse doelmarkt. Uit de statistieken blijkt tenslotte dat surfers de website vooral gebruiken om praktische informatie op te zoeken en hun bezoek aan M voor te bereiden.

ZIE BIJLAGE 1: websitestatistieken 2013

Nieuwsbrief

De M-nieuwsbrief brengt de lopende tentoonstellingen en een selectie uit de publieksactiviteiten onder de aandacht. De nieuwsbrief wordt enkel verzonden in het Nederlands. De periodiciteit ligt vast op één keer per maand, maar in functie van de actualiteit is er de mogelijkheid om een extra nieuwsbrief (bijvoorbeeld met het M-idzomerfestival) uit te sturen.

De redactie en verzending wordt gecoördineerd vanuit de communicatiedienst op basis van inhoudelijke informatie, die wordt aangeleverd door de verschillende afdelingen. Het nieuwsbriefadressenbestand is geïntegreerd in Tridion. Inschrijven voor de nieuwsbrief kan via verschillende kanalen: website, bij reservaties, deelnames aan acties en publieksonderzoek.

Bij de inschrijving op de M-nieuwsbrief kunnen specifieke interessevelden aangegeven worden.

DATUM	TITEL	AANTAL
01-02-13	Nieuwsbrief 29	10.836
14-02-13	Nieuwsbrief 30	10.393
14-03-13	Nieuwsbrief 31	10.336
29-03-13	Paasvakantie 2013	9.995
12-04-13	Nieuwsbrief 32	10.294
17-05-13	Nieuwsbrief 33	10.302
06-06-13	Nieuwsbrief 34	10.308
27-06-13	Nieuwsbrief 35	10.318
05-07-13	Zomer in M 2013	10.793
19-07-13	Zomerbar 2013	10.788
30-07-13	Nieuwsbrief 36	10.315
22-08-13	Nieuwsbrief 37	10.308
27-09-13	Nieuwsbrief 38	10.284
08-11-13	Nieuwsbrief 39	10.286
06-12-13	Nieuwsbrief 40	10.341

Deze website groepeert het Leuvense cultuuraanbod voor scholen en is een samenwerking tussen 30CC, de Bib, Braakland/Zhe Building, Cinema Zed, Erfgoedcel, fAbuleus en M. Op deze webstek vinden leerkrachten via verschillende zoekmogelijkheden en filters het M-aanbod voor kleuters, lagere school en middelbare school. Hij biedt naast praktische informatie en een inschrijvingsmodule, extra informatie voor leerkrachten om hun bezoek voor te bereiden of nadien te verwerken in de klas. Zo kunnen ze schoolmappen downloaden, filmpjes bekijken of links naar andere websites terugvinden. De leerkrachten ontvangen per school een log-in. Met deze log-in kunnen ze een rondleiding aanvragen. De log-in biedt een administratieve vereenvoudiging omdat de aanvrager meteen herkend wordt. Bovendien heeft M meteen correct ingevulde contact- en facturatiegegevens bij een bezoekersaanvraag. Ook krijgt de school(directie) automatisch een kopie van de aanvraag toegestuurd.

Per schooltrimester vertrok er een elektronische nieuwsbrief naar alle leerkrachten. Die zette een aantal Leuvense culturele programma's in de kijker. Verder investeerde M in datacaptatie. Zo werden de e-mailadressen van leerkrachten verzameld en werden zij op regelmatige basis via elektronische direct mailings geïnformeerd over het M-schoolaanbod.

Deze evolutie maakt dat M geen papieren scholenbrochure meer uitbrengt en hierdoor zijn ecologische voetafdruk verkleint. Naast de éénmalige investeringskost voor de instap op het online platform heeft M geen extra print- en distributiekosten meer voor het scholenaanbod. M heeft wel geïnvesteerd in een rekruteringscampagne onder de leerkrachten van de Leuvense scholen om het initiatief en de domeinnaam bekend te maken. Er zijn A4 schoolmappen verdeeld onder alle Leuvense leerkrachten en aan alle leerkrachten die M bezochten in 2013.

Electronic Direct Mailing (EDM)

In 2013 zette M Mailchimp in om vanaf het web mailcampagnes (EDM) te sturen naar specifieke doelgroepen. Mailchimp biedt een aantal voordelen ten opzichte van het Tridion CMS-systeem, waarin de nieuwsbrief wordt verstuurd. Zo krijg je via Mailchimp een uitgebreide rapportering over de e-mailverzending, zoals openings- en doorklikpercentages, foute e-mailadressen ... Met deze nieuwe software kunnen de communicatiemedewerkers van M op heel performante wijze de lay-out van de e-mailcampagnes aanpassen aan de doelgroep.

M verstuurd in 2012 twee EDMS en evolueerde in 2013 naar een verzending van 37 EDMS. De coördinatie, opmaak, redactie en databaseselectie voor de EDMS werden door de dienst communicatie uitgevoerd.

ZIE BIJLAGE 2: overzicht EDMS 2013

Sociale media

Facebook

In 2010 startte M met zijn eigen fanpagina 'M. M van Museum Leuven' op Facebook. Eind 2012 telde de pagina ongeveer 4.300 fans. Dit aantal groeide aan tot 6.150 in 2013. Facebook biedt niet elk bericht aan dat gepost wordt. Op basis van een logaritme dat rekening houdt met het aantal interacties (likes, antwoorden, berichten die gedeeld worden door volgers), biedt Facebook al dan niet je bericht aan. Om gelezen te worden is het dan ook belangrijk dat die interactie hoog genoeg is. Dit bereikten we door berichten te posten met een humoristische kwinkslag, een link naar de actualiteit, scoops, een blik achter de schermen, leuke beelden, filmpjes en interactieve posts.

Ondanks de gemiddelde leeftijd van onze museumbezoekers had het medium in 2013 toch zijn succes. M-activiteiten die meer gericht waren op een jonger publiek waren wel gemakkelijker communiceerbaar via social media. Zo had de zoMerbar 1.500 volgers terwijl dit evenement slechts 10 dagen duurde en plaatsvond in een dalperiode, de maand juli. De fanpagina van het M-idzomerfestival heeft intussen 2.839 volgers.

Twitter

In 2013 startte M met een eigen twitter account waarop eind 2013 zo'n 790 volgers van M zich hadden

ingeschreven. M verstuurde zelf 267 tweets. Dit zijn korte berichten van 140 karakters waardoor de boodschap beperkt is. Daarom verwezen we vaak naar een webpagina met meer informatie.

Sociale media als aanvulling in de communicatiemix

Bezoekers van M gebruiken sociale media ook meer en meer om hun vragen te formuleren, feedback te geven, klachten te ventileren of hun ervaring in M te delen met anderen. Daarom is het van belang dat berichten die via deze sociale media verschijnen op de voet worden gevolgd, gescreend en beantwoord. Deze kanalen worden meer en meer door bezoekers en partners ingezet als aanvulling op de telefoon of e-mail.

3.1.2 TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

De tentoonstellingen die M organiseert zijn erg uiteenlopend, zowel qua inhoud als qua omvang. De afdeling Publiekswerking ontwikkelde daarom een categoriseringssysteem waarbij tentoonstellingen worden ingedeeld in een bepaalde categorie, gaande van een AA- tot D-tentoonstelling. Een AA-tentoonstelling is een internationale toptentoonstelling. De beoordelingscriteria hiervoor zijn onder meer het beschikbaar budget voor productie én voor publiekswerking en communicatie afzonderlijk, de potentiële uitstraling (van lokaal tot internationaal), de naamsbekendheid van de kunstenaar of het onderwerp ... Per type tentoonstelling of activiteit wordt steeds in functie van de beschikbare financiële middelen, de tijd en de partnerships bekeken welke structurele en welke projectmatige communicatiemiddelen ingezet kunnen worden voor de promotie ervan. De doelstelling(en) en doelgroep(en) van de communicatie en publiekswerking worden vastgelegd. In functie daarvan wordt een promotiecampagne en bijhorende mediamix voor de tentoonstelling uitgewerkt.

Voor alle tentoonstellingen of projecten worden de structurele communicatiemiddelen van M ingezet:

- ▶ M-agenda
- ▶ Website
- ▶ Nieuwsbrief
- ▶ Perswerking
- ▶ Sociale media

Grotere tentoonstellingen krijgen een communicatieplan op maat naargelang hun uitstraling (naamsbekendheid kunstenaar, uniek thema of unieke kunstvorm), projectbudget en beschikbaar promotiebudget, omvang (oppervlakte of aantal kunstwerken), looptijd en timing in programmering (hoe lang op voorhand gepland).

In een promotiemix zitten:

- ▶ uitnodigingen
- ▶ affiches met formaten A0, A2, Publifer (netwerk NMBS-stations)
- ▶ tentoonstellingsfolder
- ▶ mediacampagne (met mediasponsors): ruil- of gekochte advertenties, radiospots, publireportages, televisiepromotiespots
- ▶ (tentoonstellings)banners en gevelbanners in M, stadsbanners in de Bondgenotenlaan en toegangswegen in M
- ▶ B-dagtrip
- ▶ promotionele omkadering door Toerisme Leuven
- ▶ andere promotionele deals

Grote tentoonstelling in 2013

- ▶ MICHIEL COXCIE. *De Vlaamse Rafaël*

De tentoonstelling over Michiel Coxcie was in 2013 voor M de voornaamste tentoonstelling zowel qua uitstraling als qua communicatiebudget. In het kader van deze tentoonstelling is samengewerkt met verschillende partners. Zo was er de ondersteuning van Toerisme Vlaanderen voor de internationale promotie. M heeft hiervoor ook een

externe consulente internationale marketing, Leen Gysen, onder de arm genomen. Hieruit vloeiden een aantal communicatieacties in Nederland, Duitsland en Frankrijk. Zo is er een cultuurbijlage over Coxcie verschenen in het NRC Handelsblad, was er een samenwerking met weekendjeweg.nl en een campagne in samenwerking met de Nederlandse museumkaart. In Duitsland was er een samenwerking met de Deutsche Bahn en in Frankrijk verscheen er een bijlage in La Voix du Nord. Daarnaast was er een intensieve perswerking waarbij een internationale persconferentie het speerpunt vormde. Voor de Franstalige en internationale perswerking heeft M beroep gedaan op het persagentschap Caracas.

In eigen land kon M KBC strikken als hoofdsponsor. Zij zorgden voor een inbreng van financiële middelen en ook voor een substantiële inbreng van communicatiekanalen. In samenwerking met KBC was in Leuven een doorgedreven city dressing mogelijk. Zo werd een grote banner van 20 m² aan de gevel van de stadsschouwburg bevestigd met het campagnebeeld van de tentoonstelling. Ook stond er gedurende enkele maanden een grote promotionele totem op het stationsplein met 4 belangrijke werken uit de tentoonstelling. KBC zette ook eigen communicatiekanalen in zoals de schermen van de betaalautomaten, een groot digitaal scherm in het hoofdkantoor van KBC en gevelbekleding voor het KBC-kantoor op het Ladeuzeplein. Nationaal kreeg de tentoonstelling een mediacampagne met Le Soir en De Standaard als partners (bijlage, (online)advertenties en radiospot). M zette tevens in op een sterke affichecampagne met outdoor affichedekers (A2- en A0-formaat) in de grote steden via Agraffa en indoor affichage in een uitgebreid cultureel netwerk. Door een partnership met de NMBS via B-dagtrips was ook een affichecampagne tegen voordeeltarief mogelijk in de grote Belgische stations (via Publiker – Clear Channel).

Middelgrote tentoonstellingen 2013

- ▶ HIERONYMUS COCK. *De renaissance in prent*
- ▶ UGO RONDINONE. *thank you silence*
- ▶ GETEKEND, JAN R. *Een renaissancemeester herontdekt*

Kleine tentoonstellingen in 2013

- ▶ BLIJVEN KIJKEN
- ▶ GEERT GOIRIS
- ▶ SASKIA OLDE WOLBERS. *Kinemacolor*
- ▶ ILSE D'HOLLANDER
- ▶ OPEN M. *I could have lived here*
- ▶ DE DOORBRAAK VAN DE 'CONCEPTUELE KUNST IN BELGIË. *Het geval Fernand Spillemaeckers*
- ▶ ALEKSANDRA MIR. *The Space Age*
- ▶ GERARD HERMAN. *Arm en Erg Hard*

3.1.3 PERS

A. PERSWERKING

Afhankelijk van de grootte, de inhoud en de context van de tentoonstelling, gaat er aan elke opening een persconferentie of -ontmoeting plaats. De pers krijgt een voorsmaakje van de tentoonstelling en wordt rondgeleid in het bijzijn van de kunstenaar en/of curatoren. Daarnaast wordt de pers ook telkens door middel van een uitgebreid persbericht geïnformeerd over de opening van een nieuwe tentoonstelling in M.

In 2013 verzorgde M zelf zijn eigen perswerking, maar deed het daarnaast ook beroep op het persbureau

Caracas voor de ondersteuning bij de perspromotie van de tentoonstelling *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël*. Zij verzorgden de perscontacten met de Franstalige en buitenlandse pers. Met de logistieke en financiële steun van Toerisme Leuven is voor Michiel Coxcie tevens een internationale persreis en -conferentie op poten gezet. Gerrie Soetaerts expertise in de hedendaagse kunstensector is ingezet voor de ondersteuning van de perswerking van *Ugo Rondinone. thank you silence*. De focus van deze consulente lag vooral op de hedendaagse kunstvakpers in binnen- en buitenland.

Naast deze traditionele persopeningen van tentoonstellingen zette M ook persacties op om de aandacht van de pers te genereren voor omkaderende publiekswerking of andere publieksactiviteiten. Daarbij werden vaak lokale media beoogd, maar soms ook specifieke tijdschriften of vakbladen.

ZIE BIJLAGE 3: overzicht uitgestuurde persberichten

B. OPSTART ONLINE PRESS ROOM

De grootste innovatie voor de perswerking in 2013 was de opstart van een drietalige online press room. Deze virtuele persruimte verving de zeer statische en gebruiksonvriendelijke ftp-server die M voordien inzette. Journalisten kunnen sinds januari terecht op <http://mleuven.prezly.com> waar ze in een handomdraai de laatste persberichten terugvinden en met één muisklik persfoto's in hoge kwaliteit en hun juiste beeldrechten kunnen downloaden. Een extra voordeel die onze online press room biedt is een databeheersysteem waarin de e-mailgegevens van journalisten worden bijgehouden. Zij krijgen specifieke codes toegekend op basis van hun taal, interesseveld en medium zodat ze enkel voor hen relevante persberichten krijgen toegestuurd. Tenslotte is er een uitgebreide rapportering van de e-mails die worden uitgestuurd. Zo kunnen we precies nagaan welke journalist een persuitnodiging of -bericht heeft geopend en zelfs hoeveel keer. Dit maakt de opvolging van uitnodigingen en persberichten ook beter uitvoerbaar voor de persmedewerker. In onze press room worden de persberichten over de tentoonstellingen telkens in 3 talen aangeboden.

De inzet van dit instrument betekent voor onze perswerking een enorme stap vooruit qua professionalisering, performantie en dienstverlening. Na een evaluatie is dan ook beslist om hiermee verder te gaan in 2014.

C. PERSAANDACHT

In 2013 genoot M opnieuw een grote en diverse persaandacht. Niet alleen de tentoonstellingen, maar ook de acties van onze publiekswerking zijn in de pers aan bod gekomen. De persdienst van M registreerde 895 verschenen persartikels, waarvan er 44 verschenen in internationale media, 537 verschenen in nationale media en 310 in lokale media.

Opvallend is dat 57% van het nieuws berichtte over publieksactiviteiten, projecten in de antichambre en algemeen nieuws over M, ten opzichte van 43% van de artikels over de tentoonstellingen. Projecten zoals M-idzomer, Jules, de fietsenveiling van Te Gek?! of *Op reis met Fred en de Wolk* van Tom Schamp en *Ik kom van ver* kregen behoorlijk wat aandacht in de pers.

De tentoonstelling over Michiel Coxcie kreeg het leeuwendeel van de internationale persaandacht, waaronder recensies in het NRC Handelsblad, International New York Times, Le Figaro, De Groene Amsterdammer, Westfälischer Anzeiger, El Razon ... Ugo Rondinone, Saskia Olde Wolbers en Jan Rombouts kregen op hun beurt enkele internationale vermeldingen.

In de nationale kranten (De Morgen, De Standaard, De Tijd) verschenen recensies van zowat alle grote en ook middelgrote tentoonstellingen die M organiseerde.

M verscheen in tijdschriften als Plus Magazine, Feeling, Libelle, Knack en Focus. Ook in leden- en verenigingsmagazines als Passar, Pas Uit, VAB Magazine, De Bond, Kerk en Leven, Veto, Het Spoor, Okra, Artsenkrant ... verschenen artikels. In de vakpers werd M eveneens vermeld, bijvoorbeeld in H ART, OKV, Staalkaart en Kunstletters.

Interviews en besprekingen van tentoonstellingen waren meermaals te horen op radiozenders Klara, Radio 1 en Radio 2. Met die laatste ging M een speciale samenwerking aan rond Jules, waarbij een aantal publieksacties werden uitgewerkt.

M was ook in verscheidene reportages en besprekingen aanwezig op de cultuursite van VRT, Cobra.be

Occasioneel was M ook te zien op televisie. Zo was er aandacht voor Michiel Coxcie in Vlaanderen Vakantieland (één), Fans of Flanders (OPT 12), Canvas Crack (Canvas) en de reportages van Canvasconnectie. *Playground* en *Hieronymus Cock* haalden Het Journaal op één.

ZIE BIJLAGE 4: overzicht van aantal persartikels per thema

3.1.4 MEDIADEALS

A. MEDIASPONSORING

In de loop van 2013 hernieuwde M zijn structurele ruilovereenkomsten met verschillende mediapartners om zijn promotie te versterken. Er is samengewerkt met lokale media (ROB & De Streekkrant / De Zondag Oost-Brabant) en met nationale media (De Standaard, Klara, Cobra.be en Knack Club)

De ruilwaarde van deze mediadeals had een totaalwaarde van 247.228 euro exclusief BTW. Een aantal van deze mediadeals lopen door tot in 2014. Hieronder een overzicht van de returns voor M:

ROB: 98.288 euro

Met ROB werd doorheen de jaren een nauwe samenwerking opgezet.

M kon op de regionale televisiezender een reeks publireportages en publicitaire televisiespots inzetten om zijn publiekswerking, tentoonstellingen ... te promoten. Wegens besparingen bij ROBTv diende M zelf in te staan voor de productie van de spots en de publireportage. Aangezien dit een dure kost is, bleek dit in de praktijk niet haalbaar om per project een spot te realiseren. Er is in 2013 vooral ingezet op de promotie van *Jules in M* via dit kanaal.

De Streekkrant: 13.798 euro

M kon beschikken over een reeks advertenties en publireportages - in te plannen naar keuze en te spreiden over verschillende uitgaven - van De Zondag Oost-Brabant. Deze werden onder meer gebruikt voor de promotie van het project *Jules in M*, het museumaanbod voor gezinnen en kinderen, M-idzomer ...

Deze ruilovereenkomst liep tot augustus 2013.

De Standaard: 371.170 euro

M ging met De Standaard in zee voor de tentoonstelling *Michiel Coxcie*. Als mediapartner kon De Standaard een advertentiebudget (krant en online) ter beschikking stellen om de tentoonstelling aan te kondigen en voerde het samen met M een promotieactie in verschillende media ter ondersteuning van de gratis ticketactie. Er is een radiospot uitgezonden op Radio 1, STUBRU, Nostalgie, Q-music en JoeFM. Er zijn eveneens aankondigingen van de ticketactie verschenen in De Standaard, De Standaard online, Humo, Trends en Knack. M bracht ook in

eigen regie een krantenbijlage uit over Michiel Coxcie die dan in De Standaard bijgesloten zat.

Klara: 26.100 euro

M kreeg een reeks van 60 radiospots in 2012-2013 op dé cultuurradiozender van de VRT en zette 40 daarvan in ter promotie van de grote zomertentoonstellingen Sol Lewitt. In 2013 zijn de resterende spots opgenomen voor *Hieronymus Cock*. Daarnaast kreeg M een expliciete partnervermelding op de Klara-website met een permanente link naar www.mleuven.be

M bood Klara in 2013 een luisteraarspakket aan voor *Jan R.* en *Michiel Coxcie*. Het ging daarbij telkens om een pakket voor winnende luisteraars met een rondleiding met gids in de tentoonstelling, een tentoonstellingscatalogus of publicatie en een drankje. De opkomst was telkens zeer groot (min. 70% - max 90%) en de reacties waren lovend.

De samenwerking werd als zeer positief ervaren en voor 2014 zal er dan ook een nieuwe overeenkomst worden opgestart.

Cobra.be: 7.000 euro

Met Cobra.be, werd een gelijklopende deal afgesloten met de Klara-overeenkomst. M kreeg een permanente link van deze site naar de eigen webstek. M bood drie keer een groep Cobra.be-lezers een bezoek met gids aan in de bovenvermelde tentoonstellingen.

Ook hier zal begin 2014 een nieuwe ruilvereenkomst worden afgesloten voor de duur van één jaar.

B. BETALENDE MEDIA

Met een weloverwogen keuze voor een aantal media, wil M zich aan de hand van een aantal advertenties per jaar positioneren op de (inter)nationale markt. Deze positionering is belangrijk naar onze bezoekers toe, maar ook voor de opbouw van nieuwe professionele contacten en het aantrekken van interessante kunstenaars.

M was met zijn advertenties aanwezig in een aantal buitenlandse hedendaagse kunstbladen als *Frieze*, *Metropolis M*, *E-Flux* (E-advertising) en *H ART*. Dit overwegend op verzoek van en in nauw overleg met de collega's die verantwoordelijk zijn voor die tentoonstellingen, wanneer het tentoonstellingsbudget dit toeliet.

C. ANDERE PROMOTIONALE PARTNERS

Toerisme Leuven / Vlaanderen

M is een structurele partner voor de promotiecampagnes van Toerisme Leuven die het erfgoed en de geschiedenis van de Stad Leuven in de kijker plaatsen. M wordt opgenomen in hun promotioneel drukwerk, op de website en in nieuwsbrieven.

In de promotiecampagne Wintertijd, nam Toerisme Leuven de tentoonstelling over Michiel Coxcie mee op het voorplan. Toerisme Leuven ontwikkelde een Coxcie-wandeling door de stad en een aantal dagarrangementen voor groepen en hotelarrangementen met de Leuvense hotels en B&B's.

Daarnaast werden pers- en tradefolders ontwikkeld door M en Toerisme Leuven om de tentoonstelling over Michiel Coxcie te promoten op grote toeristische beurzen zoals ITB in Berlijn.

NMBS: bestemming Leuven

Treinreizigers met een ticket van de NMBS, krijgen op vertoon van hun heen-en-terugticket voor die dag een toegangsticket voor M aan het reguliere kortingstarief (5 en 7 euro). In 2013 gaven 312 treinvervoersbewijzen de M-bezoeker recht op een toegangsticket tegen reductieprijs voor de tentoonstelling van Hieronymus Cock en 188 voor de tentoonstelling van Michiel Coxcie.

NMBS: B-dagtrips

Met NMBS sloot M in 2013 twee contracten af voor een B-dagtrip voor Hieronymus Cock en Michiel Coxcie. Met een B-dagtrip koopt de reiziger een voordelig treinticket en een toegangsticket samen, in één van de NMBS verkooppunten. De reiziger krijgt via dit ticket toegang tot de vermelde tentoonstelling in M, maar ook tot de vaste collectie en alle andere lopende tijdelijke tentoonstellingen.

De NMBS promootte deze tentoonstellingen via haar website, in haar e-nieuwsbrief, in de driemaandelijke B-dagtripfolder die over alle stations van het hele land verspreid wordt en een promotionele aankondiging in het gratis dagblad Metro, de grootste krant van België (geschat lezerspubliek: 2.983.330). De promotie was steeds tweetalig en richtte zich dus naar een Nederlands- en Franstalig publiek.

In aanvulling op deze NMBS-dagtrip sloot M een contract af met Publiker voor een ondersteunende affichecampagne voor de tentoonstelling van Michiel Coxcie in een aantal Belgische stations aan een voordeeltarief van 40%.

In totaal brachten 312 B-dagtripreizigers een bezoek aan de tentoonstelling over Hieronymus Cock en 188 aan de tentoonstelling over Michiel Coxcie.

3.1.5 PROFESSIONELE COMMUNICATIE

M heeft de ambitie om uit te groeien tot een belangrijk tentoonstellingsplatform en wil daarom een professioneel publiek - zowel nationaal als internationaal - bereiken om hen over het programma te informeren en zichtbaarheid te creëren. In het afgelopen jaar heeft M hiertoe gewerkt op vier vlakken: de database, de perswerking naar professionelen, de werking naar instellingen en kunstenaars en de website.

Database

De afdeling Hedendaagse Kunst beschikt vandaag over een databank met circa 1.900 contactgegevens, die samen het professioneel publiek voor hedendaagse kunst vormen. Het beheer van deze contactgegevens is een work-in-progress: de afdeling dient de data regelmatig te verifiëren, te updaten en verder aan te vullen. Om dit publiek in kaart te brengen werden deze gegevens ondergebracht in 10 categorieën:

- ▶ Kunstenaar
- ▶ Curator (beslissingsnemers kunstorganisaties)
- ▶ Beeldende kunstorganisatie (medewerkers kunstorganisaties)
- ▶ Verzamelaar
- ▶ Galerie
- ▶ Pers
- ▶ Onderwijs
- ▶ Beleid
- ▶ Bedrijven en fundraising
- ▶ Andere

De introductie van Mailchimp voor de verzending van communicatie naar een professioneel publiek heeft kansen geboden om op een efficiënte manier om te gaan met de inhoud van de databank. Omdat het te tijdrovend is om steeds een nieuwe lijst contactgegevens op te laden en omdat het systeem dit ook niet toelaat, heeft Hedendaagse Kunst zogenaamde tags toegekend aan de contactpersonen. Deze tags moeten het toelaten om een differentiatie te maken in de contactpersonen van de databank al naargelang het type aan informatie dat Hedendaagse Kunst wenst te verzenden. Deze tags mogen echter niet te specifiek zijn omdat ze anders te moeilijk werkbaar en toekenbaar zijn. Vandaar dat werd geopteerd voor 3 overzichtelijk afgebakende hoofdtags in functie van het type verzending. Deze worden verder aangevuld met 3 projectgebonden neventags (van projecten die jaarlijks terugkeren) die elk een eigen specifiek publiek beogen.

- ▶ Hoofdtags: Nederlandstalige nieuwsbrief / Engelstalige nieuwsbrief / e-uitnodiging voor tentoonstellingen. ▶▶
- ▶ Neventags: 4. Playground / 5. Regionaal / 6. Postuitnodigingen.

De afdeling Hedendaagse Kunst heeft ervoor gekozen een zekere systematiek te introduceren in de verzending van nieuwsbrieven en uitnodigingen naar het publiek van professionelen. Zo wordt de nieuwsbrief maandelijks (steeds in het begin van de maand) verzonden. De e-uitnodiging voor een tentoonstelling of lezing wordt steeds 3 weken voor aanvang verzonden. De reminder voor de opening van tentoonstellingen of de organisatie van een lezing wordt steeds één week voor aanvang verzonden. Op basis hiervan werd een verzendingskalender opgemaakt die steeds jaarlijks kan worden vastgelegd in functie van het programma. De introductie van Mailchimp heeft het ook mogelijk gemaakt om rapporten met *-rating te trekken na de verzending van nieuwsbrieven en e-uitnodigingen. Op die manier kan de afdeling de statistieken maandelijks evalueren en de trouwe lezers van de communicatie identificeren.

Perswerking naar professionelen

Ter gelegenheid van tentoonstellingen, wenst de afdeling Hedendaagse Kunst de betrokken buitenlandse pers, critici en curatoren doelgericht (in functie van profiel, historiek reviews of expo's ...) te informeren en uit te nodigen. Zo wenst de hedendaagse kunstwerking van M uit te groeien tot een gekende, betrouwbare en aantrekkelijke speler in het buitenland via haar reputatie op basis van de historiek van tentoonstellingen, reviews, advertenties ...

Hedendaagse Kunst wenst samen met andere instellingen zichtbaar en aanwezig te zijn via gezamenlijke programmakalenders die binnen specifieke regio's verspreid worden zoals Cahier.

In de aanloop naar de tentoonstellingen verstuurt de afdeling een gepersonaliseerde mailing naar een interne contactpersonenlijst van een vijftigtal professionelen. In de mail vinden de correspondenten een presentatiedossier van de tentoonstelling met tekst en foto's, de mogelijkheid om de publicatie aan te vragen en een uitnodiging tot bezoek met rondleiding. 2,5 week later wordt een reminder gestuurd. Eveneens in de aanloop naar de tentoonstellingen wordt een e-aankondiging verstuurd via een externe contactpersonenlijst zoals e-flux (90.000 professionele contacten) en/of e-artnow (50.000 professionele contacten).

Tijdens de duur van tentoonstellingen opteert Hedendaagse Kunst ervoor om op maat van de geprogrammeerde tentoonstellingen gericht en beperkt advertenties te plaatsen in de gespecialiseerde pers in functie van de projectkalender. Opties zijn Metropolis M, Cura Magazine, Mousse Magazine, Frieze Magazine, Kaleidoscope, Artforum, Artpress, Revue 02 ... Ook streeft de afdeling naar instellingsvermelding in de listings van de gespecialiseerde pers zoals Mousse Magazine, Frieze Magazine of Artforum. Het spreekt voor zich dat de afdeling de abonnementen op deze magazines ook onderhoudt.

Werking naar instellingen en kunstenaars

De afdeling Hedendaagse Kunst wenst potentiële partnerinstellingen, curatoren of kunstenaars te kunnen informeren over de werking en het programma van M om het netwerk verder uit te breiden en zo op termijn ook de zichtbaarheid van M te vergroten. Een Nederlandstalige en Engelstalige wervende portfolio is hiervoor een geschikt instrument. Hierin worden de missie, beleidslijnen, programma en partnerships alsook de technische uitrusting van het gebouw toegelicht. De afdeling zal de portfolio inzetten om eventuele partnerships te vinden en M-tentoonstellingen te kunnen doen reizen. Ze zal zowel worden verdeeld bij prospectiebezoeken als via verzending, dit eventueel in combinatie met bestaande publicaties van M.

Website

Voor de afdeling Hedendaagse Kunst vormt de website www.mleuven.be een belangrijk tool naar verschillende doelgroepen toe: niet alleen naar een ruimer publiek maar ook naar de tentoonstellende kunstenaar en naar een (inter)nationaal publiek van professionelen uit de hedendaagse kunstwereld. Vanuit deze optiek overloopt de afdeling Hedendaagse Kunst regelmatig de website om ze te updaten en optimaliseren: dit is een voortdurend work-in-progress. Ter voorbereiding van de nieuwe website van M in 2017 werkt de afdeling aan een plan voor een 'ideale' website op basis waarvan de verdere uitwerking kan gebeuren.

3.2 PUBLIEKSBEEMIDDELING

3.2.1 PUBLIEKSAANBOD

A. SCHOLENAANBOD

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de verschillende formats in 2013.

De periode die wordt weergegeven, is de periode waarbinnen het product wordt aangeboden aan het publiek. Sommige publieksproducten bestaan reeds sinds 2009 maar worden voortdurende geactualiseerd. Andere producten worden enkel binnen een bepaalde periode of bij een bepaalde tentoonstelling aangeboden. Het aantal klassen, groepen en deelnemers is een som voor het jaar 2013.

Kleuteronderwijs

Sinds zijn opening is M een voortrekker geweest als het gaat over een aanbod voor kleuters. M vindt het erg belangrijk om kinderen al op zeer jonge leeftijd in het museum te verwelkomen. In 2013 heeft M de focus op de allerkleinsten verder gezet met het project rond Jules, welk reeds in oktober 2012 van start ging. Een samenwerking met uitgeverij Zwijsen en illustratrice en schrijfster Annemie Berebrouckx bracht klapop Jules naar M.

De didactische methodiek rond het figuurtje van Jules, ontwikkeld door Zwijsen, werd het uitgangspunt van een actieve rondleiding doorheen onze vaste collectie. Jules logeerde in zijn eigen kamer in M en trok heel wat enthousiaste kleuterklassen aan.

Hieraan werden ook verschillende gezinsactiviteiten gekoppeld.

JULES OP BEZOEK IN M	29-10-12 × 30-06-13	2,5 tot 6 jaar	Vaste collectie	143 klassen 2.883 deelnemers	Actieve rondleiding
ZIZAZOEK	01-09-09 × 31-12-13	4 tot 6 jaar	Vaste collectie	46 klassen 964 deelnemers	museumspel
OP STAP MET MO	01-09-13 × 31-12-13	2,5 tot 4 jaar	Vaste collectie	14 klassen 255 deelnemers	Actieve rondleiding

Lager onderwijs

M heeft een zeer uitgebreid aanbod voor lager onderwijs en dit zowel voor de vaste collectie als de tijdelijke tentoonstellingen: museumspelen, actieve rondleidingen, workshops ...

In 2013 zijn er enkele nieuwe formats bijgekomen:

- ▶ Het algemene format om hedendaagse kunst te leren kennen: 'Een oog op kunst', werd toegepast op de tentoonstelling van Geert Goiris.
- ▶ 'Bouw je eigen stad' is een architectuurrondleiding met aansluitende workshop en laat de leerlingen van het lager onderwijs kennis maken met de architectuur van M en de stad.
- ▶ De nieuwe workshop en rondleiding 'Coxcie Ontrafeld' leidde leerlingen doorheen de tijdelijke tentoonstelling van Michiel Coxcie. Deze workshop paste de 'Bruno Munari Methode' toe. Deze methodiek is ontwikkeld door de Italiaanse kunstenaar en ontwerper Bruno Munari. De techniek wordt toegepast in Italiaanse scholen en musea om kinderen aan te zetten tot creatief en onafhankelijk denken. De leerlingen volgden eerst de workshop en toetsten daarna hun kennis en creatieve vaardigheden af aan het werk van een kunstenaar. Deze innovatieve leer methode laat kinderen toe om op een onbevangen manier hun eigen talenten te ontwikkelen. In deze workshops leerden kinderen de glacertechniek toepassen.
- ▶ Ook voor de expo van 'Tom Schamp. Op reis met Fred en de Wolk' werd een actieve rondleiding voor het lager onderwijs uitgewerkt. Gewapend met een reiskoffer maakten de leerlingen een reis doorheen de vaste collectie. Tijdens deze rondleiding stond leren lezen centraal.

► In het kader van de tijdelijke tentoonstelling van Hieronymus Cock gingen de leerlingen in een workshop met verschillende druktechnieken aan de slag.

De overige rondleidingen waren reeds in gebruik in het programma van 2012: Middeleeuwen in M, M van Moord, Vreemde Vogel in M, Wat is het? en Aardappel en Kaviaar.

WAT IS HET?	01-09-10 × 31-12-13	1e en 2e graad	44 klassen 921 deelnemers	museumspel
SPEURBOEKJE VREEMDE VOGELS IN M (ZONDER GIDS)	01-09-11 × 31-12-13	1e, 2e en 3e graad	6 klassen 138 deelnemers	speurboekje
SPEURBOEKJE VREEMDE VOGELS IN M (MET GIDS)	01-09-11 × 31-12-13	1e, 2e en 3e graad	47 klassen 931 deelnemers	speurboekje
MIDDELEEUWEN IN M	01-09-10 × 31-12-13	3e graad	21 klassen 426 deelnemers	Actieve rondleiding
M VAN MOORD	01-09-10 × 31-12-13	3e graad	23 klassen 505 deelnemers	museumspel
BEZOEK M + STADSZOEKTOCHT	01-09-12 × 30-06-13	1e, 2e en 3e graad	2 groepen 33 deelnemers	Actieve rondleiding + speurtocht
AARDAPPEL EN KAVIAAR	01-09-12 × 31-06-13	2e en 3e graad	22 klassen 437 deelnemers	Actieve rondleiding
RIJK DER ZINNEN – MIDDELEEUWEN	01-09-12 × 30-06-13	3e graad	2 klassen 45 deelnemers	Zintuiglijke rondleiding
JAN R. - DRAKENTOCHT	08-11-12 × 17-02-13	1e graad	29 klassen 606 deelnemers	Actieve rondleiding
EEN OOG OP KUNST – GEERT GOIRIS	14-02-13 × 19-05-13	2e en 3e graad	12 klassen 231 deelnemers	Actieve rondleiding
BOUW JE EIGEN STAD	07-10-13 × 22-11-13	1e, 2e en 3e graad	20 klassen 485 deelnemers	Actieve rondleiding + workshop
COXCIE ONTRAFELD	31-10-13 × 23-02-14	2e en 3e graad	5 klassen 139 deelnemers	Actieve rondleiding + workshop
HIËRONYMUS COCK – DRUKTECHNIEKEN	14-03-13 × 09-06-13	alle graden	47 klassen 991 deelnemers	Actieve rondleiding + workshop
FRED EN DE WOLK	14-11-13 × 14-02-14	1e graad	4 klassen 91 deelnemers (enkel groepen 2013)	Actieve rondleiding

Secundair onderwijs

De succesformules voor het secundair onderwijs werden gewoon verder gebruikt in 2013: M-collectors, VIP, op het dak van M, verzaMelaars, Masterpieces/ Pieces Maitresses ...

Naast dit vast aanbod werden er verschillende rondleidingen ontwikkeld voor de tijdelijke tentoonstelling in M. Zo werd er voor de tentoonstelling van Jan R. een actieve rondleiding aangeboden voor het vijfde en zesde jaar. Net zoals de leerlingen van het lager onderwijs konden leerlingen van de eerste graad secundair onderwijs in het kader van de tijdelijke tentoonstelling van Hieronymus Cock in een workshop aan de slag met verschillende druktechnieken.

Het algemene format voor hedendaagse kunst 'Is dit nu kunst?' werd toegepast op de tentoonstellingen van Geert Goiris en Ugo Rondinone.

iCoxcie, een rondleiding met ipads, liet de leerlingen van de derde graad kennismaken met onze tentoonstelling van Michiel Coxcie.

M-COLLECTORS	01-09-10 × 30-06-13	1e graad	3 klassen 59 deelnemers	museumspel
VIP	01-09-10 × 31-12-13	2e en 3e graad	44 klassen 895 deelnemers	Creatieve rondleiding

OP HET DAK VAN M	21-09-09 × 31-12-13	2e en 3e graad	12 klassen 270 deelnemers	Actieve architectuur- rondleiding
RIJK DER ZINNEN	01-09-11 × 30-06-13	3e graad	5 klassen 88 deelnemers	Zintuiglijke rondleiding
M-SCHATKAMER VAN SINT-PIETER	01-09-10 × 30-06-12	1e en 2e graad	4 klassen 278 deelnemers	Vrij bezoek (onder begeleiding van eigen leerkracht) voor pedagogische opdracht
VERZAMELAARS	01-09-12 × 31-12-13	3e graad	4 klassen 83 deelnemers	Museumspel
MASTERPIECES/PIECES MAITRESSES	01-09-12 × 30-06-13	3e graad	1 klas 13 deelnemers	Actieve rondleiding
HIERONYMUS COCK: WORKSHOP DRUKTECHNIEKEN	06-02-12 × 11-02-12	1e graad	40 klassen 841 deelnemers	Workshop
JAN R. - HET MYSTERIE JAN R.	08-11-12 × 17-02-13	3e graad	Geen deelnemers	Actieve rondleiding
IS DIT NU KUNST? – GEERT GOIRIS	14-02-13 × 19-05-13	2e en 3e graad	6 klassen 99 deelnemers	Actieve rondleiding
IS DIT NU KUNST? – UGO RONDINONE	02-09-13 × 04-10-13	3e graad	6 klassen 110 deelnemers	Actieve rondleiding
ICOXCIE	31-10-13 × 23-02-14	3e graad	5 klassen 116 deelnemers	Actieve rondleiding

Hoger- en volwassenenonderwijs

Voor het hoger onderwijs hebben we verder gebouwd op het aanbod van vorig jaar. Naast het ‘reguliere’ hoger onderwijs, omvat deze doelgroep ook de studenten van voortgezette opleidingen voor volwassenen: bijvoorbeeld Centra voor Basiseducatie (CVO) of de dienst Inburgering (voor anderstalige nieuwkomers) van provincie Vlaams-Brabant en Vormingpus. Het permanent en tijdelijk aanbod voor volwassenen was ook steeds beschikbaar voor het hoger onderwijs. Voor een opsomming van dit aanbod, zie c. vrijetijdsaanbod.

TOPSTUKKEN	21-09-09 × 30-06-12	33 klassen 478 deelnemers	Actieve rondleiding
OP HET DAK VAN M	21-09-09 × 30-06-12	22 klassen 392 deelnemers	Actieve architectuurrondleiding
VERZAMELAARS	21-09-09 × 30-06-12	4 klassen 68 deelnemers	Museumspel
RIJK DER ZINNEN	06-10-11 × 30-06-13	2 klassen 30 deelnemers	Zintuiglijke rondleiding

Leraren en leraren in spe

Elk jaar organiseert M een lerarendag voor het kleuter- en lager onderwijs en een lerarendag voor het secundair en hoger onderwijs. Tijdens deze momenten maken de leraren kennis met M en het specifieke aanbod voor hun doelgroep. Daarnaast worden de leerkrachten geprikkeld om aan cultuurparticipatie te doen.

Ook leraren in spe kunnen hierbij aansluiten.

Voor leraren in spe werden er speciale vormingsdagen georganiseerd, waarbij de leerlingen kennismaakten met de publiekswerking in M en ons aanbod.

Lerarendagen

► 03-10-13 | Debat Secundair Onderwijs: *Cultuur en Onderwijs, koud kunstje?*

In samenwerking met het Willemfonds organiseerde M een debat over cultuur en onderwijs. Het debat werd

in goede banen geleid door Maud Vanhauwaert. Sprekers van dienst waren Johan Braeckman (filosoof), Ann Brussel (politica), Stefan Perceval (acteur), Peter Hermans (onderzoeker) en Marc Reugebrink (schrijver). Klaas Delrue zorgde voor de muzikale noot, Lode Vermeersch leidde het debat inhoudelijk in.

110 deelnemers

▶ 13-11-13 | Lerarennamiddag Lager Onderwijs: *Fred en de Wolk: Rond de tafel!*

Op 13 november werd voor de leerkrachten lager onderwijs een lerarennamiddag georganiseerd waarbij ze de kans kregen om in enkelen ‘rond de tafel’-gesprekken het aanbod van M te leren kennen maar ook input te geven over hoe we hen, leerkrachten, beter kunnen bereiken. Tom Schamp en Dirk Nielandt zorgden voor de creatieve input en gaven meer uitleg bij het ontstaan van hun meegroeiboek ‘Op reis met Fred en de Wolk’.

40 deelnemers

Vormingsdagen voor leraren in spe

▶ 01-03-13 | Groep T Leuven

38 deelnemers

▶ 17-04-13 | Provinciale Hogeschool Limburg

16 deelnemers

▶ 08-05-13 | KH Leuven

58 deelnemers

▶ 23-05-13 | Groep T Leuven

32 deelnemers

▶ 17-09-13 | KHLeuven: Cultuurprik

Tijdens de cultuurprik kregen leerlingen van de lerarenopleiding een introductie in de werking van M. Na de kennismaking met de afdeling Publiekswerking, konden ze aansluiten bij twee rondleidingen doorheen het museum.

20 deelnemers

▶ 30-09-13 | Thomas More Mechelen

49 deelnemers

▶ 04-10-13 | KU Leuven Lerarenopleiding Kunst

15 deelnemers

M-bassadeurskaart onderwijs

Een M-bassadeurskaart onderwijs is er voor alle leerkrachten van het kleuter-, basis-, secundair en hoger onderwijs die deelnemen aan een rondleiding of workshop onder begeleiding van een M-gids. Deze kaart geldt eveneens voor het volwassenonderwijs.

De leerkracht kan met deze M-bassadeurskaart het museum gratis bezoeken. De leerkracht krijgt de M-agenda en gezinsbrochures met de post thuis bezorgd of toegestuurd via e-mail. De leerkracht ontvangt ook de M-nieuwsbrief, uitnodigingen voor lerarendagen en vernissages via e-mail.

Deze M-bassadeurskaart is geldig tot en met eind augustus van het schooljaar en is gratis.

Digitale klas

M wil een digitale klas opzetten die volledig geïntegreerd is in de werking van het museum en bijdraagt tot meer digitalisering en mediawijsheid bij iedere bezoeker. Voor het verwerven van digitale competenties is er in de eerste plaats een rol weggelegd voor het onderwijs, maar ook M kan een actieve rol spelen. De meerwaarde van digitale tools is dat bezoekers op eigen ritme en op maat informatie kunnen vinden en hun beleving kunnen delen met vrienden.

In 2013 werden de voorbereidingen getroffen voor de eerste digitale klas. De digitale klas omvat een digitale workshop en een museumspel op iPad op maat van de tentoonstelling *Ravage. Kunst en cultuur in tijden van conflict*.

B.AANBOD GEZINNEN

M zet sterk in op gezinnen. De publiekswerking van M verzorgde doorheen het ganse jaar een gezinsaanbod met gezinszondagen, zomerse zondagen, kinderen de baas op woensdag, kindervernissages en –finissages, themadagen, gezinskoffers en –parcours doorheen de collecties en tentoonstellingen. Hieronder volgt een overzicht van de gezinsactiviteiten in 2013.

Gezinszondagen

In 2012 organiseerde M elke eerste zondag van de maand een gezinszondag. Aan de hand van activiteiten en workshops werden de tijdelijke tentoonstellingen en de M-collectie verkend. In 2013 werd dit initiatief verder gezet en konden ouders en kinderen tijdens weekends deelnemen aan verschillende kunsteducatieve activiteiten onder begeleiding.

- ▶ 06·01 | De Verloren Koningstroon
6 deelnemers
- ▶ 03·02 | Jules leest voor
78 deelnemers
- ▶ 03·03 | Kruip in de huid van...
3 deelnemers
- ▶ 07·04 | Fotograaf voor een dag
4 deelnemers
- ▶ 20·04 | Leuven op stelten met Kiwanis
afgelast wegens foute communicatie Kiwanis
- ▶ 05·05 | Bling bling! Ik maak mama's ketting!
26 deelnemers
- ▶ 18·05 × 20·05 | Vreemde vogels weekend
210 deelnemers
- ▶ 02·06 | S.O.S. papa! Voor en met papa
21 deelnemers
- ▶ 01·09 | Kunst in de mix
4 deelnemers
- ▶ 14·09 | Verdwij in een schilderij
10 deelnemers

Zomerse zondagen

Ook op de zondagen in de zomervakantie was M opnieuw de tofste plaats in Leuven. Samen met mama's, papa's, oma's en opa's... beleefden kinderen hier leuke momenten.

- ▶ 07·07 | Zon, kleur en vogeltjes met Rondinone
geen deelnemers
- ▶ 14·07 | Kraak de architectencode
17 deelnemers
- ▶ 21·07 | Mmmm, dit is Belgisch
geen deelnemers
- ▶ 28·07 | Aardige vogeltjes
14 deelnemers
- ▶ 11·08 | Villa Kakelbont
20 deelnemers
- ▶ 18·08 | Schrijven met flair
geen deelnemers
- ▶ 25·08 | Zomerfeest
15 deelnemers

Workshops

- ▶ 16.02 | Drakenstoet
273 deelnemers
- ▶ 30.03 | Hieronymus Cock prentkunst
14 deelnemers
- ▶ 11.05 | Maak je eigen prent met een echte drukpers in het kader van Leuven Mama
37 deelnemers

Gezinskoffers

Naast gezinsactiviteiten onder begeleiding van een M-gids kunnen gezinnen ook op eigen houtje onze M-collectie ontdekken. De gezinskoffer van Zizazook en Wat is het?, gerealiseerd in samenwerking met Mooss vzw, werden net zoals de voorbije jaren, ook dit jaar weer ontleend.

Naar aanleiding van het bezoek van Jules, de populaire klaspop, werd er een gezinsparcours ontwikkeld voor de allerkleinsten. Dit parcours werd uitgewerkt door Annemie Berebrouckx en Gert Degrande.

Gezinnen konden de tentoonstelling van Ugo Rondinone ontdekken aan de hand van een vogelkooitje met allerlei opdrachten in, ontwikkeld door Tarantella Spielerei.

Ook het gezinsknapsakje, ontwikkeld voor de expo van *Tom Schamp op reis met Fred en de Wolk* werd met veel enthousiasme onthaald. Dit parcours werd aangeboden voor kinderen van 4 tot 8 jaar.

- ▶ 02·01 × 30·06 | Jules-koffers
1.123 koffers
- ▶ 28·06 × 06·10 | Ugo vogelkooitjes
45 kooitjes
- ▶ 26·10 × 31·12 | Fred en de Wolk knapsakjes
297 knapsakjes
- ▶ 02·01 × 31·12 | Zizazook
95 gezinskoffers
- ▶ 02·01 × 31·12 | Wat is het?
39 gezinskoffers

Vier je verjaardag in M

Sinds 2011 kunnen jarige kinderen een origineel verjaardagsfeestje organiseren in M. M biedt voor elke leeftijd een feestelijk verjaardagspel aan. Zo zijn er drie feestjes ontwikkeld: Feest 'M' (4 tot 6 jaar), Buttons en Ballonnen (7 tot 9 jaar) en SOS Verjaardagsramp (10 tot 12 jaar). Achteraf krijgt de jarige een speciaal M-cadeautje mee naar huis. In 2013 werden volgende verjaardagsfeestjes georganiseerd:

- ▶ Feest 'M'
35 groepen
419 deelnemers
- ▶ Buttons en Ballonnen
78 groepen
962 deelnemers
- ▶ SOS Verjaardagsramp
22 groepen
280 deelnemers

Vreemde vogelboekjes in M

Aan de hand van een leuk boekje met speu opdrachten, woordzoekers, kruiswoordpuzzels en versjes gaan de gezinnen op pad in de vaste collectie.

Het boekje, met illustraties van An Candaale en versjes van Joke van Leeuwen, kunnen gezinnen aankopen aan het onthaal van M. Er werden in 2013 1.058 exemplaren verkocht.

ABC Dierenstudio's

M wil experimenteren met nieuwe methodieken en projecten waarmee kinderen geïnspireerd en verwonderd worden in en door M. Omdat we een permanent aanbod wilden voor kinderen tijdens de zomermaanden werd in de antichambre van 4 juli tot en met 27 augustus de *ABC Dierenstudio* geïnstalleerd. ABC (Art Basics of Children) is een ervaren partner op vlak van nieuwe methodieken. Vooral hun integrale benadering van het kind, sterke methodiekontwikkeling en de interactieve atelierwerking zijn elementen waar M nog kan van leren.

Aantal deelnemers: 770 deelnemers
waarvan 500 voor het familiegedeelte
waarvan 90 voor het workshopgedeelte
waarvan 180 kinderen uit de bijzondere jeugdzorg

Kindervernissages en -finissages

Ook kinderen verdienen in M een feestelijke opening van een nieuwe tentoonstelling of een mooie afsluiter van een tentoonstelling. Tijdens een kindervernissage of kinderfinissage zijn (groot)ouders en (klein)kinderen welkom om deel te nemen aan verschillende workshops op maat van het gezin. In 2013 werden de volgende vernissages en -finissages op maat van kinderen georganiseerd:

- ▶ 12.05 | Zonnefeest
158 deelnemers
- ▶ 30.06 | Kinderfinissage Jules
168 deelnemers
- ▶ 27.09 | Finissage Ugo nodigt uit
59 deelnemers
- ▶ 17.11.13 | Kindervernissage Michiel Coxcie
85 deelnemers

C. VRIJETIJD SAANBOD

Voor de individuele volwassen bezoekers ontwikkelde de publiekswerking van M, gedurende de voorbije jaren, een gevarieerd aanbod en dit zowel in de M-collectie als in de tijdelijke tentoonstellingen.

De reeds bestaande formats, zoals VerzaMelaars, M-code, Topstukken, Rijk der zinnen, gedeelde schatten ... werden ook in 2013 opnieuw aangeboden. Ook konden bezoekers tijdens een architectuurrondleiding kennismaken met het museumgebouw zelf, een ontwerp van Belgisch toparchitect Stéphane Beel. Aangezien 2013 hét jaar van Henry Van de velde was, werd ook hiervoor een speciaal format uitgewerkt. Bezoekers konden onder begeleiding van een M-gids een geleid bezoek brengen aan de bibliotheek Tweebronnen in Leuven. Een opvallende nieuwkomer was de rondleiding naar aanleiding van het communityproject *Ik kom van ver*. Samen met een M-gids en een vrouw van een andere afkomst maakten bezoekers kennis met het project en de M-collectie. De nadruk lag op de verhalen en de talenten van deze verschillende vrouwen.

Voor de tijdelijke tentoonstellingen werden er uiteraard speciale formats uitgewerkt. Het hedendaagse format 'Is dit nu kunst?' werd toegepast op de tentoonstellingen van Geert Goiris en Ugo Rondinone. Bij de tentoonstelling *Michiel Coxcie, de Vlaamse Rafaël*, zette M digitale middelen in om bezoekers te informeren. Met een M-gids en aan de hand van een iPad maakten ze kennis met de werken van de vergeten meester.

Hieronder volgt een overzicht van de verschillende rondleidingen en activiteiten, ingedeeld in het permanente en het tijdelijke vrijetijdsaanbod.

Permanent aanbod

OP HET DAK VAN M

21-09-09 × 31-12-13

- ▶ Actieve architectuurrondleiding
- ▶ 18 groepen
- ▶ 335 deelnemers

COMBI: OP HET DAK VAN M & HENRY VAN DE VELDE

01-09-12 × 31-12-13

- ▶ Actieve architectuurrondleiding
- ▶ 5 groepen
- ▶ 97 deelnemers

KUNST VS ARCHITECTUUR

21-09-09 × 31-12-13

- ▶ Actieve rondleiding
- ▶ 80 groepen
- ▶ 1.282 deelnemers

TOPSTUKKEN

21-09-09 × 31-12-13

- ▶ Actieve rondleiding
- ▶ 82 groepen
- ▶ 1.266 deelnemers

VERZAMELAARS

21-09-09 × 31-12-13

- ▶ Museumspel
- ▶ 7 groepen
- ▶ 116 deelnemers

RIJK DER ZINNEN

06-10-10 × 31-12-13

- ▶ Zintuiglijke rondleiding
- ▶ 12 groepen
- ▶ 161 deelnemers

Daarnaast hadden individuele bezoekers de mogelijkheid om in tekenen op een thematisch museumbezoek. Ziende deelnemers konden ervoor kiezen om geblinddoekt te worden. Het aanbod en de programmatie werd bepaald op basis van het aanbod in de M-Collectie en in het kader van tijdelijke tentoonstellingen. In 2013 werd voor het eerst samengewerkt met Braakland/Zhebuilding om geïnteresseerden een combinatie aan te bieden van een theatervoorstelling en een museumbezoek.

- ▶ 19-01 | Getekend, Jan R.
9 deelnemers
- ▶ 16-03 | Hieronymus Cock. In de Vier Winden
afgelast
- ▶ 20-04 | M achter de schermen
12 deelnemers
- ▶ 15-06 | Leuven Bierstad in samenwerking met huisbrouwerij Domus
18 deelnemers
- ▶ 21-09 | Aardappel en Kaviaar
9 deelnemers
- ▶ 20-10 | voorstelling Adem in samenwerking met Braakland/ZHebuilding
9 deelnemers
- ▶ 30-11 | Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël
16 deelnemers

M-CODE

01-09-11 × 31-12-13

- ▶ Teambuildingsspel
- ▶ 2 groepen
- ▶ 30 deelnemers

GEDEELDE SCHATTEN: COMBIRONDLEIDING M + M-SCHATKAMER VAN SINT-PIETER

01-09-11 × 31-12-13

- ▶ Actieve rondleiding
- ▶ 2 groepen
- ▶ 25 deelnemers

Opmerking: M-Schatkamer van Sint-Pieter was gesloten van augustus 2013 tot en met maart 2014.

IK KOM VAN VER

14-11-13 × 16-02-14

- ▶ Actieve rondleiding
- ▶ 36 groepen
- ▶ 611 deelnemers

Deze rondleiding werd ontwikkeld naar aanleiding van de interactieve expo in de antichambre van M. De expo, een samenwerking met de integratiedienst van Leuven, bracht positieve en sterke verhalen van drieënveertig vrouwen met verschillende afkomst. De nadruk lag op de verscheidenheid met als rode draad de kracht, de sterkte en het talent van deze vrouwen. Je kon met een M-gids en één van de vrouwen een combirondleiding volgen door hun expo en de M-collectie, met als thema 'Migratie en sterke vrouwen'.

Tijdelijk aanbod

GETEKEND, JAN R.

08-11-12 × 17-02-13

- ▶ Actieve rondleiding
- ▶ 8 groepen
- ▶ 119 deelnemers

GEERT GOIRIS - IS DIT NU KUNST?

14-02-13 × 19-05-13

- ▶ Actieve rondleiding
- ▶ 20 groepen
- ▶ 299 deelnemers

HIERONYMUS COCK – IN DE VIER WINDEN

14-03-13 × 09-06-13

- ▶ Actieve rondleiding
- ▶ 38 groepen
- ▶ 557 deelnemers

UGO RONDINONE - IS DIT NU KUNST?

02-09-13 × 04-10-13

- ▶ Actieve rondleiding
- ▶ 16 groepen
- ▶ 236 deelnemers

ICOXCIE

31-10-13 × 23-02-14

- ▶ Actieve rondleiding
- ▶ 157 groepen
- ▶ 2.837 deelnemers

M wil streven naar meer digitalisering. Deze digitale rondleiding was hier een mooi voorbeeld van. Met een M-gids en een iPad in de hand leren individuele bezoekers het werk van de vergeten meester, Michiel Coxcie kennen.

D. VAKANTIEDAGEN EN -STAGES

Voor deze vakantieformules werken we vaak samen met ervaren partners op het gebied van vakantiewerking. Hieronder volgt een overzicht van de vakantiestages in 2013.

FRANS TAAL- EN CREAKAMP [IN SAMENWERKING MET ZINZOLIN]

11-02-13 × 15-02-13

- ▶ 10 tot 12 jaar
- ▶ 14 deelnemers

In samenwerking met Zinzolin asbl organiseerde M voor de tweede maal een Frans taal- en creakamp. Kinderen leerden een mondje Frans terwijl zij ook creatief aan de slag waren en kennis maakten met de vele kunstwerken in M en Leuven.

VAKANTIEKAMP POËZIE EN WOORD [IN SAMENWERKING MET JEUGD EN POEZIE]

11-04-13 × 13-04-13

- ▶ 8 tot 12 jaar
- ▶ 6 deelnemers

VAKANTIEKAMP BESCHRIJF DE STAD [IN SAMENWERKING MET JEUGD EN POEZIE]

10-04-13 × 12-04-13

- ▶ 14 tot 18 jaar
- ▶ 8 deelnemers

Met veel fantasie, een fototoestel, pen en papier ... trokken kinderen de stad in om straten in Leuven te beschrijven.

VAKANTIEKAMP BEWARE OF FAKE [IN SAMENWERKING MET KONING KEVIN]

08-07-13 × 12-07-13

- ▶ 10 tot 12 jaar
- ▶ 15 deelnemers

Tijdens een spannend onderzoek naar het gestolen schilderij de Edelheeretriptiek, maakten de kinderen kennis met het hele museum, het stadhuis, de universiteit en de Sint-Pieterskerk. Daarnaast kwamen ze heel wat te weten over de wereld van de illegale kunsthandel, maar ook over het verhaal achter de Edelheeretriptiek.

VAKANTIEKAMP GETSILP IN M [IN SAMENWERKING MET KONING KEVIN]

15-07-13 × 18-07-13

- ▶ 6 tot 7 jaar
- ▶ 20 deelnemers

Het vertrekpunt van dit leuke vakantiecamp waren de vogels van kunstenaar Ugo Rondinone.

VAKANTIEKAMP NATURELUUR [IN SAMENWERKING MET KONING KEVIN]

19-08-13 × 23-08-13

- ▶ 7 tot 9 jaar
- ▶ 20 deelnemers

Dit vakantiecamp ging over kunst uit de natuur en natuur in de kunst. De kinderen probeerden zelf met de natuur (zand, modder, ijs, lucht ...) iets heel moois te maken.

KINDEREN BAAS OP WOENSDAG

M is op woensdagen gesloten. Tijdens de schoolvakanties opende M dit jaar speciaal op woensdagnamiddag zijn deuren voor kinderen. De activiteiten die werden aangeboden, werden ontwikkeld in samenwerking met Jonna vzw. Dit format werd na 30 oktober niet verder aangehouden, wegens te weinig succes.

- ▶ 03-04 | Kinderen baas op woensdag
9 tot 12 jaar
13 deelnemers
- ▶ 10-04 | Kinderen baas op woensdag
4 tot 5 jaar
16 deelnemers
- ▶ 10-04 | Kinderen baas op woensdag
6 tot 8 jaar
17 deelnemers
- ▶ 30-10 | Kinderen baas op woensdag
afgelast wegens te weinig inschrijvingen.

E. ONDERWIJSPROJECTEN

Samen met een aantal Leuvense partners stapte de publiekswerking van M graag mee in enkele projecten voor het onderwijs.

MUZETTE

18·04·13 × 19·04·13

- ▶ 1e jaar secundair onderwijs
- ▶ 6 klassen
- ▶ 150 deelnemers

Na het succes van 2011 en 2012 werd Muzette herhaald in 2013. Dit is een kennismakingsdag voor het 1e jaar secundair onderwijs met drie cultuurhuizen in Leuven: 30CC, Bibliotheek Tweebronnen en M. Muzette fungeert als opstapje naar Muze. De kracht van dit project is dat het drempelverlagend werkt tegenover bepaalde leerlingen die anders niet naar het museum komen.

MUZE

30·04·13 × 06·05·13

- ▶ 2e jaar secundair onderwijs
- ▶ 25 klassen
- ▶ 549 deelnemers

Muze is het logische gevolg van Muzette. Na een eerste kennismaking gaan de 2e-jaars nu dieper in op een bepaald onderwerp. In 2013 werd een aanbod op maat uitgewerkt dat een mix vormde van de architectuur van M, oude en hedendaagse kunst in M.

KINDERUNIVERSITEIT

19·10·13

- ▶ 6 groepen
- ▶ 119 deelnemers

In 2013 was M weer partner van de KU Leuven voor de organisatie van de Kinderuniversiteit. M bood dit jaar workshops aan voor kinderen en rondleidingen voor de volwassenen rond het thema 'archeologie en restauratie'.

F. PROJECTEN MET EXTERNEN

Doorheen het jaar stapte de afdeling Publiekswerking van M mee in de boot van projecten die georganiseerd werden door externe partners.

ERFGOEDDAG

21·04·13

- ▶ 857 bezoekers (M)
- ▶ 315 bezoekers (M – Schatkamer van Sint-Pieter)

In het kader van het thema 'Stop de tijd' kon je in M aan diverse activiteiten deelnemen. Zo was er een workshop 'Restaureren kan je leren', een rondleiding 'Een blik achter de schermen' en een M- kidsquiz 'Het jaar onder de loep'.

RODE HOND

26·10·13 × 29·10·2013

- ▶ 508 deelnemers waarvan 327 kinderen jonger dan 13 jaar en 181 (groot)ouders

M deed ook in 2013 weer mee met het cultuurfestival voor kinderen in Leuven. M bood een gevarieerd aanbod van expo's, quizzes, workshops en masterclasses. Kinderen kregen gratis toegang tot M. Voor de begeleiders was er het speciale toegangstarief van 5 euro voorzien.

DAG VAN DE WETENSCHAP

24·11·2013

- ▶ 1.210 Deelnemers

De Dag van de Wetenschap werd gecoördineerd door Technopolis® en georganiseerd in samenwerking met de associaties van de Vlaamse universiteiten en hogescholen, wetenschappelijke instellingen en verenigingen, musea, bedrijven en federaties. M stelde zijn deuren gratis open, zodat bezoekers konden kennismaken met de Lightmap en de tentoonstelling van Michiel Coxie. Daarnaast konden bezoekers een lezing bijwonen van curator Peter

Carpreau over het wetenschappelijk onderzoek dat schuilging achter de tentoonstelling van Michiel Coxcie.

DRAKENSTOET [IN SAMENWERKING MET KANARIE VZW]

16·02·13

▶ 273 deelnemers

Op 16 februari 2013 ging een gigantische draak op stap in Leuven. Meer dan 50 kinderen maakten deze reuzegrote draak met afvalmateriaal. Ze werkten dagenlang samen met de kunstenaar Ad Wouters en workshopbegeleiders. Een 13-tal kinderen verstopten zich in het lichaam en de kop. De draak vertrok van het atelier aan de Sint-Michielskerk en ontmoette op de Grote Markt de Reus van het Redingenhof. Na een geweldig gevecht werd de draak door de reus verslagen.

STUDENTENACTIE: DE STANDAARD

16·10·13

Op 16 oktober organiseerde M in samenwerking met De Standaard een studentenevenement in de M-tuin. Dit hield in dat studenten een avond konden beleven met hapje en drankje aangevuld met een concert. De bedoeling was om op deze manier ook studenten te bereiken om zich M-bassadeur te maken aan een voordeeltarief. 200 studenten leverden hun bon in en werden de avond zelf nog M-bassadeur. In totaal werden na de periode van 1 maand - geldigheid van de bon - 250 M-bassadeurs kaarten voor studenten aangemaakt.

LEUVEN JAZZ : STEVEN DELANNOYE IN ZAAL GEERT GOIRIS

24·03·13

▶ 75 bezoekers

Samen met cellist Lode Vercampt speelde saxofonist Steven Delannoye in op het werk van fotograaf Geert Goiris. De bezetting had misschien iets minimalistisch, maar de homogene sound van de sax met de cello compenseerde die leegheid. Mede door de intensiteit waarmee de twee spelers het repertoire vertolkten, bleken sax en cello zeer verwant te zijn in klankkleur. Samen bewerkten ze een boeiend repertoire gaande van volksliederen, oude muziek en zelfs songs uit de roaring twenties tot geïmproviseerde schetsen.

OPEN MONUMENTENDAG

08·09·13

De Sint-Pieterskerk was gratis open ter gelegenheid van de Open Monumentendag.

G. EXPO'S VOOR KINDEREN

JULES IN HET MUSEUM

27·10·12 × 30·06·13

Jules is een figuurtje getekend door Annemie Berebrouckx. Hij wordt vooral gebruikt als didactische methodiek in de kleuterklas. Voor M werd er een aanbod ontwikkeld voor scholen en gezinnen met kleine kinderen. Jules kreeg ook zijn eigen kamertje in M, namelijk zaal 14. In deze kamer werden onder meer originele tekeningen van Annemie Berebrouckx getoond, de kamer werd ook in samenspraak met haar opgebouwd.

TOM SCHAMP OP REIS MET FRED EN DE WOLK

26·10·13 × 16·02·14

De expo van *Tom Schamp op reis met Fred en de Wolk* ging over het meegroeiboekje 'Fred en de wolk'. Schrijver Dirk Nielandt volgt Wolk en Fred op hun reis rond de wereld. In verhalen van makkelijk naar moeilijk, van eenvoudige kijkplaat tot volwaardig leesverhaal, groeit het boek mee met het leesniveau van kinderen. De illustraties van Tom Schamp stimuleren fantasie en leesplezier. Woord en beeld gaan hand in hand.

Het groeiboek werd bekroond met de prijs van de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen 6 tot en met 8 jaar in 2013. In deze expo, in deel 2 van de antichambre, maakte je kennis met de tekeningen van Tom Schamp en het proces dat doorlopen werd bij het tot stand komen van het boek.

Naar aanleiding van deze expo werd een scholenparcours uitgewerkt. Ook gezinnen konden met een knapzak van Fred en de Wolk doorheen de vaste collectie van M. Met acht leuke opdrachten verstopt in een mooie knapzak

gingen de kinderen op tocht door het museum. Ze gingen Fred en de Wolk achterna op een boeiende reis langs de kunstwerken in de M-collectie.

3.2.2 INFRASTRUCTUUR

M hecht een groot belang aan het bezoek van kinderen en jongeren. Bij de inrichting van het museum is belangrijk dat zij zich op hun gemak voelen in M en dat er ruimten beschikbaar zijn waarin zij zich volledig kunnen ontplooiën.

Hieronder volgt een overzicht van alle ruimtes waar kinderen en jongeren zich mét of zonder begeleiding naar hartenlust kunnen uitleven.

A. KINDERATELIER

Het kinderatelier ligt in het verlengde van de antichambre. Het is een plek waar jonge kinderen voor het eerst kennismaken met het museum. Bijna alle rondleidingen en museumspelen voor kinderen starten in het kinderatelier.

B. M-ATELIER

Het M-atelier doet uitstekend dienst als plek waar er workshops en ateliers kunnen gegeven worden. In deze ruimte zal het productieproces steeds worden gestimuleerd. Het M-atelier fungeerde ook als tentoonstellingsplaats voor onderwijsgerelateerde projecten. Zo stelde onder meer het Heilig Hart hier tentoon.

C. ANTICHAMBRE

De antichambre is de bakermat van de publiekswerking. Het is een overzichtelijke, levendige en uitnodigende ruimte die gratis toegankelijk is. Een ruimte die charmeert, prikkelt, informeert, zowel over het rijke aanbod aan tijdelijke tentoonstellingen, de architectuur als de vaste collectie. De antichambre zet aan tot dialoog en creatie. Een ideale ontmoetingsplek, om jong en oud, leek en wetenschapper, te laten bouwen aan de ‘community’ rondom M. Het eerste deel van de antichambre is de plek voor de communityprojecten. Het tweede deel fungeert meer als vrije ruimte en hier kregen de kleinere te gastprojecten en samenwerkingen een plaats.

D. KINDERHOEK

In samenwerking met Kiwanis Club Leuven en Easy M ontwikkelde M in 2013 een kinderhoek in de antichambre van het museum. Deze kinderhoek probeert kinderen en gezinnen aan te spreken, voor te bereiden op hun bezoek maar biedt evengoed een plek om tot rust te komen en samen te reflecteren. Bovendien wil het ieders talenten aanspreken en aanzetten tot reflectie en creatie. De kinderhoek is gratis en toegankelijk voor iedere bezoeker.

3.2.3 GIDSENWERKING

A. DE ZEVEN PIJLERS

De publiekswerking van M steunt op zeven pijlers. Deze zeven pijlers ondersteunen de ontwikkeling van het publieksaanbod. Ze vormen de basis van de visie van publieksbemiddeling.

1. Iedereen welkom bij M
2. M als ideale leerplek
3. M als zintuiglijke beleving
4. M als labo voor experiment en methodieken
5. M in zee met sterke bondgenoten
6. Begeesterde bemiddeling in M
7. M als kweekvijver voor talent

Deze pijlers werden in de loop van 2013 in een nieuw jasje gestoken en grondig geëvalueerd. In de loop van 2014 zal de nieuwe invulling van deze 7 pijlers naar buiten gecommuniceerd worden.

Van de gidsen en begeleiders wordt verwacht dat ze deze pijlers toepassen op elke rondleiding, activiteit, workshop en vakantiewerking om een uniforme uitstraling naar het publiek toe te verkrijgen.

B. GIDSENTEAM

De begeleiding van groepen in M ligt in handen van een dertigtal geëngageerde en ervaren museumgidsen. Ze vervullen een belangrijke rol binnen de publiekswerking van M. Ze hebben elk hun expertise en passen zich aan hun doelgroep aan.

De coördinatie van de evaluatie en het gidsenteam is in handen van de gidsencoördinator. Deze is verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de gidsenwerking en fungeert als contactpersoon.

De dienst publiekswerking blijft in volle expansie: er zijn heel wat nieuwe projecten en er is veel vraag voor nieuwe formats. Het is onmogelijk dit allemaal aan de vaste medewerkers te geven. Daarom doet M beroep op satellieten. Dat zijn mensen uit het gidsenteam die we vragen een extra opdracht uit te werken, zoals bv. het ontwikkelen van een nieuwe rondleiding, het bedenken van een nieuwe methodiek ... Zo kunnen de gidsen uitgebreid gebruik maken van hun expertise, ervaringen en specialisaties.

De gidsen zijn het uithangbord van M en de afdeling publiekswerking. Het is dan ook belangrijk dat de kwaliteit gewaarborgd wordt. In het najaar van 2013 is M gestart met een grondige evaluatie, bevraging en herziening van de gidsenwerking. Individuele gesprekken met elke gids bleken alvast erg leerrijk. Maar ook de feedback van het M-personeel werd meegenomen in dit onderzoek.

Een stagiaire pedagogie gaf een aanzet tot de uitwerking van een nieuwe methodologie en het opstellen van nieuwe gidsenprofielen. In 2014 zal M hier verder op inspelen en een actieplan opstellen om zijn gidsenwerking te verbeteren en te versterken.

C. VORMINGEN

De publiekswerking van M investeert sterk in vormingen en opleidingen voor de gidsen. Deze vormingen zorgen er namelijk voor dat de gidsen op de hoogte blijven van de laatste evoluties en methodieken en dat zij uiteraard ook inhoudelijk geïnformeerd zijn.

Bij ieder nieuw product in de M-collectie organiseert M een modelrondleiding voor de gidsen. Bij iedere nieuwe

tentoonstelling organiseert M een opleiding bestaande uit een informatieve rondleiding – bij voorkeur door de curator of één van de projectmedewerkers van de tentoonstelling – en een didactische toelichting over de geplande rondleidingen in de nieuwe tentoonstelling. Voor ieder nieuw product of rondleiding krijgt de gids een reader en een uitgeschreven modelrondleiding.

Hieronder volgt een overzicht van de inhoudelijke en methodische opleidingen van 2013:

- ▶ 14·01 | algemene gidsenvergadering
- ▶ 12·02 | Geert Goiris voor volwassenen
- ▶ 14·02 | Geert Goiris voor het lager onderwijs
- ▶ 21·02 | opfrissing van 'Op het dak van M'
- ▶ 07·03 | Gidsenvergadering en Hieronymus Cock
- ▶ 12·03 | Hieronymus Cock voor het lager onderwijs
- ▶ 18·04 | traditionele stofferingstechnieken op houten beelden
- ▶ 25·04 | Muze
- ▶ 20·06 | gidsenvergadering
- ▶ 24·06 | Ugo Rondinone
- ▶ 01·07 | ABC
- ▶ 26·08 | Abdij van het Park
- ▶ 19·09 | algemene gidsenvergadering
- ▶ 03·10 | Bouw je eigen stad
- ▶ 03·10 | debat: Onderwijs en Cultuur: een koud kunstje?
- ▶ 24·10 | Tom Schamp op reis met Fred en de Wolk
- ▶ 28·10 | Ik kom van ver
- ▶ 28·10 | Michiel Coxcie voor volwassenen
- ▶ 31·10 | Coxcie Ontrafeld

3.3 MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN EN DOELGROEPEN

3.3.1 COMMUNITYPROJECTEN

M wil een maatschappelijk draagvlak creëren in zijn werking, aansluiting vinden bij het sociaal-culturele middenveld in de regio en open staan voor alle lagen van de samenleving. Hiervoor startte M een community werking op. M richt zich hierbij op maatschappelijk kwetsbare groepen of relevante maatschappelijk thema's. Het is voor M erg belangrijk dat deze doelgroep of thematiek een link heeft met de actualiteit in M, in de stad of samenleving.

BREEDBEELD/ LINK IN DE KABEL

28·03·13 × 02·06·13

Deze tentoonstelling probeerde een antwoord te formuleren op de vraag: wat gebeurt er wanneer 12 jongeren uit de Ridderbuurt, één van de meest achtergestelde buurten in Leuven, op sleeptouw genomen worden door professionele kunstenaars?

Initiatiefnemer Link in de Kabel stapte in een samenwerking met multimediaal kunstenaar, Ief Spincemaille en jongerenwerking Den Tube. Hun missie was: de jongeren zoveel mogelijk uit hun comfortzone halen zodat zij via het experiment met een nieuwe bril naar kunst zouden kijken. Hierbij stond voornamelijk het maken centraal waarbij het proces belangrijker is dan het resultaat. Om deze reden is de tentoonstelling een analoge en digitale reflectie van hun creatieve proces geworden.

De leidraad doorheen het project was de verovering van de stad. De jongeren wilden zich de stad terug eigen maken, hun stem laten horen en gehoord worden. Want net zij zijn de toekomst van de Ridderbuurt en zij hebben meer in hun mars dan er van hen verwacht wordt. Gedurende 24 workshops werkten de jongeren hun meesterplan uit: de stad veroveren, ter land, ter water en in de lucht.

BREEDBEELD zal herinnerd worden als een project waar bruggen zijn geslagen tussen uiteenlopende jongeren, kunstenaars en disciplines. De oogkleppen worden afgezet en the sky is the limit.

IK KOM VAN VER

14·11·13 × 16·02·14

Deze interactieve expo in de antichambre van M bracht positieve en sterke verhalen van drieënveertig vrouwen met verschillende afkomst. De verhalen kregen een gezicht, de gezichten kregen een verhaal. De nadruk lag op verscheidenheid met als rode draad de kracht, de sterkte en het talent van deze vrouwen.

Je kon met één van hen een combirondleiding volgen door hun expo en de M-collectie, met als thema 'Migratie en sterke vrouwen'.

De tentoonstelling werd omkaderd door workshops, lezingen, poëzieavonden, uitwisselingsmomenten en getuigenissen op verschillende locaties in Leuven.

De tentoonstelling kwam tot stand in samenwerking met de integratiedienst van Leuven.

3.3.2 TE GAST PROJECTEN

Los van de communitywerking zijn er nog projecten die een link hebben met de werking van M en de verbreding van het publiek bevorderen, maar daarom niet voldoen aan de criteria van de communitywerking. Deze projecten werden gepresenteerd in het tweede deel van de antichambre of in het M-atelier. Al deze projecten waren bijzonder arbeidsintensief en gaven niet echt het gewenste resultaat. M beslist dan ook om de te gast projecten niet meer te organiseren in de toekomst.

LIGHTMAP

01·01·13 × 31·12·13

Vanaf 1 januari 2013 nam een camera op het dak van M elke zes minuten een foto van de lucht boven het museum. De combinatie van al deze beelden vormt een historische kaart voor licht- en weersveranderingen in Leuven in het jaar 2013.

LIGHTMAP was een realisatie van kunstenaar Ief Spincemaille. De blokjes lieten een spoor na van wat 'de tijd' feitelijk is: verandering van het zonlicht en de beweging van de aarde ten opzichte van de zon. LIGHTMAP is een kalender en een klok tegelijkertijd, met in de plaats van een secondewijzer een zesminutenblokje.

SEE MY LEUVEN

14·02·13 × 31·03·13

SeeMyLeuven is een liefdesverklaring aan de stad Leuven in veertig foto's. Met SeeMyLeuven wil Toerisme Leuven inwoners op een andere manier naar hun stad leren kijken, door het gebruik van mobiele fotografie. Een professionele jury onder leiding van stadsfotograaf Marco Mertens selecteerde de mooiste beelden. Twintig foto's haalden de selectie. Deze selectie van inzendingen werd aangevuld met twintig foto's van de fotografen van SeeMyCity. Dit Nederlands stadsmarketingproject begeleidde Toerisme Leuven in het ganse traject.

PROJECT EUREKA-ONDERWIJS LEUVEN

26·03·13 × 21·04·13

25 kinderen van 8 tot 12 jaar hebben wekenlang gewerkt rond kleur en abstracte kunst. Het vertrekpunt voor dit project was het werk van de kunstenaar Hundertwasser. De schilderijen van Hundertwasser kenmerken zich door het uitbundig gebruik van kleur, het gebruik van kleine omkaderde vlakken en parallelle (maar niet rechte) lijnen, een fascinatie voor de spiraal en het ontbreken van rechte lijnen. Inspirerend zijn zijn stromende, golvende, beweeglijke lijnen en kleurbanen. Naast abstracte schilderijen maakte Hundertwasser gestileerd figuratieve schilderijen.

IN PRENTEN.

Hiëronymus Cock inspireert

07·06·13 × 25·06·13

De tentoonstelling in prenten was het resultaat van een mooie samenwerking tussen Tievo, VIBEG en het M, ondersteund door kunstenaar Roeland Kotch.

Het project ging van start met een bezoek aan de tentoonstelling *Hiëronymus Cock, de renaissance in prent*. Daarna kregen negen cursisten de kans om de inspiratie van de tentoonstelling om te zetten in hun prent, bijgestaan door Roeland Kotch en de begeleiders van VIBEG en Tievo.

Ideeën waren er in overvloed, maar deze vertalen naar een ets was een uitdaging, want etsen vraagt techniek,

precisie en volharding. Het werd een zoektocht naar de juiste lijnen, naar licht en donker, naar diepte ... tot iedereen tot een resultaat kwam. Een resultaat waar we terecht trots op zijn en dat we met fierheid willen tonen aan het grote publiek.

THUIS IN DE WERELD/ DE WERELD THUIS

12·09·13 × 24·10·13

Thuis in de wereld / De wereld thuis is een fotografietentoonstelling, gemaakt door en met blinde en slechtziende personen. Hoewel de tentoonstelling gebaseerd was op het werk van blinde fotografen, lag het accent niet op hun blindheid zelf, noch op het onwaarschijnlijke karakter van blinde en slechtziende mensen die foto's nemen. Centraal stonden de foto's zelf en hoe deze afbeeldingen ons iets kunnen vertellen over onze manier van kijken.

EXPO EINDWERKEN HEILIG HART

27·05·13 × 02·06·13

De laatstejaarsstudenten uit het kunstonderwijs van het Heilig Hart College stelden eind mei hun eindwerken tentoon in het M-atelier. 178 bezoekers kwamen een kijkje nemen naar hun werk.

WOUDLUCHT

24·04·13 × 12·05·13

Het Go! Instituut voor buitengewoon secundair onderwijs Woudlucht uit Heverlee presenteerde in M het resultaat van een schooljaar nauw samenwerken. De leerlingen en leerkrachten van de dagklas en observatieklas hebben op drie verschillende momenten M bezocht. Zij zijn hierbij steeds verwelkomd en op maat begeleid door een professionele M-gids. Hun eerste bezoek vond plaats in de tentoonstelling *Getekend, Jan R. Een renaissancemeester herontdekt* met de Drakentocht als leidraad bij hun bezoek. Als volleerde en zelfs gediplomeerde drakentemmers keerden zij naar huis terug. Na het museumbezoek gingen de leerlingen in de klas voor het eerst creatief aan de slag.

3.3.3 KWETSBARE DOELGROEPEN

A. CULTUURBON

De cultuurbon is een geschenkbbon met een waarde van 5 euro. Personen met een laag inkomen kunnen gratis bonnen krijgen. De bon kan aangekocht worden als geschenkbbon in de bespreekbureaus van cultuurcentrum 30CC en kunstencentrum STUK. Levenaars met een laag inkomen krijgen 3 bonnen gratis en 3 bonnen per persoon ten laste. Zij moeten hun financiële status bewijzen. De cultuurbon wordt aanvaard door meer dan 40 Leuvense culturele organisaties.

In 2013 werden er voor M 2.648 cultuurbonnen gebruikt.

B. FONDS VRIJETIJDSPARTICIPATIE

Het Fonds Vrijetijdsparticipatie is een initiatief, gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, met als doel mensen die in armoede leven meer en volwaardig te laten participeren aan culturele activiteiten, sportactiviteiten en het jeugdwerk. Dit door bestaande drempels te verlagen en mensen te stimuleren tot deelname en ontwikkeling van de eigen creativiteit. In 2013 telden we 154 bezoekers via het fonds vrijetijdsparticipatie.

C. VERGETEN NAAR BUITEN TE KOMEN?

Dit project richt zich tot thuisverblijvende Leuvenaars, mensen die wegens geheugenproblemen denken niet langer de dingen te kunnen doen die het leven net dat ietsje meer geven. Dit is een samenwerking met OCMW Leuven, Stad Leuven en met steun van de Koning Boudewijnstichting. In 2013 waren er in het kader van dit project 11 groepen en 160 deelnemers.

D. INBURGERINGSPROJECT

In opdracht van de stad Leuven organiseert M in het kader van de inburgeringscursussen een rondleiding in M. In 2013 verwelkomden we 16 groepen, goed voor 248 deelnemers.

3.3.4 PROJECTEN EXTRA MUROS

M-idzomer breekt uit

Op de laatste festivaldag zondag 4 augustus, brak M-idzomer uit en veranderde de binnenkoer van de Leuvense Hulpgevangenis in een bruisende festivalplek. In het gezelschap van ondermeer Cie Woest, Thomas Smith, Roland & Mauro, Billie Kawande en DJ Dysfunkshunal genoten de gedetineerden van hun eigen festivaldag binnen de muren. Er waren 160 deelnemers bij dit project.

3.4 PUBLIEKSBEGELEIDING

3.4.1 M-COLLECTIE

Muurteksten en labels

De muurteksten en labels van de M-collectie bleven ongewijzigd.

QR-codes

In 2013 werd besloten niet langer gebruik te maken van de QR-codes in de M-collectie.

Smaakmaker

'Smaakmaker' is een gedrukte wandelgids die te verkrijgen is in de bookshop voor 2 euro. Tijdens een culinaire wandeling langs de werken uit de collectie konden de bezoekers zich laten leiden door hun zintuigen en kennismaken met de geschiedenis van de gastronomie. Tijdens de weetjes door, kwamen ze meer te weten over de geschiedenis van het Leuvense bier.

M-Schatkamer van Sint-Pieter

De publieksbegeleiding van de M-Schatkamer, audioguide en wandelgids, bleef in 2013 ongewijzigd. Eind 2013 werd de eerste aanzet gemaakt om de volledige publieksbegeleiding een opfrisbeurt te geven tegen maart 2014.

Vreemde Vogels in M - speurboek

Het speurboek *Vreemde Vogels in M* is bedoeld voor gezinnen met kinderen tussen de 6 en 12 jaar. Aan de hand van de opdrachten en gedichtjes die in het boek staan, leren ze meer over de M-collectie. Het boek werd gelanceerd in 2010 maar bleef in gebruik gedurende 2013. M maakte een vertaling in het Frans (*Oiseaux Originaux*). Dit boek wordt verkocht in de bookshop voor 2 euro.

Vreemde Vogels in M - iPad-versie

In 2012 werd een variant gemaakt van het *Vreemde Vogels Speurboek* voor iPad. Dit spel is gratis te downloaden via de website van M. Bezoekers spelen dit spel op hun eigen iPad in de M-collectie.

3.4.2 TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

Audiotour

- ▶ In 2013 werd besloten om het aantal gedrukte wandelgidsen te verminderen ten voordele van de audioguide.
- ▶ Eind 2011 stapte M over van de audioguides naar de podcatcher van Guide ID. De vaste collectie werd hierop geplaatst. De verkoopprijs was 2 euro.
- ▶ Vanaf 1 november 2013 is de Podcatcher inbegrepen in de ticketprijs. Bezoekers betalen 12 euro en krijgen de Podcatcher erbij. Het is de bedoeling om zoveel mogelijk audiofragmenten toe te voegen aan de Podcatcher.
- ▶ Het voordeel van de Podcatcher is dat hij zeer eenvoudig in gebruik is en het gebruik kan worden gemeten.
- ▶ Tenzij anders vermeld wordt zowel de tekstredactie als de productie uitgevoerd door Publieksbemiddeling.

Aantal uitleningen per maand:

JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI	JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER*	DECEMBER	TOTAAL
160	232	130	97	171	103	238	357	288	304	3.756	4.898	10.734

* vanaf november is de audiotour inbegrepen in het toegangsticket

Muurteksten en labels

- ▶ Voor alle tijdelijke tentoonstellingen werden wandteksten voorzien. Ze dienden om de bezoeker globaal te informeren over de tentoonstelling. De inhoud en productie van de muurteksten en labels lag in handen van de afdelingen Hedendaagse Kunst en Oude Kunst. De eindredactie gebeurde door de afdeling Publiekswerking.
- ▶ De muurteksten waren altijd drietalig, voor *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël* viertalig (inclusief Duits).
- ▶ De labels waren hoofdzakelijk in het Nederlands, voor AA-tentoonstellingen zoals die van *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël*, viertalig.

Wandelgidsen

- ▶ Gedrukte wandelgidsen die de bezoeker begeleiden tijdens zijn bezoek.
- ▶ A5-formaat.
- ▶ Één versie voor elke taal.

Zaalfolder zwart-wit

- ▶ Gevouwen A3-formaat.
- ▶ Drie talen: Nederlands, Frans en Engels.

iPods

- ▶ Bij enkele tentoonstellingen werden iPods ter beschikking gesteld. Deze werden vastgemaakt aan de zitbanken.
- ▶ Bezoekers kunnen met de iPods begeleidende muziek en audiofragmenten beluisteren.

Video's (interviews)

- ▶ In sommige tentoonstellingen van de afdeling Hedendaagse Kunst waren er videoschermen met interviews van de kunstenaars.

Mediation point

- ▶ Digitale publieksbemiddelingsinstrumenten staan opgesteld op een centraal punt in de tentoonstelling.
- ▶ Ze geven achtergrond informatie bij de tentoonstelling of over een concreet kunstwerk.
- ▶ Voor zowel volwassenen als kinderen.

M-Kids Quiz

- ▶ In 2013 werkte M verder aan de M-Kids Quiz.
- ▶ Gevouwen A4-formaat met een vijftal opdrachten.
- ▶ Bedoeld voor kinderen van 8 tot 12 jaar.
- ▶ Op deze manier laten we hen door middel van puzzels en opdrachten op speelse wijze kennismaken met de tentoonstelling.
- ▶ Gratis beschikbaar in de tentoonstellingen of meegegeven aan het onthaal.
- ▶ Voor kleinere tentoonstellingen enkel in het Nederlands, voor grote tentoonstellingen ook in het Engels en Frans.

Kidstour

- ▶ Audiotour op kindermaat.
- ▶ Ontwikkeling hiervan wordt uitbesteed.

ZIE BIJLAGE 5: overzicht van publieksbegeleiding per tijdelijke presentatie.

3.5 ONTHAAL EN BEWAKING

3.5.1 FRONT OFFICE

In 2013 stonden er heel wat veranderingen op til. Er werden nieuwe toegangsprijzen gelanceerd, een nieuwe software geïmplementeerd, een snelbalie in het leven geroepen en de tentoonstelling *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël* kende grote bezoekersaantallen.

De impact van een nieuw ticketsysteem en prijzenbeleid voor het onthaal is groot. Met de volgende consequentie moet er rekening worden gehouden:

- ▶ Grote hoeveelheden audiotours te verdelen en in ontvangst te nemen.
- ▶ Online bezoekers dienen snellere afhandeling te krijgen.
- ▶ Klantvriendelijkheid, service en binding verhogen.

Doordat online tickets voordeliger zijn, wordt er meer ingezet op de verkoop van online tickets (print at home). M wil bezoekers die reeds een ticket op zak hebben (online, NMBS b-dagtrip, M-bassadeurs...) niet laten aanschuiven in dezelfde rij als bezoekers die nog een ticket dienen te kopen of een M-bassadeursschap wensen te kopen. Om deze bezoekers een betere service te kunnen bieden, werd er vanaf november 2013 een snelbalie in het leven geroepen bemand door een host (vrijwilliger).

M wil zijn bezoekers een optimale service bieden op maat van het profiel van de bezoeker.

Een snelbalie-host verwelkomt de bezoeker, leidt bij drukte de bezoekersstroom in goede banen, verwijst naar de verschillende faciliteiten en ondersteunt de onthaalmedewerkers door bepaalde bezoekersprofielen te ontvangen, door de toelichting van het bezoekersplan en audiotours.

Na een eerste testfase bleek de snelbalie vooral in het weekend haar nut te bewijzen vermits 65% van de bezoekers in het weekend een bezoek brengt aan het museum. Naast de snelbalie-host, maakt de onthaal-host ook nog steeds deel uit van het onthaalteam.

De implementatie van de nieuwe software in het najaar is nog volop aan de gang. De verkoop van tickets, pakketten, shopartikelen gebeurt nu allemaal via eenzelfde systeem wat het werk van de onthaalmedewerker vergemakkelijkt en professionaliseert. Er is nu steeds een duidelijk zicht op de stock en de nodige rapporten bieden helderheid in de bezoekersaantallen, de profielen van onze bezoekers en de verkoop van de shopartikelen. In 2014 zullen de groepen opgenomen worden in het nieuwe systeem en wordt ook de organisatie van de evenementen hierin opgenomen. Dit moet ook het opstellen van de uurroosters in de toekomst efficiënter maken. Uiteraard gaat het implementeren van nieuwe software gepaard met de nodige kinderziektes maar deze worden gestaag genezen en zorgen ervoor dat M het systeem naar zijn noden vorm kan geven.

M heeft 5 sleutels uitgewerkt voor een sterk onthaal en zal deze sleutels in 2014 verder verwezenlijken:

1. M biedt een optimale klantenservice.
2. M maakt bezoekers wegwijs, iedere bezoeker vindt zijn of haar weg.
3. M biedt een optimale informatieverstrekking.
4. M capteert de feedback van zijn bezoekers.
5. M biedt maatwerk volgens het profiel van de bezoeker.

3.5.2 BACK OFFICE

De backoffice medewerker beantwoordt de telefoon op weekdays tijdens de kantooruren (09:00 tot 17:00) en heeft een bureau op de afdeling Publiekswerking. Tijdens het weekend wordt de telefoon doorgeschakeld naar het onthaal om dringende vragen te kunnen beantwoorden en mededelingen of reservaties voor gezinskoffers te aanvaarden.

M heeft 2 mailadressen: bezoekm@leuven.be en m@leuven.be

De berichten worden gelezen, en beantwoord of doorgestuurd naar de juiste persoon binnen de 48 uur. In het kader van de implementatie van de nieuwe software werden reservaties voor groepsbezoeken tot 17 januari 2014 in Ticketmatic ingevoerd en bevestigd. Voor alle reservaties na deze datum werd de outlook agenda van bezoekm@leuven.be gebruikt.

Reservaties voor gratis lezingen, M-bassadeursactiviteiten, speciale evenementen werden geplaatst in sharepointlijsten op het intranet van M. Voor betalende activiteiten met individuele inschrijvingen (gezinszondagen, kinderworkshops, Rijk der zinnen) werden de reservaties tot 17 januari 2014 via Ticketmatic gereserveerd. Daarna werden de tickets voor deze activiteiten te koop aangeboden op de website www.mleuven.be.

Het internationale e-mailadres van het museum m@leuven.be wordt dagelijks opgevolgd door de backoffice-medewerker.

3.5.3 PUBLIEKSBEGELEIDERS

Het team publieksbegeleiders blijft een grote meerwaarde in M. De bezoekers komen de publieksbegeleiders tegen in de zalen aan wie ze uitleg kunnen vragen over de lopende of komende tentoonstellingen, bij wie ze terecht kunnen voor een toelichting van de audiotour, aan wie ze de weg naar een bepaalde tentoonstelling of faciliteit kunnen vragen of hulp bij het uitvoeren van de opdrachten van het gezinsparcours. Zij reiken tevens het beschikbare aanbod aan zoals de M-kids quiz, brochures op maat en zorgen voor een meeneem stoeltje voor de bezoeker die slecht te been is.

Daarnaast blijven de publieksbegeleiders zorgen voor de goede orde in de museumzalen, ze zien erop toe dat het bezoekersreglement nageleefd wordt en de zalen en kunstwerken in optimale staat verkeren.

Er wordt verder getimmerd aan een calamiteitenplan vooral vanuit de dienst veiligheid, maar ook de expertise van de publieksbegeleiders draagt hier een steentje bij. Het evacuatieplan werd verder op punt gebracht. Met een aangekondigde oefening en een onaangekondigde oefening werd dit twee maal ingeoeffend. Het team signaleert de behoeften van de bezoekers en meldt defecten of andere noodzakelijke werkzaamheden.

Ook binnen de evenementenwerking van M spelen de publieksbegeleiders een rol. Zij leiden de evenementen in goede banen, staan de externe evenementverantwoordelijken te woord en dragen met raad en daad bij tot het goede verloop van het evenement.

Functioneringsgesprekken met de tijdelijke ploeg in het voorjaar maakten dat het hele team op één lijn zit qua taakomschrijving.

3.5.4 BEZOEKERSCOMFORT EN -SIGNALISATIE

In 2013 werd er systematischer op toegezien dat er voldoende comfort voor de bezoeker aanwezig is. De betrokken medewerkers worden nu in een vroeg stadium in de tentoonstellingsprojecten betrokken waardoor hun expertise een plaats kan krijgen binnen het uitwerken van nieuwe projecten. Hierbij wordt er gefocust op een comfortabele bezoekersstroom, voldoende zitgelegenheid en voorziening van informatie.

Op vlak van signalisatie werden er in 2013 weinig nieuwigheden geïmplementeerd. Er kwamen kaders bij in de liften die toelaten dat er snel op de actuele situatie ingespeeld kan worden door bewegwijzering of aankondigingen hier een plaats te geven. Het bezoekersplan en de voorziene signalisatie alsook de persoonlijke begeleiding door de publieksbegeleiders in de zalen bewezen goede diensten. M blijft een complex gebouw en er ligt een signalisatieactieplan klaar dat de nog bestaande pijnpunten moet aanpakken.

3.5.5 M-SHOP

Begin 2013 liep de tentoonstelling *Getekend Jan R. Een renaissancemeester herontdekt*. 1.500 catalogi werden bij het Mercatorfonds gedrukt. De tentoonstelling kreeg minder bezoekers dan verwacht. De verkoop van de catalogi verliep vervolgens niet zoals gewenst. De catalogus werd verkocht aan 19 euro, maar na enkele maanden werd de prijs verlaagd naar 15 euro om de verkoop te stimuleren. Eind 2013 waren er nog 573 exemplaren in de shop.

In maart opende de tentoonstelling *Hieronymus Cock. De renaissance in prent*. Er werd een catalogus gedrukt in drie talen: Nederlands, Engels en Frans. Deze werden verkocht aan 59,95 euro. Deze catalogus viel goed in de smaak. Alle 400 Nederlandstalige catalogi werden verkocht. Van de 120 Engelstalige catalogi bleven er 32 catalogi over. Er werden 80 Franstalige catalogi gedrukt en hier bleven er 2 over. De verkoop van deze catalogi verliep zeer goed.

Eind oktober startte de tentoonstelling *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël*. Er werden twee soorten catalogi verkocht. Er was een meer publieksgerichte Nederlandstalige catalogus van het Davidsfonds en een meer wetenschappelijke Engelstalige catalogus van Brepols. Daarnaast werd ook het tijdschrift OKV verkocht met als thema Michiel Coxcie en het Franse tijdschrift *Connaissance des Arts* dat een volledige editie aan Coxcie wijdde. Begin 2014 gingen er reeds 800 catalogi van het Davidsfonds over de toonbank en 345 van Brepols.

De uitschieter bij de tijdelijke tentoonstellingen is de catalogus van Ilse D'Hollander met 200 verkochte exemplaren. De catalogus van Ugo Rondinone kon pas gedrukt worden na de tentoonstelling vermits de tentoonstelling in M een plaats kreeg in de catalogus waardoor de verkoop minder vlot verliep. Daarnaast werden in 2013 ook kleinere tentoonstellingen gehouden die een relatief goed succes hadden qua boekenverkoop. Ook van Geert Goiris 'Lying awake' werden er 200 exemplaren verkocht. Saskia Olde Wolbers' verkoop was een bescheiden succes. Daarnaast waren er initiatieven zoals 'Open M' en 'Blijven Kijken' waarvan ook enkele zaken verkocht werden in de shop. De boekenverkoop bij de tijdelijke tentoonstellingen verliep dus relatief goed.

Het kinderaanbod in de M-shop vloog in 2013 vlot over de toonbank. In het najaar 2012 en het voorjaar 2013 werden er maar liefst 525 Jules artikelen verkocht. In het najaar evenaarden de boeken van Tom Schamp dit succes met op twee weken voor afloop van de tentoonstelling 458 verkochte artikelen.

Door de implementatie van de nieuwe software kan de shop beter beheerd worden. De verkoop van de boeken wordt eveneens in het ticketsysteem SRO uitgevoerd. Hierdoor kunnen tickets en boeken gelijktijdig verkocht worden aan de balie. Dit zorgt voor een efficiëntere afhandeling en een klantvriendelijkere organisatie aan het onthaal. Door dit nieuw systeem wordt het stockbeheer overzichtelijker. Wat vroeger handmatig geteld moest worden of moest nagekeken worden op de verkoopstaten, kan nu allemaal met één klik op de muis opgezocht worden in het SRO-systeem.

3.5.6 M-SCHATKAMER VAN SINT-PIETER

De Sint-Pieterskerk ondergaat een grondige renovatie. In 2013 stonden voornamelijk elektriciteitswerken, het voorzien van nieuwe verlichting en het installeren van vloerverwarming op het programma. In het kader van deze werken, was de M-Schatkamer van Sint-Pieter de helft van 2013 gesloten en opende het haar deuren weer voor het publiek vanaf midden maart 2014.

M gebruikte deze tijd om enkele opfrissingen aan te brengen voornamelijk op vlak van publieksbegeleiding. Zo werd de signalisatie in een nieuw kleedje gestoken en een nieuwe viertalige audiotour uitgewerkt.

In een latere fase van de werken, voorzien voor 2016 - 2017 zal de kerk verrijkt worden met een volledig nieuw onthaal en een museumshop. Plannen hiervoor worden in 2014 gefinaliseerd.

3.6 BEZOEKERSCIJFERS, -REGISTRATIE EN PRIJZEN

3.6.1 BEZOEKERSCIJFERS VAN 2013

	JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI	JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER	SUBTOTAAL
INDIVIDUELE BEZOEKERS M	2.680	5.218	5.831	7.471	6.716	3.700	3.543	3.187	2.698	3.455	7.014	10.470	61.983
GROEPS- BEZOEKEN M	1.771	2.200	3.261	2.483	3.356	1.933	257	242	1.199	1.924	3.514	1.835	23.975
M-SCHATKAMER VAN SINT-PIETER	323	664	975	1.700	1.988	1.858	1.294	83	gesloten				8.885
ACTIVITEIT DERDEN (ZONDER GIDS)	821	1.839	2.821	1.412	2.145	3.290	6.018	7.892	1.820	3.138	5.834	1.473	38.503
TOTAAL	5.595	9.921	12.888	13.066	14.205	10.781	11.112	11.404	5.717	8.517	16.362	13.778	133.346

	JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI	JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER	SUBTOTAAL
AANTAL GROEPEN	95	122	188	134	175	121	16	16	78	117	147	105	1.314

3.6.2 TOELICHTING

Individuele bezoekers

Individuele bezoekers werden geregistreerd door de aankoop van een individueel ticket via de balieverkoop en via de onlineverkoop in het ticketregistratieprogramma Ticketmatic tot en met 29 oktober 2013. M werkt vanaf dan met het programma SRO voor ticketverkoop (balie en online). Een individueel toegangsticket vormt bij M meteen een combinatieticket voor bezoek aan M en M-Schatkamer van Sint-Pieter. Individuele bezoekers plannen hun bezoek naar aanleiding van een bepaalde tentoonstelling.

Vergelijkend met 2012 is het aantal individuele bezoekers van 74.362 tot 61.983 gedaald.

Groepsbezoeken

Dit zijn bezoekers die - onder begeleiding van een M-gids - een bezoek in georganiseerd groepsverband hebben gebracht aan M. De groepen kunnen kiezen uit het aanbod rondleidingen, workshops, ateliers en projectweken die aansluiten bij de programmatie vaste collectie, oude en hedendaagse kunsttentoonstellingen en het thema architectuur. Met hun toegangsticket hebben ook deze bezoekers toegang tot M-Schatkamer van Sint-Pieter.

De registratie van deze bezoekers gebeurde via het ticketregistratieprogramma Ticketmatic. In 2013 hebben 1.314 groepen, met een gemiddelde groepsgrootte van 18 deelnemers, een bezoek gebracht aan M. Dit betekent een status quo ten opzichte van 2012.

Het merendeel van de groepsbezoeken werd aangeboden, opgevolgd en uitgevoerd door de afdeling Publiekswerking van M in samenwerking met de curatoren en de afdeling Oude Kunst en Hedendaagse Kunst. Sinds 2009 bestaat er ook een structurele samenwerking met Toerisme Leuven voor het aanbieden van gezamenlijke dagtrips en weekendarrangementen.

In het kader van de doelgroepenwerking streeft M voortdurend naar de samenwerking met interessante partners om het brede publiek en ook minder evidente groepen de mogelijkheid te bieden het museum te bezoeken onder professionele begeleiding.

Hiervoor bestaat een samenwerking met Amarant, Fonds Vrijtijds participatie, dienst Inburgering van de Provincie Vlaams-Brabant en Vormingplus Oost-Brabant, OCWM Leuven, Vibeg/TIEVO en het buitengewoon onderwijs (Terbank Heverlee en Windekind).

In vergelijking met 2012 is het aantal groepsbezoeken licht gestegen van 23.143 tot 23.975.

M-Schatkamer van Sint-Pieter (gesloten van augustus 2013 tot maart 2014)

Dit zijn bezoekers die enkel een bezoek brachten aan de M-Schatkamer van Sint-Pieter zowel individueel als in groepsverband (kortingstarief bij meer dan 15 personen). Bij de aankoop van dit ticket gelden andere toegangstarieven: 2,50 euro en 1,25 euro (kortingstarief).

In vergelijking met 2012 is er een significante daling: van 16.678 tot 8.885 omwille van de tijdelijke sluiting.

Activiteit derden (zonder gids)

Deze subgroep omvat een grote diversiteit in deelname. In 2013 zijn de belangrijkste items:

- ▶ Vliegactie: toegang + zoektocht: 550 deelnemers
- ▶ Vernissages, finissages en M-bassadeurswerking

- ▶ Bedrijfsarrangementen die gekoppeld zijn aan de huur van één of meerdere ruimten in M: zie 3.9 Zaalverhuur en sponsoring
- ▶ Afrika Filmfestival 16-03-13 × 30-03-13: 690 deelnemers
- ▶ Erfgoeddag op 21-04-13: 1.172 bezoekers (M gratis toegankelijk)
- ▶ M-idzomer 01-08-13 × 04-08-13: 3.800 bezoekers en 1.600 medewerkers
- ▶ ZoMerbar 18-07-13 × 30-07-13: 5.306 deelnemers
- ▶ Leuven Autovrij 25-08-13: 1.805 bezoekers
- ▶ VTM-opnames 'Rijker dan je denkt' 28-09-13 × 29-09-13: 500 deelnemers
- ▶ Studentenavond ism De Standaard 16-10-13: 675 deelnemers
- ▶ Playground Festival: 07-11-13 × 11-11-13: 1.901 bezoekers
- ▶ Dag van de Wetenschap: 24-11-13: 1.210 bezoekers (M gratis toegankelijk)

In vergelijking met 2012 is het aantal bezoekers dat via derden activiteiten komt opmerkelijk gestegen. Er is een stijging van meer dan 25 %, van 28.074 tot 38.503.

ZIE BIJLAGE 6: vergelijking bezoekerscijfers van 2010, 2011, 2012 en 2013.

ZIE BIJLAGE 7: bezoekerscijfers van de tentoonstelling *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël*.

3.6.3 HET PRIJZENBELEID

Het invoeren van een nieuw prijzenbeleid vond plaats op 30 oktober 2013. Enkele speerpunten van het nieuwe prijzenbeleid zijn:

- ▶ De audiotours zijn bij de voornaamste tickets inbegrepen (ticket koppelen aan beleving).
- ▶ Stimuleren van online verkoop door voordeligere tarieven.
- ▶ Verschillende soorten lidmaatschappen (M-bassaddeurs, kidspas, studentenkaart, community...)
- ▶ Frequente bezoekers een loyaliteitsprogramma aanbieden.
- ▶ Ticket linken aan transporttickets.
- ▶ Data en meningen capteren van bezoekers om hun behoeften beter te leren kennen, te begrijpen en erop te kunnen inspelen.

Volgende nieuwe toegangstarieven gelden voor individuele bezoekers:

- ▶ 12 euro of 10 euro (inclusief audiotour: beschikbaar in Nederlands, Frans, Engels en Duits)
- ▶ Kortingshouders zijn:
  - ▶ KBC-kaarthouders
  - ▶ senioren vanaf 65 jaar op vertoon van ID-kaart
  - ▶ leerkrachten op vertoon van geldige Lerarenkaart
  - ▶ gidsen op vertoon van geldige Gidsenkaart
  - ▶ andersvaliden
  - ▶ inwoners van Leuven (met domicilie op postcode 3000, 3001, 3010, 3012 en 3018)
  - ▶ NMBS-reizigers in het bezit van een geldig treinticket of NMBS-pas voor de dag van het bezoek
  - ▶ personeel stad Leuven
  - ▶ personeel provincie Vlaams-Brabant
  - ▶ medewerkers FED+ op vertoon van personeelskaart
  - ▶ Davidsfonds en Davidsfonds Academie
  - ▶ Gezinsbond
  - ▶ Knack Club
  - ▶ Willemsfonds
  - ▶ Liberale Vrouwen
  - ▶ OKV
  - ▶ Femma op vertoon van ledenkaart
  - ▶ Cultuurkaarthouder KU Leuven op vertoon van ledenkaart

De categorie 'kortingshouders' evolueert naargelang de diverse samenwerkingsverbanden die worden aangegaan (zie 3.7 Samenwerkingsovereenkomsten en wervende kortingsacties).

3.7 SAMENWERKINGSOVEREENKOMSTEN EN WERVENDE KORTINGSACTIES

3.7.1 SAMENWERKINGSVERBANDEN

In 2013 werden de bestaande partnerships bestendig en heeft M de volgende nieuwe samenwerkingspartners gekozen.

Socioculturele verenigingen

- ▶ Davidsfonds
- ▶ Willemsfonds
- ▶ Femma
- ▶ KVLV
- ▶ Boerenbond
- ▶ Gezinsbond
- ▶ Vorming + Oost-Brabant

Maatschappelijk kwetsbare groepen

- ▶ VIBEG
- ▶ TIEVO
- ▶ 't Lampeke
- ▶ Vrijtijdsfonds participatie mensen in armoede
- ▶ De Rode antraciet
- ▶ OCMW
- ▶ Link in de kabel
- ▶ De Trommel
- ▶ Domo vzw
- ▶ Kettekeet vzw

Kunsteducatieve organisaties

- ▶ Mooss
- ▶ Artforum
- ▶ Koning Kevin
- ▶ Jonna vzw
- ▶ Kookerikoo
- ▶ Tarantella

Vorming

- ▶ Vorming Plus
- ▶ Amarant
- ▶ Universiteit Derde Leeftijd
- ▶ Davidsfonds Academie

Commercieel

- ▶ Easy-M

Leuven

- ▶ Cinema ZED
- ▶ STUK
- ▶ Het Depot
- ▶ 30CC
- ▶ Lemmensinstituut
- ▶ Stad Leuven
- ▶ Cultuur Stad Leuven
- ▶ Onderwijs Stad Leuven
- ▶ Welzijn Stad Leuven
- ▶ Toerisme Stad Leuven

Structurele partners

- ▶ Cera

Universiteiten en hogescholen

- ▶ KU Leuven
- ▶ Groep T
- ▶ Katholieke Hogeschool Leuven
- ▶ Karel De Grote Hogeschool Antwerpen
- ▶ Lessiushogeschool Antwerpen
- ▶ Lessiushogeschool Mechelen

3.7.2 WERVENDE KORTINGSACTIES

M wil als ‘open huis’ in dialoog treden met zoveel mogelijk doelgroepen en een boeiende ontmoetingsplaats zijn waar altijd iets bijzonders te beleven valt. Hierbinnen speelt het verlagen van de financiële drempel ook een belangrijke rol. Naast de bestaande samenwerkingsverbanden, heeft M zich in 2013 tot nieuwe samenwerkingsovereenkomsten met bijbehorende kortingsacties geëngageerd.

- ▶ Apcoa Fietsenparking
- ▶ Capilla Flamenca
- ▶ Davidsfonds Tournee
- ▶ Parkabdij Leuven
- ▶ NMBS-dagtrip: Michiel Coxcie
- ▶ Deutsche Bahn
- ▶ De Standaard (zie ook 3.1.4 Mediadeals)
- ▶ Tom Schamp
- ▶ Fed+

3.8 ZAALVERHUUR

3.8.1 PRIJSZETTING ZAALVERHUUR

ZAAL	PRIJS EXCL. BTW VOLLEDIGE DAG		PRIJS EXCL. BTW HALVE DAG (MAX 5U)	
	OPENINGSUREN	SLUITINGSUREN	OPENINGSUREN	SLUITINGSUREN
ANTICHAMBRE (VOLLEDIG)	€ 2.400	Enkel nocturne, per uitzondering: € 2.400	€ 1.200	Enkel nocturne, per uitzondering: € 2.400
ANTICHAMBRE (HELFT)	€ 1.200	Enkel nocturne, per uitzondering: € 1.200	€ 750	Enkel nocturne, per uitzondering: € 1.200
FORUM	€ 1.000	€ 1.200	€ 750	€ 900
LOGE	€ 1.000	€ 1.200	€ 750	€ 900
N 31 (MET MATERIAAL)	€ 1.000	€ 1.200	€ 720	€ 960
SEMINARIERUIMTE	€ 250	€ 250 (1)	€ 250	€ 250 (1)
PUBLIEKSTERRAS	€ 800	€ 960	€ 600	€ 720
BINNENTUIN	€ 2.000 (2)	€ 2.000 (2)	€ 2.000 (2)	€ 2.000 (2)
DAKTERRAS	€ 1.000 (2)	€ 1.000	€ 1.000 (2)	€ 1.000

(1) Enkel mogelijk in combinatie met andere zalen. De seminarieruimte wordt niet apart verhuurd tijdens sluitingsuren.

(2) In principe worden deze locaties niet verhuurd tijdens de openingsuren. In bepaalde gevallen kan hier een uitzondering op gemaakt worden mits toelating van de algemeen directeur van M.

Supplementen:

- ▶ Indien de activiteit tijdens een openingsdag van het museum vroeger dan 11:00 van start gaat, wordt er een supplement van 50 euro exclusief BTW per uur extra aangerekend om de deuren vroeger te openen. Dit om de extra personeelskosten van het museum te dekken.
- ▶ Indien de activiteit tijdens een openingsdag van het museum later dan 18:00 eindigt, wordt er een supplement van 75 euro exclusief BTW per uur extra aangerekend om langer open te blijven. Dit om de extra personeelskosten en verbruikskosten van het museum te dekken.

3.8.2 PRIJSZETTING NOCTURNES EN MUSEUMONTBIJT

Nocturne tot 75 personen | 3.750 euro excl. BTW

- ▶ gebruik van de volledige antichambre, in te richten naar eigen wensen
- ▶ indien gewenst ook gebruik van Forum
- ▶ onthaal met introductie door intendant of curator
- ▶ rondleiding met 3 gidsen
- ▶ museum exclusief open voor de klant; vrije bezoeken aan de tentoonstellingen ook mogelijk
- ▶ 2 catalogi van de lopende tentoonstelling

- ▶ 25 % korting bij aankoop van extra catalogi
- ▶ bemande vestiaire
- ▶ toilet dame
- ▶ gift bags met M-info
- ▶ vrij gebruik van de videowall

Nocturne tot 150 personen | 5.000 euro excl. BTW

- ▶ onthaal met introductie door intendant of curator
- ▶ indien gewenst ook gebruik van Forum
- ▶ rondleiding met 5 gidsen
- ▶ museum exclusief open voor de klant; vrije bezoeken aan de tentoonstellingen ook mogelijk
- ▶ 5 catalogi van de lopende tentoonstelling
- ▶ 25 % korting bij aankoop van extra catalogi
- ▶ bemande vestiaire
- ▶ toilet dame
- ▶ gift bags met M-info
- ▶ vrij gebruik van de videowall

Nocturne tot 300 personen | 6.500 euro excl. BTW

- ▶ onthaal met introductie door intendant of curator
- ▶ indien gewenst ook gebruik van Forum
- ▶ rondleiding met 10 gidsen
- ▶ museum exclusief open voor de klant; vrije bezoeken aan de tentoonstellingen ook mogelijk
- ▶ 10 catalogi van de lopende tentoonstelling
- ▶ 25 % korting bij aankoop van extra catalogi
- ▶ bemande vestiaire
- ▶ toilet dame
- ▶ gift bags met M-info
- ▶ vrij gebruik van de videowall
- ▶ rode loper aan de ingang van M

Museumontbijt | 2.200 euro excl. BTW

- ▶ maximum 45 personen
- ▶ rondleiding door 2 gidsen
- ▶ 2 catalogi van de tentoonstelling
- ▶ 25 % korting voor extra catalogi
- ▶ Standaard ontbijtbuffet van M-café (andere formules op aanvraag)

3.8.3 OVERZICHT

Bedrijven die activiteiten in M hebben georganiseerd, zijn op te delen in twee groepen:

1. organisaties die inhoudelijk aansluiting vinden bij de werking van M.
2. bedrijven en organisaties die M vanuit commercieel oogpunt aantrekt.

A. INHOUDELIJK

REGEL 1 | de zaalverhuur aan de stad Leuven.

	DATUM	DIENST	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	31-01	Toerisme	Impulsprogramma	/
2	21-03	Toerisme	Persconferentie Zythos Bierfestival	/
3	16-04	Toerisme	Hoteloverleg	/
4	21-04	Erfgoedcel	Erfgoeddag	/
5	02-05	Communicatie	Persconferentie Leuve Mama	/
6	11-05	Communicatie	Leuve Mama	/
7	25-08	Mobiliteit	Autoloze zondag	/
8	23-09	Economie & Handel	Workshop Health For Growth	€ 300,00
9	05-10	Communicatie	Omkleedruimte en museumbezoek Fanfare St. Hertogenbosch	/
10	12-11	Toerisme	Hoteloverleg	/
			TOTAAL	€ 300,00

REGEL 2 | organisaties die vanuit hun opportuniteit worden beoordeeld; deze organisaties hebben een link met M en kunnen ons draagvlak vergroten.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	31-01	TIEVO	Lezing	€ 800,00
2	01-02	Amarant	Lezing "Van de Piramiden tot het Forum Romanum"	€ 50,00
3	08-02			€ 50,00
4	22-02			€ 50,00
5	28-02	TIEVO	Lezing	€ 800,00
6	01-03	Amarant	Lezing "Van de Piramiden tot het Forum Romanum"	€ 50,00
7	08-03			€ 50,00
8	15-03			€ 50,00
9	16-03 × 17-03	AFF	Afrikaans Film Festival	/
10	23-03	Amarant	Lezing "Constantin Meunier"	€ 50,00
11	23-03 × 24-03	AFF	Afrikaans Film Festival	/
12	26-03	Sint-Lucas Hogeschool	College op verplaatsing	/
13	30-03	AFF	Afrikaans Film Festival	/
14	09-04	SARC	Vergadering	/
15	19-04	Amarant	Lezing "Constantin Meunier"	€ 50,00
16	03-05	Amarant	Lezing "Constantin Meunier"	€ 50,00
17	05-05	Docville	Conferentie	/
18	3-05 × 11-05	Docville	Docville Festival	/

19	14-05	KU Leuven	Metaforum	€ 75,00
20	14-05	CJSM Vlaanderen	Lezing	/
21	17-05	Amarant	Lezing "Constantin Meunier"	€ 50,00
22	21-05	KH Leuven	Presentaties Bacheloropleiding	/
23	23-05	VTI Leuven	Studentenbezoek	/
24	25-05	Amarant	Lezing "Friedrich Nietschze"	€ 50,00
25	10-06	KU Leuven	Lezing Vlabra'ccent	€ 300,00
26	24-09	Amarant	Lezing "Het Oude Egypte"	€ 50,00
27	27-09	KU Leuven	College masterstudenten Culturele Studies	/
28	01-10	Amarant	Lezing "Het Oude Egypte"	€ 50,00
29	04-10	KU Leuven	College masterstudenten Culturele Studies	/
30	08-10	Amarant	Lezing "Het Oude Egypte"	€ 50,00
31	15-10			€ 50,00
32	18-10	KU Leuven	College masterstudenten Culturele Studies	/
33	22-10	Amarant	Lezing "Het Oude Egypte"	€ 50,00
34	28-10	KU Leuven	College masterstudenten Culturele Studies	/
35	08-11			/
36	15-11			/
37	16-11	Amarant	Lezing "Martin Heidegger"	€ 50,00
38	17-11	Capilla Flamenca	Fringe Festival	/
39	19-11	Amarant	Lezing "Het Oude Egypte"	€ 50,00
40	22-11	KU Leuven	College masterstudenten Culturele Studies	/
41	26-11	Amarant	Lezing "Het Oude Egypte"	€ 50,00
42	29-11	KU Leuven	College masterstudenten Culturele Studies	/
43	06-12			/
44	10-12	Amarant	Lezing "Het Oude Egypte"	€ 50,00
45	13-12	KU Leuven	College masterstudenten Culturele Studies	/
46	15-12	KU Leuven i.s.m. Acco	Boekvoorstelling Spiegelingen	/
47	20-12	KU Leuven	College masterstudenten Culturele Studies	/
			TOTAAL	€ 2.975,00

REGEL 3 | bepaalde organisaties die tegen een kostprijs of een specifieke return de locaties in gebruik nemen als dit partners zijn. De zaalverhuur maakt hierbij vaak deel uit van een bredere samenwerkingsovereenkomst.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	16-02	Cera	Rondleiding en drink voor contacten	/
2	21-02	KU Leuven, Stad en Architectuur, Provincie VI-Brabant	Studiedag	/
3	21-02	Kiwanis	Veiling	/
4	04-03	Stad en Architectuur	Debat "Kunst in de Openbare Ruimte"	€ 125,00
5	16-03	Dauidsfonds	Universiteit Vrije Tijd	/
6	25-03	Stad en Architectuur	Lezing voor architectuurstudenten	/
7	14-04	Dauidsfonds	Lezing Dauidsfonds Magazine	/
8	20-04	Dauidsfonds	Universiteit Vrije Tijd	/
9	16-05	Stad en Architectuur	Workshop i.h.k.v. de tentoonstelling	/
10	16-05		Debat i.h.k.v. de tentoonstelling	/
11	20-05		Workshop i.h.k.v. de tentoonstelling	/
12	23-05		Workshop i.h.k.v. de tentoonstelling	/
13	23-05		Debat i.h.k.v. de tentoonstelling	/
14	30-05		Workshop i.h.k.v. de tentoonstelling	/
15	30-05		Debat i.h.k.v. de tentoonstelling	/
16	27-06		Workshop i.h.k.v. de tentoonstelling	/
17	26-09		Vergadering	/
18	08-10		Debat	€ 250,00
19	13-10		Infostand "Dag van de Architectuur"	€ 75,00
20	16-10		Vergadering	/
21	12-11		Cera	Vergadering
22	29-11	Vergadering		/
23	11-12	Stad en Architectuur	Debat	/
			TOTAAL	€ 450,00

B. COMMERCIEEL

REGEL 1 | de verhuur van de lokalen tegen de algemeen geldende tarieven uit de bedrijvenfolder. Het is niet de bedoeling dat in M socio-culturele verenigingen zalen kunnen huren tegen een lage kost tarief; daarvoor is er het cultuurcentrum.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	01-03	L4 Volwassenenonderwijs	Nocturne	€ 5.000,00
2	24-01	American Express Events	Workshop voor Janssen Pharmaceutica	€ 1.625,44
3	25-01	24 Seven Events	Artworkshop, lunch en museumbezoek	€ 1.566,04

4	22-02	IM Associates	Seminarie	€ 1.750,00
5	21-03	Flanders Bio	Networkingsdrink voor studenten	€ 600,00
6	25-03	Astellas	Lezing met walking diner	€ 750,00
7	19-03	Microsoft Innovation Center Vlaanderen	Seminarie	€ 2.408,72
8	24-04	Rebus vzw	Lezing	€ 600,00
9	27-04	PWC	VIP-bezoek	€ 450,00
10	02-05	Europese Commissie	Walking diner	€ 4.125,00
11	04-05	IMEC vzw	Museumbezoek met drink	€ 754,80
12	27-05 × 28-05	Dynamo	Workshops fotografie	€ 700,00
13	30-05	Petercam	Vrouwendag	€ 1.250,00
14	01-06	Particulier: Hugh Desmond	Receptie	€ 2.400,00
15	06-06	Unizo	Unizo-dag	€ 2.394,40
16	13-06	KU Leuven	Boeklancering Lannoo	€ 500,00
17	22-06	SPA Vlaanderen	Receptie	€ 500,00
18	29-08	UZ Leuven	ECRO-congres	€ 2.736,55
19	07-09	Vanucchi Events	Receptie	€ 1.303,00
20	10-09	Epson	Seminarie	€ 1.075,00
21	21-09	Lucky Tree Events	Diner	€ 2.406,59
22	22-09	NXP Semiconductors	Familiedag	€ 1.386,98
23	24-09	Finance Lab	Workshops	€ 4.504,00
24	26-09	Cipal	Seminariedag	€ 3.006,00
25	11-10	Immotheker	Lezing	€ 500,00
26	14-11	Petercam	Vergadering	€ 1.069,50
27	15-11	Merckgroup NV	Lezing en receptie	€ 1.325,00
28	26-11	BNP Paribas Fortis	Avondseminarie	€ 4.065,00
29	28-11	Fonds Tom Debackere	Receptie	€ 600,00
30	10-12	Blondé NV	Vergadering Raad Van Bestuur	€ 500,00
31	12-12	Comadvies bvba	Biertasting	€ 803,74
32	14-12	Vredeseilanden	Lezing	€ 750,00
33	18-12	Flanders DC	Lezing	€ 750,00
			TOTAAL	€ 49.655,76

REGEL 2 | er zijn uitzonderingen op de algemene kostprijs voor organisaties die vanuit hun opportuniteit worden beoordeeld. Deze organisaties hebben een inhoudelijke link met M en kunnen ons draagvlak vergroten.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	10-01	KU Leuven	Nieuwjaarsreceptie	€ 1.484,91
2	05-02	KU Leuven – Sociale Wetenschappen	Debat	€ 600,00

3	16-02	Particulier: Jochen Suy	Huwelijksplechtigheid	/
4	21-03	KU Leuven – Bewegingswetenschappen	Receptie	€ 562,50
5	21-03	KU Leuven	Lezing door Rudi Vranckx	€ 750,00
6	11-04	De Jong Intra Vakanties Nederland	Debat met de burgemeester	€ 200,00
7	17-04	Ekonomika	Jobfair	€ 1.061,16
8	18-05	KU Leuven	Receptie	€ 2.482,82
9	24-05	KU Leuven	Nocturne ter afscheid van Rector Waer	€ 6.000,00
10	03-06	VRT	Vergadering VOLT	€ 500,00
11	05-06	VOKA	Vergadering	/
12	28-06	Canvas	Camping Canvas	/
13	29-06	KU Leuven	Alumnidag	€ 750,00
14	30-06	Canvas	Petanquetoernooi	/
15	19-09	Uitgeverij Snoeck	Boekvoorstelling	€ 203,77
16	04-10	KU Leuven	Emeritaatsviering	€ 1.800,00
17	11-10	Provincie Vlaams-Brabant	Symposium	€ 2.350,00
18	19-10	UZ Leuven	Assistentendag Inwendige Geneeskunde	€ 1.792,90
19	02-12	Wonen en Werken	10 jaar Dienstencheques	€ 750,00
			TOTAAL	€ 21.288,06

REGEL 3 | organisaties die activiteiten in M organiseren in ruil voor specifieke returns. De zaalverhuur kadert in dit geval in een bredere samenwerkingsovereenkomst.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	09-02	ROB TV	Nocturne	/
2	19-02	INBEV	Vergadering	/
3	28-03	ROB TV	Ontbijtvergadering met museumbezoek	/
4	13-06	Particulier: Bart Janssen	Voordracht poëziebundel	/
5	14-06	Roche Diagnostics	Vergadering	/
6	17-06	INBEV	Trainingsnamiddag	/
7	26-08	Toastmasters vzw	Jaarlijkse presentatie	/
8	28-09 × 29-09	VTM	Televisieopnames “Rijker Dan Je Denkt?”	/
9	03-10	ROB TV	Ontbijtvergadering met museumbezoek	/
10	04-10	ROB TV	Persconferentie	/
11	16-10	De Standaard	Studentenactie	/
12	22-10		Lezing en walking diner	/
13	05-11	Roche Diagnostics	Seminarie	/
14	06-11		Lezing en walking diner	/
15	12-11	KBC	Nocturne	/

16	21-11	Easy M	Seminarie	€ 370,57
17	25-11	Corelio	Nocturne	/
18	03-12	KBC	Nocturne	/
19	07-12	KBC	Museumbezoek	€ 216,23
			TOTAAL	€ 586,80

C. RESULTAAT INHOUDELIJK EN COMMERCIEEL 2013 VS. 2012

	RESULTAAT 2013 EXCL. BTW	RESULTAAT 2012 EXCL. BTW
INHOUDELIJK - REGEL 1	€ 300,00	€ 2.887,74
INHOUDELIJK - REGEL 2	€ 2.975,00	€ 300,00
INHOUDELIJK - REGEL 3	€ 450,00	€ 481,13
COMMERCIEEL - REGEL 1	€ 49.655,76	€ 33.237,70
COMMERCIEEL - REGEL 2	€ 21.288,06	€ 7.260,00
COMMERCIEEL - REGEL 3	€ 586,80	€ 7.260,00
TOTAAL	€ 75.255,62	€ 45.562,80

D. ACTIVITEITEN IN INTERN BEHEER

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten in beheer van M, al dan niet in samenwerking met derden.

	DATUM	AFDELING M	SAMENWERKING	ACTIVITEIT
1	03-01	Publiekswerking	SBLO	Bezoek SBLO
2	11-01	Ecoteam		Greentrack
3	17-01	Oude Kunst		Lezing over Jan R door Jan Caen
4	19-01	Publiekswerking	Bazart	Workshop
5	27-01	Publiekswerking		Nieuwjaarsreceptie M-bassadeurs
6	28-01	Oude Kunst		Presentatie door KUnST Leuven
7	30-01	Oude Kunst		Scholar's Day i.h.k.v. Jan R
8	31-01	Oude Kunst		Lezing over Jan R door Yvette Bruijnen
9	03-02	Publiekswerking		Gezinszondag JULES
10	07-02	Hedendaagse Kunst	KU Leuven	Symposium FAC
11	10-02	Publiekswerking	Braakland	Workshops voor M-bassadeurs
12	13-02	Hedendaagse Kunst		Vernissage Blijven Kijken & Geert Goiris
13	13-02	Publiekswerking	Toerisme Vlaanderen	Overleg toerisme

14	14-02	Oude Kunst		Lezing over Jan R door David Lainé
15	14-02	Publiekswerking	Stad Leuven – Dienst Toerisme	Vernissage fototentoonstelling Antichambre
16	15-02	Oude Kunst		Wetenschappelijke sessie Coxie
17	16-02	Publiekswerking		Receptie Drakentocht
18	21-02	Hedendaagse Kunst	SLAC	Slac Talk met Joris Ghekiere
19	23-02	Publiekswerking	Bazart	Workshop
20	28-02	Hedendaagse Kunst		Lezing over Blijven Kijken met Quix & David Larcher
21	28-02	Publiekswerking	KU Leuven	Lezing voor Faculteit Letteren
22	28-02	Publiekswerking	Karel De Grote Hogeschool	Toelichting over Publieksbemiddeling aan de stagiaires van KdG Hogeschool
23	01-03	Publiekswerking	Groep T	Lezing voor studenten Groep T – publieksbemiddeling in M
24	04-03	Publiekswerking	Steinerschool	Lezing over Publiekswerking in M
25	07-03	Hedendaagse Kunst	Lemmens	Symposium “I Love Melancholy”
26	07-03	Hedendaagse Kunst	KU Leuven	Faculty Stars
27	13-03	Oude Kunst Hedendaagse Kunst	Stad en Architectuur (voor Best Of!)	Vernissage Cock & Best Of!
28	14-03	Publiekswerking	De Glaucoom	Lezing en museumbezoek Rijk Der Zinnen
29	14-03	Hedendaagse Kunst		Lezing door Luc Dondeyne (Transit)
30	18-03	Oude Kunst		Greentrack
31	20-03	Oude Kunst		Congres Kunstwetenschappen LLL
32	21-03	Hedendaagse Kunst	KU Leuven	Lezing voor studenten Kunstwetenschappen
33	24-03	Hedendaagse Kunst		Jazzconcert in de expo Geert Goiris
34	25-03	Oude Kunst	Thomas More Mechelen	Lezing over Cock
35	28-03	Hedendaagse Kunst		Lezing over Blijven Kijken
36	28-03	Publiekswerking		Presentatie over Publieksbemiddeling
37	30-03	Publiekswerking	Stad Leuven – Jeugddienst	Workshops
38	01-04	Publiekswerking		Workshops Paasmandjes
39	02-04	Publiekswerking	Stad Leuven – Integratiedienst	Lezing Ik Kom Van Ver
40	03-04	Publiekswerking		Workshop Kinderen Baas
41	04-04	Hedendaagse Kunst		Lezing over Saskia Olde Wolbers
42	07-04	Publiekswerking	Davidfonds	Lezing over Cock

43	10-04	Publiekswerking		Kinderen Baas
44	11-04	Hedendaagse Kunst		Lezing over Blijven Kijken
45	16-04	Hedendaagse Kunst	SIC	Lezing voor studenten door Eva over lopende tentoonstellingen
46	18-04 × 19-04	Publiekswerking		Muzette
47	18-04 × 22-04	Publiekswerking	De Tartaren	Toneelvoorstelling
48	20-04	Publiekswerking	Kiwanis	Kinderdag Kiwanis
49	22-04	Hedendaagse Kunst	KU Leuven	Presentatie MAD Faculty
50	22-04	Publiekswerking	Stad Leuven – Integratiedienst	Jurering Ik Kom Van Ver
51	25-04	Oude Kunst		Lezing over Cock
52	25-04	Publiekswerking	ISBO Woudlucht	Workshop en museumbezoek
53	28-04	Oude Kunst		Lezing over Cock
54	02-05	Hedendaagse Kunst	SLAC	Slac Talk
55	02-05	Publiekswerking	Lemmens Instituut	Lezing over Eye Tracking
56	05-05	Publiekswerking		Gezinszondag
57	12-05	Publiekswerking		Zonnefeest
58	13-05	Publiekswerking		Blind Date
59	14-05	Publiekswerking	Stad Leuven – Jeugddienst	Workshops
60	18-05	Oude Kunst		Cock-matinee
61	18-05 × 20-05	Publiekswerking		Gezinsweekend Pinksteren
62	23-05	Publiekswerking	Kiwanis	Kinderworkshops
63	26-05	Oude Kunst		Lezing over Cock
64	27-05	Oude Kunst		Lezing over Vesalius
65	27-05	Oude Kunst		Samenkomst sponsors Vesaluis
66	30-05	Publiekswerking		Vernissage Lightmap
67	30-05	Publiekswerking	KU Leuven	MAD Faculty
68	05-06	Oude Kunst	KunST Leuven	Colloquium “Illuminare” – Cock & Breughel
69	06-06	Publiekswerking	TIEVO	Openings expo Tievo
70	08-06	Hedendaagse Kunst	Provincie Vlaams-Brabant	Open M
71	13-06	Hedendaagse Kunst	Universiteit Antwerpen	Presentatie voor studenten UA
72	22-06	Publiekswerking		Bijeenkomst PAZ
73	25-06	Hedendaagse Kunst		Persconferentie Ugo Rondinone
74	26-06	Hedendaagse Kunst		Vernissage Ugo Rondinone & Ilse D’Hollander
75	27-06	Publiekswerking		M-bassadeursactiviteit
76	30-06	Publiekswerking		JULESfeest
77	01-07	Publiekswerking		Jury Ik Kom Van Ver
78	04-07	Publiekswerking		Opening Kinderhoek

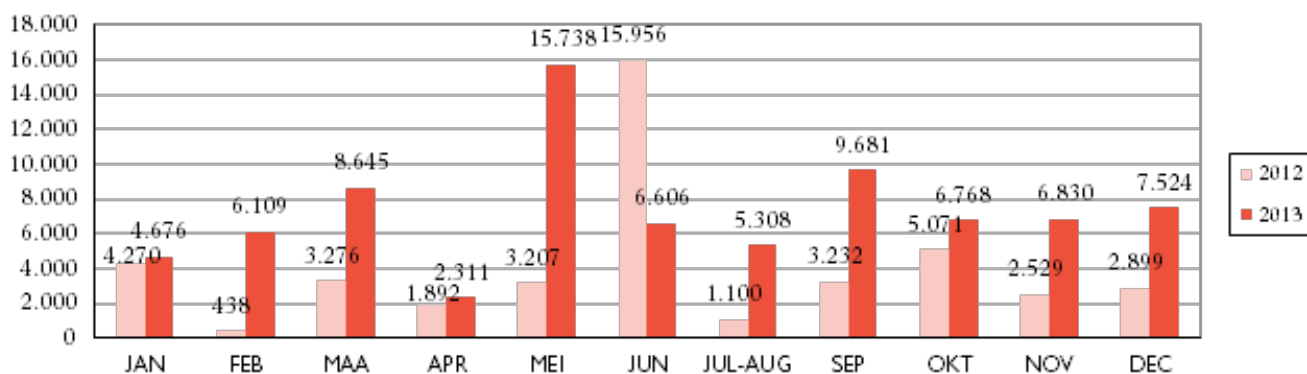
79	07, 11, 18 en 25-07	Publiekswerking		Happy Hour: Beiaardconcerten op het dak van M
80	05-07	Publiekswerking	Sporty vzw	Workshops
81	07-07 × 12-07	Publiekswerking	Koning Kevin vzw	Vakantiekamp 1
82	14-07 × 18-07	Publiekswerking	Koning Kevin vzw	Vakantiekamp 2
83	18-07 × 30-07	M	Café Congé vzw	zoMerbar
84	18, 25-07 en 15-08	Hedendaagse Kunst		Meet and Greet Open M
85	01-08 × 04-08	M	Het Depot, 30cc	M-idzomer
86	08, 15, 22 en 29-08	Publiekswerking		Happy Hour: Beiaardconcerten op het dak van M
87	19-08 en 23-08	Publiekswerking	Koning Kevin vzw	Vakantiekamp 3
88	03-09	Publiekswerking	Publiek Centraal	Opleiding Facebook
89	05-09	Publiekswerking	Academisch Vormingscentrum voor Leerkrachten	Workshop voor leerkrachten
90	12-09	Hedendaagse Kunst		Openingsreceptie Spillemaekers
91	17-09	Publiekswerking	KH Leuven	Lezing voor studenten lerarenopleiding
92	19-09	Hedendaagse Kunst		Opening eindpresentatie M-atelier
93	26-09	Publiekswerking	Publiek Centraal	Opleiding Facebook
94	26-09	Hedendaagse Kunst		Lezing MTL & Spillemaekers
95	27-09	Publiekswerking		Finissage Ugo Rondinone
96	30-09	Publiekswerking	Thomas More Mechelen	Toelichting voor studenten
97	03-10	Publiekswerking	KU Leuven	Debat Cultuur & Onderwijs
98	04-10	Publiekswerking	KU Leuven	Toelichting studenten Lerarenonderwijs
99	10-10	Hedendaagse Kunst		Lezing MTL
100	12-10	Publiekswerking	De Samenscholing	Workshops
101	17-10	Publiekswerking	Hulpgevangenis	Filmvoorstelling voor M-bassadeurs
102	19-10	Publiekswerking		Kinderuniversiteit
103	24-10	Publiekswerking	Stad Leuven – Integratiedienst	Finissage Thuis In De Wereld
104	25-10	Hedendaagse Kunst		Lezing over Spillemaekers
105	26-10 × 29-10	Publiekswerking		Rode Hond Festival
106	29-10	Hedendaagse Kunst		Seminarie over Spillemaekers
107	29-10	Oude Kunst		Internationaal persmoment Coxcie
108	30-10	Oude Kunst		Vernissage Coxcie
109	03-11	Publiekswerking	Stad Leuven – Integratiedienst	Opening Ik Kom Van Ver

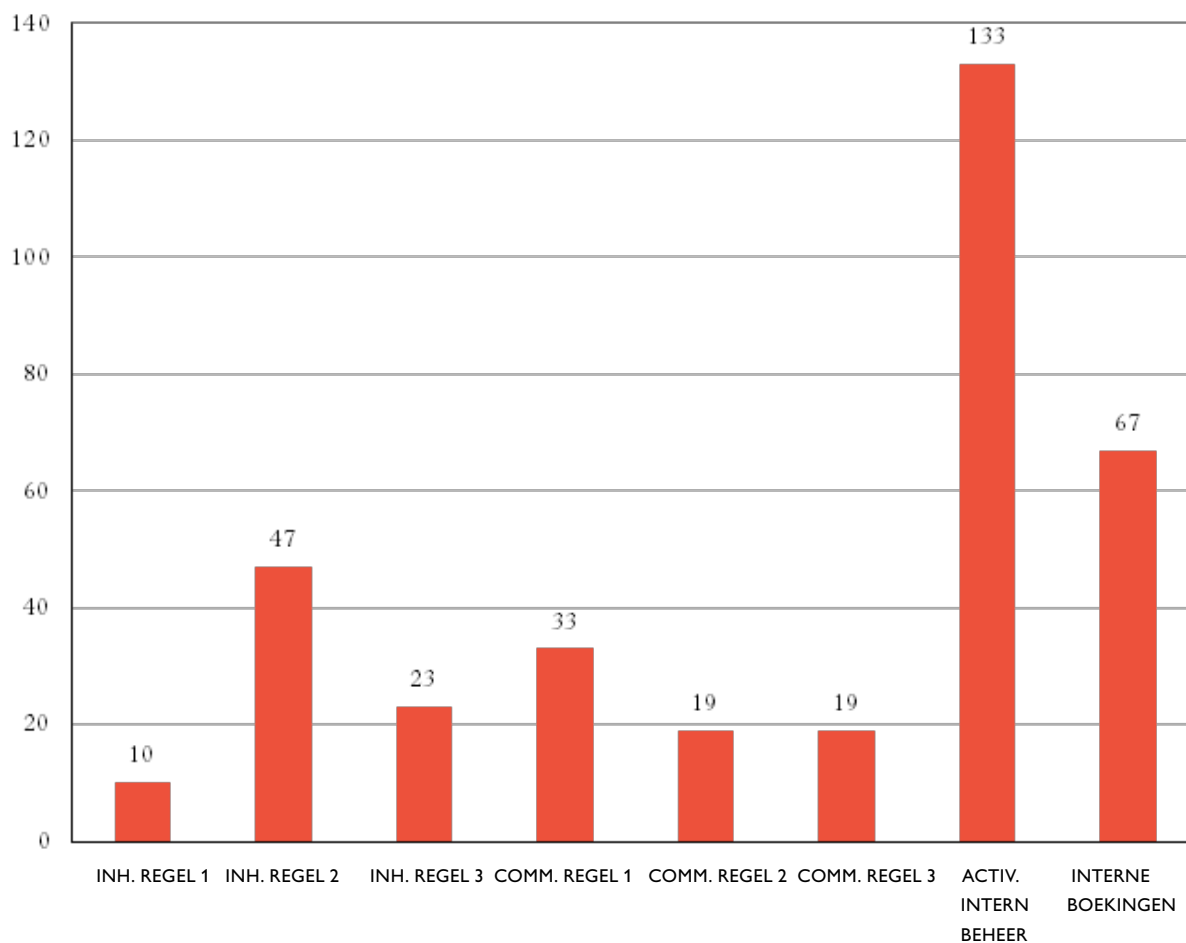
110	04·11	Hedendaagse Kunst		Seminarie over Spillemaekers
112	07·11	Hedendaagse Kunst		Seminarie over Spillemaekers
113	07·11 × 11·11	Hedendaagse Kunst	STUK	Playground Festival
114	13·11	Publiekswerking		Lerarennamiddag
115	14·11	Publiekswerking	Stad Leuven – Integratiedienst	Vernissage Ik Kom Van Ver
116	16·11	Ecoteam		Lezing en receptie Klimaatforum
117	17·11	Publiekswerking	Jonna vzw	Kinderkunstendag (kinderfinissage Coxcie)
118	19·11	Publiekswerking	Stad Leuven – Integratiedienst	Lezing Ik Kom Van Ver
119	22·11	Intern Beheer		Vrijwilligersnocturne
120	23·11	Publiekswerking	Stad Leuven – Integratiedienst	Workshops Ik Kom Van Ver
121	24·11	Publiekswerking	KU Leuven, ACCO	Dag Van De Wetenschap
122	27·11	Hedendaagse Kunst		Vernissage Alexandra Mir
123	28·11	Publiekswerking	30cc	Lezing Kunst versus Literatuur met Chantal Pattyn
124	30·11	M		Fundraisingdiner
125	02·12 × 04·12	Oude Kunst	KU Leuven	Les voor studenten over Coxcie
126	06·12	Oude Kunst		Colloquium Refo 500
127	10·12	Publiekswerking	Stad Leuven – Integratiedienst	Workshop Ik Kom Van Ver
128	12·12	Publiekswerking	Te Gek?!	Perconferentie Te Gek?!
129	12·12	Publiekswerking	Stad Leuven – Integratiedienst	Lezing Ik Kom Van Ver
130	13·12	Oude Kunst		Colloquium ihkv Coxcie
131	16·12	Publiekswerking	Te Gek?!	Veiling fietsen Te Gek?!
132	21·12	Publiekswerking	Stad Leuven – Integratiedienst	Workshop Ik Kom Van Ver
133	27·12	Publiekswerking	Stad Leuven – Integratiedienst	Lezing Ik Kom Van Ver

E.ANALYSE

Inkomsten per maand

Aantal activiteiten per categorie

Over een periode van één jaar werden er in M 151 activiteiten door derden georganiseerd, 133 activiteiten in intern beheer en 67 interne activiteiten zoals vergaderingen, fotoshoots ... waarbij de zalen van M ingezet werden. Verschillende activiteiten duurden meerdere dagen.

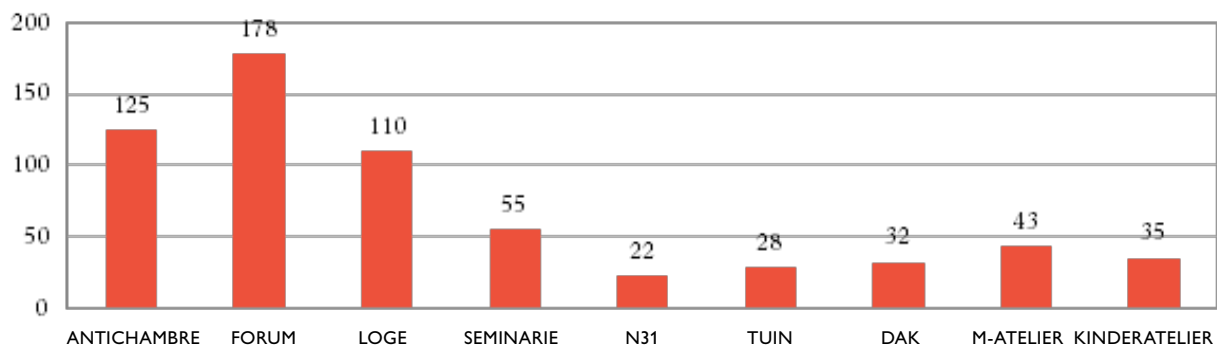
De infrastructuur van M werd in totaal voor 351 activiteiten ingezet.

Bij 118 van de 151 activiteiten werden de zalen gratis of met korting ter beschikking gesteld aan organisaties die beoordeeld werden op basis van hun opportuniteit en waarbij de activiteit inhoudelijk aansloot bij de werking van M.

71 van de 151 activiteiten hadden een commercieel karakter waarvan er voor 33 activiteiten de volledige kostprijs werd betaald.

In het totaal bracht de zaalverhuur van M in 2013 een inkomst op van 75.255,62 euro exclusief BTW. Dit is het totaalbedrag inclusief zaalhuur, niet-commerciële evenementen, museumtickets, gidsen, parkeertickets ...

Aantal activiteiten per zaal

In het totaal werden onze zalen 628 maal gebruikt. Voor sommige evenementen werden namelijk meerdere zalen gebruikt. Dit is een gemiddelde van 1,5 zaal per activiteit.

De zaal Forum werd duidelijk het vaakst gebruikt. De antichambre komt op de tweede plaats, de loge op de derde plaats.

Bezoekerscijfers evenementen

De 351 activiteiten genereerden in het totaal 39.113 bezoekers, waarvan er ongeveer 75 % de tentoonstellingen bezochten.

3.9 FUNDRAISINGDINER

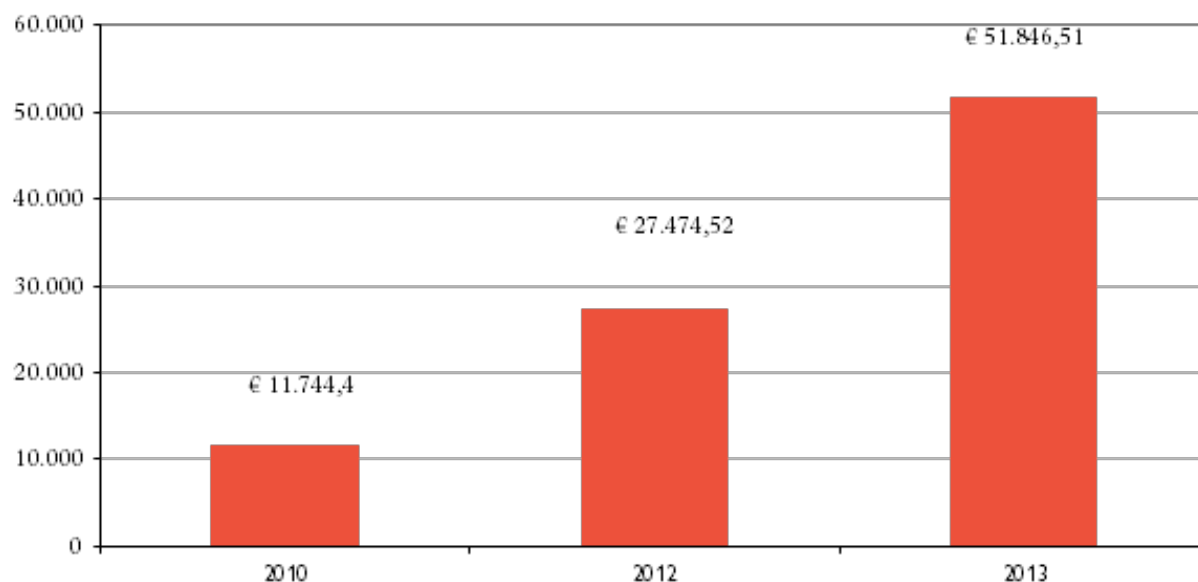
Op 30 november 2013 werd een fundraisingdiner georganiseerd in de antichambre van M. De fundraising kaderde in het nieuwe atelierproject dat M aan het opstarten is waarbij lokale jonge en/of startende kunstenaars een platform krijgen om zichzelf te ontwikkelen.

Het diner werd gekaderd in de tentoonstelling *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël*. Voor de catering werd beroep gedaan op De Merode (Duffel), die M in de ruil voor een logo op de website een zéér goede prijs bezorgde. De wijn kwam van de partner The Wineloft (Leuven).

We verkochten één tafel meer dan vorige editie: in 2013 waren er 18 tafels.

De tombola had ook een groot succes met alweer exclusieve prijzen afkomstig van sponsors, partners en kunstenaars: Restaurant Trente, Restaurant Luzine, The Wineloft, Design District, Maroq Unie, Het Depot, Restaurant De Kansel, Van Eyck, Davidsfonds, Wim Janssen, H ART, Tasttoe, 30cc en Stichting Ilse D'Hollander.

De totale opbrengst bedroeg 51.846,54 euro exclusief BTW (61.910,83 euro inclusief BTW). Dit is heel wat meer dan de opbrengst van de afgelopen edities.

Het diner werd zeer positief onthaald. De organisatie en sfeer was zeer positief. De gasten waren ook zeer tevreden van het eten en de bediening.

De volgende editie is gepland in het voorjaar van 2015. Er is dan wel de idee om geen tombola te houden maar een veiling te organiseren.

3.10 PROJECTEN

3.10.1 RIJKER DAN JE DENKT?

28·09·13 × 29·09·13

'Rijker dan je Denkt?' is een televisieprogramma dat acht weken lang rond trok in Vlaanderen, waar individuen, mits inschrijving vooraf, hun objecten konden laten schatten door verschillende experts met elk hun eigen vakgebied. Staf Coppens nam de presentatie op zich. Deze opnames werden uitgezonden in januari 2014. Op zaterdag 28 en zondag 29 september 2013 streken ze neer in M. In 2012 bleven ze maar één dag, in 2013 hebben ze de opnames op twee dagen verspreid. Dit werd dan ook in twee afleveringen uitgezonden. VTM koos voor twee dagen omdat ze enerzijds maar in vier in plaats van acht locaties aanwezig waren dit jaar, anderzijds om de opnames iets rustiger te laten verlopen en te voorkomen dat het een stormloop was op één dag zoals afgelopen editie.

Het museum werd dan op zaterdag gratis opengesteld voor iedereen. Een 200-tal personen kwamen zich aanmelden om mee te doen aan het programma, maar in het totaal hebben we die dag een kleine 2.000 bezoekers geteld. Dit hoge aantal was te danken aan de promotiecampagne die gevoerd werd door VTM en M zelf. Er werd een nieuwe doelgroep bereikt; vele bezoekers waren nog nooit in M geweest.

Op zondag werd het museum niet gratis geopend: enkel de deelnemers van het televisieprogramma mochten gratis binnen. Op zondag kwamen er nog een 300-tal deelnemers naar M. In het totaal kon 'Rijker Dan Je Denkt?' dus rekenen op 500 deelnemers.

3.10.2 ZOMERBAR

18·07·13 × 30·07·13

De zoMerbar is een nieuw initiatief dat voor het eerst werd uitgevoerd in de zomer van 2013. Er werd een bar op het dak geplaatst, met de nodige inkleiding:

- ▶ Een tent, in partnership met Organic Concept.
- ▶ Witte design tafels en -stoelen van Quinze & Milan.
- ▶ Kleine witte tafeltjes met onze kleurige tuinstoelen.
- ▶ Er was ook een petanquebaan.
- ▶ Er werden parasols voorzien door Ricard, een partner voor de bar.
- ▶ Kleine decoratie zoals girlandes ...

Voor meer informatie ZIE BIJLAGE 8

3.11 M-BASSADEURS

De M-bassadeurs zijn de vrienden van M. Ze genieten van een aantal voordelen, waaronder gratis toegang, en steunen tegelijk het museum. Afhankelijk van de formule van het lidmaatschap, hebben ze recht op een uitgebreider aanbod, zoals het deelnemen aan uitstappen en korting in de M-shop. In 2013 werden deze voordelen licht aangepast, in functie van overzichtelijkheid. Brons is de instapformule, Platina de hoogste formule. In 2013 introduceerde we een nieuwe kaart: de M²-kaart. Deelnemers aan M-communityprojecten kregen een gratis lidkaart aangeboden. Op deze manier tracht M een maatschappelijke rol op te nemen.

3.11.1 LEDENBESTAND

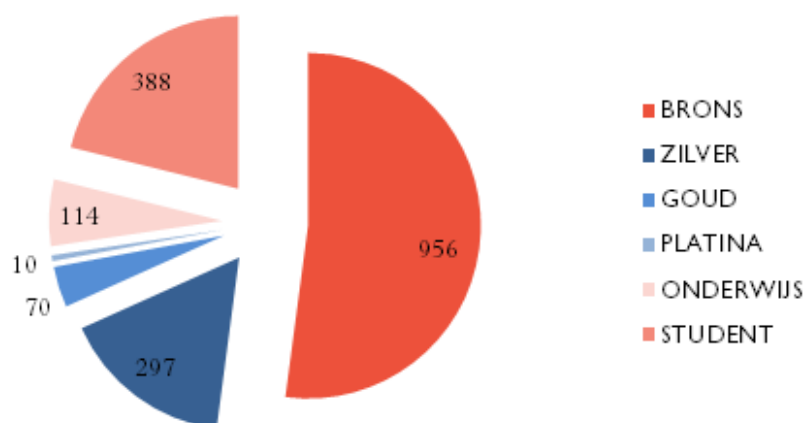
Het ledenbestand is in 2013 met 370 leden gestegen. Dit is voornamelijk te danken aan de actievere promotie van de studentenformule. De andere formules zijn voorlopig gestagneerd.

We kunnen er van uitgaan dat gezien de duo- en gezinskaarten zo'n 3.500 personen verbonden zijn met M via de M-bassadeurs.

	INDIVIDUELE KAART	DUOKAART	GEZINSKAART	TOTAAL PER FORMULE
BRONS	361	212	383	956
ZILVER	123	91	83	297
GOUD	52	18	/	70
PLATINA	10	/	/	10
M ²	77	/	/	77
ONDERWIJS *	114	/	/	114
	GEWOON	KU LEUVEN	/	/
STUDENT	170	218	/	388
TOTALEN	907	539	466	1.912

* De M-bassadeurskaart Onderwijs is een formule speciaal voor leerkrachten. Leerkrachten die een bezoek met gids reserveren in M, ontvangen na hun rondleiding gratis een M-bassadeurskaart. Deze kaart is geldig tot het einde van dat schooljaar.

Hieronder wordt de verhouding van het aantal leden per formule weergegeven.

3.11.2 PRIJZEN LIDMAATSCHAP

De prijzen bleven tijdens 2013 ongewijzigd. De individuele kaarten, duokaarten, gezinskaarten en M²-kaarten zijn steeds een jaar geldig, vanaf de dag van aanmaak van het lidmaatschap.

Prijzen lidmaatschap 2013:

	INDIVIDUELE KAART	DUOKAART	GEZINSKAART
BRONS	€ 30	€ 50	€ 50
ZILVER	€ 60	€ 100	€ 100
GOUD	€ 120	€ 220	/
PLATINA	€ 500	/	/
ONDERWIJS	gratis	/	/

Wel werd tegen het einde van het jaar een prijsstijging aangekondigd, ingaand vanaf 1 januari 2014. De wijziging ging samen met een lichte wijziging in de returns. Dit was nodig om de M-bassadeurswerking rendabeler te maken, en ook om de verschillen tussen de formules te verduidelijken en vereenvoudigen. Samen met deze aankondiging boden we de mogelijkheid het lidmaatschap alsnog te verlengen aan de oude prijs. 22 M-bassadeurs gingen hier op in.

Prijzen lidmaatschap vanaf 1 januari 2014:

	INDIVIDUELE KAART	DUOKAART	GEZINSKAART
BRONS	€ 40	€ 60	€ 60
ZILVER	€ 80	€ 120	€ 120
GOUD	€ 150	€ 250	/
PLATINA	€ 500	/	/
ONDERWIJS	gratis	/	/

3.11.3 VOORDELEN PER FORMULE

	BRONS (INDIV., DUO EN GEZIN)	ZILVER (INDIV. EN DUO)	ZILVER (GEZIN)	GOUD (INDIV. EN DUO)	PLATINA
Jaar lang toegang tot M en de Schatkamer van Sint-Pieter	X	X	X	X	X
Vernissages en de nieuwjaarsreceptie	X	X	X	X	X
Exclusieve VIP-rondleidingen nieuwe tentoonstellingen		X	X	X	X
Korting in de M-shop		10 %	10 %	10 %	20 %
Twee kunsttijdschriften		X	X	X	X
Lezingen, debatten, theater- en filmvoorstellingen		X	X	X	X

Korting op activiteiten voor kinderen (verjaardagsfeestjes, workshops...)			10 %		
Gezinsactiviteiten bij nieuwe tentoonstellingen					
Bijvoorbeeld?			X		
Gratis deelname aan M-uitstappen				X	X
Kunstwerk in beperkte oplage door in M exposerende hedendaagse kunstenaar					X
Gratis extra persoon mee te brengen naar activiteiten (fundraising nog apart vermelden?)					X
Vermelding van naam bij bepaalde uitgaven (op aanvraag)					X

3.11.4 PARTNERSHIPS

Stad en Architectuur

De partnership tussen M en Stad en Architectuur die in 2012 ingang vond, bestaat nog steeds. Geïnteresseerden kunnen zich voor 75 euro inschrijven bij Stad en Architectuur, waarvan dan 30 euro naar M gaat. Hierdoor wordt een nieuw lid van Stad en Architectuur automatisch M-bassadeur Brons. Indien gewenst kunnen zij een meerkost betalen om in een hogere categorie M-bassadeur te worden.

In 2013 ontwierpen we een nieuwe ledenkaart, met op de achterkant een dubbele logovermelding. Dit om het dubbellidmaatschap extra in de verf te zetten, en hun visueel onmiddellijk te kunnen identificeren.

Momenteel heeft Stad en Architectuur 80 betalende leden.

3.11.5 ORGANISATIE

A. PERSONEEL

De administratief medewerker van de dienst communicatie verzorgt de administratie en financiën van de M-bassadeurs. Hij zorgt voor de communicatie met de nieuwe en de bestaande leden en regelt de praktische afspraken voor de activiteiten. Één onthaalmedewerker bouwt één dag per maand samen met de administratief medewerker de M-bassadeurswerking verder uit. Daarnaast verzorgen zij samen de ontvangst van de M-bassadeurs op activiteiten en begeleiden hen op uitstappen. Zij worden bijgestaan door twee vrijwilligers die elke week administratieve ondersteuning bieden. Dit gaat over het uitsturen en beantwoorden van mails, over het

controleren van gegevens, tot het klasseren van inschrijvingsformulieren.

B. SRO

Sinds het einde van 2013 hanteren we voor de M-bassadeursadministratie het CRM-luik van SRO4 (een softwarepakket geproduceerd door het Nederlands bedrijf ESB-TSB). Dit als vervanger van de Acces-database. We delen de SRO-database met 30CC. SRO laat toe het ledenbestand te meten, mails te versturen, etiketten af te drukken, aanwezigheidslijsten te maken, reservaties te noteren ... Het overzetten van het Acces-bestand naar SRO werd uitgevoerd door een jobstudent.

In het ontwikkelen van SRO voor M is het M-bassadeursschap licht verwaarloosd. Daardoor komen er nog steeds verrassingen boven. Het verkopen van verlengingen werkt bijvoorbeeld nog niet op de gepaste manier. Tijdens het voorjaar van 2014 gebeuren er in samenspraak met de ontwikkelaars nog een aantal aanpassingen en uitbreidingen van het SRO om een efficiënte werking mogelijk te maken.

Sinds SRO bieden we niet meer de mogelijkheid om met een meerkost van 5 euro alle communicatie per post te ontvangen. Een e-mailadres is dus noodzakelijk om M-bassadeur te worden.

C. ACTIEPLAN

Rond het einde van het jaar werd er er een actie- en communicatieplan opgesteld. Dit als basis van het strategisch overleg dat noodzakelijk is om een toekomstplan voor de M-bassadeurs uit te werken.

3.11.6 ACTIEVE PROMOTIE

A. M-ONTHAAL

Het startpunt voor het werven van M-bassadeurs is nog steeds het onthaal, hoewel tijdgebrek hierbij een groot probleem blijft. Concreet betekent dit dat het onthaalpersoneel meestal niet de tijd vindt om kaarten aan de man te brengen.

B. M-BASSADEURSSHOOTING

Eind 2013 organiseerde we een fotoshoot om de zichtbaarheid van de verschillende gezichten van M-bassadeurs te promoten in huis. Bijvoorbeeld op de videowall, op verschillende folders en formulieren, en op affiches. We werkten hiervoor samen met fotograaf Karel Duerinckx. De verschillende foto's bestaan uit volgende profielen:

- ▶ Twee vriendinnen van middelbare leeftijd. Zij ontmoeten elkaar in M voor tentoonstellingen, uitstappen, maar ook in het M-café.
- ▶ Jong meisje dat naar M komt met haar ouders voor de gezinsactiviteiten, en hier haar verjaardagsfeestje met een workshop viert.
- ▶ Een oudere heer, die keer op keer verrast wordt door het gevarieerde aanbod, en bij elke vernissage op de eerste rij zit.

- ▶ Een jong gezin.
- ▶ Drie zusjes die met digitale tools het museum verkennen op een hedendaagse wijze.
- ▶ Een jongadolescent die stoer en hip is, en het steeds groter worden studentenledenbestand vertegenwoordigt.
- ▶ Louis Tobback, burgervader van Leuven.

C. NIEUWE FOLDER

In het verlengde van deze shooting verscheen begin 2014 een nieuwe, opgefriste M-bassadeursfolder, die deze gezichten plakt op de verschillende potentiële profielen: Ieder zijn M. De folder geeft een overzichtelijke opsomming van voordelen en tarieven van de verschillende formules. Het dient voornamelijk als wervingsinstrument in M zelf. Op termijn zal in de folder een leaflet zitten met het aankomende M-bassadeursprogramma, om de return te concretiseren met activiteiten.

D. M-AGENDA

Deze brochure bevat info over het algemeen aanbod en activiteiten in M en verschijnt vier maal per jaar. Een pagina is gewijd aan de M-bassadeurswerking: werving leden, testimonials, aankondiging programma. Elke M-bassadeur krijgt deze toegestuurd per post.

3.11.7 VERNISSAGES

Alle M-bassadeurs krijgen een uitnodiging voor de vernissages. De formules Zilver, Goud en Platina krijgen bovendien een uitnodiging voor de exclusieve VIP-rondleiding, aanvankelijk was dit diezelfde avond, later werd dit de zondag na opening van de tentoonstelling in kwestie.

▶ 13-02-13

BLIJVEN KIJKEN | GEERT GOIRIS | SASKIA OLDE WOLBERS. *Kinemacolor*

▶ 13.03.13

HIERONYMUS COCK. *De renaissance in prent*
VIP-rondleiding dezelfde avond

▶ 30.05.13

LIGHTMAP

▶ 07-06-13

OPEN M. *I could have lived here*

▶ 26-06-13

UGO RONDINONE. *thank you silence* | ILSE D'HOLLANDER
VIP-rondleiding op 07-07-13, 54 aanwezigen

▶ 12-09-13

DE DOORBRAAK VAN DE CONCEPTUELE KUNST IN BELGIË. *Het geval Fernand Spillemaeckers*

▶ 30-10-13

MICHIEL COXCIE. *De Vlaamse Rafaël*
VIP-rondleiding op 10-11-13, 73 aanwezigen

▶ 27·11·13

ALEKSANDRA MIR. *The Space Age* | GERARD HERMAN. *Arm en Erg Hard*
VIP-rondleiding op 13·02·14, 54 aanwezigen

3.11.8 M-BASSADEURSACTIVITEITEN

A. UITSTAPPEN

BEZOEK PRIVÉVERZAMELING MARC COUCKE

21·04·13

Een prachtige collectie, normaal niet toegankelijk voor publiek, werd toegelicht door enthousiaste verzamelaar Marc Coucke zelf. Nadien kregen we de kans hem vragen te stellen en de collectie nog eens te bekijken. We eindigden met een kleine receptie.

▶ 54 deelnemers

BEZOEK NOORD-BRABANTS MUSEUM

22·09·13

Het nieuwe Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch vormt samen met het uitgebreide en gerenoveerde Noordbrabants Museum één van de grootste museumgebouwen van Nederland. We kregen een rondleiding achter de schermen van het museum, gevolgd door een bezoek aan de tijdelijke tentoonstelling.

▶ 59 deelnemers

BEZOEK ZILVERMUSEUM & M HKA

16·11·13

Tijdens de voormiddag bezochten we de tentoonstelling *Gedreven door talent* in het Zilvermuseum. De collectieregistrator van M gaf in de bus toelichting bij enkele zilveren kleinoden. In de namiddag bezochten we de eerste overzichtstentoonstelling in België van Afro-Amerikaanse kunstenaar Kerry James Marshall.

▶ 60 deelnemers

B. VARIA

NIEUWJAARSRECEPTIE

27·01·13

De M-bassadeurs kregen een terugblik op het afgelopen M-jaar en een vooruitblik op de komende activiteiten in de loge van M, samen met een kom soep en een drankje. De te kleine, warme ruimte zorgde voor enige problemen.

▶ 241 deelnemers

▶ deelnameprijs: gratis

CONCERT DOOR BRAAKLAND/ZHE BUILDING

10·02·13

In de muziekvoorstelling *We starten met de steen* van Gerrit Valckenaers musicceert een man met wat hij vindt. Een fietswiel, een ventilator, kattenspeeltjes of de rekker van zijn brooddoos. Dit was een voorstelling voor iedereen vanaf 7 jaar. Aansluitend volgde een workshop die verder ging op het thema.

- ▶ 16 deelnemers
- ▶ deelnameprijs: 6 euro of 4 euro (kinderen)

CAMPING CANVAS

28·06·13

Canvas organiseerde hun vierde Camping Canvas in M.

OPENING CYPRESGALLERIE

30·06·13

De CypresGalerie sloot haar deuren op 1 september 2013. De laatste tentoonstelling *Limited editions* van de Vrienden van het S.M.A.K. gaf een mooi en exclusief overzicht Art Prints van het S.M.A.K.

FILMAVOND IN SAMENWERKING MET HULPGEVANGENIS LEUVEN

17·10·13

We nodigden het personeel van de hulpgevangenis uit voor een rondleiding in M. Daarna keken we samen naar de film *Les Intouchables* en praatten na bij soep en een drankje.

- ▶ 29 deelnemers
- ▶ deelnameprijs: gratis

IPADS-TESTRONDLEIDING DOORHEEN MICHIEL COXCIE

07·11·13

De M-bassadeurs kregen als eerste de kans een rondleiding te volgen waarbij iPads een essentieel onderdeel vormen. De tentoonstelling over Michiel Coxcie vormde hiervoor de testcase.

- ▶ 19 deelnemers
- ▶ deelnameprijs: gratis

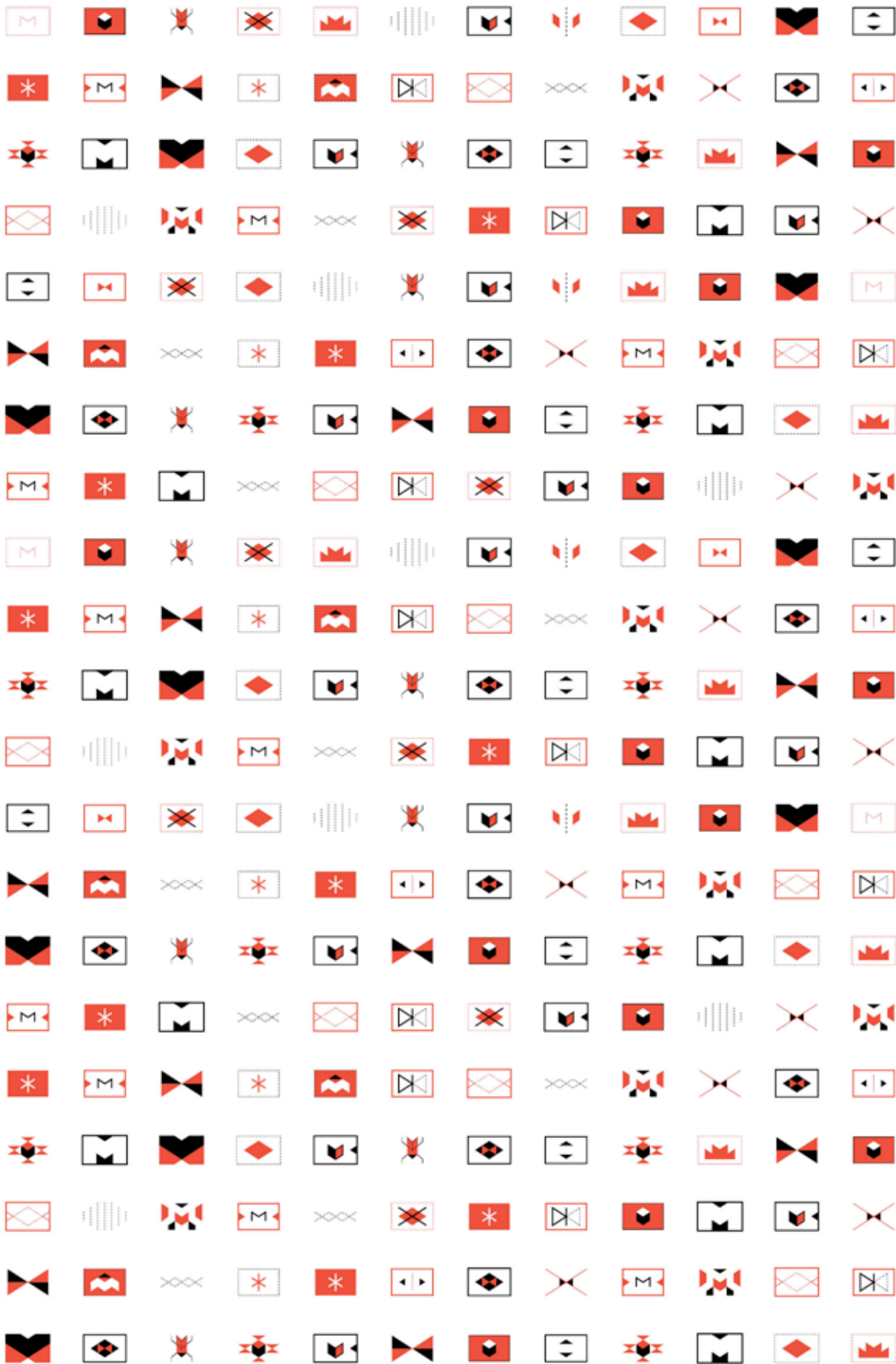
RONDLEIDING IK KOM VAN VER

01·12·13

Het communityproject *Ik kom van ver* vertelde het verhaal van 43 vrouwen over heel de wereld. Tijdens deze rondleiding nam een gids enkele M-bassadeurs mee doorheen de M-collectie, samen met één van deze vrouwen.

- ▶ 15 deelnemers
- ▶ deelnameprijs: gratis

4.

ZAKELIJKE WERKING

Op financieel vlak getuigt M opnieuw van een professioneel zakelijk beheer door de afspraken naar budget, opgenomen in de beheersovereenkomst met de stad en intern besproken met de Raad van Bestuur, nauwgezet te respecteren. De boekhouding verloopt op een hoog niveau en doet het gevraagde ondersteunende werk van een extern kantoor steeds verder afnemen. Hun begeleiding kwam in 2013 wel van pas bij de voorbereiding van de nieuwe, meerjarige Beleids- en BeheersCyclus (BBC).

Dienend als organisatiebreed beleidsinstrument waren alle afdelingen betrokken bij de opmaak van een interne en externe omgevingsanalyse en het lange termijn beleidsplan. Dit liep gelijktijdig met de opmaak van het plan in het kader van het erfgoeddecreet maar overkoepelde ruimer dan dat alle aspecten van de werking. De praktische invoer van de BBC in de nieuwe softwarepakketten gebeurde vanuit de afdeling Ondersteuning - boekhouding. In het najaar van 2013 (en voorjaar 2014) is veel energie gestoken in een correct invoeren van alle gegevens in het nieuwe pakket, naast het blijven professioneel voeren van de boekhouding 2013 volgens de vennootschapswetgeving. Deze taak werd met zeer veel toewijding door de betrokken medewerkers er extra bijgenomen en uitgevoerd en stond een goed voeren van de boekhouding niet in de weg. M heeft ook in 2013 opnieuw de financiële afspraken van de beheersovereenkomst met de stad Leuven gerespecteerd door een goede interne opvolging van de uitgaven en budgetten.

In 2013 herbekeek M zijn structuur en interne organisatie. Binnen de 4 afdelingen werd de structuur gestabiliseerd door opdelingen te maken in diensten. De afdeling Oude Kunst is opgedeeld in een dienst collectie en een dienst tentoonstellingen, de afdeling Hedendaagse Kunst kreeg naast een stafdienst een dienst tentoonstellingen en de afdeling Publiekswerking kreeg een dienst communicatie en een dienst publieksbemiddeling, naast de dienst onthaal en publieksbegeleiding. Binnen de afdeling Ondersteuning bleef de bestaande indeling in een dienst administratie en personeelsorganisatie en een dienst techniek behouden.

De afdelingsverantwoordelijken van de 4 afdelingen werden op eenzelfde verantwoordelijkheids- en inschalingsniveau gebracht en voor alle onderliggende diensten werden diensthoofden aangesteld. De invulling van de functies verliep via procedures van bevordering, interne mobiliteit of externe aanwerving. Ook de functie van directeur werd opgesteld voor een contract van onbepaalde duur vanaf 2014.

Naast de verticale opdeling in diensten werd ook een projectteam in het leven geroepen dat de vele tentoonstellingen, lezingen en evenementen van M dient te coördineren en in een realistische planning omzetten. Dit projectteam wordt getrokken door de diensthoofden tentoonstellingen van de afdelingen Oude Kunst en Hedendaagse Kunst. Zij worden naar noodzaak bijgestaan door de productie leider, de technisch coördinator, medewerkers van publiekswerking en evenementen en rapporteren aan de coördinatievergadering. Het opzet om de werking en procedures van M beter te stroomlijnen begint mooi vorm te krijgen en zal op langere termijn zijn vruchten afwerpen.

Het museum voert een personeelsbeleid geënt op dat van de stad. Naast de bepalingen in het eigen arbeidsreglement hanteert het procedures en richtlijnen die vanuit de stadsadministratie uitgewerkt worden zoals het alcohol- en drugsbeleid, verzuimbeleid, sociale dienst ... In een doorstart naar een eigen, volwaardig personeelsbeleid met accenten eigen aan de werking van M voerde het museum in 2012 onderzoeken bij de eigen medewerkers om hun tevredenheid en verzuchtingen in kaart te brengen. Op basis daarvan werden in 2013 acties ondernomen zoals het invoeren van visiemomenten om het breder beleidskader van M te kunnen overdragen aan alle medewerkers en het organiseren van opleiding en begeleiding voor de leidinggevendenden.

Kaderend in de algemene visie heeft M zijn maatschappelijke rol en lokale inbedding binnen het personeelsbeleid in 2013 opnieuw vormgegeven via de uitdrukkelijke aandacht voor de vrijwilligerswerking en sociale samenwerkingsverbanden en het verder uitvoeren van het diversiteitsplan. Zo werden een aantal medewerkers met een andere etnische achtergrond aangetrokken. Een andere maatschappelijke kwestie waar M uitdrukkelijk zijn verantwoordelijkheid neemt, betreft duurzaamheid en ecologie. M wil zijn ecologische voetafdruk verminderen en een duurzame werking uitdragen. Sedert 2013 is deze opdracht mee opgenomen in de missie, visie en de beleidsverklaringen.

Op vlak van techniek en infrastructuur werden een aantal ingrepen gedaan die de werking en interne procedures stabiliseerden en op punt stelden. Zo goed als alle dossiers van de bouw zijn opgeleverd, in 2014 volgt de afronding. Intussen blijft het museum inzetten op onderhouden en verbeteren van zijn mooie gebouw en op het aanpassen van de infrastructuur aan de noden van een hedendaagse werking en publiek. Het investeringsbudget zal ook daarom de komende jaren niet aan belang mogen inboeten.

4.1 FINANCIËN

4.1.1 BALANS EN RESULTATENREKENING

ZIE BIJLAGE 9: balans en resultatenrekening over boekjaar 2013.

Er wordt een balanstotaal van 26.424.079,50 euro en een overgedragen negatief resultaat van 838.447,37 euro genoteerd. Het gecumuleerd overgedragen verlies bedraagt dan eind 2013 6.608.315,33 euro. De totale afschrijvingskost (inclusief gebouw) bedraagt voor 2013 1.048.759,50 euro en beïnvloedt het resultaat in grote mate.

De financiële vertaling van de werking zelf vinden we in de resultatenrekening. In grote lijnen komen de inkomsten en uitgaven overeen met de begroting. Er werd een beperkt overschot van 5.960,14 euro gerealiseerd op de werking vóór afschrijvingen en voorzieningen. Dit mag opnieuw als een succes en een teken van goed financieel beheer aanzien worden.

Hieronder gaan we meer in detail in op de balans en de resultatenrekening, i.e. de uitgaven en inkomsten van M.

A. BALANS

1. *Vaste activa*

Binnen de vaste activa vinden we voornamelijk de netto boekwaarde (dit is de initiële waarde verminderd met de afschrijvingen) van het nieuwe museumgebouw terug, de aankoop van de bestaande gebouwen van de stad en de diverse uitrustingen die hiermee gepaard gingen (meubilair, uitrusting museumcafé ...).

2. *De vlottende activa*

De vlottende activa bestaan uit de vorderingen op meer dan een jaar, de vorderingen op ten hoogste een jaar, de voorraden en de liquide middelen. De 'handelsvorderingen op meer dan een jaar' betreft de afbetaling van de lening aan de concessionaris van het museumcafé.

De voorraden bestaan hoofdzakelijk uit de goederen aangekochte doch niet verkochte goederen van de bookshop. De vorderingen op ten hoogste een jaar bestaan voornamelijk uit handelsvorderingen (319.199,53 euro), te ontvangen subsidies (1.684.049,53 euro) en een openstaande vordering op de BTW.

Per 31/12 bedragen de liquide middelen 141.303,67 euro.

Binnen de post overlopende rekeningen worden bepaalde elementen aan de juiste periode toegewezen. Deze actiefpost vertegenwoordigt kosten aangerekend in 2013 welke betrekking hebben op boekjaar 2014.

3. *Eigen vermogen*

Het eigen vermogen bestaat uit het geplaatst kapitaal en het overgedragen verlies. Het geplaatst kapitaal bedraagt 31.000.000 euro en is voor 29.828.734 euro volstort door de stad Leuven.

Het boekhoudkundig verlies over boekjaar 2013 bedraagt 838.447,37 euro. Rekening houdend met een overgedragen verlies van 5.769.867,96 euro, komen we uit op een over te dragen verlies van 6.608.315,33 euro. Naast de kapitaalvolstorting ontvangt AGM ook investeringstoelagen van de stad. Deze bedragen per 31-12-13 in totaal 1.599.680,76 euro.

4. Voorzieningen

In 2013 werden geen voorzieningen aangelegd.

5. Schulden

De 'schulden op meer dan een jaar' betreft de gestelde waarborg door de concessionaris van het museumcafé. Binnen de post handelsschulden vinden we de openstaande leveranciers en de te ontvangen facturen (facturen in 2014 ontvangen die betrekking hebben op uitgaven van 2013). De post 'Schulden' betreft voornamelijk de ingehouden doch nog niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing en RSZ, alsook de voorziening voor het vakantiegeld 2013 uit te betalen in 2014. De post overlopende rekeningen bestaat uit kosten/opbrengsten welke aan de juiste periode worden toegewezen.

B. RESULTATENREKENING

Het boekhoudkundig verlies over boekjaar 2012 bedraagt 838.447,37 euro. Rekening houdend met een overgedragen verlies 5.769.867,96 euro komen we uit op een over te dragen verlies van 6.608.315,33 euro. De bedrijfskosten ten bedrag van 5.365.960,13 euro bestaan voornamelijk uit de diensten en diverse goederen, geboekte afschrijvingen en lonen. De geboekte afschrijvingen betreffen niet-kaskosten en houden verband met de gerealiseerde loten van het museumgebouw.

Binnen de bedrijfsopbrengsten vinden we als omzet voornamelijk de inkomsten terug van de diverse tentoonstellingen, de sponsoring alsook de concessievergoedingen van de concessionaris M-café. De andere bedrijfsopbrengsten bestaan voornamelijk uit de tussenkomst van de stad, de provincie en Vlaamse Gemeenschap. De financiële inkomsten betreffen de opbrengsten van de diverse rekeningen en geldbeleggingen. Om de uitgaven en ontvangsten te verduidelijken leggen we ze naast het vastgelegde budget van de verschillende afdelingen en budgethouders voor 2013. Deze voorstelling zorgt voor een realistisch beeld van de concrete werking van een museum. Het maakt het makkelijker de verschillende kosten te lezen maar groepeert ze anders dan bij een pure boekhoudkundige voorstelling.

Uit deze voorstelling blijkt dat zowel kosten als opbrengsten lager zijn dan verwacht. Dit heeft als hoofdreden dat een deel van de voorziene kosten voor het project Ravage pas in 2014 zullen uitgegeven worden, waarmee ook de voorziene toelage voor dit project (onder rubriek 'diverse opbrengsten') naar 2014 verschuift. De benodigde financiële tussenkomst door de stad is net lager dan verwacht, waaruit uit het goede budgetbeheer van M blijkt.

1. Uitgaven

KOSTEN	BUDGET 2013	REKENING 2013	SALDO	%
HEDEENDAAGSE KUNST	715.500,00	611.295,70	104.204,30	11
OUDE KUNST	806.500,00	866.614,01	- 60.114,01	16
PUBLIEKSWERKING	627.250,00	689.143,05	-61.893,05	13
UITGAVEN VOOR EIGEN BEHEER	180.130,00	119.313,39	60.816,61	2
GEBOUW EN VASTE INFRASTRUCTUUR	533.019,44	504.443,18	28.576,26	9
WERKINGSKOSTEN	173.244,66	148.573,90	24.670,76	3
PERSONEELSKOSTEN	2.208.000,00	2.213.333,34	-53.333,40	41
VERGOEDINGEN AAN DERDEN	203.000,00	192.651,58	10.348,42	4
FINANCIËLE KOSTEN EN BELASTINGEN	6.500,00	6.793,13	-293,13	0
DIVERSE KOSTEN	0	13.798,85	- 13.798,85	0
TOTAAL WERKINGSKOSTEN	5.453.144,10	5.365.960,13	-87.183,97	
AFSCHRIJVINGEN		1.048.759,50		
TOTALE KOSTEN		6.414.719,63		

2. Inkomsten

OPBRENGSTEN	BUDGET 2013	REKENING 2013	SALDO	%
PRESENTATIE	495.000	611.868,45	116.868,45	11
INKOMSTEN EIGEN BEHEER	417.700	503.352,41	85.652,41	9
SUBSIDIES	425.000	425.000	0	18
FINANCIËLE OPBRENGSTEN	160	2.985,32	2.825,32	0
DIVERS	1.115.284,10	830.060,94	-285.223,16	15
TOTALE WERKINGSOPBRENGSTEN	2.453.144,10	2.373.267,12	-79.876,98	
TUSSENKOMST STAD	3.000.000	2.998.653,15	-1.346,85	46
VERREKENING KAPITAALSUBSIDIES		204.351,99		
TOTALE OPBRENGSTEN		5.576.272,26		

4.2 PERSONEEL

4.2.1 ORGANOGRAM EN BEZETTING

Ook dit jaar werd verder gewerkt aan de invulling van de door de Raad van Bestuur goedgekeurde formatie van M.

A. ONBEPAAALDE DUUR

In 2013 werden volgende functies voor onbepaalde duur ingevuld: technisch coördinator en depotbeheerder.

Voor de functies diensthoofd collecties Oude Kunst, diensthoofd tentoonstellingen Oude Kunst en diensthoofd tentoonstellingen Hedendaagse Kunst werd een procedure interne personeelsmobiliteit opgestart. Deze functies werden in 2013 ingevuld.

Daarnaast werden ook twee afdelingsverantwoordelijken bevorderd na het doorlopen van een bevorderingsprocedure. Het betreft de verantwoordelijke Hedendaagse Kunst en de verantwoordelijke Publiekswerking.

In het voorjaar werd de functie van verantwoordelijke van de afdeling Oude Kunst tijdelijk waargenomen door een interne medewerker na een procedure tijdelijke waarneming hogere functie, in afwachting van de opstart van een wervings- en selectieprocedure voor onbepaalde duur. Daardoor werd de functie van diensthoofd tentoonstellingen Oude Kunst extern opengesteld voor een tijdelijke betrekking (vervangingscontract).

Voor de functie van directeur werd een wervings- en selectieprocedure uitgeschreven en afgerond. De functie werd op 1 januari 2014 ingevuld.

Voor de functie van diensthoofd publieksbemiddeling werd ook een wervings- en selectieprocedure voor een arbeidsovereenkomst onbepaalde duur opgestart maar deze procedure is eind 2013 nog niet afgerond.

B. TIJDELIJKE INZET

In de loop van 2013 werden een aantal contracten van bepaalde duur aangeboden afhankelijk van de dringende noodzaak, rekening houdend met de financiële mogelijkheden en in afwachting van de opstart van procedures van onbepaalde duur. Het betreft functies op het vlak van publieksbegeleiding, productie tentoonstellingen, publieksbemiddeling, digitale communicatie, pers & communicatie en assistentie directie.

Ook specifieke tentoonstellingsprojecten konden tijdelijke medewerkers aantrekken (cfr. Michiel Coxcie, Ravage, Cera-collectie).

In het kader van het Kunstendecreet werden volgende medewerkers ingezet: assistent curator hedendaagse kunst, assistent productie en administratief medewerker.

C. SOCIALE TEWERKSTELLING

In 2013 werden 3,5 FTE medewerkers tewerkgesteld met middelen vanwege het Fonds Sociale Maribel van de Overheidssector.

Naast de medewerkers met een tussenkomst in het kader van de sociale maribel werd er 1 medewerker ingezet met recht op premies en rsz-vermindering Activa.

Deze activa tewerkstelling van de medewerker onderhoud kwam tot stand in samenwerking met het OCMW en Wonen en Werken vzw. Deze aanwerving past binnen het diversiteitsplan waarin werkgelegenheid aan kansengroepen aangeboden wordt.

D. OVERZICHT

Hiernavolgend overzicht toont het totale organogram van M zoals het op basis van de werking in 2013 ingevuld werd, aangevuld met tijdelijke ondersteuning en gesubsidieerde tewerkstelling.

In dit organogram zijn de 3 gastcuratoren die in 2013 meewerkten aan de tentoonstellingsprojecten *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël* en *Ravage. Kunst en cultuur in tijden van conflict* buiten beschouwing gelaten. Zij wegen niet op de algemene personeelskosten van M maar worden vergoed via het projectbudget. De intendant maakt ook geen deel uit van het personeelsbestand van M gezien hij prestaties verleent onder de vorm van een dienstenovereenkomst. Zijn aandeel wordt vermeld tussen haakjes. De inzet van tijdelijke techniekers voor op- en afbouw van tentoonstellingen en van extra begeleiders voor het publiek gebeurt naargelang de nood zich voordoet en staat hier ook buiten.

AFDELING	FUNCTIETITEL	AANTAL VTE	AANTAL VTE	AANTAL
		31·12·13	31·12·13	31·12·13
		onbepaalde duur	bepaalde duur	koppen
ALGEMEEN	Intendant			(1)
	Directieassistent		1	1
OUDE KUNST	Verantwoordelijke oude kunst (tijdelijke waarneming)	1	0	1
	Diensthooft collecties	1		1
	Collectieregistrator	1		1
	Depotbeheerder	0,8		1
	Deskundig Medewerker		0,5	1
	Administratief medewerker	0,5		
	Diensthooft tentoonstellingen		1	1
HEDEENDAAGSE KUNST	Verantwoordelijke hedendaagse kunst	1		1
	Assistent curator hedendaagse kunst		1	1
	Diensthooft tentoonstellingen hedendaagse kunst	1		1

	Productieleider	1	0	1
	Assistent productieleider	0,6		1
	Deskundig Medewerker		0,5	1
	Administratief medewerker	0,5	0,75	1
PUBLIEKSWERKING	Verantwoordelijke publiekswerking	1		1
	Diensthofd communicatie	1		1
	Consulent communicatie	1		1
	Administratief medewerker communicatie	0	1	1
	Publieksmedewerker bemiddeling	1	1	2
	Consulent publiekszorg	1		1
	Grafisch vormgever	0		0
	Medewerker evenementen	1		1
	Teamleider onthaal	1		1
	Onthaalbediende	3		3
	Publieksbegeleider/ erfgoedbewaker	3	1	4
INTERN BEHEER	Zakelijk verantwoordelijke	1		1
	Technisch coördinator	1	0	1
	Teamleider personeel en bedrijfsadministratie	1		1
	Administratief medewerker boekhouding	0,75		1
	Administratief medewerker personeel	1		1
	Administratief medewerker ondersteuning	1		1
	Administratief medewerker vrijwilligers	1		1
	Technisch medewerker	3		3
	Onderhoudsmedewerker		1	1
TOTAAL	totaal per soort contract	31,15	8,75	
	totaal aantal VTE		39,9	
	totaal aantal koppen			41

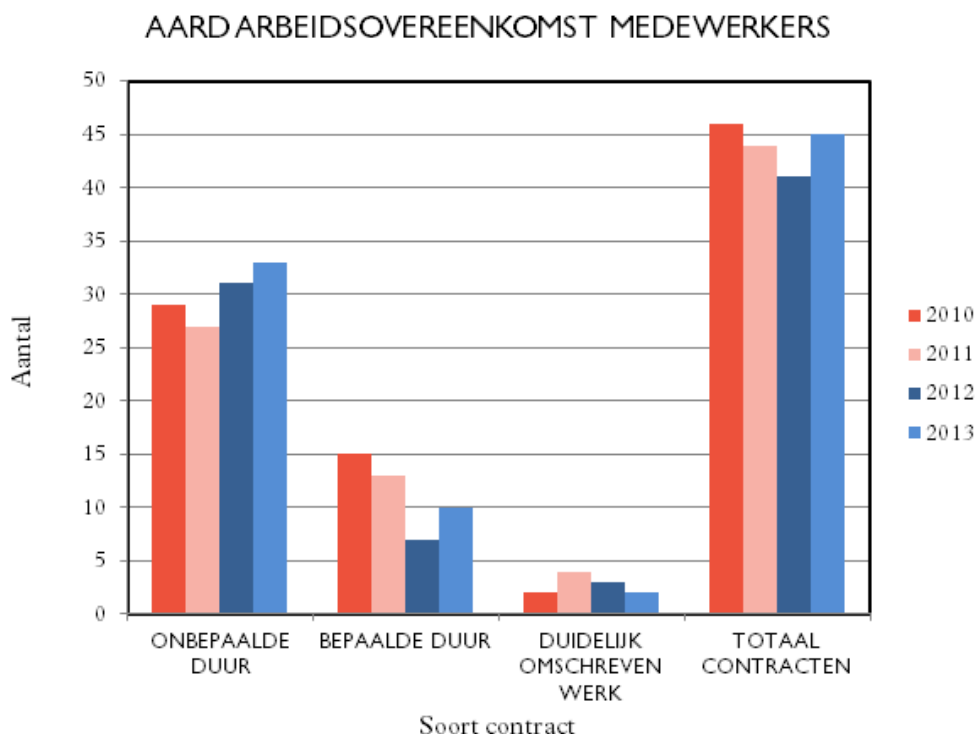
E. CIJFERMATIGE ANALYSE

Op 31 december 2013 waren 41 personeelsleden in dienst waarvan 38 voltijdse medewerkers en 3 deeltijdse medewerkers. Uitgedrukt in VTE is dit 39,90.

Van de 38 voltijdsen hebben 31 personen een overeenkomst van onbepaalde duur (81,58 %). Van de 3 deeltijdsen zijn er 2 medewerkers (66,66%) voor onbepaalde duur en 1 medewerker voor bepaalde duur.

2 van de medewerkers hebben een voltijds contract maar zijn deeltijds afwezig in een stelsel van loopbaanonderbreking.

Zoals hierboven aangehaald werden er daarnaast ook nog projectmedewerkers tewerkgesteld in het kader van projecten: 1 voltijdse en 1 deeltijdse projectmedewerker met een contract voor een duidelijk omschreven werk, 1 medewerker met een contract voor onbepaalde duur werkte gedeeltelijk op een project en tot slot ook nog 2 medewerkers met een contract voor bepaalde duur: dat brengt het totaal aan arbeidsovereenkomsten op 31-12-13 op 45 waarvan 32 van onbepaalde duur, 11 van bepaalde duur en 2 overeenkomsten voor een duidelijk omschreven werk.

Op 31 december 2013 werkten er 28 vrouwen en 13 mannen. Van de 28 vrouwen hebben 3 medewerkers een deeltijdse arbeidsovereenkomst (10,71%).

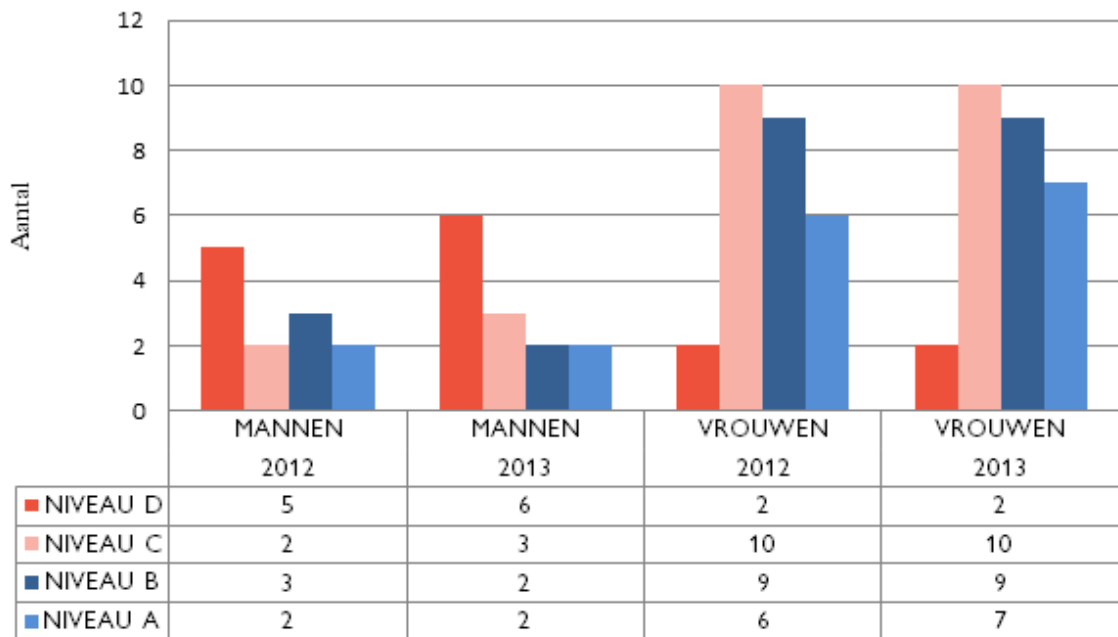
2 vrouwen hebben een voltijdse arbeidsovereenkomst maar werken deeltijds door het opnemen van een verlofstelsel. Er waren geen deeltijdse mannelijke medewerkers op 31 december 2013.

Als we het inschalingsniveau bekijken (exclusief de projectmedewerkers), zien we volgend beeld:

- ▶ 6 mannen werken op niveau lager onderwijs (D),
3 op niveau secundair onderwijs (C),
2 op niveau hoger niet-universitair onderwijs (B)
en 2 op niveau universitair onderwijs (A).
- ▶ 2 vrouwen werken op niveau lager onderwijs (D),
10 op niveau secundair onderwijs (C),
9 op niveau hoger niet-universitair onderwijs (B)
en 7 op niveau universitair onderwijs (A).

GESLACHT & NIVEAU MEDEWERKERS M

37 personen zijn eind 2013 ingeschreven als bediende (waarvan 34 voltijds en 3 deeltijds); 4 als arbeider (waarvan 4 voltijdsen).

Van de 41 personen zijn er 26 of 63,42 %, jonger of gelijk aan 40 jaar.

Naar nationaliteit bestaat het personeelsbestand eind 2013 voor het overgrote deel uit Belgen, behalve één persoon met Duitse nationaliteit en één persoon met Spaanse nationaliteit.

F. VERLOOP

In de loop van 2013 werd aan 14 personeelsleden een contract aangeboden. 10 voltijdse en 4 deeltijdse werknemers werden opgenomen in het personeelsregister. Het betreft 12 contracten bepaalde duur en 2 contracten onbepaalde duur.

In 2013 gingen 12 personen uit dienst. 1 medewerker had een overeenkomst onbepaalde duur en van 9 werknemers liep het contract bepaalde duur ten einde. Daarnaast liep 1 contract van bepaald werk midden 2013 ten einde.

Het contract van onbepaalde duur werd beëindigd omwille van reorganisatie van de afdeling Publiekswerking.

4.2.2 TIJDELIJK AANVULLENDE KRACHTEN

A. DAGCONTRACTEN EN JOBSTUDENTEN

De ploegen van publieksbegeleiders en onthaalmedewerkers worden aangevuld met gelegheidspersoneel. Deze personen werken op basis van dagcontracten.

In 2013 betrof het 4 mannen en 18 vrouwen. In de loop van 2013 beëindigden 2 medewerkers van het gelegheidspersoneel de samenwerking met M.

Het gelegheidspersoneel presteerde in 2013 11.714,50 uur tegen een kostprijs van 207.001,35 euro, of gemiddeld 17,67 euro/uur.

Daarnaast springen gedurende het werkjaar ook jobstudenten in ter ondersteuning van de onthaalmedewerkers, de publieksbegeleiders of de techniekers. In de zomermaanden en afhankelijk van de noodzaak van het moment, wordt de inzet van jobstudenten uitgebreid naar de administratieve diensten.

De procedure voor aanvragen/sollicitaties van jobstudenten werd sinds september 2013 bijgewerkt. De kandidaat jobstudenten dienen zich in te schrijven via de M website. Hun kandidatuur blijft geldig tot het einde van het academiejaar. Hun gegevens en voorkeurfunctie worden verzameld in een gedeelde databank.

Van de 37 studenten die presteerden voor M waren er 13 mannen en 24 vrouwen. Zij presteerden 4.880,38 uur tegen een kostprijs van 57.931,59 euro of gemiddeld 11,87 euro/uur.

B. UITZENDKRACHTEN

De gidsen zijn de grootste groep mensen die ingezet worden als uitzendkracht via t-Interim. In 2013 betrof het 15 personen.

Naast de gidsen werden nog uitzendkrachten, eveneens via t-Interim, ingezet voor het inspreken van de audioguide en voor de atelierwerking.

Alle uitzendkrachten samen presteerden 2.059,40 uur tegen een totale kostprijs voor de onderneming van 55.143,82 euro, of gemiddeld 26,77 euro/uur.

Daarnaast presteerden ook kunstenaars via SMART-contracten ter ondersteuning van de productie.

C. STAGIAIRS

De interesse van studenten om stage te doen in M blijft groot. Zij komen voornamelijk van universiteiten en hogescholen, maar ook centra voor volwassenenonderwijs sturen hun leerlingen. Publiekswerking ontvangt de meeste stagiairs (23 personen). In die afdeling helpen ze mee aan het uitwerken van rondleidingen en workshops of staan ze in voor algemene en administratieve ondersteuning.

In de andere afdelingen kwamen er in 2013 minder stagiairs terecht. Bij de afdeling Oude Kunst voerden zes stagiairs, waarvan een Britse studente, taken uit in verband met onder andere registratie en depotbeheer en bij de afdeling Hedendaagse Kunst ondersteunden zes universitaire stagiairs de dienst administratief bij projecten als Open M, Ravage en Playground.

Hierna volgt een overzicht van de taken die de stagiairs uitoefenden op de verschillende diensten.

	DIENST	SCHOOL + STUDIERICHTING	PERIODE	TAAK
1	Oude Kunst	Middelbare school - Amsterdam	1 dag - 14 februari 13	Meedraaien in het museum onder begeleiding van een medewerker
2	Oude Kunst	KASK - Gent	2 dagen per week februari	Collecties (depotbeheer, inventarisatie) en opbouw onder begeleiding van medewerker
3	Oude Kunst	Artesis Hogeschool - Antwerpen	03-04-13 × 12-04-13	Inventarisatie en conservering collectie hol glas
4	Oude Kunst	Artesis Hogeschool - Antwerpen	03-04-13 × 12-04-14	Inventarisatie en conservering collectie hol glas
5	Oude Kunst	Ruskin School of Art - Oxford	22-07-13 × 02-08-13	Meewerken op de dienst Collecties (collectieregistratie, depotbeheer...)
6	Oude Kunst	Universiteit Gent, Bachelor Arts kunstwetenschappen	18-02-13 × 5-04-13	Onderzoekstaak en de praktische medewerking bij de voorbereiding van de tentoonstelling Ravage.
7	Hedendaagse Kunst	Universiteit Gent, Bachelor Arts kunstwetenschappen	26-02-13 × 25-04-13	Meewerken aan documentatiemap Ravage
8	Hedendaagse Kunst	University Ljubljana - faculty of arts	01-06-13 × 31-08-13	Ondersteuning productie (afbouw Cock en opbouw Rondinone), registratie, assistentie coördinatie commissies Ravage
9	Hedendaagse Kunst	KU Leuven, Culturele Studies	22-03-13 × 08-06-13	Ondersteuning tentoonstelling Open M
10	Hedendaagse Kunst	KU Leuven, MA Culturele Studies	17-09-13 × 31-12-13	Ondersteuning tentoonstelling Ravage
11	Hedendaagse Kunst	KU Leuven, Kunst- wetenschappen	01-10-13 × 11-11-13	Ondersteuning Playground
12	Hedendaagse Kunst	Provinciale Hogeschool Limburg, architectuur & beeldende kunsten	14-10-13 × 31-10-13 en 18-11-13 × 22-11-13	Ondersteuning productie (Vorbereiding/ opbouw Michiel Coxie, Aleksandra Mir en Ravage)
13	Publiekswerking	KHLeuven, Sociale school Heverlee	17-09-12 × 23-01-13	Ondersteuning Publieksbemiddeling
14	Publiekswerking	Miniemeninstituut Leuven	13-09-12 × 13-06-13	Administratieve ondersteuning
15	Publiekswerking	Koninklijk Atheneum Redingenhof Leuven	21-09-12 × 21-06-13	Vormgeving
16	Publiekswerking	KU Leuven, Faculteit Letteren & Sociale wetenschappen	28-01-13 × 29-03-13	Uitvoeren van strategisch communicatieplan & opvolging CRM-actieplan
17	Publiekswerking	Provinciale Hogeschool Limburg	01-03-13 × 31-05-13	Observatie gidsen
18	Publiekswerking	KU Leuven, Faculteit Letteren, kunstwetenschappen	01-07-13 × 04-08-13	Ondersteuning Publieksbemiddeling ABC- studio + meewerken promotie M-id Zomer
19	Publiekswerking	KU Leuven, Sociale en culturele pedagogiek	19-08-13 × 06-12-13	Ontwikkelen van pedagogische instrumenten, digitale tools en toepassing ervan (gericht op vaste collectie)

20	Publiekswerking	KU Leuven, specifieke lerarenopleiding Kunst	20·11·12 × 30·06·13	Observatiestage gidsen + zelf gidsen
21	Publiekswerking	Provinciale Hogeschool Limburg	01·05·13 × 07·06·13	Observatie gidsen
22	Publiekswerking	Karel De Grote- Hogeschool, KH Antwerpen vzw	18·02·13 × 15·03·13	Observatie en doestage
23	Publiekswerking	Karel De Grote- Hogeschool, KH Antwerpen vzw	18·02·13 × 15·03·13	Observatie en doestage
24	Publiekswerking	KU Leuven, specifieke lerarenopleiding	20·11·12 × 30·06·13	Observatiestage gidsen + zelf gidsen van 3 rondleidingen
25	Publiekswerking	KU Leuven, specifieke lerarenopleiding	20·11·12 × 30·06·13	Observatiestage gidsen + zelf gidsen van 3 rondleidingen
26	Publiekswerking	Karel De Grote Hogeschool	18·02·13 × 15·03·13	Observatiestage gidsenwerking + uitwerken van educatief aanbod voor lager onderwijs
27	Publiekswerking	Karel De Grote Hogeschool	18·02·13 × 15·03·13	Observatiestage gidsenwerking + uitwerken van educatief aanbod voor lager onderwijs
28	Publiekswerking	Sociale Hogeschool Heverlee	28·02·13 × 14·06·13	Ondersteuning publieksbemiddeling
29	Publiekswerking	Groep T	08·03·13 × 31·05·13	Observatiestage publieksbemiddeling
30	Publiekswerking	Groep T	08·03·13 × 31·05·13	Observatiestage publieksbemiddeling
31	Publiekswerking	Groep T	08·03·13 × 31·05·13	Observatiestage publieksbemiddeling
32	Publiekswerking	Groep T	08·03·13 × 31·05·13	Observatiestage publieksbemiddeling
33	Publiekswerking	Groep T	08·03·13 × 31·05·13	Observatiestage publieksbemiddeling
34	Publiekswerking	Provinciale Hogeschool Limburg	1·05·13 × 30·06·13	Observatiestage gidsen
35	Publiekswerking	Provinciale Hogeschool Limburg	1·05·13 × 30·06·13	Observatiestage gidsen

4.2.3 VRIJWILLIGERSWERKING

A. ONDERZOEK VRIJWILLIGERS EN ORGANISATIE EN DAARUIT VOLGENDE ACTIES

Vrijwilligerskwadrant

In 2012 is M begonnen met het verder uitdiepen van het motto 'Metten is Weten'. In november 2012 heeft M een onderzoek gedaan naar het type vrijwilligers die actief zijn in het museum. Dit onderzoek is gebaseerd op het vrijwilligerskwadrant van Movisie (www.movisie.nl/tools/vrijwilligerskwadrant). Het onderzoek is volledig anoniem afgenomen door middel van een online vragenlijst. 61 vrijwilligers hebben deelgenomen aan dit onderzoek, dit is ongeveer 50 % van de actieve vrijwilligers in 2012.

Uit de resultaten van einde 2012 komt naar voor dat bijna de helft van de deelnemers onder het type 'dienstverlener' valt. Op de tweede plaats komen de stimulators en op de derde plaats de ondernemers.

DIENSTVERLENER	48%
STIMULATOR / DIENSTVERLENER	16%
STIMULATOR	16%
ONDERNEMER	14%
REGELAAR	3%
ONDERNEMER / REGELAAR	3%

Dienstverleners zijn op zoek naar zekerheid en routine in het vrijwilligerswerk en het samenwerken met anderen is van belang. Doelstellingen moeten haalbaar zijn en een heldere structuur zorgt voor veiligheid. Het vrijwilligersbeleid moet rekening houden met de eisen van de voorkeuren van dit type én tegelijk uitdagingen genoeg bieden aan de andere vrijwilligers.

Dit onderzoek heeft duidelijk gemaakt waar de accenten voor het vrijwilligersbeleid moeten liggen. In 2013 zijn een aantal initiatieven van 2012 verder uitgewerkt ter ondersteuning van de resultaten en hebben we een aantal nieuwe initiatieven ondernomen.

Taakomschrijvingen

In 2013 zijn de taakomschrijvingen voor teams verder onderzocht en doorheen het jaar aangepast. Aanpassingen in het takenpakket zijn steeds ter goedkeuring voorgelegd aan de vrijwilligers van het betrokken team.

Taakomschrijvingen geven duidelijkheid aan vrijwilligers en personeel over de verwachtingen van het project waar de vrijwilliger wordt ingeschakeld. Het is de basis voor een mogelijke evaluatie van project en vrijwilliger.

Daarnaast is het begrip van de 'eindverantwoordelijke' onder de loep genomen. Dit is uiteindelijk geëvolueerd naar 'projectverantwoordelijke' om een beter beeld te geven van de verantwoordelijkheid verbonden aan deze titel.

Introductie tot de organisatie

In navolging van de doelstelling van 2012 om een beter onthaal te voorzien voor vrijwilligers is er verder nagedacht over een betere introductie tot de organisatie.

Vrijwilligers worden steeds uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek en krijgen daarna de kans om te 'proeven' van het vrijwilligerswerk door dubbel te lopen tijdens een project. De frequentie en de vorm van dit dubbel lopen is variërend en wordt bepaald door de projectverantwoordelijke.

Aan de hand van een 'First Day Checklist' geeft de vrijwilligerscoördinator de vrijwilliger een persoonlijke uitleg over het vrijwilligersbeleid van M, toelichting bij het organogram van M en bij de werking van de portaalsite (zie C. Portaalsite). Afhankelijk van het project kan de vrijwilliger extra uitleg ontvangen over het project door de projectverantwoordelijke.

Teamoverleg

Samen zijn en samen werken is van belang voor bijna de helft van de actieve vrijwilligers. Regelmatige vergaderingen geven de vrijwilligers de kans om collega's te ontmoeten en samen te werken aan een beter werking. De frequentie van deze vergaderingen per team is aangepast aan de noden van de vrijwilligers en de organisatie.

Vormingen

Personeel M

Door het toewijzen van een verantwoordelijke aan elk project verschuiven de interne verantwoordelijkheden met betrekking tot het vrijwilligerswerk. De projectverantwoordelijken krijgen de verantwoordelijkheid over de briefing en opvolging van de vrijwilliger tijdens de uitvoering van het project. De vrijwilligerscoördinator staat in voor algemeen onthaal en opvolging.

Om deze verschuiving op te vangen hebben personeelsleden die met vrijwilligers aan de slag gaan in 2013 tweemaal de kans gehad een vorming bij te wonen over het samenwerken met vrijwilligers. Een consultant (www.vrijwilligerswerkwerkt.be/index.php) heeft in mei 2013 een eerste algemene vorming gegeven ter introductie van het werken met vrijwilligers. Op vraag van de deelnemers is er een tweede vorming georganiseerd in september over het begeleiden en motiveren van vrijwilligers.

Vrijwilligers

Door het afwerken van de taakomschrijvingen is er meer duidelijkheid gekomen over de vereiste competenties van vrijwilligers. Projectverantwoordelijken kunnen zo opleidingen organiseren die aansluiten bij de doelstellingen van een project. In 2013 werden volgende vormingen georganiseerd:

► Reanimatie en defibrillatiecursus

Een reanimatie cursus is een vorming die voor elke vrijwilliger in M van pas komt. In maart hadden alle vrijwilligers de kans zich voor deze vorming in te schrijven. De dertig beschikbare plaatsen waren snel volzet.

► M-Hosts: Klantvriendelijk omgaan met conflictsituaties

Het onthaalteam, het gelegenheidspersoneel en 10 M-Hosts (ontvangen van bezoekers) hebben een vorming 'omgaan met conflictsituaties' kunnen volgen. Er waren steeds beperkte plaatsen gereserveerd voor de M-hosten. Tien M-Hosts hebben de kans gehad om samen met het personeel van M deze vorming te kunnen volgen.

► Marcel van M: verschillende levensfasen in een kinderleven

De leden van het nieuwe Marcel team (hulp bij kinderevenementen) komen tijdens de uitvoering van de projecten in contact met kinderen van verschillende levensfasen. Elke leeftijdscategorie vraagt een andere aanpak om een zo vlot mogelijk bezoek te kunnen verwezenlijken. Twaalf vrijwilligers hebben deelgenomen aan deze vorming.

► Voorstelling tentoonstellingsprogramma 2014

In 2012 werd er op de nocturne teruggeblikt op het voorbije jaar. In 2013 is er naar de toekomst gekeken en is het tentoonstellingsprogramma van 2014 voorgesteld. Uit reacties is gebleken dat het concept voor herhaling vatbaar is.

SWOT analyse vrijwilligerswerking

In mei 2013 heeft M voor de eerste keer een SWOT analyse gemaakt van zijn vrijwilligerswerking. Dertig vrijwilligers werden uitgenodigd om deel te nemen aan deze analyse. Aan hen werd gevraagd om thuis een aantal items per onderdeel van de SWOT uit te werken. Op het moment van samenkomst werden de kandidaten in groepen verdeeld en werden de punten onderling besproken. Daarna kon elke groep zijn items voordragen om te worden opgenomen in de analyse. Achteraf werd er samen een top vijf opgemaakt per onderdeel. Dit zijn de resultaten van de SWOT analyse:

Sterktes

1. Keuze & variëteit activiteiten
2. Flexibiliteit bij opdrachten
3. Betrokkenheid bij werking
4. Taakomschrijvingen en afbakeningen
5. Professionele coördinatie vrijwilligers

Zwaktes

1. Ontbreken van dagplanning bij onthaal
2. Ontbreken van eindverantwoordelijke of vast personeel tijdens avond- of weekendopdrachten
3. Herkenbaarheid naar publiek of medewerkers
4. Waardering ten opzichte van kosten en inzet
5. Organisatie en opvolging feedback

Kansen

1. Uitbreiden vormingen voor vrijwilligers
2. Voorzien debriefing
3. Bookshop
4. Samenwerkingen met Leuvense organisaties
5. Aanbod internationale opdrachten uitbreiden

Bedreigingen

1. Doorschuiven van opdrachten en verantwoordelijkheden naar vrijwilligers
2. Ontbreken vergoedingen (onkosten- of dagvergoeding) ten opzichte van andere spelers
3. Onbestaande jongerenwerking
4. Vergadercultuur zonder opvolging
5. Heeft daling bezoekersaantallen door crisis gevolgen voor financiering vrijwilligerswerking?

Met een aantal punten is M direct aan de slag gegaan. Binnen de vrijwilligerswerking werden de volgende elementen aangepast:

- ▶ Vanaf september 2013 kunnen vrijwilligers een fietsvergoeding krijgen van 0,15 euro per kilometer.
- ▶ Nieuw ontwerp voor vrijwilligerskaart vanaf 2014.
- ▶ Projectverantwoordelijken worden aangesproken om debriefingsmogelijkheden te voorzien.
- ▶ Vormingen in verband met werken met vrijwilligers voor personeelsleden uitbreiden.
- ▶ Taakomschrijvingen herbekijken en evalueren met projectverantwoordelijken.
- ▶ Portalsite uitbreiden met projectverantwoordelijke en 'contactpersoon ter plaatse'.

B. VRIJWILLIGERSBELEID

Midden 2013 is de eerste versie van het vrijwilligersbeleid gepubliceerd. Deze tekst bevat de visietekst over vrijwilligerswerk in M en het kader waarin het vrijwilligerswerk in M kan plaats vinden. Deze tekst is nagelezen op inhoud door personeelsleden van M en door vrijwilligers. Na hun goedkeuring is de tekst beschikbaar gemaakt voor alle personeelsleden en vrijwilligers van M.

Deze tekst bevat de rechten en plichten voor vrijwilligers en personeelsleden. De inhoud kan jaarlijks worden aangepast om eventuele veranderingen in denkwijzen, visies en procedures op te vangen.

C. PORTAALSITE

Op 14 juni 2012 is de portaalsite voor vrijwilligers geopend. Deze site had als doelstelling om alle informatie betreffende de vrijwilligerswerking te centraliseren en beschikbaar te maken voor vrijwilligers. Over de periode van 1 januari 2013 tot 31 december 2013 is de website 2.466 keer bekeken. Dit komt neer op gemiddeld 205 views per maand. Er is wel een lichte daling van het aantal bezoeken tijdens de maanden juni, juli en augustus. Dit zijn traditioneel de vakantiemaanden, ook voor vrijwilligers.

Einde 2013 zijn de voorbereidingen opgestart om de portaalsite in een nieuwe jasje te steken. Door de opmaak van projectomschrijvingen en stabilisatie van het takenpakket binnen de teams was het mogelijk om de omschrijving van terugkerende projecten al in te laden in de site. Dit moet de aanvraag tot vrijwilligers optimaliseren en beperkt de input die nodig is voor medewerkers bij het opstarten van een project. Tegelijk schept het duidelijkheid voor vrijwilligers en medewerkers wat zij kunnen verwachten van een project.

D. VAN M-BASSADEURSKAART NAAR VRIJWILLIGERSKAART

2012 was het jaar waar M op basis van het aantal uren meer M-bassadeurskaarten ging uitreiken. Een kaart na 38u werd uitgebreid tot drie kaarten na respectievelijk 38u, 70u en 150u. In 2013 is beslist om het volledig systeem over een andere boeg te gooien. Vrijwilligers nemen in M een heel andere rol op dan de M-bassadeurs. Zij zorgen er voor dat heel wat verschillende projecten in M tot een goed einde worden gebracht. Vrijwilligers staan daarom qua profiel dicht bij een medewerker dan een M-Bassadeur. De voordelen die zij ontvangen, kunnen daarom ook meer gelijklopen met de personeelsvoordelen.

Het drietrapsysteem van vergoedingen op basis van uren is vervangen door een tweetrapsysteem met lagere uren. Vrijwilligers hebben nu recht op een kaart op basis van de prestaties het jaar voordien. Vanaf 15u hebben vrijwilligers recht op een enkele vrijwilligerskaart. Vanaf 30u ontvangen ze een duo kaart. Hieronder het volledig overzicht van voordelen per type.

ENKEL	DUO
Gratis toegang museum (1 persoon)	Gratis toegang museum (2 personen)
Uitnodigingen vernissages	Uitnodigingen vernissages
Uitnodigingen personeelsrondleidingen	Uitnodigingen personeelsrondleidingen
Gratis deelname lezingen van M	Gratis deelname lezingen van M
Personeelskorting bookshop	Personeelskorting bookshop
Uitnodiging M-Bassadeursuitstappen brons	Uitnodiging M-bassadeursuitstappen brons
	Personeelskorting Ladeuzeparkingtickets

Door het aantal minimumuren te verlagen, bereikt M ook de vrijwilligers die maar sporadisch vrijwilligen. Mensen die bijvoorbeeld fulltime werken en er voor kiezen om af en toe in te springen, hadden vaak geen toegang tot de voordelen. Met het nieuwe systeem hopen we ook deze vrijwilligers te bereiken.

E. M-IDZOMER 2013

M-idzomer is traditioneel het event waar we heel wat nieuwe vrijwilligers kunnen verwelkomen in M. Zonder de hulp van heel wat extra vrijwilligers zou het onmogelijk zijn om dit event te laten doorgaan. M staat in om vrijwilligers te rekruteren voor alle posten binnen het museum van M. Dit jaar hebben 150 verschillende vrijwilligers geholpen tijdens de 4 dagen van M-idzomer. Over de 4 dagen heen werd er gemiddeld voor 221,5 uur per dag geholpen met een totaal van 886 uur.

F. WERVING EN EXIT

Midden 2013 zijn de vrijwilligers aangeschreven die de eerste zes maanden van 2013 niet zijn komen vrijwilligen. Zij hebben de vraag gekregen of zij nog verdere interesse hadden in ons aanbod en kregen een maand de tijd om te antwoorden. Bij het uitblijven van een antwoord werden deze vrijwilligers van de mailinglijst geschrapt. Drie weken na de eerste aankondiging hebben zij een herinneringsmail ontvangen.

21 vrijwilligers reageerden niet en zijn uitgeschreven. Deze exit wordt genoteerd als 'geen verdere communicatie ontvangen'. Een vrijwilliger heeft zich in deze periode afgemeld wegens onvoldoende tijd en een andere vrijwilliger omdat zij werk had gevonden.

In 2013 heeft M in het totaal afscheid genomen van 29 vrijwilligers. Hieronder een overzicht van de verschillende motivaties:

VERHUIS	4 personen	(14 %)
WERK GEVONDEN	1 personen	(3,5%)
GEEN TIJD	2 personen	(7%)
PERSOONLIJKE REDENEN	1 persoon	(3,5%)
GEEN COMMUNICATIE ONTVANGEN	21 personen	(72%)

In 2012 is er voor gekozen om een wervingsstop in te voeren voor vrijwilligers. M wou beroep doen op de ervaring en feedback van de huidige ploeg vrijwilligers om zijn vrijwilligerswerking verder te organiseren en te optimaliseren. Met de invoering van het vrijwilligersbeleid midden 2013 was M helemaal klaar om nieuwe vrijwilligers te verwelkomen.

Einde 2013 zijn er een hele reeks nieuwe projecten opgestart waardoor er extra werving nodig was. De wervingsstop is opgeheven en M is op zoek gegaan naar extra vrijwilligers. In tegenstelling tot andere jaren ging M specifiek op zoek naar vrijwilligers voor projecten waar een nood was en niet naar vrijwilligers in het algemeen.

Met 'meten is weten' in het achterhoofd, wordt aan nieuwe vrijwilligers gevraagd om aan te duiden via welk kanaal ze tot bij M zijn gekomen. Via deze bevraging hoopt M een zicht te krijgen op de instroom van zijn vrijwilligers en verdere optimalisatie te doen van zijn werving.

In 2013 zijn onze nieuwe vrijwilligers tot bij M gekomen via deze kanalen:

- ▶ Kennissen: 18 %
- ▶ Website M: 27 %
- ▶ Social media: 27 %
- ▶ Web: 45 %
- ▶ M-Bassadeurswerking: 18 %
- ▶ Andere: 18 %

Aangezien vrijwilligers meerdere opties kunnen aanduiden zijn deze cijfers niet sluitend. We zien wel dat advertenties op vrijwilligerswebsites een actieve bron zijn om vrijwilligers te rekruteren.

Het werven van vrijwilligers gebeurt via vastgelegde kanalen. Afhankelijk van het type project kunnen alle kanalen of een selectie ervan worden gebruikt. Om het vrijwilligerswerk meer in de kijker te zetten, is er sinds oktober 2013 een apart onderdeel op de webpagina van M met meer uitleg over de vrijwilligerswerking en de projecten waar mensen voor worden gezocht. Op 3 maanden tijd heeft deze pagina 1.227 unieke bezoekers gehad.

In 2013 is er extern gezocht naar vrijwilligers voor de volgende projecten:

- ▶ Snelbalie
- ▶ Marcel activiteiten
- ▶ WOI registrator
- ▶ Events

Vanaf oktober 2013 tot einde 2013 hebben 6 personen hebben zich aangemeld voor de snelbalie, 4 personen voor de Marcel activiteiten, 10 personen als kandidaat registrator en 2 voor het team events.

G. START NIEUWE PROJECTEN 2013

Jules Assistent

Het Jules verhaal is een enorm succes geweest voor M. De verschillende doe-opdrachten van de Jules-koffer waren een extra belasting voor de museumzalen. Om deze belasting te verminderen is de Jules assistent tijdens de paasvakantie in het leven geroepen.

Vrijwilligers stonden in de zalen van de vaste collectie klaar om de gezinnen bij te staan tijdens het uitvoeren van de Jules opdrachten. Voor gezinnen was dit een meerwaarde en voor de zaalbewaking een welgekomen hulp.

ABC studio's

Gedurende de maanden juli en augustus hadden kinderen de kans om te proeven van de ABC studio's in M. Tijdens deze periode werden er vrijwilligers gevraagd om van donderdag tot zondag permanentie te voorzien.

Marcel van M

In 2013 heeft de kinderwerking voor vrijwilligers een serieuze facelift gekregen. Mede dankzij het onderzoek van de medewerker publieksbemiddeling is de kinderwerking een groot geheel geworden.

Bij de start van 2013 was de kinderwerking onderverdeeld in 3 grote categorieën: groepsbegeleidingen, workshops en gezinshost. Al deze groepen werkten met kinderen maar hun werking en taakomschrijving werd telkens als een apart onderdeel gezien in de vrijwilligerswerking. In de praktijk zag M echter een grote overlapping van dezelfde vrijwilligers over deze opdrachten heen. Het bindend element van deze opdrachten was het werken met kinderen. De focus is daarom verlegd van aparte werkingen naar 1 grote kinderwerking: de Marcel als vrijwilliger die met kinderen aan de slag wil gaan.

Vanaf juli zijn de interne wervingen begonnen voor de Marcellen van M. Vrijwilligers die al hielpen met de groepsbegeleidingen, de workshops en de gezinszondagen werden automatisch Marcellen. Het doel is om minstens 3 maal per jaar een vorming voor hen te organiseren die dieper ingaat op het werken met kinderen.

Registrar WO I

De dienst collectie is op zoek gegaan naar een vrijwilliger om de verschillende erfgoedstukken van WO I te registreren. Er is bijzonder veel reactie op deze oproep gekomen. Er werd één kandidaat weerhouden. Wegens de hoeveelheid reacties is er een wachtlijst aangelegd met mogelijke kandidaten voor toekomstige gelijkaardige projecten.

Snelbalie

Door het nieuwe prijsbeleid kwam online ticketing meer in de kijker te staan. Om dit type bezoeker niet te (lang) laten aanschuiven is de snelbalie ontstaan. Dit project is in 2013 opgestart en de werving voor dit project zal doorlopen tot in 2014.

H. CIJFERS 2013

Totaal aantal actieve vrijwilligers

TOTAAL AANTAL ACTIEVE VRIJWILLIGERS	206
-------------------------------------	-----

Totaal aantal uren vrijwilligerswerk per taak

TAAK	AANTAL UREN
M-HOST	1985
BIBLIOTHEEK	1296,8
M-IDZOMER 2013	875
ADMINISTRATIE	669,9
EVENT	387,8
GROEPSBEGELEIDING	379
LOGISTIEK	249,2
BEWAKING	227,8
VORMINGEN	186,3
MAILING	185,4
WORKSHOP	123,3
FOTOGRAFIE	119,5
ANDERE	116,5
VERNISSAGE	106,5
ONDERZOEK OUDE KUNST	101
ARCHIVERING PERSARTIKELEN	98,8

ZOMERBAR	88
TEAM OVERLEG	83,5
ABC STUDIO	81,9
JULES ASSISTENT	61,3
ATELIEWERKING	60,7
KINDERHOST	56,5
PRODUCTIE	51,8
REGISTRATIE WOI	49
DIDACTISCH MATERIAAL AANMAKEN	33,6
HAPPY HOUR	33,5
VERDELING M-AGENDA	16,2
BOEKJES RAAD VAN BESTUUR	10,8
DEPOT	7,2
TOTAAL AANTAL UREN	7.742

Totaal uren per afdeling

AFDELING	2013	2012
ALGEMEEN	1.213,6	1.754
OUDE KUNSTEN	1.454,1	1.835
ONDERSTEUNING	82	0
HEDENDAAGSE KUNST	192,3	953
PUBLIEKSWERKING	4.748,2	5.375
TECHNIEK	51,8	35
TOTAAL AANTAL UREN	7.742	9.955

Evolutie in uren

2010	ca. 1.580 uren
2011	ca. 4.220 uren
2012	9.955 uren
2013	7.742 uren

In 2013 zien we een daling van 22% in het totaal aantal vrijwilligersuren. Dit is onder meer te verklaren door:

- ▶ Het wegvallen van publieksbewaking (-1453 uren)
- ▶ De digitalisering van de verzendingen (-365 uren)
- ▶ Einde van het Sol LeWitt project (-335 uren).
- ▶ Een daling in het aantal uren in de bib (-300 uren)
- ▶ Het wegvallen van de kerstmarkt (-225 uren)
- ▶ Geen Canvascollectie in 2013 (-474 uren)

We merken wel een sterke groei in de volgende projecten:

- ▶ M-Host (+478 uren)
- ▶ M-idzomer (+249 uren)
- ▶ Groepsbegeleiding (+172 uren)
- ▶ ZoMerbar (+88 uren)

I. TRAJECTEN IN M

Doorlopende stage 2012-2013

In 2012 is een project opgestart van Magda (www.oostrem.be/begeleid-werken) binnen M. Deze persoon komt elke vrijdag de dienst publiekswerking ondersteunen op verschillende manieren. Dit project wordt als 'logistiek' genoteerd in het overzicht van de uren.

Heropstart activeringstage

Op vraag van ECHO (dehulster.be/activering.html) is in 2013 een activeringsstage terug opgestart voor dezelfde persoon. M is op deze vraag ingegaan en van begin mei tot einde juli heeft deze persoon de kans gehad om terug het team van de publieksbegeleiders te vervoegen.

Zuiddag 2013

Ook dit jaar heeft M deelgenomen aan de Zuiddag. Twee studenten kregen de kans een dag in M te komen werken. Het verdiende 'loon' werd doorgestort aan een goed doel. Dit jaar heeft de afdeling Publiekswerking deze 2 personen de kans kunnen geven om deel uit te maken van het team medewerkers. Één student heeft meegeholpen met de ondersteuning van het onthaal en één student heeft geholpen aan de voorbereidingen voor nieuwe rondleidingen.

4.2.4 WERVING EN SELECTIE

Het invullen van vacatures dient te verlopen volgens de procedureregels vastgelegd in de rechtspositieregeling van de stad Leuven en overgenomen in de rechtspositieregeling van het autonoom gemeentebedrijf Museum Leuven. Deze regels beschrijven de aanwervings- en toelatingsvoorwaarden, de bekendmakingsprocedure, de samenwerking met Jobpunt Vlaanderen als bemiddelaar naar de selectiekantoren, de samenstelling van de externe jury, de selectieprocedure en de rangschikking van de geslaagde kandidaten.

In 2013 startten 2 selectieprocedures voor een contract van onbepaalde duur, meer bepaald voor de functie

van directeur en de functie van diensthoofd publieksbemiddeling, 3 procedures voor interne mobiliteit voor de functies diensthoofd collecties Oude Kunst, diensthoofd tentoonstellingen Oude Kunst en diensthoofd tentoonstellingen Hedendaagse Kunst en 2 bevorderingsprocedures voor de functies verantwoordelijke Hedendaagse Kunst en verantwoordelijke Publiekswerking. Daarnaast werden 3 verkorte procedures opgestart voor de invulling van de tijdelijke waarneming van de functie afdelingsverantwoordelijke Oude Kunst en de invulling van de functies medewerker digitale communicatie en consulent communicatie.

M hanteerde in 2013 ook de screening via Flexpunt. Deze manier van verkorte screening door een interimkantoor laat toe sneller geschikte personen te vinden voor een tijdelijke functie of opdracht. In 2013 werden op deze manier zes tijdelijke medewerkers aangesteld waarvan één op de afdeling Hedendaagse Kunst, één op de afdeling Oude Kunst, één als directie-assistent en drie op de afdeling Publiekswerking.

Vacatures bij M worden gepubliceerd op verschillende websites. Naast de eigen website verschijnen ze standaard op de website van de stad Leuven, Jobpunt Vlaanderen, Cultuurnet, Bam, Faro, VDAB en Jobkanaal. Naargelang de specificiteit kan dit worden aangevuld met onder andere de sociale netwerkanalen zoals Facebook. Knelpuntvacatures verschijnen ook in de geschreven media. Alle functies worden ook intern bekend gemaakt via M-net en Lavanet (van de stad Leuven) en hangen op het personeelsbord.

Voor elke procedure voor contracten onbepaalde duur wordt een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met een extern selectiekantoor. Dit wordt afgestemd in een intakegesprek in aanwezigheid van Jobpunt Vlaanderen en vermeldt de verschillende procedurestappen, selectieonderdelen en timing. Alle kandidaten doorlopen minstens een schriftelijke en een mondelinge proef.

Het overzicht van de selectieprocedures naar duurtijd en resultaat geeft aan dat er veel instroom is maar dat er een ernstige selectie gebeurt. M kan soms wervingsreserves aanleggen.

Na de kennisgeving van de geslaagde kandidaten hangt de invullingstijd van de functie af van de bereidwilligheid van de eerst geslaagde om in dienst te komen en van diens beschikbaarheid. Gezien het vaak jonge mensen zijn die de functie aangeboden krijgen valt de beschikbaarheid en dus duurtijd van invulling voor M goed mee.

De selectieprocedures onbepaalde duur voor de functies technisch coördinator en depotbeheerder, opgestart eind 2012, werden afgerond en ingevuld in 2013. De selectieprocedure voor de vacante plaats van directeur werd afgerond in 2013 en wordt ingevuld vanaf 1 januari 2014.

ZIE BIJLAGE 10: overzicht van de geslaagde kandidaten in de selectieprocedures in 2013.

ZIE BIJLAGE 11: overzicht van de duurtijd en het resultaat van de werving-, selectie- en bevorderingsprocedures en procedure interne mobiliteit in 2013.

4.2.5 VORMING, TRAINING EN OPLEIDING

In 2013 werd naast de extern gevolgde vorming, training of opleiding opnieuw aandacht besteed aan interne opleidingen. Tijdens in-house opleidingen kan kennis aan een grote groep mensen overgebracht worden op een relatief korte termijn. Meestal is dit naar prijs en tijdsinvestering een stuk voordeliger dan het volgen van externe opleidingen. Doordat ineens een grote groep betrokkenen dit kunnen volgen dient er minder aandacht en tijd te gaan naar interne overdracht.

In 2013 organiseerden we in M volgende opleidingen: 'Begeiden en motiveren van vrijwilligers', 'InDesign', 'Klantgericht communiceren in conflictsituaties' (deze opleiding werd twee maal ingericht), 'Reanimatie en defibrillatie', 'Situationeel leidinggeven'.

Naast de externe en interne vorming doen medewerkers ook regelmatig aan prospectie en netwerking en nemen ze vaak deel aan lezingen binnen en buiten M.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de geregistreerde externe en interne vormingen, trainingen of opleidingen in 2013. Voor de eenvoud werd een halve dag opleiding gerekend aan 4 uur en een ganse aan 8 uur. In praktijk wordt de dagtelling van 7u36 toegepast, overeenkomstig de arbeidsregeling van het arbeidsreglement. In totaal werd 1.046 uur aan opleiding besteed waarvan 413 uur aan interne opleiding en 633 uur aan externe opleidingen. 51 personeelsleden volgden één of meerdere opleidingen, waarvan 8 medewerkers van het gelegenheidspersoneel en 2 jobstudenten ook de kans kregen een opleiding binnen M te volgen. Dit kostte M 14.862,47 euro in 2013, dit betekent een gemiddeld opleidingsbudget van 291,42 euro per deelnemer per jaar.

Net zoals in 2012 wil M verder inzetten op opleiden en professionaliseren van zijn (jonge) medewerkersploeg. Dit moet hen kansen bieden competenties te ontwikkelen en een loopbaanpad, ook buiten M, uit te bouwen.

NAAM OPLEIDING	AANTAL UREN	DEELNEMERS	TOTAAL
30CC / SCHOOLMETCULTUUR	2	2	4,0
BELGA NEWS AGENCY / WORKSHOP PERSRELATIES / PERSBERICHTEN	8	1	8,0
BRK-APROA ONROEREND ERFGOED / COLLOQUIUM: GLANS IN DE CONSERVATIE-RESTAURATIE	16	1	16,0
CEBEO / LED-VERLICHTING	3	2	6,0
CIPAL / AAN DE SLAG MET BBC - VOORBEREIDENDE SESSIE	3,5	3	10,5
CIPAL / BBC - MERCURIUS - BTW	3,5	2	7,0
CIPAL / BBC-MERCURIUS UITGAVEN	3,5	2	7,0
CIPAL / BBC-MERCURIUS-CHARTA	3,5	2	7,0
CIPAL / BBC-MERCURIUS-FINANCIIEEL	4,5	2	9,0
CIPAL / BBC-MERCURIUS-ONTVANGSTEN	8	2	16,0
CODART / ANNIVERSARY SYMPOSIUM	12	2	24,0
CODART / FOCUS BEELDHOEWKUNST	8	2	16,0
DEPOTCONSULENT VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE / COLLECTIE(BELEIDS)PLAN', 'IN GOEDE HANDEN. ERFGOED IN DEPOTS', V	8	1	8,0
D-NA / SITUATIONEEL LEIDINGGEVEN	8	11	88,0
ECT / INDESIGN DEEL 1	8	6	48,0
ECT / INDESIGN DEEL 2	8	6	48,0
ESB TSB / SRO4	7	2	14,0
ESB TSB / SRO4	3	1	3,0
ESB TSB / SRO4 - REPORTS & QUERYBUILDER	8	1	8,0
ESB TSB / SRO4 TRAINING KASSA EN ARTIKELVERKOOP, AANMAAK LIDMAATSCHAPPEN	3,5	6	21,0

ESB TSB /SRO4 TRAINING	8	1	8,0
FARO / INFOESSIE OVERHEIDSOPDRACHTEN: EEN OVERZICHT VAN DE NIEUWE REGLEMENTERING, PRAKTISCHE VOORBEELDEN, RICHTLIJNEN EN TIPS	8	2	16,0
FARO / INFORMATIEBEHEER EN DIGITALISERING, 'IN GOEDE HANDEN' VI	8	1	8,0
FARO / LEZING RIKA BURNHAM: 'THE FUTURE OF TEACHING IN ART MUSEUMS'	2,5	1	2,5
FARO / VORMINGSTRAJECT DUURZAAM DIGITAAL BEHEREN (MODULE 1)	2,5	2	5,0
FARO / VORMINGSTRAJECT DUURZAAM DIGITAAL BEHEREN (MODULE 2)	2,5	2	5,0
FARO / VORMINGSTRAJECT DUURZAAM DIGITAAL BEHEREN (MODULE 3)	3	2	6,0
FARO / VORMINGSTRAJECT DUURZAAM DIGITAAL BEHEREN (MODULE 4)	4	2	8,0
FARO / VORMINGSTRAJECT DUURZAAM DIGITAAL BEHEREN (MODULE 5)	2,5	2	5,0
FARO / VRIJWILLIGERS GEMAKELD EN GESCHAKELD	4	1	4,0
FARO/ ZELFKENNIS, BEGIN VAN WIJSHEID	6,5	1	6,5
FARONET / COMPETENTIES ALS SLEUTEL VAN UW VRIJWILLIGERSBELEID	3	1	3,0
GREEN TRACK LEUVEN & ECO-TEAM M / NETWERKSESSIE GREEN TRACK LEUVEN PUBLIEKSMOBILITEIT	4	3	12,0
GTB VLAAMS-BRABANT / STUDIENAMIDDAG	5	2	10,0
IDEWE /BIJSCHOLING HULPVERLENER EHBO	4	2	8,0
IMFA / SEMINARIE ENERGIE	4	1	4,0
KLUWER/ VAN TEAMLID NAAR TEAMLEIDER	8,5	2	17,0
KOEN VERMEULEN / BEGELEIDEN & MOTIVEREN VAN VRIJWILLIGERS (2) - INSPIREREND LEIDING GEVEN	7	9	63,0
KOEN VERMEULEN / COACHEN EN BEGELEIDEN VAN VRIJWILLIGERS	3	10	30,0
KU LEUVEN/ SYMPOSIUM VROUWEN MET STIJL. VIER PENSEELPRINSESSEN IN HINGENE	8	1	8,0
LECTIO / COLLOQUIUM	8	1	8,0
LIBIS / EUROPEANA SEMINAR	2,5	1	2,5
PIVO / KLANTGERICHT COMMUNICEREN IN CONFLICTSITUATIES	7	8	56,0
PIVO / KLANTGERICHT COMMUNICEREN MET BEZOEKERS IN CONFLICTSITUATIES	8	10	80,0
PROVINCIAAL DEPOTCONSULENT LIMBURG / DEPOTINRICHTING, IN GOEDE HANDEN. ERFGOED IN DEPOTS, I	8	1	8,0

PROVINCIAAL DEPOTCONSULENT OOST-VLAANDEREN / ZEKER BEWAREN, VERPAKKEN EN TRANSPORTEREN, 'IN GOEDE HANDEN. ERFGOED IN DEPOTS', IV	8	1	8,0
PROVINCIAAL DEPOTCONSULENT WEST-VLAANDEREN EN VLAAMS-BRABANT / ONDERHOUD EN AANTASTING IN HET DEPOT, 'IN GOEDE HANDEN. ERFGOED IN DEPOTS', III	8	1	8,0
PROVINCIE ANTWERPEN, DIENST ERFGOED / VEILIG-BEVEILIGD, 'IN GOEDE HANDEN. ERFGOED IN DEPOTS', II	8	1	8,0
PROVINCIE OOST-VLAANDEREN / ONTMOETINGS DAG MOVE	9	2	18,0
PROVINCIE VLAAMS-BRABANT / VRIJWILLIGERSWERK: EEN STERK MERK DEEL 1	8	1	8,0
PROVINCIE VLAAMS-BRABANT / VRIJWILLIGERSWERK: EEN STERK MERK DEEL 2	8	1	8,0
PULSE - TRANSITIENETWERK CULTUUR/ TREFDAG 'VOOR DE VERANDERING'	8	1	8,0
RESOC LEUVEN / STUDIEDAG	8	2	16,0
RODE KRUIS / REANIMATIE EN DEFIBRILLATIE	3	15	45,0
RUBENIANUM VZW / 50 JAAR RUBENIANUM	8	1	8,0
STAD LEUVEN & IDEWE / OPLEIDING HEFFEN EN TILLEN	4	2	8,0
STAD LEUVEN / GOOGLE ANALYTICS	8	1	8,0
STAD LEUVEN / ONTHAALDAG	5	1	5,0
STADSARCHIEF LEUVEN / COLLOQUIUM ITINERA NOVA	13	3	39,0
STADSARCHIEF LEUVEN / COLLOQUIUM ITINERA NOVA	8	1	8,0
SYNTRA / ACCESS DEEL 1	8	1	8,0
SYNTRA / ACCESS DEEL 2	8	1	8,0
TOERISME VLAANDEREN EN TOERISME VLAAMS-BRABANT / INFONAMIDDAG: 'PRESENTATIE ONDERZOEK RECREATIEVE VERBLIJFSTOERIST IN DE VLAAMSE REGIO'S.'	4	1	4,0
TRANSVERSALE CEL CULTUUR OOST-VLAANDEREN / BEHOUD EN BEHEER VAN ERFGOED	16	2	32,0
VITAMINE C / BRUISPARTIJ	4	1	4,0
VLAAMSE OVERHEID BELEIDSDOMEIN CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA / CULTUURFORUM 2020	8	2	16,0
VOKA / DUURZAAM AANKOOPBELEID	2	1	2,0
VOKA / DUURZAME BUSINESSMODEL INNOVATIE - MIK	12	1	12,0
VTI - JONGE SLA / ECOCOACH, TERUGKOMDAG	5	1	5,0
TOTAAL	449,50	174	1.046

4.2.6 WELZIJN

IDEWE vzw is aangeduid als externe dienst voor preventie en bescherming op het werk via een overheidsopdracht gevoerd door de stad Leuven. Bij IDEWE kunnen wij beroep doen op een preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

Hierna volgen de belangrijkste facetten van de dienstverlening van IDEWE voor M tijdens 2013.

- ▶ In 2013 voerde IDEWE 7 preventieve medische onderzoeken uit waarvan volgende onderzoekstypes:
  - ▶ 2 voorafgaande gezondheidsbeoordelingen bij aanwerving
  - ▶ 7 onderzoeken i.v.m. beeldschermwerk
  - ▶ 1 gezondheidsbeoordeling bij werkhervatting
  - ▶ 5 periodieke gezondheidsbeoordelingen. Per werknemer en per onderzoek kunnen meerdere types aangeduid worden). De onderzoekstypes worden bepaald en uitgevoerd op basis van de risicoanalyse die de preventieadviseur van M bezorgt aan IDEWE.
- ▶ IDEWE deed ook 1 medisch technisch onderzoek (longfunctietest) en voerde daarnaast de vrijwillige griepvaccinaties en twee tetanusvaccinaties uit.
- ▶ IDEWE verzorgde twee algemene bedrijfsbezoeken en een partieel bedrijfsbezoek in verband met biologische agentia, gaf advies in verband met beeldschermwerk, algemene hygiëne en ergonomie en verzorgde de verdere bespreking van de resultaten uit de tevredenheidsmeting (zie 4.2.8 Diversiteitsplan).

4.2.7 VERZUIMBELEID

Het ziektebeleid van M geeft aan dat een objectieve verzuimindex bepaalt bij wie van de werknemers controle uitgevoerd wordt. Mensura werd daarbij aangeduid als controlerend orgaan bij afwezigheid door ziekte.

In 2013 waren er 41 ziektemeldingen door 26 medewerkers. Dat resulteerde in 282,5 ziekte-dagen door onder andere een langdurige persoonsgebonden ziekte, een arbeidsongeval (kortdurend) en andere ziektes zoals verkoudheden.

4.2.8 DIVERSITEITSPLAN

De Vlaamse Overheid en de sociale partners willen via een integrale aanpak de evenredige arbeidsdeelname van alle kansengroepen bekomen door ondernemingen, instellingen en lokale besturen financieel en inhoudelijk te ondersteunen bij het voeren van een diversiteitsbeleid, concreet via het afsluiten van een diversiteitsplan. Met een diversiteitsplan worden de werkgelegenheidskansen van kansengroepen (allochtonen, vrouwen, oudere werknemers, arbeidsgehandicapten, laaggeschoolden...) verruimd, discriminatie weggewerkt en de kwaliteit van tewerkstelling voor iedere werknemer verbeterd.

M steunt dit opzet en maakte samen met RESOC een instapdiversiteitsplan op. Door de positieve ervaringen met het instapplan wenste M verder vorm te geven aan het diversiteitsbeleid via een volwaardig diversiteitsplan. De tussenkomst van de Vlaamse Overheid (via RESOC) bedraagt 10.000 euro en werd goedgekeurd voor 2 jaar

vanaf 01-09-12.

Het diversiteitsplan omvat volgende concrete acties:

- ▶ continueren van een werkgroep diversiteit, bestaande uit een aantal interne personeelsleden;
- ▶ afnemen van een diversiteitsaudit waarbij tijdens workshops diverse medewerkers worden gepolst naar de evolutie van de tevredenheidsenquête (werd gerealiseerd in de periode oktober - december 2012; in 2013 werden de resultaten teruggekoppeld naar het directiecomité);
- ▶ analyseren en optimaliseren van een competentie-, opleidings- en loopbaanbeleid;
- ▶ ontwikkelen van competentieprofielen en een competentiebeleid; (in 2013 werd een verkennend gesprek gevoerd met de stafmedewerker van de personeelsdienst van de Stad Leuven inzake de opzet van hun competentiebeleid)
- ▶ aanpassen van een methodiek van functionerings- en evaluatiegesprekken (begeleiding door D-na);
- ▶ sensibiliseringsacties naar kansengroepen met het oog op toeleiding, bijvoorbeeld jobdating, bedrijfsbezoeken.

In een tussentijdse rapportering van RESOC over de stand van zaken van het diversiteitsplan blijkt dat de acties zoals gepland verlopen, weliswaar niet steeds evident om deze in te passen in de dagelijkse werking. Het halen van de streefcijfers inzake de instroom van personen met een arbeidshandicap verloopt moeizamer maar M werkt nauw samen met onder andere het integratiecentrum van de stad Leuven. Dit leverde al positieve resultaten op voor tijdelijke jobs (bijvoorbeeld publieksbegeleiding in zalen). Binnen de vrijwilligerswerking zijn ook enkele personen met een beperking actief.

4.2.9 INTERNE COMMUNICATIE

In 2013 werden 2 medewerkersvergaderingen georganiseerd met name op 19 maart en 3 mei 2013.

Volgende agendapunten kwamen aan bod:

- ▶ Personeelszaken: verlofregeling, voorstelling nieuwe medewerkers, organisatie personeelsdag, informatieverstrekking over groepsverzekering
- ▶ Voorstelling Organogram Oude Kunst
- ▶ Procedure ICOM-kaarten
- ▶ Presentatie van het jaarverslag 2012
- ▶ Toelichting bij de missie van M
- ▶ Voorstelling projecten: Michiel Coxcie, Open M
- ▶ Ecoteam: voorstelling Green Track Leuven en actieplan 2013

Daarnaast werden 4 visiemomenten georganiseerd met name op 30 april, 6 mei, 10 oktober en 3 december 2013.

Uit de tevredenheidsbevraging kwam de vraag naar voor om meer te communiceren over het beleid van M.

Tijdens de eerste sessie werd er algemene feedback gegeven over de tevredenheidsbevraging, tijdens de tweede sessie werd stilgestaan bij de visie en missie van M, in de derde sessie werd het verloningsbeleid toegelicht en in de vierde sessie ging het over de werkingssubsidie uit het erfgoeddecreet.

4.3 INFRASTRUCTUUR

4.3.1 HUISVESTING EN ONROERENDE INFRASTRUCTUUR

De laatste dossiers van de oorspronkelijke bouwplannen werden in 2013 opgeleverd (sloten en sanitair). Daarmee kon het bouwdoossier 4 jaar na de opening van het museum afgesloten worden.

Het eerste volledige jaar van het onderhoudscontract voor de technische installatie van het gebouw (HVAC, liften, verlichting, sanitair) verliep naar wens. De geplande energiemonitoring is dit jaar ook van start gegaan met de installatie van de eerste telemetrische tellers (op afstand uitgelezen) op water, gas en hoofdtoevoer van elektriciteit. Vanaf 2014 wordt het aantal tellers systematisch uitgebreid om een steeds accurater zicht te krijgen op het verbruik van bv verlichting, M-café, publiek sanitair (regenwater), personeelsvleugel ... In de nabije toekomst zullen deze metingen, berekende besparingen en ecologische voetafdruk permanent gevisualiseerd worden voor het publiek.

Het overschakelen naar een nieuwe gasleverancier - samen met de stad Leuven - is al een eerste grote stap in de beperking van onze energiekost. Tegelijk is de onderzoekspiste van alternatieve energieopwekking en structurele energiebesparende ingrepen (zonnenwering, isolatie Huis Vanderkelen) opnieuw op de agenda gezet.

In 2013 werd een samengesteld schadedossier opgemaakt voor de verzekering met betrekking tot twee gebarsten ramen (M-café en onthaal). Begin 2014 worden deze vervangen.

In Nieuwbouw 2 manifesteerde zich al geruime tijd een vochtprobleem, dat na intensief onderzoek te wijten bleek aan constructiefouten in de waterkering van de ruwbouw. De hoofdaannemer van het gebouw heeft dit deels kunnen oplossen, verdere herstellingen staan gepland in het voorjaar van 2014.

Naast algemene onderhouds- en herstellingswerken, zijn in 2013 volgende ingrepen en verbeteringswerken uitgevoerd:

- ▶ Het optimaliseren van de opslagruimte van het M-café
- ▶ De restauratie van een gedeelte van de hoofdingang (fronton)
- ▶ Plaatsen van tegels in cargo en seminarieruimte rond wasbakken
- ▶ Constructie en installatie van een niet permanent tapijtenrek in de Archeologiegang
- ▶ Het aanbrengen van een coating op de vloer van depot -3
- ▶ Het inpakken, verplaatsen en veilig stellen van de kunstobjecten in de Schatkamer (wegens grote verbouwingswerken in de Sint-Pieterskerk)
- ▶ De heraanplanting van de binnentuin
- ▶ Het dichten van een groot aantal deksteenvoegen
- ▶ Installeren van een inspectieluik (branddeur) om vocht achter valse wand te detecteren
- ▶ Installeren van druiptakken onder alle luchtbevochtigers
- ▶ Aanwerken van de luchtkanaaldoorgangen in technische ruimte HVK

In functie van evenementen en publiekswerking werden volgende werken uitgevoerd:

- ▶ Uitbreiding 32A aansluiting in de antichambre
- ▶ Het ophangen van een brandwerend gordijnsysteem ter opsplitsing van de antichambre
- ▶ De constructie van een mobiele 'eventbalie' en een permanente 'snelbalie'

Inzake veiligheid is in 2013 gewerkt aan en geïnvesteerd in:

- ▶ Uitbreiding harde schijf voor camerabeelden opslag
- ▶ Het op punt stellen van de evacuatieplannen en -richtlijnen
- ▶ Het installeren van een stilstanddetectie boven de glazen schuifdeuren
- ▶ Het plaatsen en in werking stellen van extra camera's aan het onthaal en in de cargo
- ▶ Uitvoeren van een (deels aangekondigde) evacuatieoefening

Ook in 2013 dienden een aantal operationele uitgaven te gebeuren voor het gebouw en de vaste infrastructuur. Ongeveer 105.000 euro werd besteed aan poetsen van de ruimtes, 105.000 euro aan onderhoud en herstellingen (waaronder een onderhoudscontract met Cofely van 90.000 euro), 36.000 euro aan beveiliging en 11.000 euro

aan verzekering. De kosten voor verbruik betreffen voornamelijk elektriciteit (164.000 euro). Verwarming (gas) loopt op tot 61.000 euro en water tot 13.000 euro.

4.3.2 ROERENDE INFRASTRUCTUUR

De investeringen in de roerende infrastructuur betreffen investeringen ter ondersteuning van de concrete werking van M. Deze worden gefinancierd door een kapitaalsubsidie van de stad Leuven.

In 2013 werd, naast in hard- en software voor het personeel, geïnvesteerd in een nieuw ticketingsysteem iMuseum. Dit moet toelaten de bezoeken aan M zowel kwantitatief als kwalitatief beter op te volgen, de bookshop gestandaardiseerd te beheren en de link met de boekhouding en facturatie te versterken. In 2014 volgt nog een laatste onderdeel ten behoeve van planning en evenementen. Daarna is de voorziene kapitaalsubsidie volledig besteed.

Om de noodzakelijk investeringen in de volgende jaren te kunnen blijven doen, is M een overleg met de financiële en technische diensten van de stad Leuven opgestart. Voorstel is om de toekomstige infrastructuur- en andere werken via de opvraging van het kapitaal voorzien voor de bouw te kunnen financieren. Daartoe wenst de stad een nauw overleg waarbij zij hun goedkeuring over de werken kunnen geven. Daarnaast voorziet de stad voor investeringen in exploitatiemateriaal en meubilair voor de komende 6 jaar een beperkt investeringsbudget.

Volgende aanbestedingsprocedures zijn opgemaakt voor aankopen in 2014:

- ▶ het jaarlijks onderhoud van inbraakinstallatie en camerabewaking (werkingsbudget)
- ▶ de uitbreiding van het aantal en de vernieuwing van de portofoons (investering)
- ▶ een algemeen omroepsysteem voor alle museumzalen (investering)

4.3.3 TECHNISCHE ONDERSTEUNING

Voor de tijdelijke functie van technisch coördinator werd eind 2012 een examenprocedure uitgeschreven voor een voltijdse invulling van onbepaalde duur. Dit resulteerde in de aanwerving van een nieuwe medewerker vanaf 1 maart 2013.

Een belangrijke opdracht voor de technisch coördinator is het stroomlijnen van de vele aanvragen tot een werkbare planning voor de techniekers. Vooral de ruimte voor eigen werk aan gebouw of techniek dient hard bewaakt te worden. Sinds 2012 is een wekelijkse planningsvergadering met het team geïnstalleerd waarin alles vastgezet wordt voor de komende vijf dagen. Doordat het team uitgesproken aanvullende competenties heeft, biedt dit de kans om op deze vergadering problemen vanuit de verschillende invalshoeken te bekijken en taken te verdelen naargelang competenties.

De vorige technisch coördinator heeft mee voor dit evenwicht kunnen zorgen door het opstellen van een nota 'inzet techniek' die voor zowel de techniekers als de andere medewerkers van M de afspraken naar prioriteiten en inzet duidelijk maakten (afspraken inzet naar evenementen, productie, collectiebeheer ...). Deze nota, zoals initieel werd opgesteld, blijft gelden onder de nieuwe technisch coördinator.

M wordt ondersteund door de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk van de stad Leuven. Naar aanleiding van het jaarlijks werkbezoek dat plaatsvond op 13 mei 2013 werd samen met de interne preventieadviseur en de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer een werkbezoek georganiseerd. Naar aanleiding

van de bevindingen werden volgende acties ondernomen:

- ▶ Vernieuwing van de elektrodes van de defibrillator (AED) geldig tot april 2015
- ▶ Werkplaats: machines zijn voorzien van handleiding en worden enkel door de aangeduide persoon gebruikt
- ▶ Begin 2014 wordt een fijnstof-luchtfitering voorzien in het afsluitbare houtatelier
- ▶ Een offerte is lopende ter verhoging van het opstaande afschermglas in de kinderhoek
- ▶ Evacuatieplan is opgesteld en aangepast in functie van grote events (tuin, dakterras ...)
- ▶ EHBO cursus en EHBO kistjes zijn up-to-date
- ▶ Vluchtwegen en nooduitgangen worden gerespecteerd bij evenementen en opbouw
- ▶ Het aanstellen van een externe veiligheidscoördinator voor opbouw grote tentoonstellingen

4.4 DUURZAAMHEID EN ECOLOGIE

In 2012 zette M zijn eerste aarzelende stappen richting duurzame werking. In 2013 werd dit fundamenteel versterkt door een duidelijke verwijzing in de missie, visie en beleidsplannen van M naar het verduurzamen van de werking. M kiest voor een duidelijk maatschappelijk engagement onder andere door inspanningen te doen om duurzaamheid op te nemen als vast criterium bij het bepalen van de werkingsprocessen. Bovendien trad M eind 2013 toe tot de vzw 'Leuven Klimaatneutraal 2030' en onderstreept het zo zijn voorgenomen engagement.

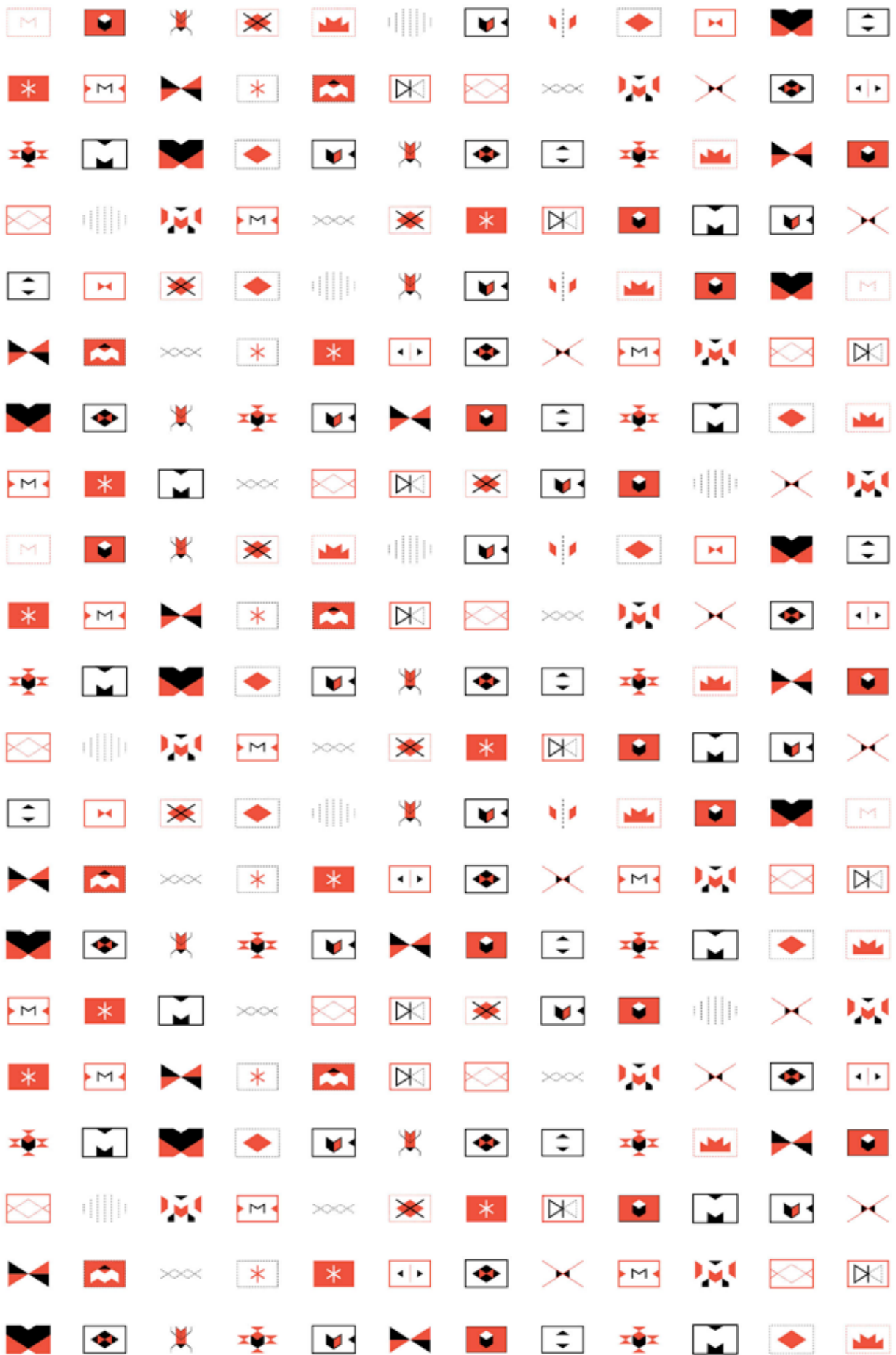
Binnen M bestaat het 'ecoteam M' uit medewerkers uit elke afdeling die zich vrijwillig willen inzetten en deze taken er extra bijnemen. In 2013 ijverden zij moedig verder voor verduurzaming van de werking en sensibiliseerden via het thema voeding. Op de nieuwjaarsreceptie werd de intentie aangekondigd en kreeg elke medewerker een gerecycleerde soepbeker. Donderdag veggiedag werd gepromoot en geïllustreerd met een gezamenlijk veggie-buffet.

M nam deel aan de Leuvense klimaatweek met een video-installatie van Piki en Liesbet Verschuere 'Avalanche', opgesteld in de stadsbibliotheek. In die week lanceerde M ook de actie waarbij bezoekers die hun fietsen in de overdekte fietsenparking De Somer installeerden korting konden krijgen op een museumbezoek en een gratis fietsvlaggetje van Tom Schamp. Daarnaast ging het klimaatforum door in de gebouwen van M.

Het ecoteam werkte in 2013 nauw samen met het netwerk 'Green Track Leuven', begeleid door Ecolife, waar M in de stuurgroep zetelt. Samen met Ecolife werd een energie-audit uitgevoerd, werd een checklist organisatie ingevuld en gebeurde een nulmeting van de CO₂-voetafdruk van het museum. Er werden voor de deelnemende organisaties infosessies georganiseerd over publieksmobiliteit en het organiseren van duurzame evenementen. Van alle deelnemende organisaties werd een promotiefilmje gemaakt in het kader van de Thuis-in-de-stad-subsidie en er werd een gezamenlijke website ontworpen (leuven.greentrack.be). Door deze inspanningen en de inspanningen naar het publiek in de klimaatweek Leuven (zie hierboven) kreeg M in november 2013 het GreenTrack-logo uitgereikt: 'M kiest voor een duurzame kunstenaarwerking'.

Voor de komende jaren werd op basis van de verzamelde informatie uit de doorlichtingen en de daarop gebaseerde aanbevelingen een uitgebreide actielijst opgesteld. M zal op basis daarvan een meerjarenplan opmaken met prioritaire en realiseerbare doelstellingen:

- ▶ Technische ingrepen: bij M is ruimtegebruik de belangrijkste impactfactor inzake CO₂. Ondanks dat er bij de bouw inspanningen gedaan zijn het energieverbruik te beperken en moderne installaties te voorzien, blijft het gebouw één van de grootste elektriciteitsverbruikers van de stadsgebouwen, mede door de specificiteit van de werking (strikte klimaatregeling). Om daar toch ingrepen te kunnen doen, is M gestart met energiemonitoring en zal het een investeringsplan opstellen voor infrastructurele aanbevelingen van de energie-audit.
- ▶ M als museum genereert door zijn vele tijdelijke tentoonstellingen ook het bijhorende afval. Dit wordt het tweede speerpunt van het meerjarenplan. M wil in de mate van het mogelijke afval vermijden door bijvoorbeeld hergebruik en een duurzaam aankoopbeleid. Als er toch afval gegenereerd wordt, zal het samenwerkingsverbanden zoeken om dit op een verantwoorde manier terug in de maatschappij te kunnen brengen.
- ▶ Een derde en belangrijke aandachtspunt wordt de interne verankering van de duurzame intentie en de externe communicatie. M wil zijn stappen meten, evalueren en rapporteren zodat het voor iedereen een stimulans kan zijn een duurzame bijdrage aan de samenleving te doen.

5.

BESTUURLIJKE WERKING

M wordt op bestuursniveau aangestuurd door twee bestuursvergaderingen: het directiecomité en de Raad van Bestuur.

5.1 DIRECTIECOMITÉ

Het directiecomité is belast met het dagelijks bestuur van M. Het ziet toe op de goede werking van alle organen op het vlak van taken en verantwoordelijkheden. Het directiecomité wordt voorgezeten door de algemeen directeur en rapporteert zijn beslissingen aan de Raad van Bestuur. Deze laatste benoemt en ontslaat de leden van het directiecomité.

Het directiecomité telde in 2013 acht leden:

- ▶ Mevr. Denise Vandervoort (voorzitter M, Schepen van cultuur, deeltijds kunstonderwijs, gelijke kansen, diversiteit en Noord-Zuidwerking)
- ▶ Mevr. Els Buelens (lid Raad van Bestuur) (tot 15·10·13)
- ▶ Dhr. Jeroen Vervloessem (lid Raad van Bestuur) (vanaf 15·10·13)
- ▶ Dhr. Steven Dusoleil (directeur communicatie Stad Leuven)
- ▶ Dhr. Luc Delrue (algemeen directeur M)
- ▶ Mevr. Isabel Lowyck (afdelingshoofd Publiekswerking)
- ▶ Mevr. Ilse Steen (afdelingshoofd Ondersteuning)
- ▶ Mevr. Eva Wittocx (afdelingshoofd Presentaties)
- ▶ Dhr. Peter Carpreau (afdelingshoofd Oude Kunst)

Het directiecomité vergaderde in 2013 achttien maal, met name op 14 januari, 28 januari, 11 februari, 4 maart, 19 maart, 15 april, 29 april, 13 mei, 3 juni, 17 juni, 22 juli, 27 augustus, 9 september, 23 september, 7 oktober, 4 november, 18 november en 16 december.

Het directiecomité neemt beslissingen binnen volgende domeinen:

- ▶ Personeel: organogram, aanwervingen, ontslagen en uitdiensttredingen, uitbreidingen contracten, bevordering afdelingshoofden, aanleg wervingsreserve, PV selectieprocedures, toewijzing GSM-abonnementen, loopbaanonderbrekingen, verlofdagen, jobstudenten, aanwerving externe techniekers voor tentoonstellingen ...
- ▶ Feestdagen
- ▶ Aanpassingen statuten
- ▶ Gunningen vanaf 8.500 euro exclusief BTW
- ▶ Samenwerkingsovereenkomsten
- ▶ Agenda Raad van Bestuur

5.2 RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur is de wetmatige vertegenwoordiger van M met als kerntaak de strategische en financiële sturing van de organisatie. De leden van de Raad van Bestuur zijn benoemd door de gemeenteraad van de stad.

De Raad van Bestuur van M vergadert onder het voorzitterschap van mevr. Denise Vandevooort (Schepen van cultuur, deeltijds kunstonderwijs, gelijke kansen, diversiteit en Noord-Zuidwerking).

Begin 2013 zetelden volgende leden in de Raad van Bestuur:

- ▶ Dhr. Filip Abraham
- ▶ Dhr. Hans Bracquené
- ▶ Mevr. Els Buelens
- ▶ Dhr. Noël Coninx
- ▶ Dhr. Antoon De Proft
- ▶ Dhr. Steven Dusoleil
- ▶ Dhr. Saïd El Khadraoui
- ▶ Mevr. Frieda Jans
- ▶ Mevr. Cynthia Van Hulle
- ▶ Dhr. Wouter Vermeulen
- ▶ Mevr. Mieke Wellens

De samenstelling van de Raad van Bestuur van M werd gewijzigd volgens het gemeenteraadsbesluit van 22 maart 2013. Mevr. Denise Vandevooort neemt opnieuw het voorzitterschap op zich.

- ▶ Mevr. Vera Billen
- ▶ Dhr. Hans Bracquené
- ▶ Mevr. Els Buelens
- ▶ Dhr. Noël Coninx
- ▶ Dhr. Steven Dusoleil (waarnemer)
- ▶ Dhr. Saïd El Khadraoui
- ▶ Dhr. Willem Geelen
- ▶ Mevr. Frieda Jans
- ▶ Dhr. Jan Schoolmeesters
- ▶ Mevr. Mieke Vandermotte
- ▶ Dhr. Jeroen Vervloessem
- ▶ Mevr. Mieke Wellens

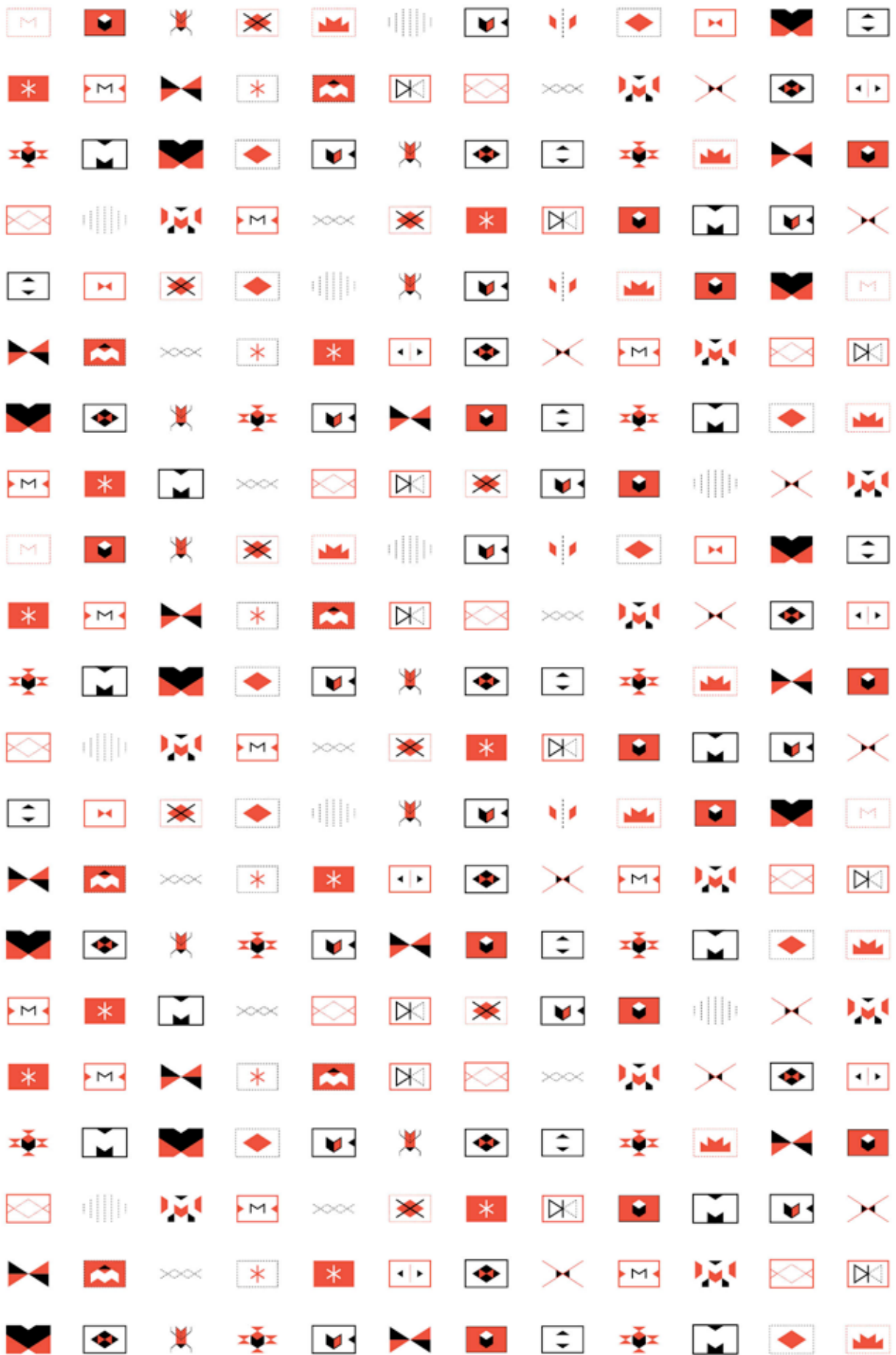
In 2013 werd er zes maal vergaderd, met name op 29 januari, 26 maart, 20 juni, 4 september, 15 oktober en 2 december.

Volgende agendapunten werden in 2013 door de Raad van Bestuur behandeld:

- ▶ Goedkeuring wijziging statuten
- ▶ Goedkeuring stand van zaken aanpassingen personeelskader
- ▶ Goedkeuring bepaling procedure aanwerving directeur
- ▶ Goedkeuring veiligheid en bewaking gebouw
- ▶ Goedkeuring contract samenwerking KU[N]ST Leuven
- ▶ Kennisname bezoekersaantallen 2012
- ▶ Kennisname nieuwe samenstelling Raad van Bestuur
- ▶ Goedkeuring jaarverslag 2012
- ▶ Kennisname eerste versie jaarrekening 2012
- ▶ Goedkeuring dossier erfgoeddecreet
- ▶ Goedkeuring competenties en functiebeschrijving directeur1
- ▶ Vastlegging jaarrekening 2012
- ▶ Goedkeuring ticketingsysteem
- ▶ Kennisname nieuw prijzenbeleid
- ▶ Kennisname stand van zaken financiën januari – mei 2013
- ▶ Goedkeuring adviescomité
- ▶ Kennisname voorstelling van vrijwilligerswerking
- ▶ Kennisname evaluatie Jules-project

- ▶ Kennisname stand van zaken financiën tot juli 2013
- ▶ Kennisname opstart werkgroep fundraisingdiner
- ▶ Goedkeuring resultaten examen directeur M
- ▶ Kennisname erkenning M op Vlaams niveau in erfgoeddecreet
- ▶ Goedkeuring comités M
- ▶ Goedkeuring nieuwe samenstelling directiecomité
- ▶ Kennisname interne evaluatie M-idzomer en ZoMerbar
- ▶ Kennisname publiekscijfers januari - september
- ▶ Kennisname voorstelling van tentoonstelling *Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël*
- ▶ Kennisname stand van zaken fundraisingdiner per 8 oktober 2013
- ▶ Goedkeuring toetreding tot LKN2030 vzw als stichtend lid en aanvaarding van de statuten
- ▶ Goedkeuring voorstel beheersovereenkomst Stad Leuven - M en concrete afspraken voor de beleidsperiode 2014-2019
- ▶ Goedkeuring beheersovereenkomst Vlaamse Gemeenschap Erfgoeddecreet
- ▶ Goedkeuring beleids- en actieplan BBC en prioritaire acties
- ▶ Goedkeuring begroting 2014, (inclusief personeelsbegroting en vergelijking ten opzichte van begroting 2013)
- ▶ Goedkeuring modaliteiten contract directeur

6.

BIJLAGEN

INHOUDSOPGAVE BIJLAGEN

1. Website statistieken 2013	170
2. Overzicht EDMS 2013	174
3. Overzicht uitgestuurde persberichten	177
4. Overzicht aantal persartikels per thema	180
5. Overzicht publieksbegeleiding per tijdelijke presentatie	181
6. Vergelijking bezoekerscijfers 2010, 2011, 2012 en 2013	183
7. Bezoekerscijfers <i>Michiel Coxcie. De Vlaamse Rafaël</i>	185
8. ZoMerbar	192
9. Balans en resultatenrekening over boekjaar 2013	193
10. Overzicht geslaagde kandidaten selectieprocedures 2013	201
11. Overzicht duurtijd en resultaat werving-, selectie- en bevorderingsprocedures en procedure interne mobiliteit 2013	203

BIJLAGE 1

WEBSITE STATISTIEKEN 2013

Bezoekersaantallen website 2013

- ▶ Aantal bezoekers: 306.431
- ▶ Aantal unieke bezoekers: 209.747
- ▶ Percentage nieuwe bezoekers: 64,75 %
- ▶ Percentage terugkerende bezoekers: 35,2 %
- ▶ In vergelijking met 2012 (186.193) is het aantal unieke bezoekers gestegen met 13 %.

Taalverdeling

- ▶ NL: 47,60 %
- ▶ NL / Nederland: 22,96 %
- ▶ FR: 4,56 %
- ▶ FR / Frankrijk: 2,37 %
- ▶ EN / US: 15,37 %
- ▶ EN / GB: 1,07 %
- ▶ EN / Varia: 0,98 %

Internationale bezoekersspreiding

LAND/GEBIED	BEZOEKEN	% NIEUWE BEZOEKEN	BOUNCEPERCENTAGE	PAGINA'S/ BEZOEK	GEM. BEZOEKDUUR
BELGIUM	254.496	61,87 %	44,85 %	3,87	131,66
NETHERLANDS	23.233	77,44 %	50,48 %	3,34	105,90
FRANCE	6.417	81,97 %	49,79 %	2,98	88,55
GERMANY	3.699	75,24 %	40,20 %	3,88	117,43
UNITED STATES	3.668	84,73 %	61,29 %	2,55	71,96
UNITED KINGDOM	2.939	76,35%	47,53 %	3,26	103,43
(NOT SET)	1.603	72,74 %	46,41 %	3,36	116,67
SPAIN	1.352	82,32 %	50,07 %	3,31	113,97
ITALY	1.106	77,31 %	47,65 %	3,52	103,39
SWITZERLAND	843	68,09 %	51,96 %	3,18	88,65

Nationale bezoekersspreiding

PLAATS	BEZOEKEN	% NIEUWE BEZOEKEN	BOUNCEPERCENTAGE	PAGINA'S/ BEZOEK	GEM. BEZOEKDUUR
LEUVEN	50.393	47,05 %	35,82 %	4,83	198,42
ANTWERP	29.958	61,12%	47,00 %	3,55	115,84

BRUSSELS	27.252	62,90 %	41,22 %	3,85	126,75
GHENT	17.893	66,59 %	50,95 %	3,33	107,84
MECHELEN	6.587	63,84 %	41,08 %	4,00	128,03

Bezoekpieken

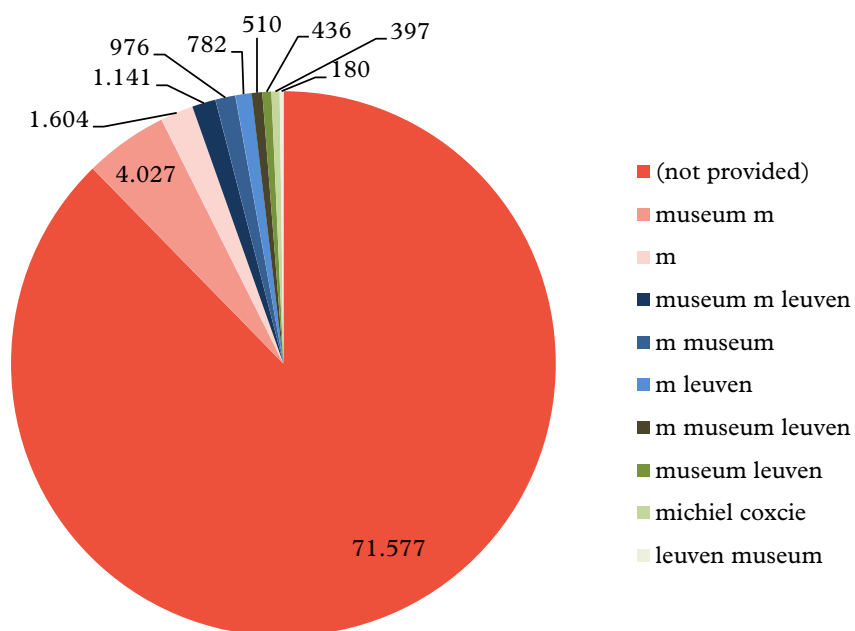
- ▶ Donderdag 14 februari: 1.762
- ▶ Donderdag 14 maart: 1.404
- ▶ Vrijdag 12 april: 1.123
- ▶ Maandag 20 mei: 1.069
- ▶ Woensdag 25 september: 1.239
- ▶ Donderdag 7 november: 1.632

Bezoek via smartphone, tablet of desktop

APPARAAT	BEZOEKEN	% NIEUWE BEZOEKEN	BOUNCEPERCENTAGE	PAGINA'S/ BEZOEK	GEM. BEZOEKDUUR
DESKTOP	264.121	64,80 %	46,51 %	3,78	2:06
TABLET	26.571	61,71 %	38,20 %	4,00	2:20
MOBILE	15.848	71,59 %	51,34 %	2,79	1:34

Traffic naar mleuven.be

ZOEKWOORD	BEZOEKEN	% NIEUWE BEZOEKEN
(NOT PROVIDED)	71.577	67,83 %
MUSEUM M	4.027	47,90 %
M	1604.	74,13 %
MUSEUM M LEUVEN	1.141	61,17 %
M MUSEUM	976	45,70 %
M LEUVEN	782	40,03 %
M MUSEUM LEUVEN	510	59,80 %
MUSEUM LEUVEN	436	74,54 %
MICHIEL COXCIE	397	71,28 %
LEUVEN MUSEUM	180	72,78 %

Top 10 website van waaruit wordt doorgelinkt naar mleuven.be

BRON	BEZOEKEN	% NIEUWE BEZOEKEN	NIEUWE BEZOEKEN	BOUNCE-PERCENTAGE	PAGINA'S/ BEZOEK	GEM. BEZOEKDUUR
LEUVEN.BE	7.326	74,75 %	5476	31,94 %	4,37	118,76
COXCIE.BE	4.221	59,82 %	2525	43,92 %	4,49	179,65
STANDAARD.BE	855	78,95 %	675	41,17 %	2,90	81,87
GOOGLE.FR	510	94,71 %	483	40,20 %	2,26	67,79
MLEUVEN.BE	460	73,04 %	336	35,65 %	2,95	239,37
UITINVLAANDEREN.BE	402	60,95 %	245	21,64 %	4,98	160,23
GOOGLE.BE	313	74,12 %	232	64,22 %	2,05	73,84
MOSS	288	4,51 %	13	21,18 %	4,26	198,93
BELGIANRAIL.BE	274	67,15 %	184	11,31 %	5,44	169,14
FCAMBERES.ORG	263	91,63 %	241	55,13 %	2,90	60,35

Meest bezochte pagina's

PAGINA	PAGEVIEWS	UNIQUE PAGEVIEWS	GEM. BEZOEKDUUR	BOUNCE-PERCENTAGE	% EXIT
/	134.003	118.947	26,44	39,93 %	39,08 %
/INDEX.JSP	118.232	79.413	37,43	29,80 %	20,91 %
/AGENDA/	38.218	28.902	40,57	23,96 %	16,69 %

/PRAKTISCH/OPENINGSUREN/INDEX.JSP	31.910	26.479	55,22	68,34 %	29,51 %
/PRAKTISCH/TICKETS/INDEX.JSP	30.191	24.741	96,89	67,19 %	33,13 %
/EN/	28.619	21.423	34,32	22,80 %	23,11 %
/BEZOEK-M/	20.186	14.759	12,57	16,50 %	5,84 %
/HEDENDAAGSE-KUNST/	18.442	11.274	17,95	29,29 %	10,30 %
/BEZOEK-M/KINDEREN-GEZINNEN/	16.677	8.881	17,67	20,12 %	7,00 %
/PRAKTISCH/M-ZOEKT/INDEX.JSP	15.866	12.527	81,48	77,25 %	49,99 %

Detail Hedendaagse Kunst

PAGINA	PAGEVIEWS	UNIQUE PAGEVIEWS	GEM. BEZOEKDUUR	BOUNCE-PERCENTAGE	% EXIT
/VERWACHT/	27.435	19.019	42,45	70,80 %	23,70 %
/	18.442	11.274	17,95	29,29 %	10,30 %
/TERUGBLIK/	14.283	11.075	68,98	75,68 %	42,18 %
/GEERT-GOIRIS/	5.476	4.421	63,04	65,60 %	33,97 %
/PUBLICATIES/	5.246	3.124	23,89	55,63 %	11,53 %
/UGO-RONDINONE/	5.165	4.348	86,08	63,55 %	37,15 %
/OPEN-M/	4.311	2.989	52,33	70,35 %	28,39 %
/ILSE-DHOLLANDER/	3.814	3.257	61,94	73,10 %	33,30 %
/SOL-LE-WITT/	3.394	2.916	44,61	69,17 %	22,86 %
/BLIJVEN-KIJKEN/	3.225	2.558	74,56	58,86 %	25,43 %

Detail Oude kunst

PAGINA	PAGEVIEWS	UNIQUE PAGEVIEWS	GEM. BEZOEKDUUR	BOUNCE-PERCENTAGE	% EXIT
/M-COLLECTIE/	35.965	25.420	33,77	67,20 %	17,31 %
/VERWACHT/	15.293	11.125	38,86	49,11 %	21,89 %
/	9.800	6.462	12,38	30,26 %	5,26 %
/HIERONYMUS-COCK/	7.560	5.362	95,94	67,89 %	37,34 %
/TERUGBLIK/	6.538	4.968	55,23	72,14 %	36,16 %
/PUBLICATIES/	5.456	3.600	30,13	57,32 %	13,32 %
/GETEKEND-JAN-R/	4.008	3.212	51,91	54,04 %	27,57 %
/MICHIEL-COXCIE/	2.928	2.242	30,19	16,67 %	22,58 %
/SCHOONHEID-VAN-HET-LIJDEN/	985	862	47,29	63,51 %	25,48 %
/INDEX.JSP	27	18	20,20	0,00 %	7,41 %

BIJLAGE 2

OVERZICHT EDMS 2013

AANTAL CONTACTADRESSEN PER MAAND	JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI	JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
AANBOD SECUNDAIRE SCHOLEN		482							177			
E-UITNODIGING GEERT GOIRIS & BLIJVEN KIJKEN		1.540										
PERSPREVIEW HIERONYMUS COCK		308										
SECUNDAIRE SCHOLENAANBOD 2013			482									
BREEDBEELD			353									
AANBOD IN DE PAASVAKANTIE			11.330									
PAASVAKANTIE M-BASSADEURS			1.335									
NIEUWSBRIEF M-BASSADEURS				1.331								
ACTIE DE MORGEN & M-BASSADEURS					1.331							
LIGHTMAP					1.888							
E-UITNODIGING OPEN M					1.446							
PERSPREVIEW UGO RONDINONE & ILSE D'HOLLANDER						302						
E-VIP UITNODIGING RONDINONE						75						
GROEPSAANBOD ZOMER 2013						505						
OPENING KINDERHOEK						46						
ZOMER IN M							10.793					
ZOMERBAR GEOPEND							10.788					
VLIEG							200	350				
E-UITNODIGING RONDINONE & D'HOLLANDER							1.471					

E-UITNODIGING SPILLEMAECKERS							791					
DEBAT 'CULTUUR & ONDERWIJS: EEN KOUDE KUNSTJE?'								176				
AANBOD KLEUTERONDERWIJS								188				
AANBOD LAGER ONDERWIJS								177				
AANBOD SECUNDAIR ONDERWIJS								418				
THUIS IN DE WERELD								1.670				
DEBAT ONDERWIJS & CULTUUR								176				
BOEKVOORSTELLING RONDINONE								650				
NEWSLETTER HEDENDAAGSE PROF								1.369				
E-UITNODIGING TOM SCHAMP									1			
E-UITNODIGING COXCIE NL									980			
E-UITNODIGING COXCIE FR									44			
E-UITNODIGING COXCIE ENG									123			
DE STANDAARD STUDENTENACTIE									211			
E-UITNODIGING PUBIEK AAN ZET									61			
LEZING FERNAND SPILLEMAECKERS									157			
NIEUWSBRIEF PLAYGROUND									698			
E-UITNODIGING THUIS IN DE WERELD									210			
DE STANDAARD STUDENTENACTIE									211			
DM DE SCHOONHEID VAN HET LIJDEN									256			
DM ROND DE TAFEL										214		
UITNODIGING VIP- LUNCH ALEKSANDRA MIR										79		
DM RIJK DER ZINNEN										488		
DM GROEPSMAILING NOVEMBER 2013										1.257		
DM TE GEK										571		

NEWLETTER HEDENDAAGSE KUNST											1.340	
DM COXCIE- COLLOQUIUM											333	
DM GEZINSDAG VOOR LEERKRACHTEN											214	
DM GROEPSMAILING FR											207	
DM GEZINSDAG VOOR LEERKRACHTEN												194
NIEUWSBRIEF HK												883
NIEUWSBRIEF HK (ENG)												625

BIJLAGE 3

OVERZICHT UITGESTUURDE PERSBERICHTEN

- ▶ 20-06-13
GEERT GOIRIS 14-02-13 × 19-05-13
(NL) (ENG) (FR)
Aankondiging van de tentoonstelling.

- ▶ 20-06-13
SASKIA OLDE WOLBERS. *Kinemacolor* 14-02-13 × 26-05-13
(NL) (ENG) (FR)
Aankondiging van de tentoonstelling.

- ▶ 20-06-13
BLIJVEN KIJKEN | CE QUI NOUS REGARDE | DROPOUTS 14-02-13 × 12-05-13
(NL) (ENG) (FR)
Aankondiging van de tentoonstellingen.

- ▶ 20-06-13
Opening GEERT GOIRIS | BLIJVEN KIJKEN | SASKIA OLDE WOLBERS
(NL)
Bericht van de opening van de drie tentoonstellingen.

- ▶ 20-06-13
HIERONYMUS COCK. *De renaissance in prent*
(NL) (ENG) (FR)
Aankondiging van de tentoonstelling.

- ▶ 07-10-13
UGO RONDINONE. *thank you silence*
(NL) (ENG) (FR)
Aankondiging van de tentoonstelling.

- ▶ 21-10-13
ILSE D'HOLLANDER
(NL) (ENG) (FR)
Aankondiging van de tentoonstelling.

- ▶ 22-05-13
LIGHTMAP - Ief Spincemaille
(NL)
Aankondiging voorstelling installatie.

- ▶ 09-09-13
OPEN M. *I could have lived here*
(NL)
Aankondiging Open M.

- ▶ 09-09-13
Beestige zomer voor kinderen en gezinnen in M
(NL)
Aankondiging activiteiten.

- ▶ 13-08-13
Volledige programma 4de editie M-idzomer Leuven bekend
(NL)
Aankondiging festivalprogramma.

- ▶ 13-08-13
Jules brengt bijna 10.000 fans op de been in M - Museum Leuven
(NL)
Terugblik activiteit voor gezinnen.
- ▶ 13-08-13
M-IDZOMER BREEKT UIT: M-idzomerfestival ook in de Hulpgevangenis
(NL)
Aankondiging specifiek programma.
- ▶ 22-10-13
MICHEL COXCIE. De allereerste overzichtstentoonstelling over 'De Vlaamse Rafaël' in M - Museum Leuven
(NL) (FR) (ENG) (D)
Aankondiging tentoonstelling.
- ▶ 04-09-13
Zwoel M-idzomer klokt af op 5.500 bezoekers
(NL)
Terugblik festival.
- ▶ 01-10-13
M - Museum Leuven brengt oudste kopie van het Lam Gods voor het eerst weer samen
(NL) (ENG) (FR) (D)
Aankondiging kopie Lam Gods tijdens tentoonstelling over Michiel Coxcie.
- ▶ 06-09-13
DE DOORBRAAK VAN DE 'CONCEPTUELE KUNST' IN BELGIË. *Het geval Fernand Spillemaeckers*
(NL)
Aankondiging tentoonstelling.
- ▶ 21-10-13
Vlaamse Regering erkent M - Museum Leuven met subsidies voor beleidsperiode 2014 - 2018
(NL)
- ▶ 16-10-13
M - Museum Leuven trakteert de studenten
(NL lokaal)
- ▶ 24-10-13
Luc Delrue aangesteld als directeur M - Museum Leuven
(NL)
- ▶ 17-10-13
Expo Tom Schamp in M
(NL)
- ▶ 06-11-13
PLAYGROUND festival: van 9 tot 11 november in STUK & M - Museum Leuven
- ▶ 18-11-13
PUBLIEK AAN ZET
(NL lokaal)
Project in de kijker zetten.
- ▶ 21-11-13
ALEKSANDRA MIR en GERARD HERMAN in M - Museum Leuven
(NL) (FR) (ENG)
Aankondiging opening + uitnodiging perspreview.

▶ 04.12.13

IK KOM VAN VER. *43 vrouwen in woord en beeld*

(NL lokaal)

Aankondiging + uitnodiging persrondleiding.

▶ 05.12.13

DOORGETRAPT. Opening en veiling van 36 tot kunstwerk omgetoverde doortrapfietsen van bekende Vlamingen en Nederlanders

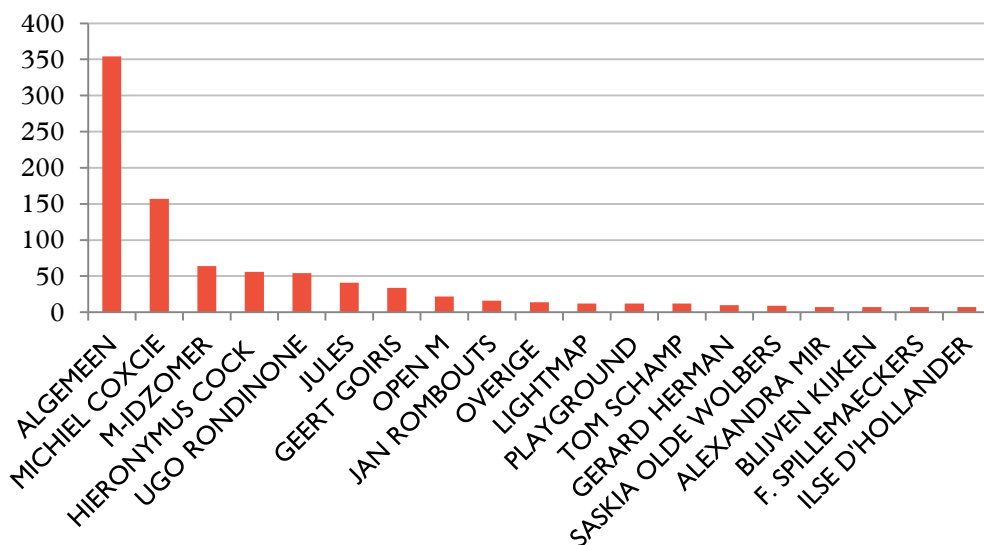
(NL lokaal)

Aankondiging + uitnodiging persmoment.

BIJLAGE 4

OVERZICHT AANTAL PERSARTIKELS PER THEMA

THEMA	AANTAL PERSARTIKELS
ALGEMEEN	354
MICHIEL COXCIE	157
M-IDZOMER	64
HIERONYMUS COCK	56
UGO RONDINONE	54
JULES	41
GEERT GOIRIS	34
OPEN M	22
JAN ROMBOUITS	16
OVERIGE	14
LIGHTMAP	12
PLAYGROUND	12
TOM SCHAMP	12
GERARD HERMAN	10
SASKIA OLDE WOLBERS	9
ALEXANDRA MIR	7
BLIJVEN KIJKEN	7
F. SPILLEMAECKERS	7
ILSE D'HOLLANDER	7
TOTAAL	895

BIJLAGE 5

OVERZICHT PUBLIEKSBEGELEIDING PER TIJDELIJKE PRESENTATIE

	LABELS	MUURTEKSTEN	ZAALFOLDER	WANDELGIDS	DIGITALE WANDELGIDS	AUDIOTOUR	AUDIOTOUR KIDS	VIDEO	IPODS	KIDS QUIZ	IPADS
TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN											
BLIJVEN KIJKEN	x	x	x					x			
SASKIA OLDE WOLBERS. <i>Kinemacolor</i>	x	x	x								
GEERT GOIRIS	x	x	x						x		
HIERONYMUS COCK. <i>De renaissance in prent</i>	x	x		x	x				x	x	
OPEN M. <i>I could have lived here</i>	x	x		x							
ILSE D'HOLLANDER	x	x	x			x					
UGO RONDINONE. <i>thank you silence</i>	x	x	x			x				x	
DE DOORBRAAK VAN DE 'CONCEPTUELE KUNST' IN BELGIË. <i>Het geval Fernand Spillemaeckers</i>	x	x	x								
MICHIEL COXCIE. <i>De Vlaamse Rafaël</i>	x	x				x	x	x		x	x
PUBLIEK AAN ZET. <i>Dinges</i>	x	x	x			x					
ALEKSANDRA MIR. <i>The Space Age</i>	x	x	x								
GERARD HERMAN. <i>Arm en Erg Hard</i>	x	x	x								
COLLECTIE PRESENTATIES											
STICHTEND VOORBEELD. <i>Arnold Houbraken</i>	x	x	x								
OSCAR DE CLERCK. <i>Schetsen van een beeldhouwer</i>	x	x	x								
LICHAMEN. <i>Een selectie negentiende-eeuwse sculptuur uit de M-collectie</i>	x	x	x								
DE ONTPLOFFING VAN DE ZANDPOORT	x	x	x								

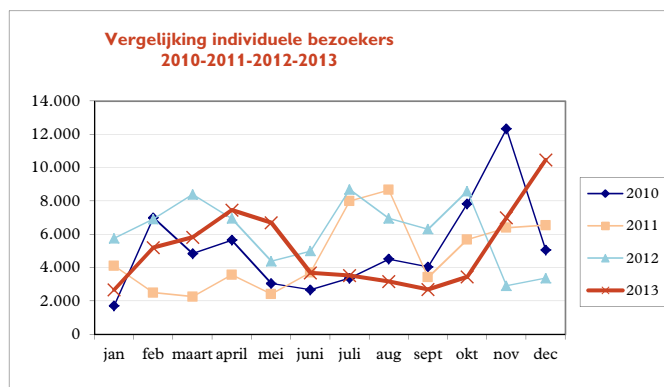
L'ART ET LA MODE 1913. <i>Mode aan het einde van de Belle Époque</i>	x	x	x								
DE SCHOONHEID VAN HET LIJDEN. <i>Sint-Sebastiaan tussen heden en verleden</i>	x	x	x								
COMMUNITY PROJECTEN/ ANTICHAMBRE											
BREEDBEELD	x	x	x								
IK KOM VAN VER	x	x	x					x			
TE GAST PROJECTEN											
SEE MY LEUVEN	x	x	x								
PROJECT EUREKA-ONDERWIJS LEUVEN	x	x	x								
IN PRENTEN. HIËRONYMUS COCK INSPIREERT	x	x	x								
LIGHTMAP	x	x	x			x					
THUIS IN DE WERELD / DE WERELD THUIS	x	x	x			x					
TOM SCHAMP OP REIS MET FRED EN DE WOLK	x	x	x								

BIJLAGE 6

VERGELIJKING BEZOEKERSCIJFERS 2010, 2011, 2012 EN 2013

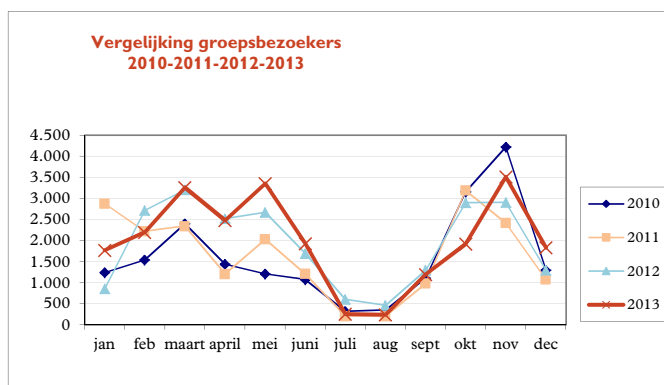
Individuele bezoekers

	2010	2011	2012	2013
jan	1.733	4.127	5.767	2.680
feb	7.008	2.507	6.935	5.218
maart	4.864	2.267	8.405	5.831
april	5.666	3.576	6.957	7.471
mei	3.063	2.427	4.391	6.716
juni	2.684	3.722	5.006	3.700
juli	3.387	8.009	8.697	3.543
aug	4.527	8.674	6.962	3.187
sept	4.053	3.434	6.322	2.698
okt	7.842	5.695	8.602	3.455
nov	12.338	6.400	2.929	7.014
dec	5.073	6.547	3.389	10.470
totaal	62.238	57.385	74.362	61.983
percentage op basis van voorgaand jaar		-8%	30%	-17%

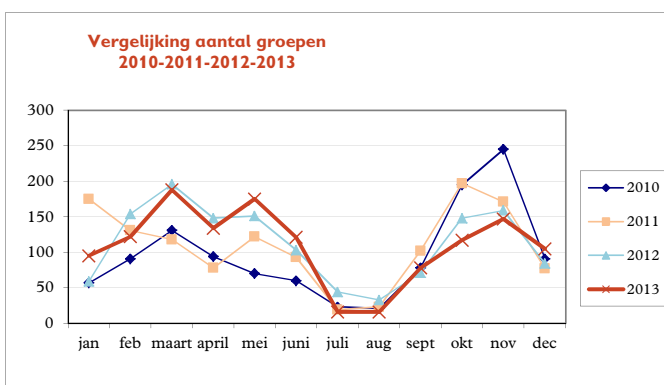
Groepsbezoekers

	2010	2011	2012	2013
jan	1.244	2.877	860	1.771
feb	1.545	2.219	2.715	2.200
maart	2.399	2.343	3.206	3.261
april	1.437	1.207	2.517	2.483
mei	1.211	2.033	2.672	3.356
juni	1.077	1.209	1.696	1.933
juli	317	205	607	257
aug	347	206	461	242
sept	1.112	981	1.299	1.199
okt	3.160	3.194	2.900	1.924
nov	4.221	2.416	2.909	3.514
dec	1.301	1.078	1.301	1.835
totaal	19.371	19.968	23.143	23.975
percentage op basis van voorgaand jaar		3%	16%	4%

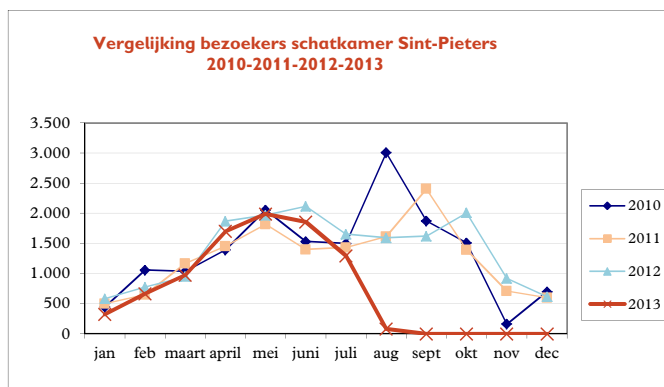
Aantal groepen

	2010	2011	2012	2013
jan	57	175	59	95
feb	91	131	154	122
maart	131	118	196	188
april	94	78	148	134
mei	70	122	151	175
juni	60	93	103	121
juli	23	19	44	16
aug	21	23	33	16
sept	78	102	71	78
okt	195	197	148	117
nov	245	171	159	147
dec	91	77	84	105
totaal	1156	1306	1350	1314
percentage op basis van voorgaand jaar		13%	3%	-3%

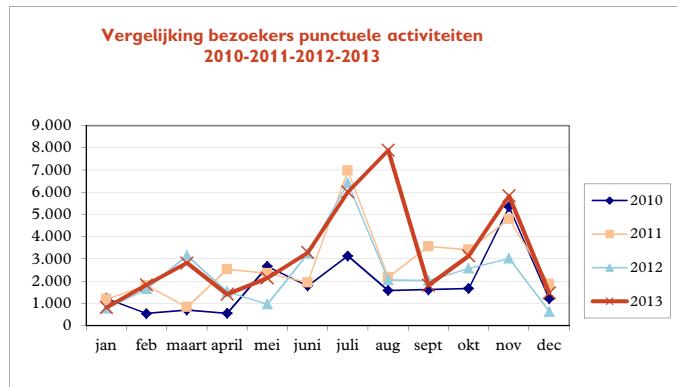
Bezoekers Schatkamer Sint-Pieters

	2010	2011	2012	2013
jan	443	498	585	323
feb	1.059	650	778	664
maart	1.034	1.166	950	975
april	1.393	1.453	1.867	1.700
mei	2.055	1.821	1.966	1.988
juni	1.530	1.401	2.117	1.858
juli	1.501	1.433	1.653	1.294
aug	3.008	1.613	1.592	83
sept	1.876	2.407	1.622	gesloten
okt	1.512	1.393	2.009	gesloten
nov	161	708	921	gesloten
dec	699	601	618	gesloten
totaal	16.271	15.144	16.678	8.885
percentage op basis van voorgaand jaar		-7%	10%	-47%

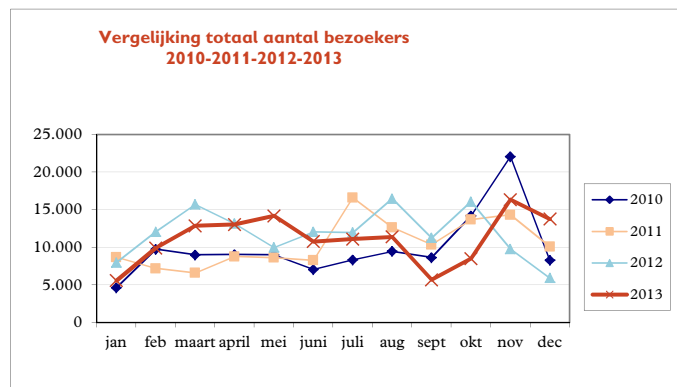
Bezoekers punctuele activiteiten

	2010	2011	2012	2013
jan	1.220	1.193	772	821
feb	543	1.808	1.654	1.839
maart	702	832	3.155	2.821
april	549	2.535	1.537	1.412
mei	2.666	2.349	971	2.145
juni	1.789	1.943	3.246	3.290
juli	3.135	6.966	6.416	6.018
aug	1.583	2.179	2.054	7.892
sept	1.618	3.554	2.029	1.820
okt	1.669	3.413	2.576	3.138
nov	5.348	4.795	3.027	5.834
dec	1.205	1.869	637	1.473
totaal	22.027	33.436	28.074	38.503
percentage op basis van voorgaand jaar		52%	-16%	37%

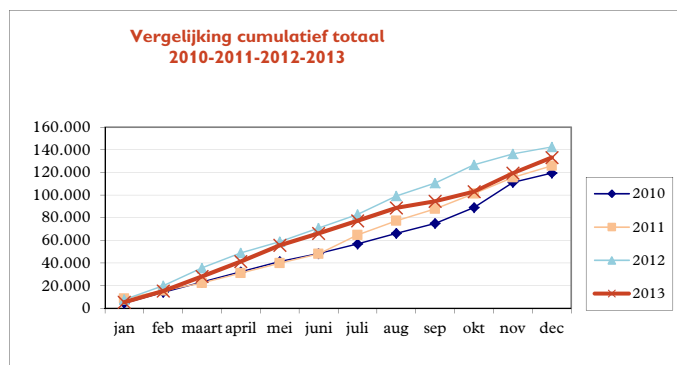
Totaal aantal bezoekers

	2010	2011	2012	2013
jan	4.640	8.695	7.984	5.595
feb	9.746	7.184	12.082	9.921
maart	8.999	6.608	15.716	12.888
april	9.045	8.771	13.165	13.066
mei	8.995	8.630	10.000	14.205
juni	7.080	8.275	12.067	10.781
juli	8.340	16.613	11.979	11.112
aug	9.465	12.672	16.476	11.404
sept	8.659	10.376	11.272	5.717
okt	14.183	13.695	16.087	8.517
nov	22.068	14.319	9.786	16.362
dec	8.278	10.095	5.945	13.778
totaal	119.498	125.933	142.559	133.346
percentage op basis van voorgaand jaar		5%	13%	-6%

Cumulatief totaal

	2010	2011	2012	2013
jan	4.640	8.695	7.984	5.595
feb	14.386	15.879	20.066	15.516
maart	23.385	22.487	35.782	28.404
april	32.430	31.258	48.947	41.470
mei	41.425	39.888	58.947	55.675
juni	48.505	48.163	71.014	66.456
juli	56.845	64.776	82.993	77.568
aug	66.310	77.448	99.469	88.972
sep	74.969	87.824	110.741	94.689
okt	89.152	101.519	126.828	103.206
nov	111.220	115.838	136.614	119.568
dec	119.498	125.933	142.559	133.346
percentage op basis van voorgaand jaar		5%	13%	-6%

BIJLAGE 7

BEZOEKERSCIJFERS

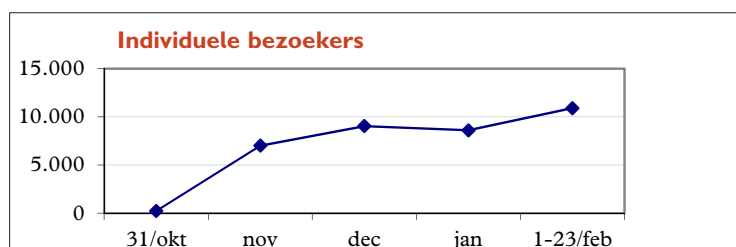
MICHIEL COXCIE. DE VLAAMSE RAFAËL

Overzicht bezoekerscijfers

	Michiel Coxcie	Totaal
individuele bezoekers	35.777	35.777
groepsbezoekers	8.583	11.444
M-bassadeurs	2.575	2.575
Punctuele act.	7.624	10.165
totaal	54.559	59.961

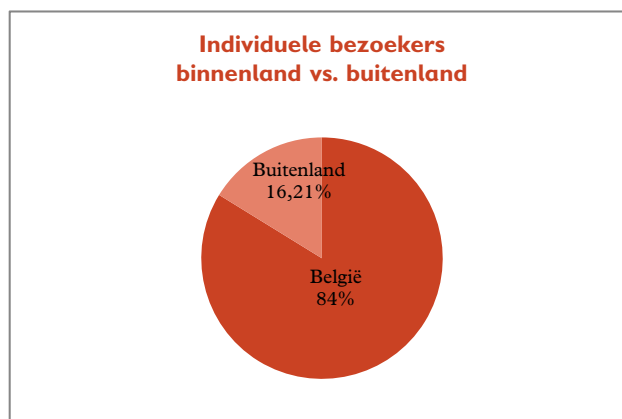
Individuele bezoekers

2013	31/okt	227
	nov	7.014
	dec	9.036
2014	jan	8.594
	1-23/feb	10.906
	totaal	35.777

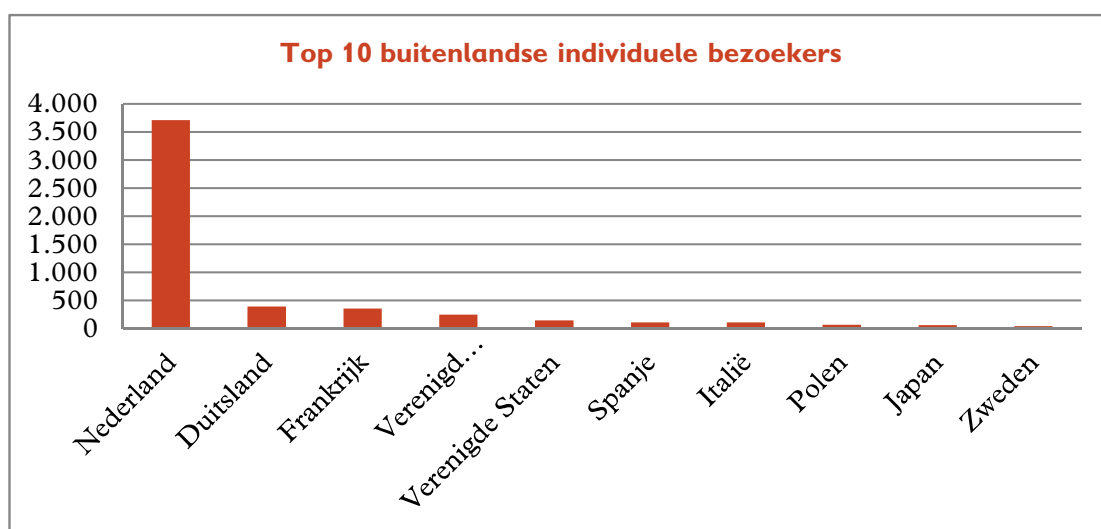
Individuele bezoekers binnenland vs. buitenland

1.	België	29.978
2.	Buitenland	5.799
	totaal	35.777

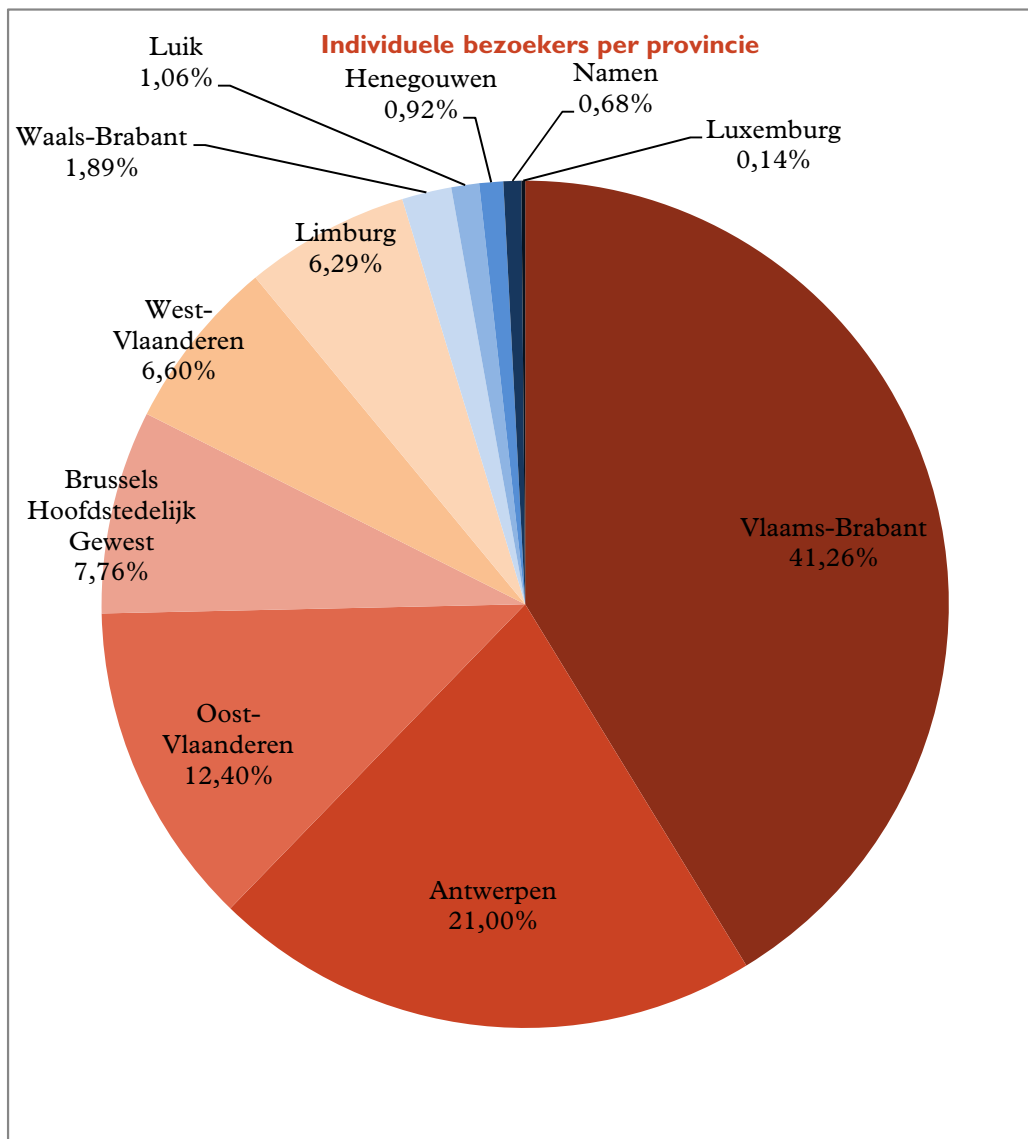
Top 10 buitenlandse individuele bezoekers

	land	aantal bezoekers
1.	Nederland	3.712
2.	Duitsland	394
3.	Frankrijk	358
4.	Verenigd Koninkrijk	249
5.	Verenigde Staten	145
6.	Spanje	112
7.	Italië	109
8.	Polen	66
9.	Japan	60
10.	Zweden	41
	totaal	5.247

Individuele bezoekers per provincie

	provincie	aantal bezoekers
1.	Vlaams-Brabant	12.368
2.	Antwerpen	6.296
3.	Oost-Vlaanderen	3.717
4.	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	2.327
5.	West-Vlaanderen	1.978
6.	Limburg	1.887
7.	Waals-Brabant	567
8.	Luik	318
9.	Henegouwen	275
10.	Namen	203
11.	Luxemburg	43
	totaal	29.978

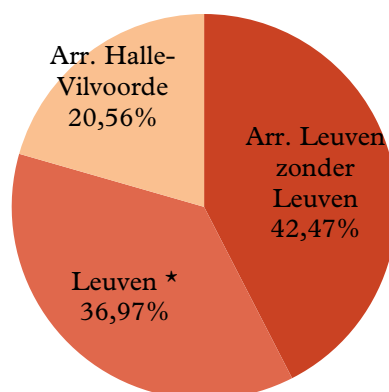

Individuele bezoekers per regio van Vlaams-Brabant

regio	aantal bezoekers
1. Arr. Leuven zonder Leuven	5.253
2. Leuven *	4.572
3. Arr. Halle-Vilvoorde	2.543
totaal	12.368

* Leuven bestaat uit Leuven centrum, Wijgmaal, Wilsede, Kessel-Lo, Leuven-Korbeek-Lo, Heverlee en Heverlee-Haasrode

Individuele bezoekers per regio van Vlaams-Brabant

Aantal buitenlandse groepen en groepsbezoekers Michiel Coxcie

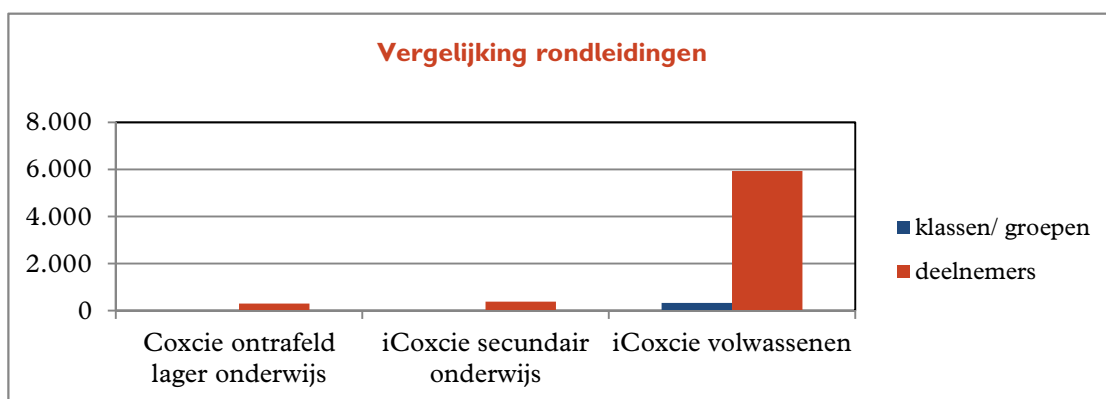
land	aantal groepen	aantal bezoekers
1. Nederland	15	269
2. Frankrijk	5	107
3. Duitsland	4	57
4. Internationaal Congres	6	130
totaal	30	563

Totaal aantal buitenlandse bezoekers

individuele bezoekers	5.799
groeps-bezoekers	563
totaal	6.362

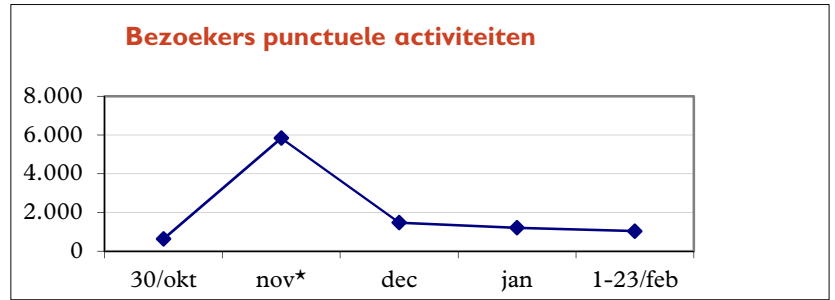
Vergelijking rondleidingen

	klassen/ groepen	deelnemers
Coxcie ontrafeld <i>lager onderwijs</i>	13	309
iCoxcie <i>secundair onderwijs</i>	17	380
iCoxcie <i>volwassenen</i>	335	5.937
totaal	365	6.626

Bezoekers punctuele activiteiten

2013	30/okt	624
	nov*	5.834
	dec	1.473
2014	jan	1.203
	1-23/feb	1.031
	totaal	10.165

* verklaring hoge aantal november:

Playground: 1.901 - Dag van de wetenschap: 1.210 - Vernissage Aleksandra Mir: 280

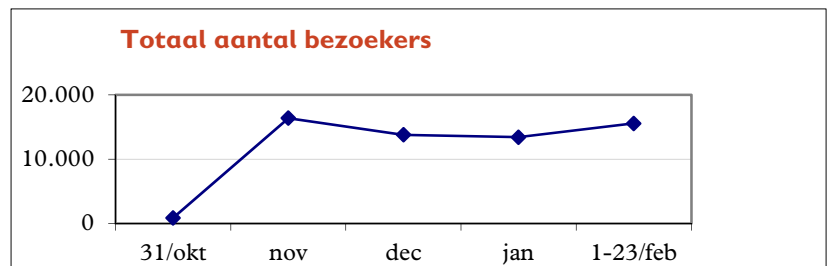
bezochten	
Michiel Coxcie	7.624
Andere	2.541
totaal	10.165

Totaal aantal M-bassadeurs voor de gehele periode

2.575

Totaal aantal bezoekers

2013	31/okt	879
	nov	16.362
	dec	13.778
2014	jan	13.400
	1-23/feb	15.542
	totaal	59.961

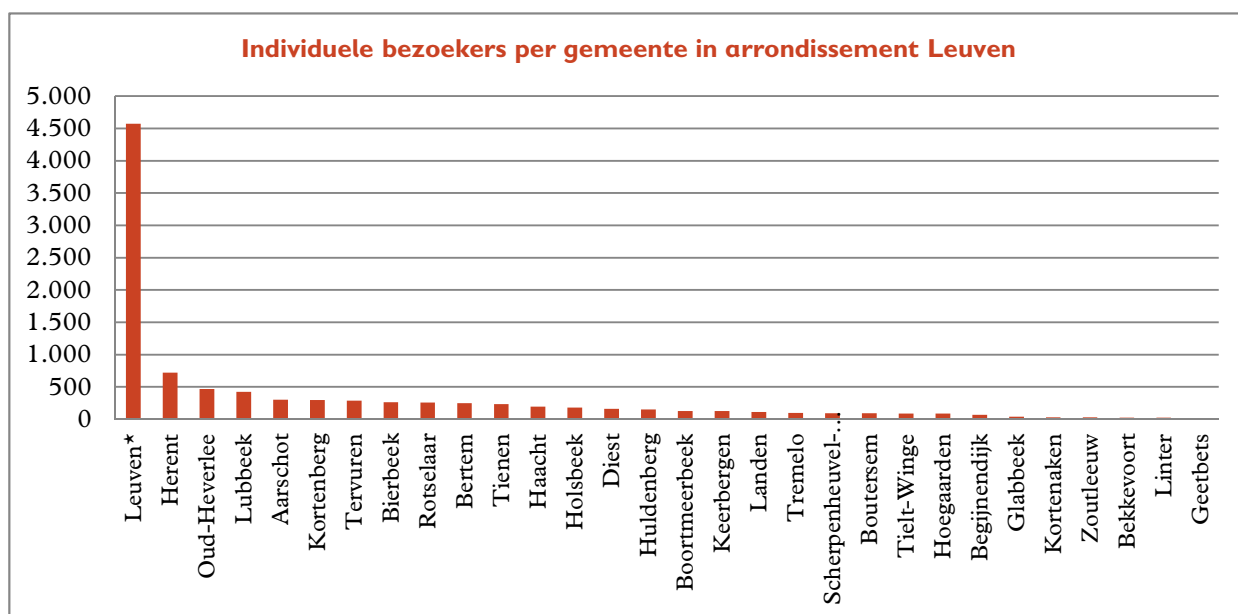
Webpagina's Michiel Coxcie

68.981 pageviews

waarvan 49.473 unieke views

Individuele bezoekers per gemeente in arrondissement Leuven

	gemeente	aantal bezoekers
1.	Leuven*	4.572
2.	Herent	722
3.	Oud-Heverlee	468
4.	Lubbeek	425
5.	Aarschot	303
6.	Kortenberg	297
7.	Tervuren	290
8.	Bierbeek	264
9.	Rotselaar	259
10.	Bertem	247
11.	Tienen	236
12.	Haacht	196
13.	Holsbeek	183
14.	Diest	160
15.	Huldenberg	153
16.	Boortmeerbeek	127
17.	Keerbergen	127
18.	Landen	112
19.	Tremelo	97
20.	Scherpenheuvel-Zichem	94
21.	Boutersem	92
22.	Tielt-Winge	89
23.	Hoegaarden	86
24.	Begijnendijk	69
25.	Glabbeek	38
26.	Kortenaken	28
27.	Zoutleeuw	28
28.	Bekkevoort	25
29.	Linter	23
30.	Geetbets	15
	totaal	9.825

Gemiddelde besteding individuele bezoekers

regio	aantal bezoekers	totale besteding *
Arrondissement Leuven	9.825	0 €
overe regio's in België	20.153	1.088.262 €
Buitenland	5.799	887.247 €
totaal	35.777	1.975.509 €

* cijfers uit het eindrapport van het publieksonderzoek Stad Leuven in het kader van 'Rogier van der Weyden' p. 40:

Gemiddelde bestedingen door bovenlokale recreanten (per trip, per persoon) € 54

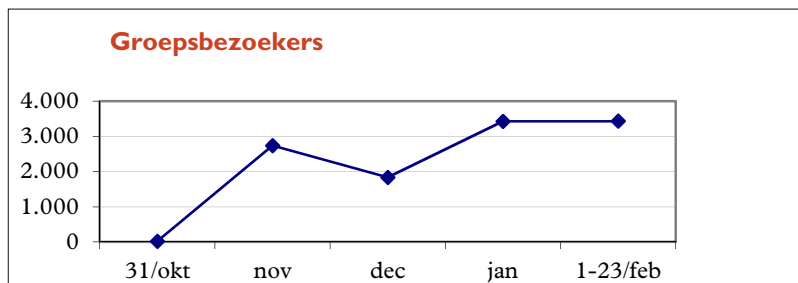
Gemiddelde bestedingen door dagtoeristen in de binnenstad (per trip, per persoon) € 54

Gemiddelde bestedingen door verblijftoeristen (per persoon, per nacht) € 153

Totaal aantal groepsbezoekers 31-10-13 >< 23-02-14

2013	31/okt	18
	nov	2.737
	dec	1.835
2014	jan	3.425
	1-23/feb	3.429
	totaal	11.444

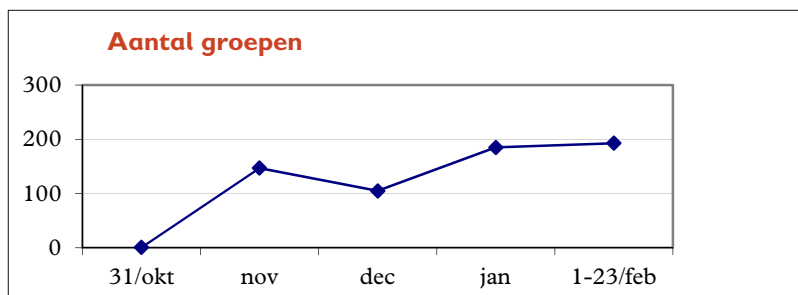
bezochten	
Michiel Coxcie	8.583
Andere	2.861
totaal	11.444

Totaal aantal groepen 31-10-13 >< 23-02-14

2013	31/okt	1
	nov	147
	dec	105
2014	jan	185
	1-23/feb	193
	totaal	631

bezochten	
Michiel Coxcie	365
Andere	266
totaal	631

BIJLAGE 8

ZOMERBAR

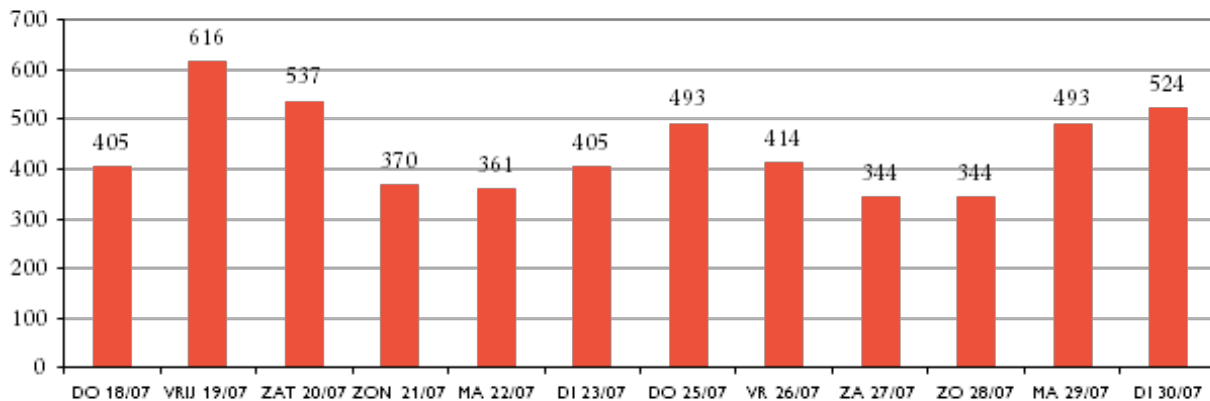
De bar werd uitgebaat door Café Congé vzw. Er werd voornamelijk gefocused op Gin Tonics en cocktails. De dranken vielen erg in de smaak. De catering was iets minder geslaagd; te duur en niet juist in prijs- en kwaliteitsverhouding.

Er werd elke avond voor een aangepast programma gezorgd:

- ▶ Donderdag 18-07: Openingsavond
- ▶ Vrijdag 19-07: zoMerklanken met DJ Raoul Lambert en DJ Briz
- ▶ Zaterdag 20-07: Hydrogen Sea
- ▶ Zondag 21-07: Belpop met Mighty Mike
- ▶ Maandag 22-07: coMedy
- ▶ Dinsdag 23-07: Next of Kin Concert
- ▶ Woensdag 24-07: gesloten
- ▶ Donderdag 25-07: Beiaardconcert "Happy Hour"
- ▶ Vrijdag 26-07: Jazz op zoMerbar met peremans Pierreux duo
- ▶ Zaterdag 27-07: zoMerklanken met Mr. Critical & Smiles
- ▶ Zondag 28-07: Play It Again door Sajopa Duo
- ▶ Maandag 29-07: zoMerdansen 'Estaminet M'
- ▶ Dinsdag 30-07: Slotavond met Bobby Ewing

Voor de programmatie werd er ook met verschillende partners samen gewerkt zoals Leuven Draait, Het Danshuis ...

Qua bezoekersaantal was de zoMerbar ook een groot succes. In het totaal kregen we 5.306 bezoekers over de vloer. Er ontstond snel een hype rond de zoMerbar, waardoor geïnteresseerden tot 45 minuten stonden aan te schuiven om op het dak te geraken.

Evaluatie:

- ▶ Er is grote interesse om de zoMerbar te herhalen. Het was een succesvol concept.
- ▶ Er moet een link gemaakt worden met het museum: nu hebben geen van de bezoekers het museum effectief bezocht.
- ▶ Het eten moet beter: prijs-kwaliteitsverhouding was niet goed: veel te duur voor weinig eten.
- ▶ Er moet een aanbesteding komen voor de uitbating van de bar. Andere geïnteresseerden moeten ook kunnen intekenen, het M-café moet ook een kans krijgen om zo niet te concurreren.

BIJLAGE 9**BALANS EN RESULTATENREKENING OVER
BOEKJAAR 2013**Autonoom Gemeentebedrijf Museum AGM
3000 LEUVEN**BALANS**
2013 : Van 01/01/2013 tot 31/12/2013

ProAcc Studio 2.70 (build 013) v2.70

Datum: 11/03/2014 17:01

Pagina: 1

ACTIVA	31/12/2013
VASTE ACTIVA	23.903.681,70
II. IMMATERIELE VASTE ACTIVA	<u>52.557,26</u>
III. MATERIELE VASTE ACTIVA	<u>23.851.043,86</u>
A. TERREINEN EN GEBOUWEN	23.254.999,91
B. INSTALLATIES MACHINES EN UITRUSTING	94.721,19
C. MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL	467.438,46
F. VASTE ACTIVA IN AANBOUW EN VOORUITBETAL.	33.884,30
IV. FINANCIËLE VASTE ACTIVA	<u>80,58</u>
A. VERBONDEN ONDERNEMINGEN	80,58
1. DEELNEMINGEN	<u>80,58</u>
VLOTTENDE ACTIVA	2.520.397,80
V. VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR	<u>64.060,79</u>
B. OVERIGE VORDERINGEN	64.060,79
VI. VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING	<u>180.054,92</u>
A. VOORRADEN	180.054,92
4. HANDELSGOEDEREN	<u>180.054,92</u>
VII. VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR	<u>2.107.515,43</u>
A. HANDELSVORDERINGEN	319.199,53
B. OVERIGE VORDERINGEN	1.788.315,90
IX. LIQUIDE MIDDELEN	<u>141.303,67</u>
X. OVERLOPENDE REKENINGEN	<u>27.462,99</u>
TOTAAL ACTIVA	26.424.079,50

PASSIVA

	31/12/2013
EIGEN VERMOGEN	24.009.583,71
I. KAPITAAL	<u>29.828.734,00</u>
A. GEPLAATST KAPITAAL	31.000.000,00
B. NIET OPGEVRAAGD	-1.171.266,00
V. OVERGEDRAGEN WINST	<u>-6.608.315,33</u>
VI. KAPITAALSUBSIDIES	<u>789.165,04</u>
VREEMD VERMOGEN	2.414.495,79
VIII. SCHULDEN OP MEER DAN EEN JAAR	<u>11.728,25</u>
D. OVERIGE SCHULDEN	11.728,25
IX. SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR	<u>1.107.052,74</u>
C. HANDELSCHULDEN	840.537,24
1. LEVERANCIERS	<u>840.537,24</u>
D. ONTV. VOORUITBETALINGEN OP BESTELLINGEN	60.379,41
E. SCHULDEN	204.886,09
1. BELASTINGEN	<u>28.075,81</u>
2. BEZOLDIGING EN SOCIALE LASTEN	<u>176.810,28</u>
F. OVERIGE SCHULDEN	1.250,00
X. OVERLOPENDE REKENINGEN	<u>1.295.714,80</u>
TOTAAL PASSIVA	26.424.079,50

KOSTEN

	31/12/2013
II. BEDRIJFSKOSTEN	<u>6.407.938,24</u>
A. HANDELSGOEDEREN, GROND- EN HULPSTOFFEN	116.257,25
1. INKOPEN	<u>131.231,39</u>
2. WIJZIGING VOORRAAD	<u>-14.974,14</u>
B. DIENSTEN EN DIVERSEN	2.747.915,48
C. BEZOLDIGINGEN, SOC.LASTEN, PENSIOENEN	2.478.792,73
D. AFSCHRIJVINGEN OP OPRICHT.,VASTE ACTIVA	1.048.759,50
G. ANDERE BEDRIJFSKOSTEN	16.213,28
V. FINANCIËLE KOSTEN	<u>5.643,39</u>
A. KOSTEN VAN SCHULDEN	663,58
C. ANDERE FINANCIËLE KOSTEN	4.979,81
VIII. UITZONDERLIJKE KOSTEN	<u>1.118,69</u>
E. ANDERE UITZONDERLIJKE KOSTEN	1.118,69
X. BELASTINGEN OP RESULTAAT	<u>19,31</u>
A. BELASTINGEN	19,31
XI. RESULTAATVERWERKING	<u>5.769.867,96</u>
TOTAAL KOSTEN	12.184.587,59

OPBRENGSTEN

	31/12/2013
I. BEDRIJFSOPBRENGSTEN	<u>5.353.951,51</u>
A. OMZET	817.891,65
D. ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN	4.536.059,86
IV. FINANCIËLE OPBRENGSTEN	<u>207.337,31</u>
A. OPBRENGSTEN UIT FINANCIËLE VASTE ACTIVA	2.837,25
B. OPBRENGSTEN UIT VLOTTENDE ACTIVA	77,25
C. ANDERE FINANCIËLE OPBRENGSTEN	204.422,81
VII. UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN	<u>14.983,44</u>
E. ANDERE UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN	14.983,44
XI. RESULTAATVERWERKING	<u>6.608.315,33</u>
TOTAAL OPBRENGSTEN	12.184.587,59

KOSTEN**Hedendaagse kunst**

Tijdelijke tentoonstellingen	<i>609.000,00</i>	<i>489.081,08</i>
Geert Goiris	32.000,00	32.915,62
Blijven kijken	19.000,00	19.299,39
Rondinone	216.000,00	216.467,95
Alexandra Mir	36.000,00	29.190,32
Pres/zaal 28	40.000,00	35.843,61
projecten vorige jaren / Spillemaeckers	16.000,00	14.454,52
Ravage	250.000,00	140.909,67
Open M	<i>13.500,00</i>	<i>11.504,97</i>
Samenwerkingen	<i>20.000,00</i>	<i>41.163,19</i>
Atelierwerking	<i>20.000,00</i>	<i>12.810,92</i>
M reflecteert	<i>10.000,00</i>	<i>5.214,89</i>
Ceracollectie	<i>28.000,00</i>	<i>39.999,67</i>
Algemene werking	<i>15.000,00</i>	<i>11.520,98</i>
Sub-totaal Hedendaagse kunst	<i>715.500,00</i>	<i>611.295,70</i>

11%

Oude kunst

Tijdelijke tentoonstellingen	<i>700.000,00</i>	<i>748.112,53</i>
Jan R	32.000,00	43.340,50
Coxie	345.000,00	465.411,63
Cock	73.000,00	98.450,73
Ravage	250.000,00	140.909,67
Collectiebehoud en -beheer	<i>96.500,00</i>	<i>103.226,09</i>
Collectiepresentaties: Collectie-plus, kuuroord voor kunst	25.000,00	58,17
Collectiebeheer en archivering	22.000,00	49.394,58
Bibliotheekwerking	5.000,00	8.984,79
Beeldbankproject	1.000,00	690,00
Publicaties	18.000,00	17.681,62
Transport	1.000,00	2.348,83
Verzekering	24.500,00	24.068,10
Algemene werking	<i>10.000,00</i>	<i>15.275,39</i>
Sub-totaal Oude kunst	<i>806.500,00</i>	<i>866.614,01</i>

16%

Publiekswerking

Communicatie	<i>131.000,00</i>	<i>127.323,37</i>
Pers	10.000,00	9.901,60
Structurele communicatie	58.000,00	52.282,54
Projectcommunicatie	25.000,00	31.769,67
Distributie en verzendingen	15.000,00	4.153,07
Advertentie en publiciteit	23.000,00	29.216,49
Bemiddeling	<i>96.250,00</i>	<i>87.586,73</i>
Publieksbegeleiding	15.000,00	18.266,98
Opleiding en voorbereiding gidsen	15.000,00	15.912,40
Educatieve werking/didactisch materiaal	11.750,00	10.114,30
Ticketing	15.000,00	12.905,97
Publieksonderzoek	2.500,00	0,00
Grondplan en signalisatie	5.000,00	1.317,10
Publiekscomfort	10.000,00	9.289,40
Publieksacties en themadagen	22.000,00	19.780,58
Ruilovereenkomsten Media	<i>150.000,00</i>	<i>161.443,29</i>
Antichambre	<i>20.000,00</i>	<i>13.531,69</i>
Gidsen	<i>80.000,00</i>	<i>77.330,42</i>
Digitalisering (conferentie + Rusland)	<i>0,00</i>	<i>112,66</i>
Midzomer	<i>140.000,00</i>	<i>207.886,82</i>
Algemene werking	<i>10.000,00</i>	<i>13.928,07</i>
Sub-totaal Publiekswerking	<i>627.250,00</i>	<i>689.143,05</i>

13%

Uitgaven van inkomsten in eigen beheer

AGM

M-shop		35.000,00	74.449,23
M-Bedrijvenwerking		25.000,00	34.712,01
	Kosten activiteiten	15.000,00	21.350,26
	Kosten fondsenwervng	10.000,00	13.361,75
M-bassadeurs		10.000,00	9.002,15
Kunstintegratie		110.130,00	1.150,00
Sub-totaal eigen beheer		180.130,00	119.313,39

2%

Algemene Uitgaven

Gebouw en vaste infrastructuur

Onderhoud		246.000,00	217.071,36
	onderhoud lokalen	120.000,00	104.317,83
	onderhoud HVAC, verlichting, technische installaties	120.000,00	105.286,68
	onderhoudsprodukten	6.000,00	7.466,85
Nutsvoorziening		230.000,00	238.096,31
	water	10.000,00	12.991,58
	gas	70.000,00	61.300,89
	elektriciteit	150.000,00	163.803,84
Beveiliging gebouw		44.000,00	36.256,99
Verzekering		10.785,37	10.785,37
Onroerende voorheffing		2.233,07	2.233,07
Erfpachtvergoeding		1,00	0,08
Sub-totaal Gebouw		533.019,44	504.443,18

9%

Werkingskosten

Kantoor materiaal en algemeen drukwerk		10.000,00	9.372,34
Communicatie		14.500,00	15.005,03
	telefoon	14.000,00	14.767,57
	post en koerier	500,00	237,46
huur / onderhoud kantoor machines		21.160,00	16.699,86
	huur kantoor machines	8.160,00	9.924,16
	onderhoud en herstelling kantoor machines	13.000,00	6.775,70
huur / onderhoud materiaal techniek		40.000,00	30.993,04
	onderhoud en herstelling machines	20.000,00	10.358,95
	aankoop technisch materiaal	10.000,00	10.123,58
	kleine aankopen	10.000,00	10.510,51
Lidgelden divers		6.084,66	6.084,66
Verzekering BA		15.000,00	14.963,57
Aanwervingskosten		30.000,00	31.864,15
Innovatie- en diversiteitsbeleid		15.000,00	2.385,21
Ecoteam		5.000,00	2.512,72
Vrijwilligerswerking		3.500,00	4.080,35
Representatie		7.500,00	7.197,96
	receptie en onthaalkosten	7.500,00	7.197,96
Verplaatsingskosten		5.500,00	7.415,01
	Binnenland	1.500,00	2.491,19
	Buitenland	4.000,00	4.923,82
Sub-totaal Werkingskosten		173.244,66	148.573,90

3%

Personeelskosten

Loonkosten		2.069.000,00	2.068.580,14
	Bezoldigingen	1.855.000,00	1.815.160,41
	Jobstudenten, gelegheidspersoneel,...	200.000,00	236.768,91
	Arbeidsongevallenverzekering	14.000,00	16.650,82
Bijkomende vergoedingen		111.000,00	114.063,60
	maaltijdcheques	45.000,00	54.821,03
	woon-werkverkeer	21.000,00	17.241,32
	verzekering hosp	5.000,00	4.280,80
	groepsverzekering	40.000,00	37.720,45
Bedrijfgeneeskunde en verzuimbeleid		6.000,00	4.775,76
Beroepskledij		2.000,00	5.009,67
Opleidingen		10.000,00	10.033,04
Activiteiten personeelswerking		10.000,00	10.871,13
Sub-totaal Personeel		2.208.000,00	2.213.333,34

41%

Vergoedingen aan derden

AGM

Vergoedingen aan derden	175.000,00	160.948,57
Pirene	13.000,00	12.857,37
RvB, Vaste commissie...	15.000,00	18.845,64
Sub-totaal Vergoedingen aan derden	203.000,00	192.651,58

4%

Financiële Kosten

Alg. bankkosten en intresten	5.000,00	5.643,39
Belastingen en taksen	1.500,00	1.149,74
Sub-totaal financiële kosten	6.500,00	6.793,13

diverse kosten		13.798,85
afschrijvingen		1.048.759,50
overgedragen resultaat		5.769.867,96

TOTAAL KOSTEN	5.453.144,10	12.184.587,59
----------------------	---------------------	----------------------

5.365.960,13

BATEN

AGM

stand van 31/12/2013

Presentatie

Tentoonstellingen	360.000,00	413.570,63	0,08
Inkomgelden	280.000,00	323.191,08	
rondleidingen	80.000,00	90.379,55	
Midzomer	135.000,00	198.297,82	
Sub-totaal presentatie	495.000,00	611.868,45	11%

Inkomsten in eigen beheer

M-café	27.700,00	28.937,25	
Nutsvoorzieningen	12.000,00	12.000,00	
Concessie	12.600,00	12.600,00	
Vergoeding op omzet	3.100,00	4.337,25	
M-shop	90.000,00	125.884,64	
M-Bedrijvenwerking	30.000,00	46.356,61	
Sponsoring	5.000,00		
fundraisingdiner	25.000,00	46.356,61	
Ruilovereenkomsten Media	150.000,00	161.443,29	
M-bassadeurs	60.000,00	64.449,08	
Ter beschikking stelling accommodatie	60.000,00	76.281,54	
ter beschikking stellen	50.000,00	68.921,17	
teruggesloopte onkosten	10.000,00	7.360,37	
Sub-totaal Inkomsten eigen beheer	417.700,00	503.352,41	9%

Subsidies en toelagen

Provincie Vlaams Brabant - Vlaamse Gemeensch.	125.000,00	125.000,00	
Kunstendecreet	300.000,00	300.000,00	
Erfgoeddecreet	0,00	0,00	
Financiële tussenkomst Stad Leuven	3.000.000,00	2.998.653,15	
Sub-totaal Subsidies	3.425.000,00	3.423.653,15	64%

Diverse

Recuperaties	139.000,00	204.927,12	4%
Recuperatie bezoldigingen	119.000,00	146.005,89	
Recuperatie verzekeringen	10.000,00	11.684,35	
Teruggesloopte onkosten	10.000,00	47.236,88	
projecttoelages	768.520,83	537.150,38	10%
projectsporsoring overhead	17.000,00	15.307,98	
toelage Yaël Davids Mondriaan	925,00	925,00	
toelage Saskia Olde Wolbers Mondriaan	2.460,00	2.010,00	
toelage Ugo Rondinone Swiss Art Council	14.850,00	14.850,00	
toelage Playground	0,00	4.500,00	
Doorrekening Cock	13.185,75	13.185,75	
Coxie Telenet	37.190,08	37.190,31	
Coxie KBC	0,00	20.000,00	
Coxie Nationale Loterij	45.000,00	45.000,00	
Coxie Toerisme Vlaanderen	94.092,00	94.092,00	
Coxie Koning Boudewijnstichting	0,00	8.270,00	
Ravage stad + toerisme	525.000,00	281.819,34	
Projectsubsidie provincie	18.818,00	0,00	
Ceracollectie	28.000,00	28.000,00	
Kunstintegratie	129.208,00	0,00	
Diversiteitsplan	5.000,00	5.000,00	
Verrekening groepsverzekering Stad Leuven	40.000,00	40.000,00	
Diverse opbrengsten	5.555,27	14.983,44	
Sub-totaal Divers	1.115.284,10	830.060,94	15%

Financiële opbrengsten

Financiële opbrengsten	160,00	2.985,32	
Sub-totaal Financiële	160,00	2.985,32	
kapitaalsubsidies		204.351,99	
overgedragen resultaat		6.608.315,33	

Totaal baten	5.453.144,10	12.184.587,59	5.371.920,27
---------------------	---------------------	----------------------	---------------------

Resultaat	0,00	0,00	5.960,14
------------------	-------------	-------------	-----------------

BIJLAGE 10

**OVERZICHT GESLAAGDE KANDIDATEN
SELECTIEPROCEDURES 2013**

functie	kantoor	aantal geldige kandidaten	capaciteitstest		eerste proef		tweede proef		assessment		aantal geslaagden
			aantal aanwezigen	aantal geslaagden	aantal aanwezigen	aantal geslaagden	aantal aanwezigen	aantal geslaagden	aantal aanwezigen	aantal geslaagden	
functie onbepaalde duur											
Technisch coördinator	DIP Consulting	5	4	3	3	3	3	2			2
Depotbeheerder	DIP Consulting	2			7	5	5	1			1
Diensthoofd tentoonstellingen Oude Kunst	M (interne mobiliteit)	1			1	1					1
Diensthoofd collecties Oude Kunst	M (interne mobiliteit)	1			1	1					1
Verantwoordelijke Hedendaagse Kunst	Search&selection (bevorderingsprocedure)	1			1	1			1	1	1
Verantwoordelijke Publiekswerking	Search&selection (bevorderingsprocedure)	1			1	1			1	1	1
Diensthoofd tentoonstellingen Hedendaagse Kunst	M (interne mobiliteit)	1			1	1					1
Directeur	KATENA	8			8	6	6	2	2	2	2
Diensthoofd publieksbemiddeling	SD Worx Consulting	opgestart op 16/12/2013									
functie onbepaalde duur											
Afdelingshoofd Oude Kunst	M (tijdelijke waarneming)	1			1	1					1
Publieksbegeleider	M / Flexpunt	2			3	3	3	2			2
Productiemedewerker tentoonstellingen	Flexpunt	1			1	1					1
Diensthoofd tentoonstellingen Oude Kunst	Flexpunt	31			31	5	3	1			1
Medewerker publieksbemiddeling	Flexpunt	1			1	1					1
Medewerker publieksbemiddeling Ravage	Flexpunt	1			1	1					1
Medewerker digitale communicatie	M	39			25	8	8	3			3
Consulent communicatie	M	89			6	2					2
Directie assistent	Flexpunt	1			1	1					1

BIJLAGE 11

OVERZICHT DUURTIJD EN RESULTAAT WERVING-, SELECTIE- EN BEVORDERINGS- PROCEDURES EN PROCEDURE INTERNE MOBILITEIT 2013

Functie onbepaalde duur	Niveau	Selectie-kantoor	Opstart- datum	Einddatum	Duurtijd (weken)	Aantal geslaagden	Reserve tot
Technisch coördinator	B	DIP Consulting	02/10/2012	14/01/2013	15	2	31/12/2013
Depotbeheerder	B	DIP Consulting	02/10/2012	26/02/2013	21	1	31/12/2013
Diensthoofd tentoonstellingen Oude Kunst (interne mobiliteit)	A	M	14/01/2013	19/03/2013	9	1	niet van toepassing
Diensthoofd collecties Oude Kunst (interne mobiliteit)	A	M	14/01/2013	19/03/2013	9	1	niet van toepassing
Vera ntwoordelijke Hedendaags e Kunst (bevorderingsprocedure)	A	Search&Selection	28/01/2013	22/07/2013	25	1	niet van toepassing
Vera ntwoordelijke Publiekswerking (bevorderings procedure)	A	Search&Selection	28/01/2013	22/07/2013	25	1	niet van toepassing
Directeur	A	KATENA	26/03/2013	15/10/2013	29	2	
Diensthoofd tentoonstellingen Hedenda agse Kunst (interne mobiliteit)	A	M	09/09/2013	18/11/2013	10	1	niet van toepassing
Diensthoofd publieksbemiddeling	A	SD Worx Consulting	16/12/2013				

